

Jaarverslag 2022
KBC Bank

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Bank, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde bankentiteit bedoeld, dat is KBC Bank NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Bank NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Bank – KBC Groep

KBC Bank NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die enkele onderliggende vennootschappen controleert, waarvan KBC Bank en KBC Verzekeringen NV de belangrijkste zijn. De aandelen van KBC Bank NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2023. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Versies en vertaling

Het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse versie. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taalversies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Bank combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Andere rapporten en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maken geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat geldt ook voor de al verplichte delen van de EU Taxonomie. Het jaarverslag van KBC Groep is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt een deel van de niet-financiële informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Bank.

Contacten

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)
IR4U@kbc.be
KBC Global Services NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)
pressofficekbc@kbc.be
KBC Global Services NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (algemeen directeur Duurzaam KBC)
csr.feedback@kbc.be
KBC Global Services NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever

KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België - BTWBE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR	5
VOORSTELLING VAN DE GROEP	6
ONS FINANCIËEL RAPPORT	33
ONZE DIVISIES	37
HOE BEHEREN WE ONZE RISICO'S?.....	43
HOE BEHEREN WE ONS KAPITAAL?.....	80
VERKLARING INZAKE DEUGDELIJK BESTUUR.....	84
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	92
GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING	93
GECONSOLIDEERDE GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	94
GECONSOLIDEERDE BALANS	96
GECONSOLIDEERDE VERMOGENSMUTATIES	97
GECONSOLIDEERD KASTSTROOMOVERZICHT	99
1.0 TOELICHTINGEN IN VERBAND MET DE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING.....	101
<i>Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming</i>	101
<i>Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving</i>	102
<i>Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen</i>	118
<i>Toelichting 1.4: Invloed van de coronacrisis</i>	118
<i>Toelichting 1.5: Klimaatgerelateerde informatie</i>	121
2.0 TOELICHTINGEN IN VERBAND MET SEGMENTINFORMATIE	122
<i>Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur</i>	122
<i>Toelichting 2.2: Resultaten per segment</i>	123
<i>Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment</i>	126
3.0 TOELICHTINGEN BIJ DE WINST- EN-VERLIESREKENING.....	127
<i>Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten</i>	127
<i>Toelichting 3.2: Dividendinkomsten</i>	127
<i>Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	128
<i>Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI</i>	129
<i>Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten</i>	129
<i>Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten</i>	129
<i>Toelichting 3.7: Verzekeringresultaten</i>	130
<i>Toelichting 3.8: Exploitatiekosten</i>	130
<i>Toelichting 3.9: Personeel</i>	131
<i>Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening</i>	131
<i>Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	133
<i>Toelichting 3.12: Belastingen</i>	134
4.0 TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE INSTRUMENTEN OP DE BALANS	136
<i>Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product</i>	136
<i>Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit</i>	139
<i>Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting</i>	142
<i>Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen</i>	144
<i>Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waardingshiërarchie</i>	147
<i>Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2</i>	150
<i>Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3</i>	150
<i>Toelichting 4.8: Derivaten</i>	151
5.0 TOELICHTINGEN BIJ DE ANDERE POSTEN OP DE BALANS	155
<i>Toelichting 5.1: Overige activa</i>	155
<i>Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen</i>	155
<i>Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures</i>	157
<i>Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen</i>	157

<i>Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa</i>	159
<i>Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen</i>	160
<i>Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten</i>	160
<i>Toelichting 5.8: Overige verplichtingen</i>	163
<i>Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen</i>	164
<i>Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten</i>	167
<i>Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)</i>	168
6.0 ANDERE TOELICHTINGEN	169
<i>Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans</i>	169
<i>Toelichting 6.2: Leasing</i>	170
<i>Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen</i>	171
<i>Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris</i>	172
<i>Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen</i>	173
<i>Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring</i>	175
<i>Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid</i>	178
<i>Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum</i>	178
<i>Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap</i>	179
VERSLAG VAN DE COMMISSARIS	180
VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING	187
OVERIGE INFORMATIE	292
GEBRUIKTE RATIO'S.....	293
VERKLARING VAN DE VERANTWOORDELIJKE PERSONEN	296

Verslag van de Raad van Bestuur

Voorstelling van de groep

Voorwoord

Het jaar waarin Rusland Oekraïne binnenviel

Koenraad Debackere: “2022 zal de geschiedenis ingaan als het jaar van de Russische inval in Oekraïne. Net toen de bezorgdheid over de pandemie in sommige landen begon af te nemen, viel Rusland in februari Oekraïne binnen. Voor de Oekraïense bevolking escaleerden die ontwikkelingen tot een ware humanitaire ramp. Mensen raken gewond of worden gedood, gezinnen worden van elkaar gescheiden en miljoenen bewoners zijn ondertussen het land ontvlucht. Wij betuigen onze innige solidariteit met alle slachtoffers van het conflict, zowel die in de regio zelf als het grote aantal vluchtelingen in diverse gastlanden in Europa.

De brutale invasie veroorzaakte bovendien een schokgolf in de wereldeconomie. Onze directe blootstelling aan Oekraïne, Wit-Rusland en Rusland is weliswaar zeer beperkt, maar we houden de indirecte macro-economische gevolgen, zoals het effect van de hoge gas- en oliepijzen op de inflatie en de economische groei, en de overloopeffecten voor ons, onze tegenpartijen en onze klanten, zowel financieel als operationeel, zeer nauwlettend in het oog. In dat verband hebben we in 2022 een reserve van zo'n 0,4 miljard euro opzijgezet om de gerelateerde geopolitieke en opkomende risico's te dekken.”

Onverminderde aandacht voor klimaatverantwoordelijkheid en duurzaamheid in het algemeen

Johan Thijs: “De nieuwe geopolitieke situatie mag onze aandacht voor de andere belangrijke uitdagingen van deze tijd niet doen afnemen. De klimaatcrisis ontvouwt zich immers voor onze ogen, met extreme weersomstandigheden die steeds vaker voorkomen. Dat houdt in dat we nu moeten handelen als we de klimaatverandering en de gevolgen ervan tot een minimum willen beperken. Als geïntegreerde bank-verzekeringsgroep willen we een belangrijke rol spelen in de transformatie die nodig is om een catastrofale opwarming van de aarde te voorkomen. We zijn begonnen, samen met onze klanten, om onze kredietportefeuille klimaatvriendelijker te maken en ons te richten op verantwoord beleggen. We moedigen investeringen aan die gericht zijn op het creëren en ondersteunen van de overgang naar een groenere samenleving en we zetten ons sterk in om onze klanten te helpen en te ondersteunen op hun reis naar meer duurzame activiteiten. We engageerden ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid en we hebben in 2022 verschillende van onze duurzaamheidsdoelstellingen gevoelig verstrengd. Zo hebben we bijvoorbeeld concrete klimaatindicatoren geformuleerd voor onze kredietverlening t.a.v. enkele CO₂-intensieve sectoren, waaronder de energie- en de vastgoedsector. Andere belangrijke initiatieven inzake duurzaamheid waren de uitgifte van een eerste sociale obligatie in augustus, waarvan de opbrengst wordt aangewend voor de financiering van projecten in de ziekenhuissector.

We zijn bijzonder fier dat we, als een van de 19 bedrijven wereldwijd, in januari 2023 het Terra Carta-zegel mochten ontvangen, als erkenning voor onze inzet voor een duurzame toekomst. We nodigen u uit om te lezen hoe KBC duurzaamheid in de praktijk vertaalt, in dit Jaarverslag, maar zeker ook in ons Duurzaamheidsverslag en ons Klimaatrapport, op www.kbc.com.

Digitalisering op volle toeren

Johan Thijs: “KBC heeft altijd vooropgelopen bij nieuwe ontwikkelingen inzake digitaliteit. Voor onze klanten werd dat het meest zichtbaar via onze persoonlijke digitale assistent, Kate, die we in 2022 nog verder hebben uitgebouwd. Ons einddoel daarbij is en blijft het ontzorgen van onze klanten. Kate is al ingeburgerd in België en Tsjechië en werd in 2022 ook gelanceerd in onze andere kernlanden. Kate evolueert bovendien sneller dan oorspronkelijk ingeschat. Zo gaat de adoptie van Kate bij onze klanten sneller dan verwacht en behaalt Kate een autonomie ver boven het vooropgestelde doel voor 2022. Tot de meest markante innovaties in 2022 behoort zeker ook de lancering van onze eigen digitale munt, de Kate Coin, die onze klanten zullen kunnen gebruiken bij bepaalde aankopen of investeringen. Ruwweg 8 000 medewerkers van onze groep hebben de Kate Coin in juni als eerste kunnen uittesten op het festival Werchter Boutique, waarop ze waren uitgenodigd zijn als beloning voor hun inspanningen tijdens de coronaperiode. De lancering van DISCAI is een ander mooi voorbeeld van innovatie. Met DISCAI willen we onze portefeuille van artificiële-intelligentietoepassingen commercialiseren en inmiddels is de eerste AI-oplossing op de markt. Dat we ons succesvol blijven inzetten voor innovatie en een maximaal gemak voor onze klanten wordt ook extern erkend. In oktober 2022 riep het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners KBC Mobile immers opnieuw uit tot een van de beste mobilebankingapps ter wereld en de beste mobiele bank- en verzekeringsapp in België.”

Verdere geografische focus

Koenraad Debackere: “Focus blijft voor ons een bijzonder belangrijk aspect van onze strategie. Ons kernmetier is en blijft bankverzekeren voor retailklanten en ondernemingen in een duidelijke selectie van kernmarkten. In die landen trachten we, waar mogelijk, opportuun en interessant, onze positie nog verder te versterken. Begin juli 2022 finaliseerden we de overname van Raiffeisenbank Bulgaria. De combinatie van Raiffeisenbank Bulgaria en UBB zorgt ervoor dat we onze positie op de Bulgaarse bankmarkt significant kunnen versterken. In 15 jaar tijd heeft KBC zich daarmee bevestigd als de grootste investeerder in Bulgarije en de leidende positie ingenomen in het consolidatieproces van de financiële sector in Bulgarije. Wij heten onze nieuwe klanten en collega's van harte welkom in onze grote familie.

In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland en ondertussen sloten we ook een overeenkomst over de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland. Die laatste transactie werd begin februari 2023 gefinaliseerd, wat betekent dat we ons de facto nu volledig hebben teruggetrokken uit de Ierse markt.”

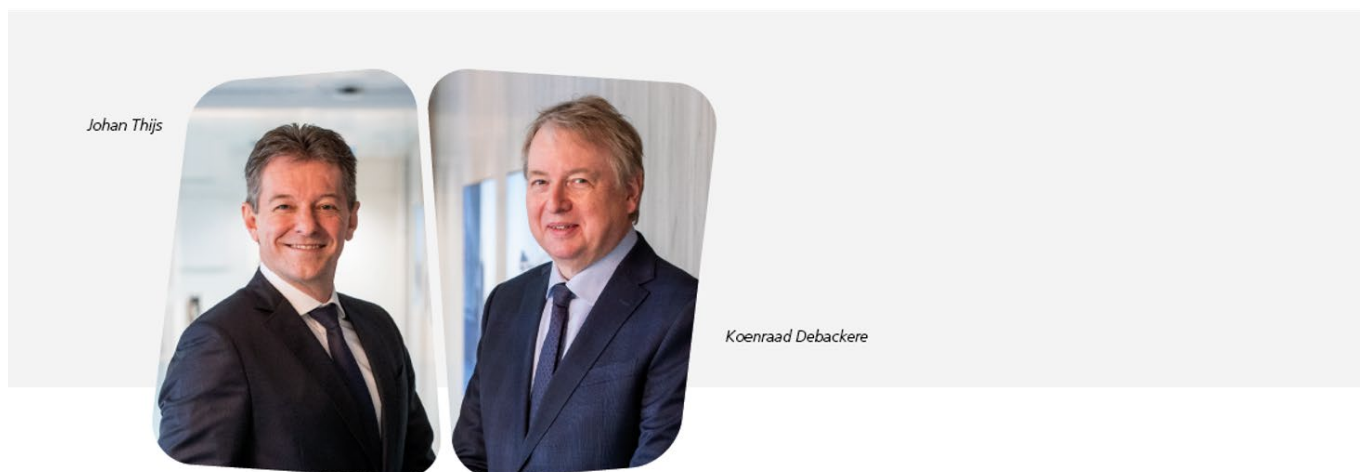
Uitstekend resultaat in uitdagende omstandigheden

Johan Thijs: “In 2022 konden we enerzijds het volledige resterende bedrag aan vroeger aangelegde waardeverminderingen voor de coronacrisis terugnemen, maar legden we anderzijds 0,4 miljard euro aan waardeverminderingen voor geopolitieke en opkomende risico's aan, waarmee we de vooral indirecte economische impact van de oorlog in Oekraïne op onze kredietportefeuille afdekken. Onze opbrengsten groeiden aan met 12%, waarbij vooral de gestegen nettorenten-inkomsten opvallen, terwijl onze kostenbasis uiteraard te lijden had onder de inflationaire druk, maar ook onder significant hogere banktaksen. Dat bracht onze nettowinst voor 2022 in totaal op een uitstekende 2,2 miljard euro, 3% meer dan het resultaat van het jaar voordien.

De economische omgeving in 2022 en daarna

Koenraad Debackere: 2022 was een jaar dat vooral bepaald werd door twee verschillende factoren. In de eerste jaarhelft herstelde de wereldeconomie verder van de gevolgen van de pandemie en stimuleerden de heropening van de economie en de afname van aanbodbelemmeringen de economische groei. Vooral voor de Europese economie werden in de loop van het jaar echter meer en meer de gevolgen merkbaar van de schok van de grondstof- en energieprijzen als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne. Na sterke kwartaalgroei cijfers in de eerste jaarhelft vertraagde de groeidynamiek in de eurozone en bleef in het vierde kwartaal nog net positief. Daarmee lijkt de Europese economie een diepe recessie voorlopig af te wenden. Ook 2023 zal grote uitdagingen met zich meebrengen. De monetaire en budgettaire beleidsmakers moeten zowel de hoge inflatie onder controle krijgen als ervoor zorgen dat de impact op de groei zo beperkt mogelijk blijft. In een context van stijgende rentes komt ook de wereldwijde schuldproblematiek opnieuw onder de aandacht.

Onze resultaten van dit jaar en de voorbije jaren zijn echter het bewijs dat we, ook in uitdagende omstandigheden, kunnen voortbouwen op onze sterke fundamenten en onze strategie. Die strategie is volledig gebouwd op het vertrouwen dat u, beste klant, medewerker, aandeelhouder of andere stakeholder, in ons stelt. Voor dat vertrouwen dank ik u oprecht.”

Johan Thijs
Chief Executive Officer

Koenraad Debackere
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Werkgebied en activiteiten

KBC Bank is een bank voor hoofdzakelijk retail-, privatebanking-, kmo- en midcapcliënten. Geografisch concentreren we ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, voornamelijk als ondersteuning van onze bedrijfscliënten uit onze kernmarkten. KBC Bank is 100% in handen van KBC Groep.

Netwerk en personeel

Bankkantoren, 31-12-2022	1 215
België	420
Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije, en Bulgarije)	772
Rest van de wereld	23
Personeel, in VTE, gemiddelde over 2022	ca. 29 000

Financiële kalender

De financiële communicatie wordt voor het grootste deel op niveau van KBC Groep georganiseerd. De financiële informatie over KBC Bank is beschikbaar op www.kbc.com / investor relations / informatie over KBC Bank. De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op www.kbc.com.

Financiële kalender KBC Groep en KBC Bank

Boekjaar 2022	KBC Groep Jaarverslag 2022, Duurzaamheidsverslag 2022 en Risk report 2022 beschikbaar: 3 april 2023
	Jaarverslag KBC Bank 2022 beschikbaar: 3 april 2023
	Algemene Vergadering KBC Bank: 26 april 2023
	Algemene Vergadering KBC Groep: 4 mei 2023
1kw2023	Publicatie resultaten KBC Groep: 16 mei 2023
2kw2023/1h2023	Publicatie resultaten KBC Groep: 10 augustus 2023
3kw2023/9m2023	Publicatie resultaten KBC Groep: 9 november 2023

Langetermijnkredietratings

In de tabel vindt u de langetermijn- en kortetermijnkredietratings van KBC Bank NV. De kredietratings van KBC Groep NV en de duurzaamheidsratings van de groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Kredietratings KBC Bank, 16 maart 2023	Langetermijnratings (long term debt ratings) Kortetermijnratings	
	Fitch	A+ (stabiele outlook)
Moody's*	A2 (positieve outlook)	P-1
Standard & Poor's	A+ (stabiele outlook)	A-1

Voor de definiëring van de verschillende ratings en methodologieën verwijzen we naar de respectieve ratingagentschappen.

* Long term deposit rating is A1.

Ons bedrijfsprofiel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2022.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële geletterdheid, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen, klimaatverandering en in toenemende mate ook andere milieuaspecten (zoals biodiversiteit, circulaire economie, waterbeheer en vervuiling).

Wat klimaat betreft, hebben we als bank-verzekeraar op een rechtstreekse manier invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen als gevolg van extreme weersomstandigheden of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We houden daar terdege rekening mee, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij en hanteren daarvoor specifieke doelen. In 2022 hebben we in ons Sustainable Finance programme beslist om ook voor de andere milieuaspecten een gestructureerde aanpak op te starten.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hun een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we actief zijn.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness en Local Embeddedness. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

Het plusteken in PEARL+ symboliseert onze focus op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven en ideeën zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Daardoor kunnen we efficiënter werken, sneller schakelen en lokale talenten groepswijd benutten.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden PEARL ambassadeurs die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorthelpen.

We hebben onze groep opgebouwd rond drie divisies, die focussen op de lokale activiteiten en moeten bijdragen tot een duurzame winst en groei. Het gaat om de divisies België, Tsjechië en Internationale Markten. Een uitgebreide omschrijving vindt u in het hoofdstuk Onze divisies.

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij. Het gaat om het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. We gaan dieper in op die comités in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO) en de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten (KBC Groep)

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde one-stop financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

In onze strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat proces- en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistent, speelt daarbij een essentiële rol. We hebben bijzondere aandacht voor de snelheid en de eenvoud waarmee we onze klanten kunnen bedienen en houden bij de hertekening van onze interne processen daarmee rekening. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcenters. Net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren.

Onze sterke geografische focus en local responsiveness

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. Met deze selectie van landen werken we in een mix van mature markten en groeiemarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, onder meer om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen. In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we tussen onze kernlanden samen om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

Als financiële instelling zijn we een belangrijke drijvende kracht achter de reële economie en hebben we een belangrijke directe en indirecte impact op de samenleving. KBC wil de transitie naar een duurzamere en klimaatbestendigere samenleving ondersteunen. Daarom is duurzaamheid een integraal onderdeel van onze algemene bedrijfsstrategie en verankerd in onze dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de producten en diensten die we aanbieden. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2022 samen ruwweg 41% van onze aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van onze groep. KBC Bank is 100% in handen van KBC Groep.

Onze sterktes

Uniek bankverzekeringsmodel en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies	Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden	Sterke focus op duurzaamheid. Ambitieuze klimaatdoelstellingen waarmee we ook onze klanten begeleiden naar een duurzamere toekomst
---	--	---	--	--	--

Onze uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door geopolitieke uitdagingen, hogere rentes, hoge inflatie en vergrijzing.	Invloed van de klimaatverandering op onze activiteiten en die van onze klanten, en vice versa, en benutten van opportuniteiten gerelateerd aan de overgang naar een groenere economie	Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu, enz.	Veranderend klantengedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
---	---	---	---	--

In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

De wereldeconomie

Nadat de inflatie al in de tweede jaarhelft van 2021 opliep, steeg ze in Europa en de VS verder tot nieuwe hoogten na het uitbreken van de Russisch-Oekraïense oorlog in februari 2022. De inflatie werd aangewakkerd door fors hogere energie- en grondstofprijzen, maar sijpelde daarna ook door naar de onderliggende kerninflatie (inflatie exclusief energie- en voedingsprijzen). Als reactie hierop beëindigde de Fed in maart 2022 haar netto-aankopen in het kader van haar kwantitatief versoepelingsprogramma en bracht ze de afbouw van haar obligatieportefeuille (kwantitatieve verstrakking) in september op kruissnelheid. Daarnaast verkrapte de Fed haar beleid ook via haar rentekanaal. Ze verhoogde de beleidsrente in 2022 sneller en fors dan verwacht, van een band tussen 0%-0,25% tot een band tussen 4,25-4,50% aan het einde van 2022. In 2023 zal de Fed allicht de band van haar beleidsrente verder verhogen.

Geconfronteerd met de uitzonderlijk forse inflatieopstoot in 2022 veranderde ook de ECB van koers. Nadat ze de netto-aankopen van haar Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) in maart 2022 stopzette, deed ze in juli 2022 hetzelfde voor haar algemene Asset Purchase Programme (APP). Onmiddellijk daarna startte de ECB het normalisatiepad van haar depositorente van -0,50% tot 2% eind 2022. We verwachten verdere renteverhogingen in 2023. Volgens de ECB-communicatie zullen de obligaties die de ECB in het kader van PEPP aankocht tot minstens eind 2024 worden geherinvesteerd op vervaldag. De APP-portefeuille daarentegen zal vanaf maart 2023 geleidelijk worden afgebouwd in het kader van de kwantitatieve verstrakking. Ook de aanmoediging door de ECB van een vervroegde terugbetaling door de financiële sector van de langetermijnliquiditeitsvoorzieningen (TLTRO's) past in dat kader.

De omgeving van stijgende rentes en afnemende liquiditeitsvoorziening vormt een risico voor de efficiënte transmissie van het monetair beleid van de ECB naar de hele eurozone. Concreet zou dit tot uiting kunnen komen in niet-gefundeerde, oplopende renteversillen tussen overheidsobligaties uit de eurozone. Als mogelijke remedie daartegen heeft de ECB twee instrumenten. Het eerste is de mogelijkheid om de PEPP-portefeuille flexibel te herinvesteren, specifiek gericht op eventueel dysfunctionele markten. Het tweede instrument is het nieuwe Transmission Protection Instrument (TPI) dat de ECB toelaat om onder bepaalde voorwaarden, met niettemin volle discretionaire bevoegdheid van de Raad van Bestuur van de ECB, rechtstreeks in problematische markten obligaties aan te kopen.

De ommekeer van het monetaire beleid in 2022 vertaalde zich in een forse en grotendeels synchrone stijging van de rente op Amerikaanse en Duitse overheidsobligaties. De Duitse tienjaarsrente werd daardoor opnieuw positief. Sinds het begin van 2022 stegen de Amerikaanse en Duitse rente per saldo van respectievelijk 1,52% en -0,18% tot 3,88% en 2,56%. Het renteversil tussen de VS en Duitsland was volatiel doorheen het jaar, en daalde per saldo van circa 180 tot 130 basispunten. In de mate dat dit renteversil in 2023 wat zal afnemen, kan de euro in de loop van 2023 verder terrein herwinnen ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

De wereldeconomie zal ook in 2023 het hoofd moeten bieden aan uitzonderlijk grote uitdagingen. De beleidsmakers moeten zowel de hoge inflatie onder controle krijgen en tegelijkertijd ervoor zorgen dat de conjunctuurlanding zo zacht mogelijk verloopt. Die combinatie zorgt voor spanning tussen het monetaire en het budgettaire beleid. In een context van stijgende rentes komt ook de wereldwijde schuldproblematiek opnieuw in de aandacht.

Belangrijkste uitdagingen

De belangrijkste uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, zijn uiteraard de economische toestand, toenemende concurrentie en technologische veranderingen, regelgeving en cyber- en ICT-risico. Hoe we daarmee omgaan, leest u verderop.

De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2022 (KBC Groep)

Marktomgeving in 2022¹

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
Wijziging van het bbp (reëel)	3,1%	2,5%	1,5%	4,9%	3,5%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijsen)	10,3%	14,8%	12,1%	15,3%	13,0%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie)	5,5%	2,3%	5,8%	4,0%	4,0%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-4,0%	-5,0%	-6,2%	-6,1%	-2,5%
Overheidsschuld (% van het bbp)	105,0%	43,5%	62%	73,5%	23,0%

Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
2023	0,6%	0,3%	0,9%	0,3%	0,7%
2024	1,2%	2,6%	2,8%	3,6%	3,5%

Positie van KBC in elk kernland²

Belangrijkste merken	KBC CBC KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB DZI KBC Bank Bulgaria (ex Raiffeisenbank Bulgaria)
Netwerk	420 bankkantoren 298 verzekerings- agentschappen Onlinekanalen	201 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen	110 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen	195 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen	266 bankkantoren Verzekeringen via verschillende kanalen Onlinekanalen
Recente overnames of verkopen ³ (2020-2021-2022)	-	-	Overname OTP Banka Slovensko (2020)	-	Overname Bulgaarse pensioen- en levensverzekering- activiteiten van NN (2021). Overname Raiffeisenbank Bulgaria (2022)
Klanten (miljoenen, schatting, KBC Groep)	3,8	4,3	0,8	1,6	2,4
- Waarvan KBC Bank	3,6	3,8	0,5	0,9	1,7
Kredietportefeuille (miljarden euro, KBC Groep)	129	38	12	8	10
Deposito's (exclusief schuld papier) (miljarden euro, KBC Groep)	145	49	8	9	12
Marktaandeelen (schatting, KBC Groep)					
- bankproducten	20%	21%	12%	11%	19%
- beleggingsfondsen	28%	24%	7%	11%	13%
- levensverzekeringen	12%	7%	2%	3%	26%
- schadeverzekeringen	9%	9%	5%	7%	12%
Nettowinstbijdrage in 2022 (in miljoenen euro; KBC Bank)	1 311	593	81	181	125

¹ Gegevens gebaseerd op schattingen van begin maart 2023 en dus afwijkend van gegevens m.b.t. eind 2022 in toelichting 1.4. van de geconsolideerde jaarrekening. Voor de activiteiten van KBC Bank Ireland werden verkoopovereenkomsten gesloten. Ierland tekende eind 2022 voor 12 bankkantoren en 0,2 miljoen klanten.

² Marktaandeelen en klantenaantallen: gebaseerd op eigen schattingen. Marktaandeel bankproducten: gemiddelde van marktaandeelen in kredieten en in deposito's. Voor levensverzekeringen in België gebaseerd op reserves; voor de andere landen gebaseerd op premies. Kredietportefeuille: zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? Deposito's: deposito's van klanten, zonder repo's. Het aantal bankkantoren is zonder de automatenkantoren en het netwerk van 11 buitenlandse kantoren van KBC Bank in Europa, de VS en Zuidoost-Azië. De marktaandeelen zijn gebaseerd op de meest recente beschikbare gegevens (bv. van eind september 2022).

³ Voor details zie toelichting 6.6 in de Geconsolideerde jaarrekening.

Onze belangrijkste uitdagingen (KBC Groep)

Klimaatverandering, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen

Uiteraard beïnvloeden de wereldeconomie in het algemeen, de financiële markten en demografische ontwikkelingen ons resultaat. De coronacrisis en de recente extreme weersomstandigheden toonden dat ook klimaatverandering en gezondheidsrisico's significante invloed kunnen hebben. Ook geopolitieke ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne, hebben een belangrijke impact op de economie en dus mogelijks gevolgen voor onze resultaten.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We zorgen er in onze langetermijnplanning en ons langetermijnscenario's voor dat onze kapitaal- en liquiditeitsposities een negatief scenario kunnen doorstaan.
- ✓ We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- ✓ Wanneer blijkt dat de modellen het verhoogd kredietrisico resulterend uit bepaalde gebeurtenissen (coronacrisis, oorlog in Oekraïne, ..) niet capturen, leggen we bijkomende reserves aan gebaseerd op een managementbeoordeling.
- ✓ Waar nodig (bijvoorbeeld n.a.v. de coronacrisis) nemen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en bedrijfscontinuïteit.
- ✓ We vertalen onze strategie inzake milieu en klimaatverandering in concrete doelstellingen en engageren ons in diverse internationale initiatieven met betrekking tot klimaatverandering en duurzaamheid.
- ✓ We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten zoals Green Bonds, Social bonds, Sustainability Linked Loans en duurzaam pensioensparen.
- ✓ We streven ernaar onze inkomsten te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.

Wijzigend klantengedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie, technologische veranderingen en wijzigend klantengedrag. Naast de traditionele spelers neemt de concurrentie toe van internetbanken, fintechs, bigtechs en van e-commerce in het algemeen.

Dat zorgt voor potentiële druk op crosssellingmogelijkheden en beïnvloedt de verwachtingen van klanten inzake snelheid, digitale interactie, pro-activiteit, personalisatie en relevantie. Dat alles verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- ✓ We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking, wat ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en completere oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dicht bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtech-bedrijven.
- ✓ We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product of dienst te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- ✓ In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- ✓ We volgen actief trends op en analyseren de markt.
- ✓ Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende kernmarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchegenoten.
- ✓ Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging en automatisatie van producten en processen (straight through processing).

Regelgeving

De komende jaren zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- ✓ Duurzaamheid: EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei onder meer via aangepaste rapportering (Corporate Sustainability Reporting richtlijn & artikel 8 Taxonomy Verordening);
- ✓ Digitaliteit: EU-initiatieven rond de impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector en verantwoordelijkheden voor digitale dienstverleners; regelgeving over crypto assets waaronder de MiCA-verordening (Markets in Crypto-Assets Regulations) en AML-richtlijn (virtuele valuta);
- ✓ Data governance: verordening (van toepassing vanaf september 2023) die onder meer voorwaarden oplegt voor het verstrekken van databemiddelingsdiensten, onder meer bemiddelingsdiensten tussen gegevenshouders en potentiële gegevensgebruikers
- ✓ Prudentieel toezicht: verdere implementatie van de wijzigingen aan de Richtlijn herstel- en resolutieplanning (BRRD2), verdere opvolging van de omzetting van de Basel IV-standaarden in de Verordening en richtlijn kapitaalvereisten (CRR2 en CRD5); implementatie van de Digital Operational Resilience Act (DORA), herziening van de Solvency II-Richtlijn; opvolging van de ontwikkelingen rond het ontwerp van Richtlijn herstel- en resolutieplanning voor verzekeringsondernemingen, verdere implementatie van de gevolgen van de hervorming van het regelgevend kader voor beleggingsondernemingen, waaronder beursvennootschappen;
- ✓ Financiële markten en producten: hervorming van de Verordening Europese marktinfrastructuur (EMIR), die een operationele impact heeft op derivatenactiviteiten; nieuwe verplichtingen naar aanleiding van de Crowdfundingverordening.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: nieuwe regelgeving wordt bijgehouden in een database. gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- ✓ We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpteksten analyseren.
- ✓ Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- ✓ We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- ✓ We bekijken de impact van de regelgeving op het klantengedrag en passen onze producten en processen desgevallend aan het wijzigende klantengedrag aan; ook de impact op transformatie- en innovatieprojecten wordt bekeken.

Cyberrisico en information security

In een wereld die steeds meer digitaal wordt, zijn degelijk beveiligde ICT-systemen uiterst belangrijk en zijn cyberaanvallen een constante bedreiging, met mogelijk aanzienlijke financiële en reputatieschade.

Binnen KBC, focussen we op een optimale bescherming tegen cybercriminaliteit, dit zowel van onze klanten als van onze entiteiten zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen aan te bieden waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, smishing (sms phishing), vishing (voice phishing) en cyberfraude in het algemeen. Via testen worden ze opgeleid om correct te reageren op diverse scenario's.
- ✓ We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen, degelijke databeschermingsprocedures en we monitoren onze systemen en de omgeving continu.
- ✓ We analyseren cyberrisico's vanuit ICT- en businessperspectief om een maximale weerstand te kunnen bieden en aanvallen snel en efficiënt te kunnen remediëren. We evalueren onze risicomitigatie plannen regelmatig en sturen ze bij waar nodig.
- ✓ Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele ICT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en faciliteert trainingen.
- ✓ We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- ✓ We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- ✓ Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's en De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur, onder Privacy, databescherming, communicatie en inclusie, en in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Als financiële groep doen we een beroep op verschillende werkmiddelen. Dat zijn onze medewerkers en onze kapitaalbasis, maar ook onze merken, onze reputatie, onze innovatiecapaciteit, onze relaties met alle stakeholders, onze kantoren, agentschappen en elektronische netwerken en onze ICT-infrastructuur.

Onze medewerkers

Onze waarden zijn groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. De + in PEARL+ staat voor co-creëren over de landsgrenzen heen en slim kopiëren van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkheid en verscheidenheid van onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers op een actieve manier. Met de verschillende Team Blue-initiatieven zoals Team Blue Challenges en Group Inspiration Days willen we alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers toekomstbestendig te maken en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie (denk maar aan de introductie van Kate) en heeft dus andere skills nodig. Daarom vragen we medewerkers om flexibel te zijn en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken werken we met een AI-gestuurd leer- en talentenplatform, dat de naam StiPPLE draagt. Dat reikt medewerkers de juiste HR-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de relevante skills, maar ook voor het juiste level van skills. Een digitale butler helpt hen te focussen op de juiste output- en ontwikkeldoelen. StiPPLE vormt ook een geïntegreerde marktplaats voor interne vacatures, waarbij de technologie de openstaande jobs en interne talenten tracht te matchen. Het digitale leer- en talentenplatform is al deels internationaal uitgerold. Omdat Kate meer en meer centraal staat in onze klantenbenadering en bedrijfsprocessen lanceerden we onlangs de Kate Academy.

We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers ter harte, ook na de voorbije coronajaren. Een goede balans tussen business performance en welzijn van de medewerkers is belangrijker dan ooit. Daarom gaan we op zoek naar creatieve oplossingen, zodat we met zijn allen gezond en met goesting aan de slag kunnen blijven. In februari 2022 richtte Corporate HR een nieuwe dienst op, Work Life Support, samengesteld uit de betrokken diensten die ondersteuning geven aan welbevinden op het werk in een context van langer werken. Die nieuwe afdeling werkt geïntegreerde oplossingen uit voor de preventieve aanpak van burn-outs en mentale issues, voor een goede opvang van collega's die na ziekte opnieuw aan de slag gaan en voor duurzame eindeloopbaanvoorstellen. Er gaat ook aandacht naar aantrekkelijke arbeidsomstandigheden waarin medewerkers een toegevoegde waarde ervaren als ze naar het werk komen.

De oorlog in Oekraïne bracht een golf van solidariteit op gang. Talrijke collega's in alle kernmarkten staken de handen uit de mouwen en namen initiatieven om hulpgoederen ter plaatse te krijgen, onderdak te bieden aan vluchtelingen, huisvesting ter beschikking te stellen of benefietacties op te zetten. Collega's in Slowakije, bijvoorbeeld, mogen elk jaar een werkdag besteden aan vrijwilligerswerk en velen gingen helpen in het grensgebied. KBC verhoogde onder andere ook de donaties van Belgische KBC-medewerkers aan de nationale hulpactie 'Oekraïne 12-12'.

Met zo'n 760 nieuwe aanwervingen in 2022 in België doen we het goed in de war for talent, wat niet belet dat de zoektocht naar gespecialiseerde profielen om KBC mee uit te bouwen nog altijd doorgaat. We introduceerden een nieuwe manier om talenten aan te werven, waarbij de beleving van de medewerkers centraal staat. De doorlooptijd is veel korter en kandidaten stellen zich in een eerste fase digitaal voor.

Onze medewerkers kunnen rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. We beslisten om in 2022 groepswijd een financiële extra, een winstpremie, te geven om mensen te bedanken voor hun inzet en veerkracht die tot de sterke resultaten hebben geleid ondanks de moeilijke omstandigheden.

Goede leidinggevers zijn de sleutel om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om de KBC-strategie succesvol te implementeren. We investeren dan ook in de opleiding van alle leidinggevers via leiderschapstrajecten. Omdat leidinggevers sinds de coronacrisis een andere dimensie gekregen heeft, introduceerden we Leading the Next Level. Leidinggevers krijgen gedragsankers, een zelfscan en teamscan aangeboden zodat ze inzicht krijgen en effectiever aan de slag gaan met hun team. In België zijn er bijvoorbeeld inspirerende sessies 'Samen Werkt', waarin ook de brug naar medewerkers gelegd wordt. In Tsjechië introduceerden we de vernieuwende trajecten 'Future Leaders' en 'Future Leader of Leaders'. Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. Zo was er in 2022 een opleiding over blockchain, web 3.0 en digitale munten. Nieuw benoemde senior managers gaan door een leiderschapstraject in lijn met onze bedrijfscultuur Pearl+ en volgen ook een module over de strategie. We maken ook actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema gender diversiteit krijgt hierin speciale aandacht.

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op. In 2022 organiseerden we twee bevestigingen over medewerkersbetrokkenheid. In België bedroeg de antwoordratio 75% in maart en in oktober steeg die tot 77%. 72% van de

medewerkers voelt er zich betrokken bij KBC, een stijging van 3%-punten. Betrokkenheid is gebaseerd op trots zijn, motivatie in de functie en verbondenheid met KBC. Net die verbondenheid steeg in 2022 met 6%-punten. Medewerkers zijn trots op de stabiliteit van KBC als bedrijf en zijn innovatieve aanpak. Voor CSOB Tsjechië, met een betrokkenheidspercentage van 76%, zien we in de bevraging van de tweede jaarhelft dat 78% van de medewerkers trots is op CSOB, 72% gemotiveerd is in de job en 76% zichzelf de volgende drie jaar bij CSOB ziet werken. Voor de andere landen schommelt het betrokkenheidspercentage tussen 58% en 70% (iets lager omwille van overname- en integratieprojecten).

De bevraging in alle landen is ingebed in een ruimere enquête. Voor België werd ze bijvoorbeeld geïntegreerd in de Shape Your Future enquête. Behalve naar betrokkenheid peilen we daarin naar de impact van de strategie. Uit de resultaten blijkt onder meer dat 67% van de medewerkers ziet hoe hun job helpt om de KBC-strategie in de praktijk om te zetten, een percentage dat ruwweg stabiel blijft. Iets meer dan de helft van de medewerkers geeft aan een tegengestelde mening te kunnen uiten zonder daarbij te vrezen voor nadelige gevolgen.

De bevragingen leidden ook tot een aantal acties, zoals initiatieven om managers te ondersteunen in hun coachingrol. De managers zelf hebben toegang tot hun resultaten en nemen specifieke actie waar nodig.

Vanaf 1 januari 2023 installeert KBC België een nieuw distributiemodel voor Retail. In dat nieuwe model, dat zal werken onder een slankere commerciële aansturing, verwachten we dat Kate een deel van het takenpakket van een aantal retailmedewerkers kan en zal overnemen. Omdat functies in Retail relatief gezien complexere taken zullen omvatten, passen we ons HR-functiemodel aan. Het nieuwe distributiemodel biedt inhoudelijke groeikansen: we voorzien dan ook extra budget voor promoties en dergelijke.

In onze hr-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, leeftijd, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Onze beleidsvisie met algemene principes wordt gepubliceerd op www.kbc.com en we doen mee aan de Bloomberg Gender Equality Index en de Workforce Disclosure Initiative.

Intern zijn er meer concrete richtlijnen. We hebben twee specifieke focuspunten: gender en mensen met een fysieke beperking. Elke entiteit werkt een plan met concrete verbeteracties uit rond diversiteit en inclusie en kijkt bij de samenstelling van teams niet alleen naar skills maar ook naar factoren als geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, et cetera. Omdat we dit thema belangrijk vinden hanteren we een nultolerantie ten aanzien van flagrant respectloos gedrag. We verhogen ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers via inspiratiesessies. Binnen KBC hebben we een netwerkorganisatie rond Diversiteit en Inclusie, genaamd Diversity Rocks, met een lokale groep per land. Op vlak van verloning wordt jaarlijks een pay gap analyse uitgevoerd. In België loopt een studie om na te gaan welke rol geslacht, in vergelijking met andere factoren, speelt bij beslissingen in verband met verloning. De resultaten daarvan vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Daarnaast is er op groepsniveau jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

De acquisities en desinvesteringen van onze groep hebben uiteraard ook gevolgen op personeelsvlak. We besteden veel aandacht aan de technische hr-details in voorbereiding van de officiële overname van NN en Raiffeisenbank in Bulgarije. In Ierland – waarvoor verkoopovereenkomsten werden getekend – (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) blijven we open communiceren met de medewerkers om zoveel mogelijk zekerheid te bieden in het kader van de lopende verkooptransacties. In dat verband heeft KBC Bank Ireland onlangs met zijn Employee Council overlegd over een ontslagregeling. Dat heeft geleid tot binnen de sector zeer gunstige voorwaarden, die weerspiegelen hoe groot de waardering van de bank is voor het werk van haar medewerkers.

We volgen de toepassing van ons hr-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevragingen, maar ook met hr-data. Het Beehive dashboard, bijvoorbeeld, geeft in één oogopslag weer wat belangrijke parameters zijn voor ons senior & middle management. Daarmee brengen we onder andere FTE-ontwikkelingen, performantie- en progressiecijfers, evoluties over skills en rewardbudgettering in kaart. Ook andere dashboards en diverse ad hoc people analytics stellen ons in staat inzichten te halen uit hr-data en daar de juiste acties aan te koppelen.

Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het human resources proces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het hr-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving. Zaken waar we extra op focussen in deze context zijn Schrems2 (dataverwerking buiten de Europese Economische Ruimte) en data loss prevention. In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers, waaronder cyberrisico. Een belangrijk operationeel risico voor human resources is 'people risk'. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Het jaarverslag van KBC Groep bevat een tabel met een overzicht van het totale personeelsbestand en de verdeling ervan in verschillende categorieën.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2022 bedroeg het totale eigen vermogen van KBC Groep 20,8 miljard euro en werd het kapitaal vertegenwoordigd door 417 169 414 aandelen. Het totale eigen vermogen van KBC Bank bedroeg 17,8 miljard euro eind 2022. Het aandeel van KBC Bank is niet genoteerd op de beurs.

KBC Groep heeft 100% in handen van KBC Bank. De aandelen van KBC Groep zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. Een specifieke groep aandeelhouders, bestaande uit MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de vaste aandeelhouders van KBC Groep. Tussen deze kernaandeelhouders werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om te zorgen voor stabiliteit van het aandeelhouderschap en de continuïteit van de groep en om het algemene beleid van de groep te ondersteunen en te coördineren. Daartoe handelen de kernaandeelhouders in onderling overleg op de Algemene Vergadering van KBC Groep en zijn ze vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. De huidige overeenkomst werd aangegaan voor een periode van tien jaar met ingang van 1 december 2014. Volgens de recentste kennisgeving bezaten de vaste aandeelhouders samen 40% van onze aandelen. Meer informatie over de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze activiteiten bestaan voor een belangrijk deel in het omzetten van deposito's en andere financieringsvormen in kredieten. Naast kapitaal is dus ook onze financiering via deposito's en schuldpapier een belangrijke *grondstof* voor onze groep. We hebben daarom een sterke depositobasis bij particulieren en midcaps opgebouwd in onze kernmarkten. We geven bovendien regelmatig schuldinstrumenten uit, onder meer via KBC Ifima, KBC Bank en KBC Groep NV zelf.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2022.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden, waardoor we maatschappelijk relevant kunnen blijven en handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in de paragraaf Onze rol in de samenleving.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Bank is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten. Meer gedetailleerde informatie vindt u in het jaarverslag van de KBC-groep over 2022.

De kern van onze strategie voor de toekomst (KBC Groep)

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

rol in de samenleving

PEARL+: gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen initiatieven en ideeën binnen de groep.

Binnen een strict risico-, kapitaal- en liquiditeitskader

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze PEARL+ bedrijfscultuur focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep. Meer informatie over PEARL: zie bedrijfsmodel.

De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Aandacht voor fysisch en financieel welzijn van onze klanten

In de naweeën van de coronacrisis bleven we inzetten op veiligheid voor onze klanten en medewerkers. Zo blijven we aandacht besteden aan regelmatige communicatie en op een voorzichtige mix van live en digitale evenementen en meetings. Sinds het begin van de coronacrisis werkten we bovendien intensief samen met overheidsinstellingen om klanten te ondersteunen die door het coronavirus werden getroffen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen onder de diverse coronagerelateerde moratoria. Ondertussen is het merendeel van die moratoria vervallen (met uitzondering van 0,2 miljard euro). Daarnaast hebben we voor ongeveer 0,9 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze kernmarkten. Meer details over moratoria en overheidsgarantieregelingen vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, in Toelichting 1.4 de jaarverslagen over 2020 en 2021.

In februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Op moment van sluiting van de redactie van dit verslag woedt de oorlog daar spijtig genoeg nog steeds. De tragedie die zich in Oekraïne afspeelt, veroorzaakt immens menselijk leed en brengt schokken teweeg in de wereldeconomie. Wij betuigen onze oprechte solidariteit met alle slachtoffers van dit conflict en hopen dat een respectvolle, vreedzame en duurzame oplossing zo snel als mogelijk kan worden bereikt. Verschillende landen hebben economische sancties opgelegd. Uiteraard dragen we als financiële groep de verantwoordelijkheid om zaken te doen op een wettige en ethische manier, en leven we de verschillende sancties na.

In alle KBC-kernmarkten zetten collega's hulpacties voor Oekraïne op poten. Diverse medewerkers in alle kernmarkten boden onderdak aan vluchtelingen en zetten zich in bij hulpverlening en vrijwilligerswerk. Verschillende van onze banken in onze kernmarkten probeerden tegemoet te komen aan de noden van Oekraïense vluchtelingen door vrijstelling van kosten voor bepaalde financiële diensten. Bovendien werden talrijke liefdadigheidsacties opgezet. In België werd de actie Oekraïne 12-12 gelanceerd en doneren kon onder meer via een speciale knop in KBC Mobile. In Tsjechië startte ČSOB onmiddellijk na de aanvang van de oorlog met een geldinzamelactie, samen met hulporganisatie People in Need. Bovendien doneerde ČSOB in Tsjechië ICT-uitrusting en wordt bijvoorbeeld informatie aan klanten aangeboden op de website en via telefoon in de Oekraïense taal. In Hongarije doneerde de K&H Foundation for a Healthy Society een bedrag aan vijf humanitaire organisaties en verdubbelde ook de bedragen geschonken door werknemers. In Bulgarije schonk UBB de opbrengst van de actie Easter for Everyone en de donaties van de medewerkers aan ngo Mother Ukraine voor humanitaire hulp aan vluchtelingen die in Bulgarije aankomen. En in Slowakije verdubbelde de ČSOB Foundation de bedragen van het personeel voor hulp aan Oekraïne via Človek v ohrození, en stortte 3 euro voor elke loper tijdens de ČSOB Bratislava Marathon 2022.

Hoewel onze directe netto-blootstelling aan Oekraïne, Wit-Rusland en Rusland zeer beperkt is (slechts 29 miljoen euro eind 2022), worden onze activiteiten uiteraard indirect getroffen door de macro-economische gevolgen van het conflict, zoals het effect van de hoge gas- en olieprijsen op de inflatie en de economische groei, en de spill-overeffecten voor ons, onze tegenpartijen en onze klanten. Gezien deze situatie hebben wij een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's geboekt van 0,4 miljard euro (zie verder in Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie. Als bank-verzekeraar nemen we ook hier onze verantwoordelijkheid: we zetten in op financiële geletterdheid en door degelijk en transparant advies willen we onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. Tijdens de coronacrisis beseften we meer dan ooit hoe belangrijk digitale geletterdheid is en we lanceerden bijvoorbeeld verschillende initiatieven en gidsen die beginnende gebruikers hielpen om zich vertrouwd te maken met onze mobiele apps. In 2022 lanceerden we de mogelijkheid om financieel-economisch nieuws te ontvangen via KBC Mobile. Op die manier dragen we ook bij tot een verbreding van kennis en financiële educatie.

Digital first

De verwachtingen van onze klanten zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd: snelle en eenvoudige diensten en producten zijn de standaard geworden, en technologie maakt dat mogelijk. We zijn dan ook al enkele jaren bezig met het digitaliseren van processen die ervoor zorgen dat eenvoudige en kwalitatieve producten op een snelle en vlotte manier tot bij de klanten gebracht kunnen worden. Sinds een aantal jaren ontwikkelen we producten, diensten en processen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze aangepast werden vooraleer ze te digitaliseren zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken. Naast snel en eenvoudig merken we immers dat klanten ook steeds meer en meer proactieve en persoonlijk diensten en producten wensen.

We evolueren dan ook van een omnikanaaldistributiemodel naar een digital first distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren volledig ter beschikking van de klanten. Bij een digital first distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden.

Voor klanten die dat wensen, speelt Kate – onze persoonlijke, digitale assistent – een belangrijke rol in de digitale verkoop en adviesverlening door proactief gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen. Hij krijgt ook in zijn mobiele app regelmatig discreet en proactief voorstellen en wordt daardoor maximaal ontzorgd. Het staat de klant helemaal vrij om daar al dan niet op in te gaan. Wanneer hij erop ingaat,

zal de oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden. In een eerste fase focuste Kate op de mobiele applicatie voor particulieren in België en Tsjechië, maar in 2022 werd Kate opgestart in de andere kernlanden van de groep, te weten Bulgarije (in februari), Slowakije en Hongarije (beide in augustus). Kate voor bedrijven (met focus op kmo's) werd vanaf 2021 uitgerold en is nu al beschikbaar in Tsjechië en België.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken voor onze klanten functioneren. De 'human touch' is bijzonder belangrijk bij complexere diensten en oplossingen en voor diegene waar emotionele intelligentie vereist is. Onze medewerkers zullen ook het gebruik van digitale processen ondersteunen, stimuleren en opvolgen en worden hierbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden veranderen we ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden en de manier waarop we ons intern organiseren, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering en bijscholing van onze medewerkers vereist. Zo zorgt Kate er bijvoorbeeld voor dat bepaalde administratieve handelingen geautomatiseerd verlopen. Dat bespaart tijd bij de klant maar ook bij de medewerkers, en die tijd wordt dan gebruikt om effectief met klanten te praten over zaken die hen bezighouden. Kate helpt bijvoorbeeld ook met de voorbereiding van een afspraak, wat opnieuw tijdsbesparing voor de medewerkers betekent.

In 2022 startten we met een eigen banktech, DISCAI, waarmee we onze portefeuille van innovatieve artificiële-intelligentietoepassingen willen commercialiseren. De eerste beschikbare toepassing focust op de strijd tegen het witwassen van geld. DISCAI opteert voor een geleidelijke 'go-to-market' aanpak en zal voor de distributie en integratie van die toepassingen samenwerken met partners. In een volgende fase zal DISCAI bedrijven en organisaties in diverse sectoren bijstaan in hun zoektocht naar performante en innovatieve oplossingen voor de technologische en regelgevende uitdagingen die zich in hun domein stellen.

In 2022 zorgden we met de Kate Coin, een eigen op blockchain gebaseerde digitale munt, voor een primeur in Europa. De Kate Coin is een digitale munt, die gebaseerd is op blockchaintechnologie en volledig binnen KBC ontwikkeld werd. De particuliere KBC-klant die dat wenst, kan Kate Coins verwerven en die - via zijn Kate Coin 'wallet' in KBC Mobile - ook effectief gebruiken. Dit gebeurt in een gesloten omgeving waarbuiten de Kate Coin geen waarde heeft. De eerste concrete stappen worden gezet in België, maar de Kate Coin zal op termijn doorheen de hele KBC-groep worden uitgerold. Op zondag 19 juni vormde Werchter Boutique trouwens het decor van een eerste grootschalige test van de Kate Coin. Niet minder dan 8 000 aanwezige KBC medewerkers konden tijdens het festival bij wijze van test hapjes en drankjes betalen met Kate Coins.

Privacy, databescherming, communicatie en inclusie

Digitalisering biedt ons de mogelijkheid om steeds meer gegevens te verzamelen. Daardoor kennen we onze klanten beter, kunnen we hen effectiever adviseren en kunnen we hun bankverzekeringsservaring naar een nog hoger niveau tillen. Dat brengt echter ook de plicht met zich mee om de beschikbare gegevens op een verantwoorde manier te gebruiken. We besteden er dan ook continu aandacht aan dat we gegevens verwerken in overeenstemming met de GDPR en alle privacyregels, en dat er processen worden opgezet om dat ook te garanderen voor elke nieuwe dienst die we lanceren. We houden daarbij rekening met de belangrijke gegevensbeschermingsprincipes van purpose limitation (gegevens niet gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze zijn verzameld), data minimisation (niet meer gegevens verzamelen dan nodig is voor het beoogde doel) en transparancy (transparant zijn over de verzamelde en gebruikte gegevens). Dat laatste gaat hand in hand met het privacybeleid dat we hebben opgesteld en dat door elke entiteit van onze groep via de gepaste kanalen werd gepubliceerd om ervoor te zorgen dat alle personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, goed geïnformeerd zijn. We doen er alles aan om gegevens te beveiligen en te beschermen tegen ongewenste of ongeoorloofde toegang, verlies of beschadiging, geen persoonsgegevens te bewaren zodra die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld en de persoonsgegevens accuraat en up-to-date te houden. We hebben alle rechten van de betrokkene vastgelegd en waken tegen elke inbreuk op de fundamentele mensenrechten door onze toegang tot gegevens. Privacy en gegevensbescherming zijn niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen en wat Kate met hun data kan doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen.

Opvolging

Omdat de klant centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klanten continu en hebben regelmatig debatten met klantenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren regelmatig een stakeholderdebat. We volgen onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen. Voorbeelden van acties die we ondernemen met als doel om te gaan met de veranderende klantenverwachtingen, concurrentie en technologische uitdagingen vindt u in het hoofdstuk Onze belangrijkste uitdagingen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met het centraal stellen van de klant vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod. Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide, relevante en gepersonaliseerde one-stop dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactiemogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld, doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices en ondersteunende diensten. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op voor zowel de klant als KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling, één risicobeheerafdeling enzovoort. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

Naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een 'digital first', lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital first'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke data-gestuurde organisatie. Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of callcenters. Net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren.

Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is 'Bankverzekeren+' een feit. Dat betekent dat we in onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringsopties. Om de referentie te zijn volstaat het immers niet langer om klanten en prospects enkel bank- en verzekeringsproducten aan te bieden. Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen van KBC Deals in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen. Voor die oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2022 bij tussen 8 en 9 op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij meer dan negen op de tien een woningverzekering. Bij de ČSOB-groep in Tsjechië namen meer tussen vijf en zes van de tien klanten die in 2022 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep. Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2022 zo'n 81% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 25% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringssklanten groeide in 2022 met respectievelijk 5% (1-1) en 7% (2-2, en 3-3 in België).

We volgen het succes van onze bankverzekeringssprestaties aan de hand van een aantal kernindicatoren (KPI's). De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten, te weten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria.

Als gevolg van de terugtrekking uit Ierland, kunnen fusie- en overnamemogelijkheden buiten onze kernmarkten worden onderzocht (en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur), rekening houdend met zeer strikte strategische, financiële, operationele en risicocriteria.

Recente voorbeelden (meer informatie in het hoofdstuk Onze divisies en in toelichting 6.6 van de Geconsolideerde Jaarrekening):

- In juli 2021 namen we de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringssactiviteiten van NN over. Die overname laat ons toe om ons crosssellingpotentieel verder te vergroten via hun reeds gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.

- In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland en in oktober 2021 bevestigde het dat er een juridisch bindende overeenkomst werd gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van voornamelijk de performing kredieten en de depositoportefeuille. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and Consumer Protection Commission (CCPC) en naar het einde van het jaar toe door de Ierse minister van Financiën. De finale afronding van de verkoop gebeurde in februari 2023.
- In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijvenklanten. Raiffeisenbank Bulgaria – inmiddels herdoopt in KBC Bank Bulgaria - en UBB zullen hun activiteiten fuseren, waardoor KBC zijn positie op de Bulgaarse bankmarkt verder kan versterken. Bovendien creëert deze overname bijkomende mogelijkheden voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld fintechs. Zo werken we bijvoorbeeld in België samen met een fintech die voor onze klanten energieprijvergelijkingen maakt. Dat laatste is natuurlijk niet onze corebusiness, maar het gaat – naast het bevorderen van de algemene klanttevredenheid en het ontzorgen van de klanten – om het verwerven van inzichten over onze klanten om zo onze core business te verbeteren. Als we toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door op basis van analyse betere oplossingen voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen te ontzorgen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze rol in de samenleving: we houden rekening met de maatschappelijke verwachtingen (KBC Groep)

Uitgebreidere informatie over onze rol in de samenleving vindt u in ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, betrouwbaarheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers.

Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in het 'Kompass voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar nadrukkelijk tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustzijn.

We ontwikkelden een e-learning om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en bovendien een kader aan te reiken dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Tegen eind 2022 had de overgrote meerderheid van alle KBC-medewerkers die opleiding voltooid. Die onlinetraining maakt nu ook deel uit van het onboardingprogramma van nieuwe medewerkers.

Voor 2023 worden nieuwe initiatieven inzake bewustmaking van verantwoord gedrag gepland, waaronder een verplichte webinar en een specifieke interne website, waartoe alle personeelsleden toegang zullen hebben en waartoe alle landen zullen worden aangemoedigd bij te dragen.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

In 2015 stelden de Verenigde Naties een ontwikkelingsplan op met 17 ambitieuze doelstellingen voor 2030. De Sustainable Development Goals (SDG's) bepalen de mondiale agenda voor regeringen, bedrijven en de maatschappij voor het aanpakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, zoals het beëindigen van de armoede, het beschermen van de planeet en het waarborgen van de welvaart voor iedereen. Hoewel de 17 SDG's allemaal met elkaar verbonden en relevant zijn, en we er via ons duurzaamheidsbeleid voor zorgen dat we aan al die doelstellingen werken, hebben we ervoor gekozen om ons te focussen op vijf doelstellingen waarvan we geloven dat KBC daarmee de grootste impact kan hebben en de grootste bijdrage kan leveren.

Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten en preventiecampagnes focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid en trachten we zo nog meer impact te realiseren. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een geleidelijk exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen zoals thermische steenkool, olie en gas.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met startups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers. Daarnaast bieden we microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten aan, samen met BRS. Via deze weg bieden we rurale ondernemers en landbouwers in het globale Zuiden toegang tot financiële diensten. Hiermee vergemakkelijken we duurzame lokale ontwikkeling en dragen we bij tot financiële inclusie.

Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een CO2-arme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoetkomen aan sociale en ecologische uitdagingen. We adviseren fondsen die verantwoord beleggen aan al onze klanten. We streven ernaar onze eigen negatieve impact te verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. We houden rekening met de klimaatprestaties van onze beleggingen en werken actief samen met de bedrijven waarin we beleggen. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We trachten klimaatgerelateerde risico's aan te pakken en richten ons ook op klimaatgerelateerde opportuniteiten.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid.

U vindt meer informatie en voorbeelden in de tekening hierna, en in het hoofdstuk Onze Divisies

Focus	Wat?	Enkele recente voorbeelden:
Financiële geletterdheid	<ul style="list-style-type: none"> Klanten helpen de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie. De kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek verruimen. 	<ul style="list-style-type: none"> Heropstart van educatieve programma's door medewerkers van KBC in scholen om de financiële geletterdheid van jongeren te vergroten in België, Tsjechië en Hongarije na de coronamaatregelen Opstart in Bulgarije van een educatief programma met focus op ESG onderwerpen i.s.m. faculteit Economie van de universiteit van Sofia Kredietverlening aan onderwijssector: 1,2 miljard euro
Milieubewustzijn	<ul style="list-style-type: none"> Onze milieuoetafdruk verkleinen via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen Diensten en producten ontwikkelen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu 	<ul style="list-style-type: none"> Reductie van onze directe milieuoetafdruk en netto-klimaatneutraliteit met betrekking tot onze directe voetafdruk sinds 2021. Publicatie van eerste Climate Report in oktober 2022, inclusief nieuwe milieudoelstellingen Ontzorging voor klanten bij duurzame renovaties dankzij de participatie van KBC in start-up Setle Uitgifte van Green bonds Coördinatie van duurzaamheidsgerelateerde financiering van onze bedrijfsklanten volgens de Sustainability-linked Loan Principles Zie verder onder Focus op het klimaat
Ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> Door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen, bijdragen tot economische groei. 	<ul style="list-style-type: none"> Verdere uitbreiding van Start it @KBC in België met de opening van de eerste vestiging in Wallonië begin 2022 Toegang tot financiële diensten aanbieden aan rurale ondernemers en landbouwers in het Zuiden in samenwerking met BRS (microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten). Actieve inzet van Start it @KBC op vrouwelijk ondernemerschap in het start-up landschap Lancering van Start it @UNI in Tsjechië, een programma gericht op universiteitsstudenten, dat projecten van studenten helpen om hun kansen op succes op de markt te vergroten.
Vergrijzing en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> In België en Tsjechië kozen we <i>Vergrijzing</i> als vierde pijler. Dat houdt in dat we ons beleid en ons aanbod van diensten en producten aanpassen aan het feit dat mensen langer leven en dat we positief bijdragen aan de problematiek rond vergrijzing door vanuit onze kernactiviteiten specifieke oplossingen en diensten aan te bieden. In Bulgarije, Slowakije en Hongarije kozen we <i>Gezondheid</i> als vierde pijler. Die kernlanden zullen diensten, producten en projecten ontwikkelen die erop gericht zijn de algemene gezondheid, de gezondheidszorg en de levenskwaliteit te verbeteren. 	<ul style="list-style-type: none"> Uitgifte eerste Social Bond in 2022 Geldautomaten met spraaktechnologie voor slechtziende klanten en eScribe voor klanten met gehoorproblemen in Tsjechië Financiële en materiële hulp aan zieke kinderen met het K&H MediMagic-programma in Hongarije Hulplijn voor senioren in Tsjechië met speciaal getrainde call-center agents om senioren te ondersteunen in hun bankzaken. Kredietverlening aan ouderenzorg en gezondheidssector: 6,2 miljard euro.

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken en actualiseren we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. Voor een volledig overzicht van onze duurzaamheidsbeleidslijnen verwijzen we naar het Duurzaamheidsverslag.

Belangrijke KBC-duurzaamheidsrichtlijnen		Van toepassing op
Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittefosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de <i>UN Global Compact Principles</i> (UNGC)	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, fondsen die verantwoord beleggen en conventionele fondsen, leveranciers
Rechten van de mens	Ons beleid over mensenrechten is gebaseerd op de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de <i>UN Global Compact</i> . Zie verder in een aparte paragraaf hierna.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, fondsen die verantwoord beleggen en conventionele fondsen, leveranciers, personeel
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, fondsen die verantwoord beleggen en conventionele fondsen, leveranciers
Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, ontbossing, enz.), grondvererving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening
KBC Asset Management, uitsluiting uit traditionele fondsen	Voor de conventionele (traditionele) fondsen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de <i>UN Global Compact</i> en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren en zijn mijnbouwbedrijven die steenkool ontginnen net zoals nutsbedrijven die hun energieproductie uit steenkool halen uitgesloten uit alle beleggingsfondsen	Conventionele fondsen
KBC Asset Management - uitsluitingen verantwoord beleggen	Voor verantwoord beleggen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstrede activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.	Fondsen die verantwoord beleggen
Nieuwe beleidslijnen (van toepassing vanaf 1 januari 2023)	<p>Steenkool: terwijl we ons streng beleid ten aanzien van bedrijven die nog over capaciteit voor de opwekking van elektriciteit en warmte op basis van steenkool beschikken onverminderd aanhouden, beslissen we om specifieke, doelgerichte financiering van projecten voor hernieuwbare energie door nieuwe klanten die nog over dergelijke capaciteit beschikken, toe te staan (gold al voor bestaande klanten). Dat is ingegeven door de wens om de energietransitie van alle ondernemingen te vergemakkelijken en te begeleiden en is aan zeer strikte voorwaarden onderworpen, waaronder een strikte scheiding tussen dit soort leningen en de andere activiteiten van een onderneming. Ook de financiering van projecten op het gebied van coal-to-gas, coal-to-liquid en coalbed methane is nu ook uitdrukkelijk uitgesloten.</p> <p>Biodiversiteit: voor de rundveehouderij werden voor het eerst beperkingen ingevoerd: KBC sluit nu de financiering of verzekering uit van bedrijven met meer dan 200 000 herkauwers. Daarmee willen we zowel de methaanuitstoot als het oneigenlijk gebruik van grond beperken. We breidden ook onze definitie van "beschermde gebieden" uit van de groene lijst van de IUCN (59 gebieden), naar alle gebieden van categorie I en II op de lijst van beschermde gebieden van de IUCN (9 889 gebieden in Europa, waarvan 454 gelegen in onze kernlanden).</p>	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;
- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de *UN Global Compact Principles*, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Onze duurzaamheidsgovernance

Duurzaamheidsgovernance

Raad van Bestuur: wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering maar ook andere relevante duurzaamheidsthema's zoals genderdiversiteit. Aangezien klimaatgerelateerde risico's zijn aangemerkt als een top risk, volgt het Risico- en Compliancecomité duurzaamheidsgerelateerde risico's van nabij op. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan duurzaamheidsbeleidslijnen.

Directiecomité: is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

Interne Duurzaamheidsraad (ISB): wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit de CFO als ondervoorzitter, de senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden en de senior general manager van Group Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

Group Corporate Sustainability: verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Het team rapporteert aan de Interne Duurzaamheidsraad over de implementatie van de strategie en stelt het Sustainability Dashboard op. De dienst werkt onder leiding van de Senior General Manager Group Corporate Sustainability, die rechtstreeks rapporteert aan de Group CEO.

Sustainable Finance Steering Committee: houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

Core Team Sustainable Finance Programme: wordt geleid door een programmamanager van Group Corporate Sustainability en bestaat uit specialisten van Finance, Credit Risk, Risk en duurzaamheidsdeskundigen. Het integreert de klimaatpakket binnen de groep en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van de klimaatbestendigheid in overeenstemming met de TCFD en het actieplan van de EU.

General Managers Sustainability in elk kernland: hebben de eindverantwoordelijkheid voor alles wat met duurzaamheid te maken heeft in hun land. Zij maken deel uit van het topmanagement en werden eind 2022 benoemd, ter vervanging van lokale Corporate Sustainability Coordinators. Ze zijn verantwoordelijk voor de integratie van de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en de doelstellingen van het Sustainable Finance Programme. Ze maken deel uit van de lokale organisatie in het land en rapporteren dan ook hiërarchisch. Inhoudelijk werken ze echter nauw samen met zowel hun lokale ISB-vertegenwoordiger als met Group Corporate Sustainability. Ze worden dan ook functioneel mee aangestuurd door de Senior General Manager Group Corporate Sustainability.

Sustainability-afdelingen en CSR-comités in elk kernland: zijn zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Duurzaamheidsraad en de General Manager Corporate Sustainability per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

Externe Duurzaamheidsraad: bestaat hoofdzakelijk uit duurzaamheidsdeskundigen uit de academische wereld en adviseert Group Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en –strategie.

Responsible Investing Advisory Board: houdt toezicht op de screening van het verantwoordelijk karakter van fondsen die verantwoord beleggen van KBC Asset Management.

Focus op klimaat (KBC Groep)

In september 2022 publiceerden we ons eerste tussentijdse Klimaatrapport (Climate Report), waarin we onze inzet, doelstellingen en prestaties in onze rol als ondertekenaar van het CCCA nader toelichten. Het verslag schetst onze baseline en de eerste doelstellingen die we hebben gezet voor de meest materiële koolstofintensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening en beschrijft ook de manier waarop we met onze vermogensbeheeractiviteiten concrete stappen zetten naar een klimaatbestendige toekomst. U vindt het verslag op www.kbc.com

Voor diepgaande(re) informatie over de gebruikte klimaatscenario's, de bepaling van de meest materiële sectoren en de scope en boundaries van onze klimaatmaatstaven, -gegevens en -doelen, verwijzen we naar ons Klimaatrapport en ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Het aspect klimaat in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering. Vooreerst door ons eigen energieverbruik te beperken. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke invloed op het klimaat (kunnen) hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaatgevoelige sectorportefeuilles door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een koolstofarme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerspatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering (bijvoorbeeld als gevolg van langdurende droogte en aanhoudende hittedagen in de zomer van 2022) of de transitie naar een CO₂-armere samenleving (wat kan leiden tot terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten), de impact van stijgende marktprijzen voor de emissies van broeikasgassen en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden (cf. onze doelen ter zake), maar ook om onze bijdrage te leveren om de klimaatopwarming te beperken binnen de doelen die bepaald zijn door het Akkoord van Parijs. Daarnaast willen we uiteraard ook inspelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groene economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten, via specifieke meet- en rapporteringsinstrumenten (zie verder).

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningsystemen van onze medewerkers en van het topmanagement in het bijzonder.

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Een van die doelstellingen is specifiek gerelateerd aan de vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, die wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele verloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele verloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de verhouding groene kilometers tot het aantal woonwerk kilometers).

Klimaatgovernance

Klimaatgovernance is een deel van onze algemene duurzaamheids-governance (zie Onze duurzaamheids-governance).

- Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van de klimaataanpak in de volledige groep.
- Het Sustainable Finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van Group Corporate Sustainability, samen met een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van de meest betrokken departementen. Het kernteam staat in contact met alle andere afdelingen van de groep en werkt ook nauw samen met de duurzaamheidsteams in alle kernlanden.
- Een stuurgroep, voorgezeten door de Group CFO, ziet toe op de voortgang en de praktische implementatie van de diverse acties in het Sustainable Finance-programma. De belangrijkste strategische beslissingen, worden evenwel genomen door de Interne Duurzaamheidsraad (ISB), onder het voorzitterschap van de Group CEO en met vertegenwoordiging van alle kernlanden. De ISB is immers het belangrijkste platform voor het aansturen van het duurzaamheidsbeleid op groepsniveau, inclusief onze klimaataanpak.
- Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma ook regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Een externe Sustainability Board adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief alle aspecten van ons klimaatbeleid.

De milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

Een overzicht van onze KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen is opgenomen in het hoofdstuk Onze rol in de samenleving.

Belangrijke elementen uit ons klimaat- en milieubeleid zijn:

- het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- de ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, CO₂-arme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- het ondersteunen van onze klanten in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel, onder andere via partnerships die hun advies verlenen en effectief begeleiden om energie-performanter te worden.
- de aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Akkoord van Parijs en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD: we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijk in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodologieën die de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel meten met het oog op het vaststellen van onderbouwde doelstellingen. We rapporteren hierover op een transparante manier (zie ook ons Duurzaamheidsverslag).

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en ondertussen zijn ook onze verzekeringsportefeuilles opgenomen in de interne analyses. Op basis van een materialiteitsbeoordeling, zoals bepaald in de TCFD, hebben we ons gericht op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Die analyses vormen de basis om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn gestart met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- We hebben white papers uitgewerkt voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. In de white papers werd steeds ook de lokale context van al de kernlanden geanalyseerd, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep. De white papers worden tweemaaljaarlijks en zelfs jaarlijks voor de belangrijkste sectoren en productlijnen geactualiseerd.
- In 2022 vormden deze white papers de basis voor ons eerste Klimaatrapport. Dat rapport bevat een duidelijk overzicht van onze nulmeting en reductiedoelstellingen voor 2030 en 2050, die we hebben gezet voor de meest materiële koolstofintensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het rapport bevat ook de bijhorende beleidsbeslissingen om die doelen te realiseren. PwC auditeerde de berekende nulmeting van de klimaatdoelstellingen van KBC op het vlak van kredietverstrekking.

We rapporteren over onze aanpak, vooruitgang en uitdagingen op milieugebied, onder meer in ons Klimaatrapport, in ons Duurzaamheidsverslag, in dit Jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten (waaronder CDP, S&P, Sustainalytics, Vigeo). We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challenges door onze Externe Duurzaamheidsraad.

Doorheen onze upstream- en downstreamwaardeketen treden we ook in dialoog met verschillende stakeholders. Zo gaan we actief in gesprek met onze klanten om hen bewust te maken en hun engagement over klimaatverandering te vergroten. We richten ons ook op het ontwikkelen van bedrijfsoplossingen die een positieve invloed hebben op het milieu en gaan ook hierover in interactie met onze klanten.

Enkele voorbeelden van recente producten en initiatieven die met duurzaamheid en/of milieu te maken hebben bij KBC-groep*

Eerste social bond uitgifte	In augustus 2022 bracht KBC als eerste financiële instelling in België een sociale obligatielening ('social bond') uit, die wordt aangewend voor de (her)financiering van projecten in de ziekenhuissector. Het ging over 750 miljoen euro op 8 jaar met een coupon van 3%.
Fondsen die verantwoord beleggen	Veelzijdig aanbod van fondsen die verantwoord beleggen, inclusief ECO-thematische fondsen en Impact Investing-fondsen. We doen een diepgaande doorlichting om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor responsible investment beleggingsoplossingen. Daarnaast worden alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen uitgesloten uit al onze fondsen die verantwoord beleggen.
Projectfinanciering	We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare-energieprojecten in alle kernlanden en in onze buurlanden. Het Project Finance Team van KBC Securities financierde vorig jaar 86,3 Mwp geïnstalleerd vermogen aan hernieuwbare energie. Er werden bijvoorbeeld succesvolle transacties gerealiseerd in onshore en offshore windenergie in Nederland en Duitsland. Daarnaast is ook een eerste participatie genomen in een offshore wind project in het Verenigd Koninkrijk. In Tsjechië heeft ČSOB aan de Oostenrijkse exploitant van hernieuwbare energie via zonnepanelen Enery, nummer 2 op de Tsjechische markt, een herfinanciering verleend voor 21,1 MW aan zonneprojecten.
Verduurzaming van woningen	We bieden diverse producten aan om de meest energie-efficiënte woningen te ondersteunen, en om renovatie en investeringen in energiematregelen te stimuleren. Zo biedt KBC Bank sinds januari 2021 de Vlaamse 0%-lening aan (vanaf 2023 wordt dit vervangen door een rentesubsidie voor de renovatie van woningen en appartementen). KBC biedt klanten ook ontzorging bij duurzame renovaties dankzij de participatie in startup Setle. Setle maakt een renovatie-inschatting van een pand en wijst de weg naar de juiste premies en subsidies. Ook in onze andere kernlanden ondersteunen we de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden van hypothecaire en renovatieleningen aan goede voorwaarden.
Verduurzaming van transport	Zo'n twee derden van de nieuwe wagens in de vloot van KBC Autolease zijn nu al elektrische en hybride wagens. KBC Autolease is bovendien marktleider in fietsleasing, met 25 000 fietsen in portefeuille. We zijn de partner van de Vlaamse overheid om fietsleasing aan te bieden aan hun medewerkers als een duurzaam mobiliteitsalternatief. In Slowakije promoot ČSOB Leasing actief emissievrije en emissiearme voertuigen, in samenwerking met andere partners.
Schadeverzekeringen – productkenmerken die verband houden met klimaat	In België en in Slowakije biedt onze autoverzekering een uitgebreide dekking en adequate hulp aan voor elektrische en hybride auto's. Voor klanten die zelf een laadpaal installeren, is dat in België standaard meeverzekerd in de Woningpolis, waarin ook een aantal andere groene investeringen zoals zonnepanelen en thuisbatterijen worden afgedekt. Daarnaast bieden we de eigen multi-klimaatrisicoverzekering voor landbouwers aan. Landbouwers met open teelten, zoals fruitteilers of akkerbouwers, kunnen zich hiermee verzekeren tegen schade aan gewassen als gevolg van extreme en ongunstige weersomstandigheden zoals storm, hagel, vorst, ijs, neerslag en droogte.
Proxy voting door KBC Asset Management	KBC Asset Management neemt via <i>proxy voting</i> zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen.
Groene leningen en groene obligaties voor bedrijfsklanten	KBC promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten in alle kernlanden, waaronder groene en duurzame obligaties en groene en duurzaamheidsgerelateerde leningen. We zijn ook actief in de gesyndiceerde markt van sustainability-linked loans. Vorig jaar hebben we dergelijke leningen ook frequent gerealiseerd op bilaterale basis. KBC is ook actief als duurzaamheidscoördinator om bedrijven bij te staan bij de integratie van duurzaamheidskenmerken in hun bankfinanciering op lange termijn.
Carbon footprint tool	In België ondersteunen we onze bedrijfs- en kmo-klanten bij het berekenen van hun CO ₂ -voetafdruk. Deze tool is ondertussen ook uitgerold naar andere kernlanden. In Bulgarije hebben we daarnaast in samenwerking met het Instituut voor Landbouweconomie een specifieke carbon footprint calculator ontwikkeld voor onze landbouwklanten.

* Het gebruik van terminologie zoals 'groen' of 'duurzaam' hier en elders in dit rapport betekent geenszins dat wat wordt beschreven al volledig in overeenstemming is met de EU taxonomie.

We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. Samen met Encon voerde KBC in België al 400 gesprekken met grote klanten uit het bedrijfsegment om hun bedrijfsprocessen te helpen verduurzamen. Dat resulteerde in meer dan 250 adviescontracten. Naar analogie met de Encon-samenwerking voor bedrijfsklanten kunnen nu ook kmo's binnenkort een beroep doen op klimaatadvies via ecoWise een gespecialiseerde dochteronderneming van KBC.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en wij wensen dat zij sociale, ethische en milieucriteria integreren in hun beleid. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar het hoofdstuk Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieueisen voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is de focus op verantwoord beleggen. Ons sterk uitgebreide aanbod geeft klanten de mogelijkheid hun totale portefeuille volledig verantwoord in te vullen. In ons digitaal verkoopproces bieden we standaard de verantwoorde variant aan. Wanneer zowel de traditionele als de verantwoorde variant beschikbaar is, bieden onze medewerkers in het reguliere verkoopkanaal ook altijd de verantwoorde belegging als eerste aan. Alle KBC-fondsen die verantwoord beleggen in België voldoen aan de 'Towards Sustainability'- kwaliteitsstandaard. Die standaard werd ontwikkeld op initiatief van en staat onder toezicht van het 'Central Labelling Agency'. Almaar meer klanten kiezen tegenwoordig voor fondsen die verantwoord beleggen.

We nemen onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven en rapporteren daarover onder meer in ons Duurzaamheidsverslag.

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering.
- We zijn lid van het UN Environment Program Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles on Responsible Banking (PRB's). We onderschreven daarnaast de Collective Commitment to Climate Action (CCCA).
- We onderschreven ook de UNEP FI Principles for Sustainable Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

Onze maatstaven en doelen

Indirecte impact van onze krediet- en assetmanagementactiviteiten

We gebruiken vooraanstaande methodieken (waaronder PCAF en PACTA) om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille te meten. Meer hierover vindt u in ons Klimaatrapport, op www.kbc.com. KBC Asset Management gebruikt ook voor het derde jaar een methodiek om de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart te brengen. Die analyse, gebaseerd op TRUCOST-data en -methodologie, werd in 2022 ook voor de tweede keer toegepast op de eigen investeringsportefeuille van KBC Verzekeringen en op de investeringen van het KBC Pensioenfonds.

Sinds 2021 rapporteren we over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met onze kredietverlening. We hanteren hiervoor de berekeningsmethode die aangereikt wordt door het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), een wereldwijde standaard om op geharmoniseerde wijze gefinancierde emissies te berekenen. De tabel hierna geeft een overzicht van de resultaten. We verwijzen ook naar ons Duurzaamheidsverslag, waarin uitgebreid toelichting gegeven wordt over de PCAF-berekeningsmethode, onze berekeningsaanpak en de begrenzingen waarmee rekening moet worden gehouden bij het interpreteren van de resultaten. Ook vindt u er informatie over hoe wij door het verzamelen van meer adequate en granulaire data onze rapportering over deze emissies gradueel willen verbeteren.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt een tabel met een overzicht van de kredietportefeuille van de belangrijkste klimaatgevoelige sectoren en een schatting van de broeikasgasemissies geassocieerd met onze kredietverlening. Meer informatie vindt u in ons duurzaamheidsrapport.

Hoe bepaalden we onze sectorale klimaatdoelstellingen? Op basis van klimaatwetenschap gealigneerd op doelstellingen van het Akkoord van Parijs en rekening houdend met de lokale context, maakten alle KBC-entiteiten met krediet- of leasingactiviteiten projecties voor de verwachte portefeuille- en sectorspecifieke decarbonisatieontwikkeling, uiteindelijk uitmondend in bedrijfsdoelstellingen. Alle doelstellingen werden samengevoegd tot één projectie op KBC-groepsniveau, die wordt afgezet tegen klimaatbenchmarks die werden afgeleid van klimaatscenario's die met een 'minder dan 2°C' beleidsambitie, d.w.z. trajecten die

in overeenstemming zijn met onze CCCA-verbintenis. Meer daarover vindt u in ons Klimaatrapport. Om onze klimaatdoelstellingen onafhankelijk te laten verifiëren hebben KBC Bank en haar geconsolideerde entiteiten eind 2022 een engagement getekend bij het Science Based Targets initiative (SBTi). Via dat engagement verbinden we er ons toe om onze klimaatdoelstellingen binnen de 2 jaar na ondertekening door SBTi te laten valideren

Onze eigen milieuoetafdruk

De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Niettemin bereken we ook onze directe eigen broeikasgasimpact (van onder andere onze gebouwen en eigen vloot) en hanteren daarvoor ook bepaalde doelstellingen.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt u gegevens met betrekking tot onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte volgens ISO 14064-3. Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen, vindt u in het duurzaamheidsverslag.

In het jaarverslag van KBC Groep vindt een tabel met een overzicht van onze doelstellingen inzake onze directe milieu-impact en onze impact via kredietverleningen en assetmanagementactiviteiten. Meer informatie vindt u in ons duurzaamheidsrapport.

EU taxonomie

De Taxonomie Verordening legt een EU-breed kader vast aan de hand waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. De vereiste informatie vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en arbeidsrechten in de hele groep te respecteren. We verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk, (iii) de VN-Verklaring over de Rechten van Inheemse Volkeren, (iv) de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en (v) de Britse Wet op Moderne Slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we sinds 2006 lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. We rapporteren transparant over de vorderingen die we hebben geboekt bij de implementatie van deze principes. Deze informatie is beschikbaar op de website van UN Global Compact. Vanzelfsprekend volgen we de lokale wetgeving, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn en aan internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze de mensenrechten toepassen en respecteren tijdens hun activiteiten. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedraglijn voor de groep en de KBC-beleidslijn diversiteit en inclusie (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. We hebben onze gedraglijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken worden gescreend met de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op Worldcheck en een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies, de KBC Group Human Rights Policy en de KBC Group Policy on Controversial regimes toe. Het betreft

bedrijven en landen die worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en gegevensbescherming en volgen de naleving ervan nauw op. Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en industriestandaarden, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect is. We hebben een specifiek due diligence-proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exit-strategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Group Corporate Sustainability ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Fondsen die verantwoord beleggen worden bovendien onderworpen aan een bijkomende controle.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. De deelnemende financiële instellingen bepalen, beoordelen en beheren daarmee de ecologische en sociale risico's bij projectfinanciering.

Door die strikte toepassing van de bovenvermelde duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controversiële kwesties in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen over mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer (KBC Groep)

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een product approval process.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief? Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector	Hoe gaan we daarmee om?
Kredietrisico	Bestaan van een degelijk beheerskader; Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz.; Limietssystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	Bestaan van een degelijk beheerskader; Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotipe, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	Bestaan van een degelijk beheerskader; Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. Risicoscans en opvolging van risicosignalen Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
Marktrisico van tradingactiviteiten	Bestaan van een degelijk beheerskader; Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
Liquiditeitsrisico	Bestaan van een degelijk beheerskader; Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis; Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
Verzekeringstechnische risico's	Bestaan van een degelijk beheerskader; Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
Klimaat- en andere ESG-risico's	Graduele integratie in bestaande beheerskaders, Lopende initiatieven binnen het Sustainable Finance Programme Risicobeperkende maatregelen, inclusief beleidslijnen voor kredietverlening en investeringsportefeuille Inschatting van korte- en langetermijnrisico's aan de hand van scenario- en gevoeligheidsanalyses, stresstests, enz.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met solvabiliteit en liquiditeit vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten. Een bespreking van de niet-geconsolideerde resultaten en de balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten op het nettoresultaat was per saldo beperkt.
- Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en hedge accounting vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer in Toelichtingen 1.2, 3.3 en 4.1 t.e.m. 4.8, en in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Alle aandelen van KBC Bank zijn direct in handen van KBC Groep.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Geconsolideerde resultaten van KBC Bank, vereenvoudigd, in miljoenen euro	2022	2021
Nettorente-inkomsten	4 724	4 054
Dividendinkomsten	19	14
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening ¹	320	32
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income	-6	8
Nettoprovisie-inkomsten	2 256	2 210
Overige netto-inkomsten	-52	140
Totale opbrengsten	7 261	6 457
Exploitatiekosten	-4 308	-3 905
Bijzondere waardeverminderingen	-275	269
Waarvan: op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via other comprehensive income ²	-155	329
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	-10	-5
Resultaat vóór belastingen	2 668	2 816
Belastingen	-470	-681
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0
Resultaat na belastingen	2 197	2 135
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 197	2 135
Verhouding van 'resultaat vóór belastingen' op 'gemiddeld balanstotaal'	0,85%	0,96%

¹ Ook Trading en reëlewaarderresultaat genoemd.

² Ook waardeverminderingen op kredieten genoemd.

Kerncijfers geconsolideerde balans en solvabiliteit

Geselecteerde balans- en solvabiliteitsinformatie, KBC Bank, in miljoenen euro	2022	2021
Balanstotaal	322 088	302 991
Leningen en voorschotten aan cliënten (excl. reverse repo's)	176 084	157 663
Effecten (eigenvermogensinstrumenten en schuldinstrumenten)	50 235	48 528
Deposito's van cliënten (excl. repo's en schuldpapier)	225 614	200 621
Risicogewogen activa (Basel III, fully loaded)	100 300	95 120
Totaal eigen vermogen	17 813	18 547
Waarvan eigen vermogen van de aandeelhouders	16 313	17 047
Common equity ratio (Basel III, fully loaded)	13,7%	15,7%
Liquidity coverage ratio (LCR)	152%	167%
Net stable funding ratio (NSFR)	136%	148%

- Impact van de (op 31 december 2022 nog deels lopende) verkooptransacties voor de krediet- en depositoportefeuilles van KBC Bank Ireland: alle activa en passiva die worden afgestoten werden verplaatst naar "Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten" aan de actiefzijde van de balans en naar "Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten" aan de passiefzijde van de balans (na finalisatie van de transacties worden ze niet meer in de balans opgenomen). De resultaten van de activa die worden afgestoten blijven in de desbetreffende posten van de winst-en-verliesrekening opgenomen (en de betreffende ratio's) tot de finalisatie van de transacties. We verschoven KBC Bank Ireland van de divisie Internationale Markten naar het Groepscenter vanaf 1 januari 2022.
- Cijfers over de organische volumegroei van leningen en deposito's zijn na uitsluiting van wisselkoersinvloeden en intragroepstransacties (tussen bank enerzijds, en groep en verzekeringen anderzijds), na uitsluiting van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) en na her-inclusie van de nog uitstaande portefeuille van KBC Bank Ireland (die boekhoudkundig naar andere posten is verschoven; zie hierboven). Bovendien wijzen we Ireland zowel in 2022 als 2021 toe aan het Groepscenter in die organische cijfers.
- Meer informatie vindt u in toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022: zie toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Analyse van de resultaten

Nettorente-inkomsten

Onze nettorente-inkomsten bedroegen 4 724 miljoen euro in 2022, 17% meer dan in het jaar voordien. Dat was vooral toe te schrijven aan de verbetering van de herbeleggingsrentes in alle kernlanden, de groei van de krediet- en depositovolumes (zie hieronder), hogere inkomsten uit funding, de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) sinds het derde kwartaal van 2022 en een positief wisselkoerseffect. Dat werd gedeeltelijk gecompenseerd door het negatieve effect van onder meer de druk op de kredietmarges in bijna alle kernlanden, de afschaffing in het derde kwartaal van 2022 van de aanrekening van negatieve rente op zichtrekeningen van bedrijven en kmo's en het wegvallen van een positief effect van ECB-tiering sinds eind juli 2022.

Onze leningen en voorschotten aan klanten (zonder reverse repo's) bedroegen 176 miljard euro en stegen op het eerste gezicht met ongeveer 12% in 2022. Op organische basis was dat een groei van 7%, met een toename van 8% in divisie België, 5% in divisie Tsjechië en 17% in divisie Internationale Markten (met sterke groei in alle drie landen). Ons totale depositovolume (deposito's van klanten zonder schuldpapier en repo's) bedroeg 226 miljard euro en steeg op het eerste gezicht met 12% in 2022. Op organische basis was dat 8%, met een groei van 11% in divisie België (6% wanneer de volatiele deposito-ontwikkeling in de buitenlandse branches wordt uitgesloten), 7% in divisie Tsjechië en 8% in divisie Internationale Markten (met groei in alle drie landen).

De nettorentemarge kwam uit op 1,96%, tegen 1,81% het jaar voordien. De nettorentemarge bedroeg 1,68% in België, 2,55% in Tsjechië en 3,00% in divisie Internationale Markten.

Nettoprovisie-inkomsten

Onze nettoprovisie-inkomsten bedroegen 2 256 miljoen euro in 2022, een groei van 2% ten opzichte van het jaar daarvoor. Daarbij werd de positieve invloed van de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria en de gestegen vergoedingen voor bankdiensten (met bijvoorbeeld een sterke stijging bij de vergoedingen voor betalingstransacties) deels tenietgedaan door lagere vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten (gedaalde instapvergoedingen).

Eind 2022 bedroeg ons totale beheerde vermogen op niveau KBC Groep ongeveer 206 miljard euro. Dat is 13% minder dan een jaar eerder, door significant lagere activaprijzen (-15%), in combinatie met een beperkte netto-instroom (2%). Het grootste deel van ons totale beheerde vermogen eind 2022 heeft betrekking op de divisies België (184 miljard euro) en Tsjechië (15 miljard euro).

Andere inkomsten

De andere inkomsten bedroegen samen 281 miljoen euro, ruim boven de 193 miljoen euro in het jaar voordien. Het cijfer voor 2022 omvat 320 miljoen euro trading- en reëlewaarderesultaat, een sterke stijging tegenover de 32 miljoen euro van het jaar voordien, vooral dank zij de positieve verandering in de marktwaarde van derivaten gebruikt voor balansbeheer en hogere dealingroominkomsten. De resterende overige inkomsten omvatten 19 miljoen euro aan dividendinkomsten, -6 miljoen euro netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income en -52 miljoen euro overige netto-inkomsten. Dat laatste is 192 miljoen euro minder dan het jaar voordien, vooral door verliezen op de verkoop van obligaties en de 149 miljoen euro negatieve impact gerelateerd aan de uitspraak in arbitrage in de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië in februari 2023 (zie verder in Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) en verschillende positieve eenmalige elementen in het referentiejaar.

Exploitatiekosten

Onze kosten stegen met 10% tot 4 308 miljoen euro in 2022. Ze omvatten 620 miljoen euro aan bankenheffingen, een stijging met maar liefst 23% op een jaar tijd, onder meer als gevolg van een buitengewone betaling aan het depositogarantiefonds met betrekking tot Sberbank Hungary en een nieuwe bank- en verzekeringsheffing in Hongarije in de verslagperiode. Zonder de bankenheffingen bedraagt de kostenstijging nog 8%. Dat is het gevolg van inflatiegebonden loondrift, hogere ICT-uitgaven, facilitaire en marketingkosten en gestegen professionele vergoedingen enerzijds en diverse uitzonderlijke en/of eenmalige elementen anderzijds, zoals de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (inclusief de gerelateerde integratiekosten en euro-adoptiekosten), wisselkoerseffecten, een extra winstpremie voor het personeel (vergeleken met een kleinere covidbonus in de referentieperiode) en eenmalige kosten in verband met de verkoop van de Ierse portefeuilles (vergeleken met een grotere impact in de referentieperiode).

De kosten-inkomstenratio bedroeg 59% in 2022, tegenover 60% in 2021. Wanneer de bankenheffingen volledig buiten beschouwing worden gelaten, bedraagt de kosten-inkomstenratio voor 2022 slechts 51%, tegen 53% het jaar voordien.

Waardeverminderingen

In 2022 boekten we een nettotoename van waardeverminderingen voor kredieten van 155 miljoen euro, tegenover een nettoterugname van 329 miljoen euro het jaar voordien. Het cijfer voor 2022 is vooral het resultaat van de volledige terugname van de resterende voorziening voor de coronacrisis in combinatie met de boeking een nieuwe reserve voor geopolitieke en opkomende risico's (413 miljoen euro; onder meer om de directe en indirecte gevolgen van de oorlog in Oekraïne en op de kredietportefeuille op te vangen). Rekening houdend met het effect van de overname van Raiffeisenbank Bulgaria bedroeg eind december 2022 de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's 429 miljoen euro. De nettoterugname in de referentieperiode was hoofdzakelijk toe te schrijven aan de gedeeltelijke terugname van de reserve voor de coronacrisis, deels gecompenseerd door eenmalige waardeverminderingen in verband met de verkoopovereenkomsten in Ierland. U vindt meer informatie over de reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en voor de coronacrisis in Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

De totale nettotoename van 155 miljoen euro in 2022 is als volgt verdeeld: 36 miljoen euro voor België, 46 miljoen euro voor Tsjechië, 19 miljoen euro voor Slowakije, 29 miljoen euro voor Hongarije, 30 miljoen euro voor Bulgarije, en een nettoterugname van 5 miljoen euro voor het Groepscenter (vooral met betrekking tot Ierland).

Voor de hele groep bedroeg de kredietkostenratio 0,08% voor 2022 (0,00% zonder de bedragen geboekt voor geopolitieke en opkomende risico's en de terugname van de resterende reserve voor de coronacrisis), tegenover -0,18% voor heel 2021 (0,09% zonder de gedeeltelijke terugname van de reserve voor de coronacrisis). Een negatief cijfer betekent een positief effect op het resultaat.

Op 31 december 2022 vertegenwoordigden de (stage 3) impaired kredieten (zie Glossarium) 2,1% van onze kredietportefeuille, tegenover 2,9% het jaar voordien. De impaired kredieten ratio voor 2022 bedroeg 1,9% in België, 1,7% in Tsjechië en 1,9% voor de Divisie Internationale Markten. Het aandeel van de impaired kredieten van de volledige groep die meer dan 90 dagen achterstallig zijn, bedroeg 1,1%, tegenover 1,5% het jaar voordien. Een groot deel van de daling van de impaired kredieten heeft te maken met de verkoop van de portefeuille non-performing kredieten van KBC Bank Ireland in februari 2022.

De andere waardeverminderingen bedroegen in 2022 120 miljoen euro, tegenover 60 miljoen euro in 2021. In 2022 betrof het onder meer het effect van de rentecapregeling in Hongarije en eenmalige waardeverminderingen op vaste activa in Ierland in verband met de verkoopovereenkomst en waardeverminderingen op vaste activa in andere landen.

Belastingen

De belastingen bedroegen 470 miljoen euro in 2022, tegenover 681 miljoen euro het jaar voordien. Die daling heeft, ondanks een licht hoger resultaat vóór belastingen, onder meer te maken met eenmalige elementen in verband met de verkooptransacties in Ierland in beide jaren. Naast belastingen betaalden we ook nog de speciale bankenheffingen. Die bedroegen 620 miljoen euro, tegenover 503 miljoen euro in 2021, en zijn inbegrepen bij de post Exploitatiekosten.

Analyse van de balans

Kredieten en deposito's

De kernactiviteit van ons bankbedrijf bestaat erin deposito's aan te trekken en daarmee kredieten te verstrekken. Dat verklaart het belang van de Leningen en voorschotten aan klanten aan de actiefzijde van onze balans, met 176 miljard euro (zonder reverse repo's) eind 2022. Die leningen en voorschotten aan klanten stegen op het eerste gezicht met ongeveer 12% voor de hele groep. Op organische basis was dat een groei van 7%, met een groei van 8% in divisie België, 5% in divisie Tsjechië en 17% in divisie Internationale Markten (met groei in alle landen). De belangrijkste kredietproducten op groepsniveau blijven de termijnkredieten met 82 miljard euro (+11%, zonder de overname van Raiffeisenbank Bulgaria) en de woningkredieten met 73 miljard euro (+8%, zonder Raiffeisenbank Bulgaria). Aan de passiefzijde stegen onze klantendeposito's (deposito's van klanten, zonder schuldpapier en repo's) met 12% tot 226 miljard euro. Op organische basis was dat 8%, met een groei van 11% in divisie België (6% zonder de buitenlandse kantoren), 7% in divisie Tsjechië en 8% in divisie Internationale Markten. De voornaamste depositoproducten op groepsniveau blijven de zichtdeposito's met 123 miljard euro (+5%, zonder Raiffeisenbank Bulgaria) en de spaarrekeningen met 77 miljard euro (+3%, zonder Raiffeisenbank Bulgaria). Uitgegeven schuldpapier was goed voor 28 miljard euro, 6% meer dan een jaar voordien. Meer informatie vindt u in Toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Effecten

We houden ook een portefeuille met waardepapieren aan. Eind 2022 bedroeg die effectenportefeuille ruwweg 50 miljard euro. De effectenportefeuille bestond voor 1% uit aandelen en voor 99% uit obligaties. Eind 2022 had 87% van die obligaties betrekking op overheden. U vindt een gedetailleerd overzicht in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Overige activa en overige verplichtingen

De andere belangrijke posten aan de actiefzijde van de balans waren de leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (4 miljard euro, 46% lager dan het jaar voordien, onder meer door lagere volumes in collateral management in België en een verschuiving naar tegoeden bij centrale banken in Hongarije), reverse repo's (21 miljard euro, 18% lager dan het jaar voordien), derivaten (7 miljard euro positieve marktwaarde, voor het grootste deel rente- en valutacontracten, 19% meer dan het jaar voordien voornamelijk door een toename bij de valutacontracten, onder meer CZK/EUR) en geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen (51 miljard euro, 27% meer dan het jaar voordien, vooral door hogere saldi bij de centrale banken).

Bij de andere belangrijke posten aan de passiefzijde van de balans vermelden we de repo's (11 miljard euro, drie keer hoger dan het jaar voordien), derivaten (9 miljard euro negatieve marktwaarde, voor het grootste deel rente- en valutacontracten, 29% meer dan het jaar voordien, voornamelijk door een toename bij de valutacontracten, onder meer CZK/EUR) en deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (25 miljard euro, 35% minder jaar-op-jaar, onder meer door een gedeeltelijke terugbetaling van de TLTRO III).

De belangrijke bedragen bij de vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten (8 miljard euro op 31 december 2022) en verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (2 miljard euro op 31 december 2022) hebben te maken met de op 31-12-2022 nog niet gefinaliseerde verkooptransactie van de (vooral performing) Ierse krediet- en depositoportefeuilles (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).

Eigen vermogen

Op 31 december 2022 bedroeg ons totale eigen vermogen 17,8 miljard euro. Dat bestond uit 16,3 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,5 miljard euro *additional tier 1*-instrumenten. Het totale eigen vermogen daalde in 2022 met 0,7 miljard euro. Dat was toe te schrijven aan het gecombineerde effect van een aantal elementen, waaronder de winst van het boekjaar (+2,2 miljard euro), de uitkering van dividend aan KBC Groep (-3,0 miljard euro), een stijging van de herwaarderingsreserves (+0,1 miljard euro) en een aantal minder belangrijke posten. Meer details vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

De fully loaded CET1-ratio daalde van 15,7% per 31-12-2021 naar 13,7% per 31-12-2022, verklaard door de overname van KBC Bank Bulgaria (-1,0% pt.), organische groei van de risicogewogen activa (-0,3% pt.), 116% pay-out ratio 2022 winst (-0,4% pt.), FVOCI (-0,2% pt.) en NPL backstop (-0,1% pt.); noteer dat de afronding van de per eind 2022 nog lopende Ierse verkooptransactie in Ierland uiteindelijk zal leiden tot een positief effect op de common equity ratio van ongeveer 1 procentpunt. Gedetailleerde berekeningen van onze solvabiliteitsindicatoren vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Ook de liquiditeitspositie van de groep bleef uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 152% en een NSFR-ratio van 136%.

Onze divisies

De managementstructuur van onze groep hebben we opgebouwd rond drie divisies: België, Tsjechië en de divisie Internationale Markten. Die laatste omvat de andere kernlanden in Centraal- en Oost-Europa (Slowakije, Hongarije en Bulgarije).

- Divisie België omvat de activiteiten van KBC Bank NV en van zijn Belgische dochtervennootschappen, met als belangrijkste CBC Banque, KBC Asset Management, KBC Lease Groep en KBC Securities.
- Divisie Tsjechië omvat alle activiteiten van KBC in Tsjechië. Dat zijn vooral de activiteiten van de ČSOB-groep onder de merknamen ČSOB Bank, Postal Savings Bank, Hypoteční banka, ČSOB Stavební spořitelna en Patria.
- Divisie Internationale Markten omvat de activiteiten in de andere Centraal- en Oost-Europese kernlanden, met name ČSOB Bank in Slowakije, K&H Bank in Hongarije en UBB en de in 2022 overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria in Bulgarije. KBC Bank Ireland in Ierland, dat in 2021 nog tot de divisie Internationale Markten behoorde, werd vanaf 2022 ondergebracht in het Groepscenter gezien de verkoopovereenkomsten.

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies een Groepscenter. Dat bevat de resultaten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde aan kapitaal- en liquiditeitsbeheer gerelateerde kosten, kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties en de resultaten van maatschappijen en activiteiten die in afbouw zijn.

België

De economische context

Ondanks de Oekraïne- en energiecrisis bleef de Belgische economie groeien in 2022. Per saldo werd nog een stevige jaargroei van 3,1% opgetekend. Dat was vooral te danken aan de nog sterke eerste jaarmidde, maar meer nog aan een groot overloopeffect van 2021. De particuliere consumptie was de voornaamste drijvende kracht achter de bbp-groei, wat enigszins verraste tegen de achtergrond van een forse terugval in het consumentenvertrouwen sinds de invasie van Oekraïne door Rusland eind februari. De vraag werd nog enigszins door het post-pandemisch herstel ondersteund, terwijl de loonindexatie de impact van de hoge inflatie op de reële gezinsinkomens temperde.

Ook de arbeidsmarkt hield in 2022 goed stand, maar verloor doorheen het jaar wel aan elan. Op het einde van het jaar lag de werkgelegenheid 1,6% hoger dan een jaar eerder, maar ook het aantal werklozen steeg in dezelfde periode met 5,1%. De Belgische inflatie, gemeten volgens de geharmoniseerde index, liep door de piekende energie-inflatie fors op tot liefst 13,1% in oktober. Naar het jaareinde toe zwakte ze terug af tot 10,2% dankzij een terugval in de energie-inflatie, maar de kerninflatie liep wel verder op. Het gemiddelde inflatiecijfer voor heel 2022 lag met 10,3% ruim driemaal hoger dan in 2021. De Belgische OLO-rente op 10 jaar steeg van circa 0,2% eind 2021 tot circa 3,2% eind 2022. De rentespread met de overeenstemmende Duitse Bund steeg van 36 basispunten bij het jaarbegin tot 60 basispunten bij het jaareinde. Het tekort van de Belgische overheid nam in 2022 verder af, maar bleef met 4,5% van het bbp wel hoog door de ruime maatregelen om het effect van de energieprijzen op te vangen.

Verwachte bbp-groei in 2023 en 2024: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen (KBC Groep)

- We zetten de klant centraal in alles wat we ontwikkelen en doen. We focussen daarbij op een digital first-benadering met een human touch en investeren in een naadloze integratie van onze verschillende distributiekanaalen. We zetten in op de verdere digitale ontwikkeling van onze bank-, verzekerings- en assetmanagementdiensten en benutten nieuwe technologieën en data om onze klanten meer persoonlijke en proactieve oplossingen aan te reiken. Met onze digitale assistent Kate brengen we dit naar 'the next level'.
- Om dat te ondersteunen werken we ook volop aan het end-to-end straight through maken van al onze commerciële processen, gebruik makend van alle technologische mogelijkheden zoals artificiële intelligentie. Zo groeien we in efficiëntie en dat laat ons toe te investeren in een sterk kantorennet met meer expertise, met onder meer een uitbreiding van het aantal kantoren voor private-banking en commercial banking (zie verder).
- We breiden onze dienstverlening uit via eigen en ook andere kanalen. Daarvoor werken we samen met partners via ecosystemen om onze klanten complete oplossingen te kunnen aanbieden. We integreren een aanbod van bepaalde partners in onze eigen mobiele app en zijn ook met onze producten en diensten aanwezig in de distributiekanaalen van bepaalde derde partijen.
- We streven naar een verdere groei van CBC op het vlak van bankverzekeren in specifieke marktsegmenten en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië. Ook hier focussen we op digital first, met een human touch.
- We werken continu aan de verdere optimalisatie van ons bankverzekeringsmodel in België.
- We vertalen onze maatschappelijke betrokkenheid in de Belgische samenleving door een voortrekkersrol op te nemen in de duurzame revolutie. We verduurzamen onze bank-, verzekerings- en assetmanagementproducten zodat we mee een financiële hefboom vormen in de realisatie van de wereldwijde klimaatambities. Ook 'beyond bankinsurance' willen we een

partner in klimaattransitie zijn, en daarom bouwen we samen met partners aan proposities inzake wonen, mobiliteit en energie. Daarnaast blijven we aandacht hebben voor financiële geletterdheid, ondernemerschap en de verrijzingsproblematiek.

Enkele realisaties in 2022 (KBC Groep)

We bleven ook in 2022 sterk investeren in de uitbouw van onze digitale systemen, waarbij de nadruk ligt op oplossingen die het leven van onze klanten gemakkelijker maken en hen helpen tijd en geld te besparen. Het belangrijkste feit in 2022 was de verdere ontwikkeling van Kate, onze digitale assistent, inclusief de lancering van onze eigen digitale munt, de Kate Coin. U vindt daarover meer in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Daarnaast breidden we ook onze andere bancaire en verzekeringstoepassingen verder uit. Een voorbeeld daarvan is de nieuwe KBC CyberSecure-Verzekering voor onze particuliere klanten. Die biedt waarborg voor financiële schade door fraude en oplichting, financieel verlies door identiteitsdiefstal via het internet en psychologische bijstand bij reputatieschade via het internet. We voegden in de laatste jaren ook talrijke niet-bancaire toepassingen toe aan ons aanbod, zoals de mogelijkheid om in KBC Mobile een vergelijking te maken van energietarieven, financieel-economisch nieuws te ontvangen, een parkeerplaats of tickets voor openbaar vervoer te betalen, via nummerplaat herkenning en automatische betaling vlot in en uit bepaalde parkeergarages te rijden, filmtickets te bestellen, stortingen voor Oekraïne 12-12, De Warmste Week (zie verder) en andere goede doelen uit te voeren, enzovoorts.

Uiteraard blijft het zo dat er voor complexe vragen of advies op belangrijke levensmomenten experts beschikbaar zijn in onze kantoren of bij KBC Live. Die menselijke touch behoudt dus een cruciale rol in onze strategie en net dankzij het succes van onze digitale aanpak kunnen we tegelijk ook meer tijd vrijmaken om meer klanten nog beter te adviseren. Daarom investeren we ook in grotere toegankelijkheid van onze experts en breiden we het aantal kantoren voor private en commercial banking uit. Vanaf 2023 verdubbelen we bijvoorbeeld het aantal privatebankingkantoren en krijgen klanten met een vermogen van minstens 250 000 euro toegang tot meer dan 500 relatiebeheerders. En met 'commercial banking' is alle expertise rond de complexere behoeften van zelfstandigen, kmo's en corporatebankingklanten in de handen van meer dan 250 relatiebeheerders in 24 commercialbankingkantoren, een verdrievoudiging ten opzichte van 2022.

We bekijken ook continu hoe we onze bereikbaarheid nog verder kunnen optimaliseren. Zo startten we in april 2022 met een experiment inzake dienstverlening aan huis. De bedoeling daarvan is voor de niet-digitale en minder mobiele particuliere klanten in een fijnmazige lokale KBC-aanwezigheid te voorzien, ook in gebieden waar geen KBC-bankkantoor beschikbaar is. Een ervaren KBC-medewerker zal zich op verzoek van de klant met een gemakkelijk herkenbare wagen (de "KBC-Belmobiel") naar de woning van de klant begeven om er de nodige service te verlenen. We rollen we die aanpak nu verder uit in heel Vlaanderen. En last but not least werken we, in het kader van een optimale dienstverlening en bereikbaarheid, samen met enkele andere grootbanken aan de uitrol van een nieuw netwerk van bankneutrale geldautomaten in België. Door interbancair samen te werken komen er cashpunten op plaatsen die voor klanten de meest logische zijn om geld op te nemen. Specifiek bij CBC in Wallonië vermelden we ook de start van CBC Pure Online, het digitaal kantoor voor particulieren en professionals met een integraal aanbod van bankverzekeringsproducten.

We realiseerden opnieuw een behoorlijke groei inzake deposito's en kredietverlening in 2022. Globaal stegen onze deposito's (exclusief schuld papier) voor de divisie als geheel verder met 11%, of 6% zonder de (volatiele) depositogroei in het netwerk van buitenlandse kantoren. De leningen en voorschotten aan klanten stegen met 8%, onder meer dankzij de toename van het volume hypothecaire kredieten met 7%.

Het beheerde vermogen daalde met 15% in 2022, nagenoeg volledig te wijten aan de daling van de activaprijzen. Zoals al vermeld, streven we ook specifiek naar een verdere groei van CBC in Wallonië en naar een uitbreiding van onze toegankelijkheid in Wallonië. In 2022 resulteerde dat in een netto groei van het aantal klanten met ongeveer 22 000.

Dankzij ons bank-verzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2022 namen onze klanten bijvoorbeeld bij meer dan negen op de tien woningkredieten van KBC Bank ook een woningverzekering bij KBC Verzekeringen en bij tussen acht en negen op de tien een schuldsaldoverzekering. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) dat minstens 1 KBC-bankproduct en 1 KBC-verzekeringsproduct bezit steeg verder met bijna 3% in 2022. Het aantal actieve klanten dat minimaal 3 bank- en 3 verzekeringsproducten van KBC bezit steeg met bijna 4%. Eind 2022 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 81% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (3-3) maakten 30% van de actieve klanten uit.

Om ondernemerschap te stimuleren namen we opnieuw diverse initiatieven. Zo werkten we aan de verdere uitbreiding van Start it @KBC, de grootste accelerator voor start-upbedrijven in België en openden eind januari 2022 ook de eerste vestiging in Wallonië, met als doel het Waalse ecosysteem van start-ups en scale-ups te versterken en connecties te leggen met de netwerken in Vlaanderen, Brussel en het buitenland. Verder wordt er binnen Start it @KBC ook actief gewerkt rond vrouwelijk ondernemerschap en wordt het aantal vrouwelijke ondernemers tijdens de pitches opgevolgd met als streefdoel een 50/50-verhouding.

In augustus 2022 gaven we onze eerste 'social bond' uit, van 750 miljoen euro, die wordt aangewend voor investeringen in gezondheidszorg. De keuze voor een portefeuille van ziekenhuizen is niet toevallig: de gezondheidszorg staat centraal in onze activiteiten als bank-verzekeraar en de sector staat, mede door de COVID-19-pandemie, voor een enorme transitie.

Wat betreft milieubewustzijn, werken we niet alleen aan de reductie van onze eigen voetafdruk, maar we willen ook onze klanten actief bijstaan in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel. Zo gingen bijvoorbeeld de KBC-relatiebeheerders in België in diepgaand gesprek over duurzaamheid met zowel grote bedrijfsklanten als met kmo's. Steeds meer van die klanten vroegen en

kregen van ons ook een schatting van hun eigen CO2-voetafdruk, als vertrekpunt voor een actieplan om een duurzamere toekomst voor hun bedrijf uit te stippelen. Verder werd een pilootproject opgezet om eigenaars van niet-residentieel vastgoed meer inzicht te geven in de energie-efficiëntie van hun vastgoedpatrimonium, inclusief wetenschappelijk onderbouwde scenario-analyses

Voor particulieren ligt het zwaartepunt van de transitie vooral in hun woning. Het financieren en verzekeren van de woning is vanzelfsprekend een kerntaak voor ons als bank-verzekeraar. De voorbije jaren hebben we onze klanten echter ook de voordelen geboden die voortvloeien uit partnerschappen die we afsluiten met derde partijen en die verder gaan dan financiële dienstverlening. Het gaat dan bijvoorbeeld over groepsaankopen of de mogelijkheid om energieprijzen te vergelijken, of, recenter, het ontzorgen van onze klanten bij het renoveren en energiezuiniger maken van hun woning (via onze investering in Setle).

Ook in 2022 engageerden we ons om als exclusieve partner De Warmste Week te ondersteunen. Kansarmoede was het centrale thema. Tijdens die solidariteitsactie werden heel wat acties georganiseerd om geld in te zamelen voor het Warmste Week Fonds voor 270 geselecteerde projecten die vechten tegen kansarmoede.

De Vlaamse overheid schakelt een versnelling hoger op het vlak van duurzame mobiliteit met de invoering van de bedrijfsfiets voor haar werknemers. Sinds november 2022 kunnen personeelsleden van de Vlaamse overheid een bedrijfsfiets leasen. De Vlaamse overheid werkt hiervoor samen met KBC Autolease.

Tsjechië

De economische context

In 2022 werd de Tsjechische economie getroffen door de energiecrisis als gevolg van de Russische inval in Oekraïne. De stijging van de energieprijzen en de gevolgen daarvan voor de consumentenprijsinflatie leidden in de tweede helft van het jaar tot een scherpe opstoot van de inflatie, die in september bijna 18% bereikte. De nominale lonen hielden geen tred met de inflatie, waardoor de Tsjechische huishoudens geconfronteerd werden met een daling van het reële loon met meer dan 8%. Dat leidde tot een belangrijke verslechtering van het consumentenvertrouwen en tot een aanzienlijke negatieve bijdrage van de consumptie van de huishoudens aan de bbp-dynamiek in de tweede helft van het jaar, wat resulteerde in een recessie. De negatieve trend in de consumptie van de huishoudens werd gedeeltelijk gecompenseerd door de opbouw van voorraden (in de eerste helft van het jaar) en door het herstel van de buitenlandse handel (in de tweede helft van het jaar).

De werkloosheidsgraad bleef in de loop van 2022 min of meer stabiel boven 2,2% en de arbeidsmarkt bleef krap. Verschillende sectoren bleven een gebrek aan arbeidskrachten melden als een belangrijke beperking van de productie aan het eind van het jaar.

Het externe saldo is in 2022 aanzienlijk verslechterd doordat de hoge energieprijzen de nominale invoer opdreven en de verstoringen van de toeleveringsketen de uitvoer afremden in de eerste helft van 2022. Daardoor was het saldo op de lopende rekening naar raming een tekort van 5% van het bbp.

In reactie op de hoge inflatie en de toenemende inflatieverwachtingen verhoogde de Tsjechische Nationale Bank in de eerste helft van het jaar de beleidsrente tot 7%. In de tweede helft was ze echter voorzichtiger, ook ten aanzien van de verslechtering van de reële economie, en hield ze de beleidsrente ongewijzigd. Daarnaast gebruikte de Tsjechische Nationale Bank een klein deel van haar substantiële deviezenreserves (ongeveer 60% van het bbp begin 2022) om een verzwakking van de kroon te voorkomen.

Verwachte bbp-groei in 2023 en 2024: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen

- We willen onze referentiepositie in bankverzekeren behouden door een zero-hassle, no-frills klantenervaring voor onze retailklanten, kmo's en midcaps.
- We gebruiken data en AI om op een proactieve wijze gepersonaliseerde klantgerichte oplossingen aan te bieden, onder meer via Kate, onze gepersonaliseerde digitale assistent.
- We gaan door met het verder digitaliseren en het introduceren van nieuwe innovatieve producten en diensten, waaronder open bankverzekeringsopties gericht op het financiële welzijn van onze klanten.
- We concentreren ons op het straight-through maken van processen en het verder vereenvoudigen van producten, ons hoofdkantoor en ons distributiemodel, om nog kostenefficiënter te worden.
- We mikken op een verdere aangroei van het aantal klanten en een verdere versterking van onze marktpositie, vooral in verzekeringen en beleggingsdiensten.
- We willen onze bedrijfscultuur versterken, gebaseerd op de waarden responsive, respectvol en resultaatgericht.
- We willen de referentie worden inzake adviesverlening met betrekking tot klimaatverandering en duurzame kredietverlening en beleggingen. We brengen onze maatschappelijke betrokkenheid ook tot uitdrukking door te focussen op financiële kennis, ondernemerschap, vergrijzing van de bevolking en cyberveiligheid.

Enkele realisaties in 2022 (KBC Groep)

We ervoeren in de laatste jaren – deels door de voorbije lockdowns - een snelle groei van het gebruik van onze digitale kanalen, vooral mobiel bankieren. In september 2022 overschreed de ČSOB Smart mobile app daardoor de mijlpaal van 1 miljoen actieve gebruikers. Het aantal actieve gebruikers van onze al onze digitale kanalen samen is in het laatste jaar met ongeveer 18% gestegen, tot 1,6 miljoen. We breidden bovendien in de laatste jaren het aantal diensten in onze smartphone-apps geleidelijk verder uit met als belangrijkste wapenfeit de mogelijkheid om van Kate, onze digitale en gepersonaliseerde assistent, gebruik te maken. De Tsjechische versie van Kate is ondertussen beschikbaar op ČSOB Smart, DoKapsy en CEB Mobile voor ondernemingen (zie voor meer informatie het hoofdstuk 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur'). In de DoKapsy app kunnen gebruikers nu ook nieuwsartikelen lezen, tickets voor de Prague Integrated Transport (PID) kopen en tips ontvangen voor reistrips in de buurt. Andere nieuwe producten en diensten zijn bijvoorbeeld ČSOB NaDobrouVěc (ČSOB ForGoodCause), waarbij klanten bij elke kaartbetaling een kleine bijdrage kunnen leveren aan een goed doel. De dienst kan worden geopend in ČSOB Smart of eenvoudig worden geregeld door onze virtuele assistent Kate. Net zoals het vorig jaar was onze cyberberriscoverzekering opnieuw bijzonder succesvol, met bijvoorbeeld bijna 120 000 nieuwe verzekeringspolissen in 2022 via ČSOB Smart.

Sinds juni is Poštovní spořitelna (Postal Savings Bank) omgedoopt tot ČSOB Poštovní spořitelna. Klanten van Poštovní spořitelna hebben nu een betere toegang tot alle diensten van de ČSOB-groep, inclusief de modernste digitale omgeving. Dankzij het ongeëvenaard uitgebreide kantorennetwerk is ČSOB Poštovní spořitelna momenteel zelfs de meest toegankelijke bank op de Tsjechische markt en dat geldt bij uitbreiding voor heel ČSOB, aangezien we nu alle klanten van ČSOB in alle filialen en postkantoren bedienen.

2022 was ook het jaar van de inval van Rusland in Oekraïne. Dat bracht ook een stroom vluchtelingen met zich mee, en een golf van solidariteit. U leest meer over de verschillende initiatieven van ČSOB en de andere groepsmaatschappijen in het hoofdstuk 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur'.

We realiseerden opnieuw een behoorlijke kredietgroei in 2022. Globaal stegen onze leningen en voorschotten aan klanten met 5% in 2022, onder meer door de groei van de woningkredieten (+4%). Ook onze deposito's (zonder schuld papier) stegen met 7%. In die groeicijfers maakten we abstractie van de wisselkoersimpact. Het beheerde vermogen steeg met 7% (waarbij de nettoinstroom de daling van de activaprijzen meer dan compenseerde).

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we verschillende commerciële synergieën. In 2022 namen bijvoorbeeld ongeveer tussen vijf en zes op tien klanten van de ČSOB-groep die een hypothecaire lening aangingen bij de bank ook een woningverzekering van de groep. Het aantal actieve klanten (klanten in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op deze rekening) die minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezitten, steeg verder met 9% in 2022; het aantal actieve klanten die minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezitten, steeg met 10%. Eind 2022 maakten de bankverzekeringsklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 86% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bankverzekeringsklanten (2-2) maakten 20% van de actieve klanten uit.

We namen opnieuw diverse initiatieven inzake maatschappelijke betrokkenheid en legden de focus op milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en vergrijzing.

Inzake milieubewustzijn willen we onder meer onze klanten actief bijstaan inzake duurzaamheidsinitiatieven. Zo bieden we onze klanten onder meer hypothecaire leningen aan voor zuinige woningen, die voordelen bieden wanneer ze besluiten hun investeringsplannen met EPC-categorie A of B te financieren, en consumentenkredieten voor de financiering van energiebesparende technologieën (bijvoorbeeld fotovoltaïsche panelen, warmtepompen, woningisolatie) tegen een rentekorting. In samenwerking met externe energiespecialisten bieden wij onze klanten de mogelijkheid om met deskundigen hun (ver)bouwplannen van gezinswoningen te bespreken.

Inzake initiatieven om ondernemerschap te stimuleren blijft Start it@ČSOB het belangrijkste. In 2022 organiseerden bovendien we een Green challenge acceleration gericht op duurzame startups en lanceerden Start it @UNI, een programma gericht op universiteitsstudenten, waar we samen met de incubators van geselecteerde Tsjechische universiteiten projecten van studenten helpen om hun kansen op succes op de markt te vergroten.

In het kader van onze focus op de vergrijzingsproblematiek, hebben we bijvoorbeeld een specifieke hulplijn voor senioren ingesteld, met speciaal opgeleide operators. In 2022 behandelden collega's van het callcenter meer dan 80 000 oproepen op deze lijn. We bieden ook het e-boek 'Senior's Guide tot the World of Finance' aan, dat onder meer focust op praktische adviezen over financiën en veilig gebruik van internet.

Financiële geletterdheid is voor ons een natuurlijk en belangrijk onderwerp en we zijn ervan overtuigd dat financiële educatie moet beginnen bij kinderen. Daarom hebben we een uniek ČSOB financieel en digitaal educatie trainingsprogramma ontwikkeld voor scholen. Sinds 2016 bezoeken onze medewerkers Tsjechische scholen en proberen ze leerlingen en studenten op een leuke en interactieve manier te leren omgaan met geld. Tot op heden (eind 2022) hebben in totaal 545 van onze medewerkers deelgenomen aan 2 800 lessen voor meer dan 50 000 leerlingen en studenten van de 500 bezochte scholen. In 2021 hebben we de applicatie ČSOB Filip ontwikkeld, die is ontworpen als een gids voor de financiële wereld voor kinderen, die echte situaties laat zien op weg naar volwassenheid. De app is beschikbaar in de Google Store en Appstore en is tot nu toe meer dan 6 000 keer gedownload. In 2022 voegden we specifieke informatie over cyberberrisico en duurzaamheid toe. In samenwerking met de Czech Association of Paralegics controleren we of onze kantoren werkelijk drempelvrij zijn en eventuele tekortkomingen worden vervolgens weggewerkt. We onderzoeken ook alle applicaties en websites van ČSOB vanuit het perspectief van visueel gehandicapte gebruikers, en al onze geldautomaten zijn uitgerust met spraaknavigatie voor blinden. We bieden ook eScribe aan, een online spraaktranscriptiedienst voor doven, waarmee slechthorenden zelf met de bankier kunnen communiceren.

Internationale Markten

De economische context

In de eerste jaarmidde van 2022 volgden Slowakije, Hongarije en Bulgarije in grote lijnen het economisch groeipad van de eurozone. De Hongaarse economie kromp echter al in het derde kwartaal en kwam zo allicht in een technische recessie terecht.

De inflatieopstoot in 2022 was fors in de Centraal-Europese economieën dan in de eurozone. Vooral de grote afhankelijkheid van energie-invoer en de krapte op de arbeidsmarkt droegen daartoe bij. In Slowakije, Hongarije en Bulgarije bedroeg de jaargemiddelde inflatie respectievelijk 12,1%, 15,3% en 13,0%, duidelijk meer dan de 8,4% in de eurozone.

De Nationale Bank van Hongarije (NBH) verhoogde bijgevolg haar beleidsrente (de 'base rate') fors verder van 2,4% in het begin van 2022 tot 13%. De Hongaarse forint had in 2022 fors te lijden onder de algemene risicoaversie op de financiële markten. De munt was volatiel en de forse depreciatie van de wisselkoers ten opzichte van de euro in 2022 die daaruit volgde droeg in belangrijke mate bij tot de inflatoire druk. Op zijn zwakste punt noteerde de forint aan circa 430 forint per euro. Om de forint de ondersteunen creëerde de NBH daarom in het vierde kwartaal, naast de traditionele base rate, bijkomende rentefaciliteiten die de kortlopende geldmarktrente fors verhoogden. Daardoor, en door de afnemende risicoaversie op de financiële markten naar het jaareinde toe, herstelde de forint opnieuw. Niettemin depreciëerde hij in 2022 per saldo fors van circa 370 tot 400 forint per euro.

De Bulgaarse economie kende in 2022 een kwartaalgroei tempo dat grosso modo in lijn lag met dat van de eurozone. Naast de hoge energieprijzen en de directe impact van het conflict in Oekraïne speelde ook de politieke instabiliteit een belangrijke rol. Die beleidsonzekerheid weegt op het economisch sentiment en het investeringsklimaat. Ondertussen blijft de Bulgaarse economie kampen met een structureel krappe arbeidsmarkt, in belangrijke mate het gevolg van de ongunstige demografische ontwikkeling.

Verwachte bbp-groei in 2023 en 2024: zie De marktomstandigheden in onze kernlanden.

Specifieke doelstellingen

- De groepsstrategie brengt een aantal uitdagingen met zich mee voor alle landen van de divisie:
 - De ontwikkeling van nieuwe unieke 'bankverzekeren+'-proposities
 - Het verder digitaal upgraden van ons distributiemodel
 - Het opdrijven van straight-through en scalable processen.
 - Het vergroten van de capaciteit inzake data & AI, om proactief relevante en gepersonaliseerde oplossingen aan te bieden.
 - Het selectief uitbreiden van onze activiteiten om tot de top 3 inzake bankieren en inzake verzekeren te behoren.
 - Het blijven streven naar een maatschappelijk verantwoorde aanpak in alle landen. Onze focusdomeinen zijn milieubewustzijn, financiële geletterdheid, ondernemerschap en gezondheid.
- Specifiek per land:
 - In Hongarije willen we de onbetwiste leider zijn op het gebied van innovatie. Om de winstgevendheid te verhogen, mikken we er op inkomstengroei via een sterke klantenwerving in alle banksegmenten en via intensievere crossselling. We ambiëren ook een stevige groei van onze verzekeringsactiviteiten, voor levensverzekeringen vooral door verkoop in de bankkantoren en, voor niet-levensverzekeringen, via agenten, bankkantoren, brokers en online.
 - In Slowakije mikken we op een voortzetting van de sterke groei in strategische producten (woningkredieten, consumentkredieten, kmo-financiering, leasing, verzekeringen), onder meer via crossselling aan bestaande klanten van de groep en via digitale kanalen. Andere prioriteiten zijn de verkoop van fondsen en het verhogen van de fee-opbrengsten.
 - In Bulgarije focussen we onder meer op de fusie van UBB en de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria om de leidende bank in Bulgarije te worden, inclusief op het gebied van digitaliteit en innovatie, en de referentie inzake bank-verzekeren in alle segmenten. ok voor onze verzekeraar DZI blijft het de bedoeling sterker te groeien dan de markt, zowel in levens- als in niet-levensverzekeringen.
 - Ierland: Ierland behoorde tot eind 2021 tot de divisie Internationale Markten maar werd daarna – gezien de lopende verkoopovereenkomsten - overgeheveld naar het Groepscenter. Zie verder bij Ontwikkelingen in 2022.

Enkele realisaties in 2022

Net zoals in onze andere kernlanden ervaren we in Slowakije, Hongarije en Bulgarije in de laatste jaren – deels door de voorbije lockdowns - een snelle groei van het gebruik van onze digitale kanalen, vooral mobiel bankieren. Het aantal gebruikers van de mobilebankingapp groeide bijvoorbeeld in 2022 verder aan met ongeveer 17% in Slowakije, 17% in Hongarije en 19% in Bulgarije (UBB), na een groei van respectievelijk 15%, 30% en 30% het jaar voordien.

We ontwikkelden ook diverse nieuwe producten en diensten, waarbij de focus vanzelfsprekend op het digitale lag. Dat vertaalde zich ook in double-digit groei van het aandeel van digitale verkopen, voor het tweede jaar op rij. Dat bedraagt nu al (gemeten op basis van de belangrijkste bankproducten) ruwweg een derde van de totale verkopen in de drie landen (voor UBB: 31% in 2022 tegenover 24% in 2021 en 10% in 2020; K&H Bank : 42% in 2022 tegenover 33% in 2021 en 15% in 2020; CSOB Bank: 30% in 2022 tegenover 18% in 2021 en 10% in 2020). Het belangrijkste feit was uiteraard de lancering in 2022 van Kate, onze digitale assistent, in alle drie de landen (zie voor meer informatie het hoofdstuk 'De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur'). Andere voorbeelden van nieuwe en innovatieve producten en diensten zijn de lancering van UBB Agro Carbon Emissions Calculator in

Bulgarije (een digitale hulp om de CO₂-voetafdruk van een agrarische onderneming te berekenen en verbeteringen voor te stellen, met links naar ondersteunende bedrijven), de introductie van Garmin & Xiaomi Pay (naast Apple Pay en Google Pay) in Hongarije en CSOB SmartPOS in Slowakije (een eenvoudige draagbare betaalterminal in de smartphone. En net zoals dat in België en Tsjechië het geval is, breiden we de smartphoneapps in de verschillende landen geleidelijk uit met toepassingen die het strikte bankverzekeren overstijgen, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om tickets voor het openbaar vervoer te kopen of een parkeerplaats te betalen in Slowakije.

2022 was ook het jaar van de inval van Rusland in Oekraïne. Dat bracht ook een stroom vluchtelingen met zich mee, en een golf van solidariteit. U leest meer over de verschillende initiatieven in onze groepsmaatschappijen in het hoofdstuk De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Voor de divisie als geheel (zonder wisselkoersimpact en zonder Ierland, dat in 2021 nog tot de divisie behoorde) namen in 2022 de deposito's (exclusief schuldpapier) met ruwweg een kwart toe en de leningen en voorschotten aan klanten met bijna 40%, in beide gevallen uiteraard sterk begunstigd door de inclusie van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (zie verder). Zonder Raiffeisenbank Bulgaria stegen de deposito's 8% en de leningen en voorschotten aan klanten 17%, met telkens sterke groei in elk van de drie landen (10% depositogroei en 15% groei leningen en voorschotten in Slowakije, 6% en 18% in Hongarije en 10% en 19% in Bulgarije).

We werkten verder aan het scherpstellen van de geografische focus van de groep. In juli 2022 rondde we de overname van Raiffeisenbank Bulgaria af. Dat is een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijven. Raiffeisenbank Bulgaria, inmiddels hernoemd tot KBC Bank Bulgaria, en UBB zullen hun activiteiten fuseren, waardoor KBC zijn positie op de Bulgaarse bankmarkt verder kan versterken. De overname zal ook ruime mogelijkheden creëren voor cross-selling met DZI op het vlak van verzekeringen.

In februari 2022 verkocht KBC Bank Ireland nagenoeg zijn volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast verwerft als onderdeel van de transactie Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and Consumer Protection Commission (CCPC) en begin december 2022 door de Ierse minister van Financiën. De uiteindelijke finalisatie van de transactie gebeurde begin februari 2023.

U vindt meer informatie over alle bovenvermelde overnames en verkopen in Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Door onze focus op bankverzekeren realiseren we tal van commerciële synergieën. Zo verkochten we in Bulgarije en Slowakije bij meer dan negen op tien, en in Hongarije bij bijna zeven op tien van onze nieuwe hypothecaire kredieten ook een brandverzekering van de groep.

Voor de divisie als geheel (maar zonder de recent overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria) steeg het aantal actieve klanten (klanten met een zichtrekening waarop regelmatig inkomen overgemaakt wordt) dat minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep bezit met 4% in 2022; het aantal actieve klanten dat minstens 2 bank- en 2 verzekeringsproducten van de groep bezit, steeg met 9%. Eind 2022 maakten de bankverzekeringssklanten (met minstens 1 bank- en 1 verzekeringsproduct van de groep) 74% uit van de actieve klanten van de divisie. De stabiele bank-verzekeringssklanten (2-2) tekenden voor 24% van de actieve klanten. De overname van Raiffeisenbank Bulgaria zal in de komende jaren een bijkomende boost geven aan bankverzekeren in Bulgarije.

We linken onze maatschappelijke projecten aan financiële geletterdheid, milieuverantwoordelijkheid, ondernemerschap en gezondheid. Enkele voorbeelden:

De start it community is vertegenwoordigd in al onze kernlanden en we focussen ons ook in Slowakije, Bulgarije en Hongarije daarbij onder meer op vrouwelijk ondernemerschap. Er lopen verschillende programma's om vrouwen te ondersteunen bij de opstart van hun bedrijf. Ook milieuverantwoordelijkheid blijft een belangrijk focusdomein. Zo ontwikkelde UBB een gebruiksvriendelijke toepassing voor de berekening van broeikasgasemissies in de landbouwsector (zie hierboven). Verder lanceerde K&H in augustus 2022 de K&H Groene Woninglening voor de aankoop van energie-efficiënte woningen en renovatieprojecten. K&H blijft ook verder inzetten op financiële educatie bij jongeren en heeft ook afgelopen jaar de wedstrijd 'K&H Ready Steady, Match! georganiseerd. In totaal namen 10 000 leerlingen deel aan de wedstrijd die dit jaar in het teken stond van duurzaamheid en digitale ontwikkelingen. In Bulgarije hebben we samen met de universiteit in Sofia een educatief programma opgestart waarbij KBC-medewerkers hun kennis over een brede waaier van ESG-onderwerpen overbrengen aan studenten. We lanceerden er ook de mobiele gezondheidsapp 'Kaksi' ('Hoe gaat het met je?'). Zo motiveren we onze klanten om gezonder te leven en belonen we hen met kortingen bij partners. De mobiele app beschikt ook over verschillende functionaliteiten zoals eenvoudig een afspraak maken bij een arts, inzage krijgen in hun eigen gezondheidsdossier en een SOS-alert sturen met locatie- en gezondheidsinformatie.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Zie Toelichting 2.2 (Resultaten per segment) in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Hoe beheren we onze risico's?

KBC is hoofdzakelijk actief als bankier en vermogensbeheerder en is daardoor blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals kredietrisico, interestrisico, wisselkoersrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico's, enz.

In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer, een deel van de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten, Kredietherstructureringen en de tabel Andere kredietrisico's bankactiviteiten;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten, en de tabel Blootstelling aan overheidsobligaties;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: de delen Beheer van het marktrisico, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico en Risicoanalyse en -kwantificering;
- Liquiditeitsrisico: Beheer van het liquiditeitsrisico, Bouwstenen voor het beheer van liquiditeitsrisico en Looptijdanalyse

Inleiding

KBC is actief in een snel veranderende omgeving die gekenmerkt wordt door volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit. De financiële sector maakt zijn grootste transitie ooit door. Enerzijds is er de digitale transformatie, die leidt tot nieuwe digitale mogelijkheden. Maar voor wie achterblijft, nemen de nadelen onevenredig toe. Daarnaast is voor de financiële sector een belangrijke rol weggelegd in de transitie naar een groene en duurzame economie. Tegelijkertijd moet KBC het hoofd bieden aan wereldwijde en geopolitieke uitdagingen en aan de toenemende druk en onzekerheid op het gebied van regelgeving.

In de nasleep van de wereldwijde coronapandemie veroorzaakten de Russische inval in Oekraïne en de door het Westen opgelegde sancties een schokgolf in de wereldeconomie, met een hoge inflatie tot gevolg, deels door de stijgende energieprijzen. Daardoor vertraagde de economische groei en kwam de financiële sector nog meer onder druk te staan.

De inval in Oekraïne kwam op een moment dat andere opkomende risico's al begonnen te wegen op de economie van de EU. De internationale bevoorradingsketens stonden al onder druk na het herstel van de coronapandemie. De oorlog verergerde die inflatoire tendensen door piekende prijzen voor grondstoffen (vooral voedsel en metalen) en energie (gas). Deze opkomende risico's treffen niet alleen particuliere klanten door de toenemende kosten van levensonderhoud en hogere aflossingen als gevolg van de stijgende rente. Ook bedrijven- en kmo-klanten worden getroffen door problemen in de toeleveringsketen, looninflatie en stijgende grondstoffen- en energieprijzen. Daarom houden we deze risico's en de financiële en operationele gevolgen ervan voor de groep en zijn klanten nauwlettend in het oog.

Bovendien staan wij voor dezelfde strategische uitdagingen als de hele financiële sector:

- De potentiële gevolgen van klimaatverandering en andere uitdagingen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) worden steeds tastbaarder. Financiële instellingen moeten niet alleen nadenken over hun eigen activiteiten, rekening houdend met alle nieuwe regelgeving, maar moeten ook hun klanten bijstaan in hun transitie naar een duurzamere wereld en hun eigen energieverbruik of CO₂-voetafdruk optimaliseren.
- Veranderend klantengedrag en -verwachtingen. Door hun ervaringen met innovatieve bedrijven zoals big techs zijn klanten op zoek naar gemak, instant levering van producten en diensten en persoonlijk advies, waar en wanneer dan ook. Gezien de huidige behoeften van de klant moeten alle processen instant, datagestuurd en frictieloos verlopen. Dat betekent dat de interacties met klanten (zowel digitaal als menselijk) uitmuntend moeten zijn op het vlak van klantenervaring en operationele efficiëntie.
- De toekomst is datagedreven. Artificiële intelligentie, big data-analyse en automatisering maken digitale interacties slimmer, zowel voor eenvoudige taken als ter ondersteuning van complexere handelingen. Dat beïnvloedt de manier waarop banken met hun klanten omgaan. Distributiemodellen moeten herbekeken worden om de juiste mix te vinden tussen menselijke (fysieke of op afstand) en digitale kanalen, de concrete rol van mensen en hoe ze te ondersteunen met digitale technologieën. Terwijl digitale leads worden gebruikt om de business te sturen, moet te allen tijde worden gezorgd voor een positieve customer journey. Tegelijkertijd bieden deze nieuwe technologieën ook mogelijkheden om ons risicobeheer doeltreffender en efficiënter te maken.
- Er ontstaan nieuwe bedrijfsmodellen, zoals de industrialisering van het bank- en verzekeringswezen (B2B2C naast B2C), platformisering en gedecentraliseerde financiering. Dat stimuleert ons om onze ambitie op te trekken van 'louter' digitalisering van onze traditionele bank- en verzekeringsactiviteiten naar een 'verruiming van onze distributie' (d.w.z. alles-in-één, het creëren van ecosystemen die financiële en niet-financiële diensten combineren).

Met zijn datagedreven digitale strategie en zijn ambitie om bij te dragen tot een duurzamere wereld, speelt KBC in op deze belangrijke uitdagingen, die op hun beurt ook bepaalde risico's voor KBC inhouden. Daarom heeft de risicofunctie de duidelijke ambitie KBC bij te staan om zijn strategische doelstellingen te bereiken, bij te dragen tot zijn veerkracht en wendbaarheid, het management en de Raad van Bestuur inzichten te verschaffen die een risicobewuste besluitvorming ondersteunen en hen te informeren over de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd. Daartoe beoordeelt en actualiseert de risicofunctie regelmatig haar strategie. We hebben daarvoor drie belangrijke pijlers gedefinieerd: (1) we ondersteunen, adviseren en challengen de business bij zijn transformatie, met als doel de controleomgeving van KBC op peil te houden en ons risicoprofiel binnen de risicobereidheid te houden, (2) we transformeren synchroon met de bedrijfsomgeving en -strategie en (3) we investeren in onze mensen.

In de eerste plaats past de risicofunctie het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen voortdurend aan en versterkt ze verder, en challengt ze tegelijk de controleomgeving. Zo kunnen we de risico's in verband met nieuwe technologieën, producten en diensten correct en proactief inschatten en beperken (onder meer via een sterk productgoedkeuringsproces).

Daarnaast blijven we onze risicobeheertools verbeteren door innovatie, d.w.z. dat we meer datagedreven werken en de mogelijkheden van nieuwe technologieën onderzoeken, en dat we meer straight-through worden door de optimalisering van onze processen en tools. Het doel is om snel, efficiënt en zonder aan kwaliteit in te te boeten een volledig beeld te krijgen van de risico's voor de hele groep en de afzonderlijke entiteiten. Daarom hebben we ons de afgelopen jaren toegelegd op de invoering van groepswijde tools, procesvereenvoudigingen en automatisering in alle risicodomeinen. Daar komt nog bij dat de risicofunctie ook haar inspanningen versnelt om de beschikbare data in de risicotools en bedrijfsprocessen te benutten om het risicobeheer verder te verbeteren en de efficiëntie te verhogen.

Ten slotte is effectief risicobeheer niet mogelijk zonder een sterk beheer van het menselijk kapitaal: we blijven investeren in onze mensen en nemen initiatieven om hen aan te trekken, te betrekken, te motiveren en op te leiden om zo te bouwen aan de 'workforce of the future'. We creëren een diverse, inclusieve en positieve werkomgeving. We verhogen ook structureel het bewustzijn inzake innovatie en bouwen expertise op in nieuwe trends en technologieën. We blijven investeren in kennisdeling over innovatie, technologie en trends om onze risicobeheerpraktijken verder te versterken en te verzekeren dat onze risicobeheermedewerkers de relevante digitale vaardigheden verwerven om deskundig risicoadvies te kunnen blijven verstrekken.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeidsmodel zijn:

- de Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), die jaarlijks beslist over de risicobereidheid en de risicostrategie bepaalt, en toezicht houdt op de risicoblootstelling in verhouding tot de risicostrategie. De Raad staat ook in voor het bevorderen van een gezonde en consistente groepswijde risicocultuur, gestoeld op een volledig begrip van de risico's die de groep loopt en hoe ze worden beheerd, en van de risicobereidheid van de groep;
- het Directiecomité, ondersteund door activiteitsgebonden risicocomités, dat als managementcomité risicobeheer verbindt met risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen;
- het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitsgebonden risicocomités gemandateerd door het Directiecomité;
- risicobewuste commerciële managers die optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit moet worden toegekend, dat de kwaliteit van zelfbeoordelingen toereikend moet zijn, en dat de juiste controles op de juiste manier moeten worden uitgevoerd;
- een onafhankelijke risicofunctie die de chief risk officer van de groep (groeps-CRO), lokale CRO's en risicofuncties en de groepsrisicofunctie omvat. De risicofunctie vormt (een deel van) de tweede verdedigingslinie. De risicofunctie ontwikkelt het risicobeheerkader, legt het op en bewaakt de consequente uitvoering ervan. In dat kader beschrijft ze de processen, methodes en tools om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. De derde verdedigingslinie (interne audit) verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat doeltreffende beleidslijnen en processen aanwezig zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Relevante risicobeheerorganen:

- Directiecomité:
 - doet voorstellen aan de Raad van Bestuur over de risicobereidheid, inclusief de risicostrategie, en het bedrijfsrisicobeheerkader;
 - beslist over de voor specifieke risicotypes opgestelde risicobeheerkaders en ziet toe op de implementatie ervan in de hele groep;
 - treedt op als het belangrijkste risicocomité en behandelt essentiële onderwerpen die zijn ondersteunende comités doorsturen;
 - bewaakt de voornaamste risicoblootstelling van de groep zodat die blijft overeenstemmen met de risicobereidheid.
- Risicocomités:
 - Het Managementcomité CRO-diensten helpt het Directiecomité te beoordelen of het risicobeheerkader van KBC volstaat en nageleefd wordt, en bepaalt en implementeert de visie, missie en strategie voor de CRO-diensten van de KBC-groep.
 - De activiteitsgebonden Groepsrisicocomités (respectievelijk voor kredietverlening (GLC), markten (GMC) en verzekeringen (GIC)) ondersteunen het Directiecomité bij de geïntegreerde risicobewaking voor die activiteiten op groepsniveau.
 - Het Groepscomité Interne Controle (GICC) ondersteunt het Directiecomité bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC.
- Businesscomités:
 - Het Groeps-ALCO behandelt onderwerpen die betrekking hebben op ALM en liquiditeitsrisico.
 - Het Global IT Committee behandelt onderwerpen die betrekking hebben op informatietechnologie en informatiebeveiligingsrisico's.
 - De Interne Duurzaamheidsraad behandelt onderwerpen met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's.

Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chief risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd, omdat ze deelnemen aan het lokale beslissingsproces en hun vetorecht kunnen uitoefenen als dat nodig is. De onafhankelijkheid van de CRO's is verzekerd door hun rechtstreekse rapportering aan de Groeps-CRO. Voor elk belangrijk risicotype is op groepsniveau een risicocompetentiecentrum aangesteld. De meeste van die competentiecentra zijn uitgebreide virtuele teams die bestaan uit zowel groeps- als lokale experts die samenwerken.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de vele risico's die de groep kunnen treffen in zijn vermogen om zijn doelstellingen te bereiken proactief te identificeren en te beheren, en om de verwezenlijking van de groepsstrategie te ondersteunen.

Het bedrijfsrisicobeheerkader (RBK) van KBC bepaalt een strikte governance en duidelijke regels en procedures voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst ook naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die alle entiteiten en risicospecifieke RBK's moeten naleven en waarvoor de groepsrisicofunctie in de eerste plaats verantwoordelijk is.

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, herkennen, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst. Het identificeert niet alleen mogelijke risicobronnen, maar ook de mogelijke gevolgen en de belangrijkheid ervan voor KBC. Risico-identificatie zorgt ervoor dat het risicobeheer van KBC alle belangrijke risico's dekt waaraan de onderneming is blootgesteld. Daarom zijn er, voor een risico-identificatie vanuit verschillende invalshoeken, krachtige processen opgezet, waaronder de risicoscan, de Climate Risk Impact Map, het New and Active Products Process (NAPP) en risicosignalen.

De risicoscan is een strategische groepswijde oefening bedoeld om financiële en niet-financiële top risks aan het licht te brengen en te beoordelen, d.w.z. risico's die een aanzienlijke impact kunnen hebben op het bedrijfsmodel van KBC. De geïdentificeerde top risks worden gebruikt als input voor het jaarlijkse financiëleplanningsproces en voor verschillende risicobeheeroefeningen, zoals het bepalen van de risicobereidheid en stresstests.

De Climate Risk Impact Map is een jaarlijks risico-identificatieproces dat bedoeld is om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimaatrisicofactoren te identificeren, zowel fysieke als transitierisico's, die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC.

Het NAPP is een groepswijd, uiterst formeel proces om alle risico's in verband met nieuwe en bestaande producten en diensten, die een negatieve impact kunnen hebben op de klant en/of KBC, te identificeren en te beperken. Binnen de groep kunnen geen producten, processen en/of diensten worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. De risicoafdeling beoordeelt ook periodiek de impact van het verruimde en/of geactualiseerde aanbod van producten en diensten op het risicoprofiel van de groep.

Zowel de interne als de externe omgeving wordt voortdurend en met behulp van alle mogelijke informatiebronnen gescand op gebeurtenissen of veranderingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse impact kunnen of zullen hebben op de KBC-groep. Risicosignalen worden verzameld op alle niveaus van de organisatie (op groepsniveau en lokaal) en geven een overzicht van de geïdentificeerde risico's en hun mogelijke gevolgen voor KBC. Waar mogelijk worden herstelacties voorgesteld.

Risicometing

Risicometing heeft tot doel de verschillende risico's waaraan we zijn blootgesteld te meten. Zodra de risico's in kaart zijn gebracht, kunnen met behulp van risicomaatstaven diverse kenmerken worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen, de omvang van de blootstelling, enz. Het KBC-risicobeheerkader geeft een overzicht van de risicomaatstaven die binnen KBC worden gebruikt (zowel reglementaire als intern bepaalde) voor zijn specifieke toepassingsgebied.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicotolerantie van KBC zit vervat in het begrip risicobereidheid. De risicobereidheid drukt uit – zowel kwalitatief als kwantitatief – hoeveel en welke risico's we willen nemen en binnen welke grenzen dat risico moet worden beheerd.

De mogelijkheid om risico te aanvaarden (de risicodragende capaciteit) wordt beperkt door financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal, liquiditeit, leencapaciteit, mogelijke winstgeneratie, enz.), niet-financiële beperkingen (strategisch vermogen, vaardigheden, juridische verplichtingen, enz.) en wettelijke bepalingen (bv. wettelijke minima voor kapitaal- en liquiditeitsratio's). De bereidheid om risico te aanvaarden is dan weer afhankelijk van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat we de verwachtingen van de belangrijkste stakeholders van de organisatie kennen.

De risicobereidheid wordt expliciet beschreven in de risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement - RAS) en bepaald op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over risico's nemen in het algemeen, en over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement. De verklaring is gebaseerd op risicobereidheidsdoelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de bedrijfsstrategie en geeft een kwalitatieve beschrijving van het speelveld van KBC. De overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen worden verder gespecificeerd in een reeks kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen voor de verschillende risicotypes. De risicobereidheid op lange termijn wordt uitgedrukt als Hoog, Medium of Laag en wordt bewaakt op basis van een reeks risicomaatstaven waarvoor risicodrempels zijn vastgesteld. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaierd.

Hoewel de risicobereidheid wordt bepaald op een termijn van drie jaar, zullen specifieke risico's zoals het klimaatrisico vooral op middellange tot lange termijn een invloed hebben op KBC. Vanaf dit jaar wordt in de risicobereidheidsverklaring daarom ook gewezen op potentiële uitdagingen op het gebied van klimaatverandering op een langere termijn dan drie jaar, om het strategische debat over bijvoorbeeld de nood aan meer beperkende maatregelen op gang te brengen en te sturen.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om transparantie te verschaffen over de risico's die worden genomen, door het management een allesomvattend, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van hoe het risicoprofiel is geëvolueerd en in welke context de groep actief is.

Er worden interne en externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders. Omdat van het management wordt verwacht dat het op basis van de risicoanalyse en -rapportering relevante acties onderneemt, is het essentieel dat de voorgestelde acties zijn afgestemd op de betrokken stakeholders.

Stresstesting

Stresstesting is een belangrijk proces dat de besluitvorming ondersteunt door de mogelijke negatieve invloed van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren op de (financiële) toestand van KBC te simuleren. Stresstests variëren van aannemelijke tot uitzonderlijke en zelfs extreme gebeurtenissen of scenario's. Naast alle door de regelgeving opgelegde stresstests voert KBC ook interne stresstests uit als een belangrijk instrument voor risicobeheer.

> *Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.*

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de hele groep beheerd op basis van strikte governance-regels en -procedures die zijn vastgelegd in het KBC-Kredietrisicobeheerkader. Het Competentiecentrum Kredietrisico binnen de afdeling Kredietrisico Groep (GCRD) stelt het Kredietrisicobeheerkader (CRMF) en de onderliggende bouwstenen ervan op. GCRD waarborgt de geschiktheid van het CRMF, alsook de naleving van de wettelijke en reglementaire vereisten via groepswijde kredietrisiconormen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolvabiliteit of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Het CRMF wordt jaarlijks herzien om te verzekeren dat het relevant en doeltreffend blijft in de toekomst. Het bevat een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, zowel op lokaal als op groepsniveau, tussen de business in de eerste lijn (inclusief de kredietafdelingen), de kredietrisicodiensten en interne audit. Kredietbeslissingen worden genomen na onafhankelijk advies en op basis van acceptatie- en beoordelingsprocessen, waarbij rekening wordt gehouden met de kennis van de klant en de resultaten van modellen. Belangrijke kredietbeslissingen worden geadviseerd en genomen op groepsniveau binnen de GCRD.

Bouwstenen voor het kredietrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** een essentieel onderdeel van het identificatieproces van kredietrisico is het opvangen van kredietrisicosignalen, zowel op transactie- als op portefeuilleniveau. Zowel de interne als de externe omgeving wordt gescand op gebeurtenissen of ontwikkelingen die al hebben plaatsgevonden of zouden kunnen plaatsvinden en die rechtstreeks of onrechtstreeks een aanzienlijke impact hebben of zouden kunnen hebben op de kredietkwaliteit. Risicosignalen geven een overzicht van het geïdentificeerde risico en schetsen de mogelijke impact voor KBC en stellen, indien mogelijk, herstelacties voor.
 - De bevoegde risicobeheercomités worden periodiek op de hoogte gebracht van relevante signalen of waarnemingen. Risicosignalen die als belangrijk worden beschouwd, worden aan het Directiecomité gemeld. Daarnaast worden thematische en sectorspecifieke deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het kredietrisico.
 - Nieuwe en komende prudentiële regelgeving inzake (aanzienlijke) kredietrisico's, product- of klantspecifieke regelgeving en wetgeving worden op groepsniveau of lokaal opgevolgd om ervoor te zorgen dat gewijzigde of nieuwe regelgeving snel in beleid en instructies worden opgenomen.
 - Voorlopende indicatoren vormen een specifiek risico-identificatieproces, ontworpen om opkomende kredietrisico's op te sporen die tot waardeverminderingen zouden kunnen leiden. Het hoofddoel is in een vroeg stadium een betrouwbare raming te hebben van de waardeverminderingen voor het lopende kwartaal en zo verrassingen te vermijden. Het maakt deel uit van de kwartaalrapportering over waardeverminderingen op leningen en obligaties.
 - Een ander specifiek proces is de Climate Risk Impact Map, die de klimaatrisicofactoren in kaart brengt die het belangrijkste zijn voor het kredietrisico, zowel bij de bank- als de (beleggings)verzekeringsactiviteiten.
- **Risicometing:** kredietrisicometing is het toepassen van een model of methodologie om een kwantitatieve uitdrukking te krijgen van het kredietrisico van een portefeuille van instrumenten/posities. Er is een minimale set kredietrisicometingen voor de hele groep vastgesteld, die kan worden aangevuld met lokale metingen.
 - Centraal daarin staat de risicoklasse, waarbij een classificatie wordt gemaakt op basis van de Probability of Default (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de Loss Given Default (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. Om de risicoklasse te bepalen, hebben we diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal uniforme modellen gebruiken we in de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, enz.), andere zijn ontwikkeld voor specifieke geografische markten (kmo's, particulieren, enz.) of types van transacties. We gebruiken in de hele groep dezelfde interneratingschaal.
 - De resultaten van die modellen gebruiken we om de kredietportefeuille die niet in gebreke is in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, kennen we een interne rating toe van PD 10 tot PD 12. PD-klasse 12 kennen we toe als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis de terugneming van de waarborg beveelt. PD-klasse 11 omvat debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD-klasse 10 kennen we toe aan debiteuren waarbij er reden is om aan te nemen dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. De status wanbetaling stemt overeen met de statussen non-performing en impaired. Debiteuren in PD 10, 11 en 12 worden daarom in wanbetaling en impaired genoemd. De status performing stemt overeen met normaal en niet-impaired.

- Bijzondere waardeverminderingen worden aangelegd volgens de IFRS 9-normen. Voor debiteuren in gebreke worden ze berekend op basis van de volledige resterende looptijd van het verwachte kredietverlies (lifetime expected credit loss). Voor debiteuren die niet in gebreke zijn, is dat op basis van het verwachte kredietverlies over 12 maanden of over de volledige resterende looptijd als het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen en de debiteur verschuift van stage 1 naar stage 2). Daarvoor gebruiken we specifieke collectieve IFRS 9-berekeningsmodellen, behalve voor belangrijke debiteuren die in gebreke zijn gebleven, waarvoor er een individuele inschatting van de verwachte kredietverliezen wordt gemaakt.
- Samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default) en het uitstaande risico bij een in gebreke blijven (Exposure at Default) vormen concepten als verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) de bouwstenen voor de berekening van de reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft gekozen voor de Internal Rating Based (IRB)-benadering. Eind 2022 hadden de belangrijkste groepsentiteiten en enkele kleinere entiteiten de IRB Advanced-benadering ingevoerd, behalve United Bulgarian Bank (UBB) en Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) in Bulgarije (beide standaardbenadering) en ČSOB in Slowakije (IRB Foundation-benadering). De kleinere entiteiten zullen de standaardbenadering blijven gebruiken.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de KBC-*risicobereidheidsverklaring* vermeldt expliciet hoeveel kredietrisico KBC kan en wil aanvaarden om zijn strategische doelstellingen na te streven. De kredietrisicobereidheid wordt concreet gemaakt door kredietrisicolimieten en vroege waarschuwingsniveaus toe te kennen aan een beperkte reeks kredietrisico-indicatoren die één jaar geldig zijn.
 - Primaire kredietrisicolimieten worden bepaald door de Raad van Bestuur of het Directiecomité. Ze omvatten limieten voor het verwachte verlies (EL), verlies in stressomstandigheden, kredietrisicogewogen activa (RWA) en – voor de productie van nieuwe woningkredieten – de Loan-to-Value (LTV) en de verhouding schuld/inkomen (Debt Service-To-Income, DSTI). Die limieten worden aangevuld met een portefeuillelimietstelsel (PLS) om het concentratierisico op groepen tegenpartijen of overheden te beperken, en met andere kredietrisicolimieten op groeps- of lokaal niveau die limieten voor sectoren en activiteiten omvatten, evenals limieten voor risico's zoals het kredietrisico van tegenpartijen voor professionele transacties of het emittentenrisico.
 - Het risicospeelveld wordt ook bepaald door groepswijde risicogrenzen die zijn vastgelegd in kredietrisiconormen. Die normen hebben tot doel het risicobeheer van specifieke kredietrisicorelateerde onderwerpen in de hele groep op één lijn te brengen door beperkingen en/of aanbevelingen te definiëren.
- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: de kredietportefeuille wordt voortdurend geanalyseerd. Naast de portefeuilleanalyses die de business uitvoert, analyseren ook de kredietrisicoafdelingen op lokaal en groepsniveau het kredietrisicoprofiel van de kredietportefeuille om een onafhankelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van het kredietrisico. De resultaten van de analyses worden gerapporteerd aan de bevoegde risicocomités. Het is de verantwoordelijkheid van zowel het lijnmanagement als de risicocomités om erop te reageren, d.w.z. de risico's in overeenstemming te houden of te brengen met de risicobereidheid. Corrigerende actieplannen kunnen worden uitgevoerd om (verder) kredietrisico te vermijden, het te verminderen (beperken), het risico over te dragen of het te aanvaarden.
- Stresstests: stresstests zijn een essentieel onderdeel van een gezond kredietrisicobeheer en worden op lokaal en groepsniveau uitgevoerd.

Verschuiving van de coronapandemie naar het conflict tussen Rusland en Oekraïne en de impact van de energiecrisis op het kredietrisico

Sinds het begin van de coronapandemie begin 2020 zijn verschillende initiatieven genomen om de kredietrisico's die eruit voortvloeien te bewaken en te beheren. Begin 2022 nam het effect van de pandemie af en werden de covidmaatregelen geleidelijk stopgezet. Maar het uitbreken van het conflict tussen Rusland en Oekraïne in februari en de daarmee gepaard gaande verstoring van de wereldwijde energiemarkten brachten nieuwe uitdagingen voor het kredietrisicobeheer.

Het conflict tussen Rusland en Oekraïne beïnvloedt de kredietportefeuille van KBC via verschillende factoren. Naast de relatief beperkte directe gevolgen door blootstelling aan in Rusland/Oekraïne/Wit-Rusland gevestigde tegenpartijen zijn er ook indirecte gevolgen. Er kan indirecte blootstelling zijn aan klanten met belangrijke activiteiten in of afhankelijkheid van de bij het conflict betrokken landen. Omdat ernstige onderbrekingen in de Russische gastoevoer waarschijnlijker zijn geworden (of voor bepaalde landen werkelijkheid werden), kan de indirecte blootstelling ook betrekking hebben op de kwetsbaarheid van klanten voor onderbrekingen in de Russische olie- of gastoevoer of voor de extra druk op de al sterk gestegen energie-/grondstoffenprijzen en de inflatie in het algemeen.

De torenhoge energierekeningen en de inflatiedruk op de prijzen van andere goederen en diensten hebben gevolgen voor de kredietaflossingscapaciteit van particulieren. Als die druk niet wordt verlicht, zou dat kunnen leiden tot betalingsproblemen bij woning- en consumentenkredieten. Voor bedrijven heeft de sterke stijging van de energiekosten in energie-intensieve sectoren de winstmarges en kasreserves negatief beïnvloed, tenzij de kostenstijgingen konden worden doorgerekend in de verkoopprijzen. Door de ontwikkelingen op de energiemarkten hebben een aantal industriële ondernemingen hun productiefaciliteiten gesloten (bijvoorbeeld in de meststoffen- en aluminiumproductie) omdat de productie verliesgevend was geworden.

Die gevolgen leiden op hun beurt tot verstoringen in andere sectoren, terwijl de daaruit voortvloeiende (tijdelijke) werkloosheid nog meer financiële druk legt op mensen die al getroffen zijn door de gestegen energierekeningen. Bovendien zouden particulieren hun consumptiepatroon kunnen aanpassen en minder niet-noodzakelijke uitgaven doen, wat sommige sectoren in gevaar kan brengen door een verminderde vraag.

De Europese Commissie en de nationale regeringen hebben initiatieven genomen om de gevolgen van de stijgende energieprijzen voor de economie en de financiële draagkracht van bedrijven en particulieren te verzachten. Hoewel deze maatregelen effect hebben en kredietverstrekkers eventueel financiële tegemoetkomingen of kredietherstructureringen zullen toestaan, wordt niet verwacht dat er nog een reactie komt die de druk volledig zal wegnemen. Ook is de budgettaire ruimte voor de regeringen om noemenswaardig in te grijpen afgenomen, aangezien de coronacrisis de financiële buffers en reserves al heeft opgeslorpt.

Op basis van de traditionele kredietrisicomaatstaven (zoals kredietherstructureringen, betalingsachterstanden en een verslechtering van de PD) was er eind 2022 (nog) geen verslechtering van de kredietkwaliteit zichtbaar in de KBC-portefeuilles. In 2023 wordt evenwel een toename van het aantal downgrades en wanbetalingen verwacht (opmerking: we ramen een kredietkostenratio voor 2023 van 20-25 basispunten, nog altijd minder dan de kredietkostenratio over de hele cyclus van 25-30 basispunten).

Er zijn risicobeheermaatregelen genomen om de bovenvermelde opkomende risico's te ondervangen, te meten, te beperken en te beheren. Zo is het toezicht op de portefeuilles versterkt, is de gevoeligheidsanalyse van de energiekosten voortgezet, zijn de acceptatieprocessen aangepast (bv. om rekening te houden met de hogere kosten van levensonderhoud voor woningkredieten) en zijn watchlists opgesteld.

Ten slotte zijn sinds de Russische inval in Oekraïne management overlays voor waardeverminderingen geboekt voor de geopolitieke en opkomende risico's en zijn kwetsbare portefeuilles en subportefeuilles aangemerkt als verhoogd risico. Voor cijfers, onder meer over de geleidelijke afbouw van de overlay voor de coronacrisis, verwijzen we naar Toelichting 1.4 in de Geconsolideerde jaarrekening.

Kredietrisico's verbonden aan de bankactiviteiten als gevolg van kredietverlening en beleggingen

Kredietrisico's doen zich voor in zowel de bank- als de verzekeringsactiviteiten van de groep. Wat de bankactiviteiten betreft, ligt het kredietrisico voornamelijk in de kredietportefeuille van de bank. Die bevat alle leningen en garanties die KBC heeft verstrekt aan particulieren, bedrijven, overheden en banken. Schuldbewijzen worden opgenomen in de beleggingsportefeuille als ze zijn uitgegeven door bedrijven of banken. Overheidsobligaties worden niet in de beleggingsportefeuille opgenomen. Bovendien wordt in de tabel geen rekening gehouden met het kredietrisico met betrekking tot de handelsportefeuille (emittentenrisico) en het kredietrisico van tegenpartijen met betrekking tot derivatentransacties. Die elementen beschrijven we verderop apart.

De krediet- en beleggingsportefeuille zoals die in dit hoofdstuk is bepaald, verschilt van Leningen en voorschotten aan klanten in Toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening.

Meer informatie vindt u in het Glossarium van financiële ratio's en termen.

Krediet- en beleggingsportefeuille

Totale kredietportefeuille

31-12-2022

31-12-2021

Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Uitstaand en niet-opgenomen bedrag	259	237
Uitstaand bedrag	206	188
Kredietportefeuille per divisie (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
België ²	63%	63%
Tsjechië	19%	19%
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	14%	17%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	5%	1%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Particulieren	43%	44%
Financiële en verzekeringsdiensten	6%	6%
Overheden	3%	3%
Bedrijven	48%	47%
<i>Diensten</i>	10%	10%
<i>Distributie</i>	8%	8%
<i>Vastgoed</i>	6%	6%
<i>Bouw</i>	4%	4%
<i>Landbouw, veeteelt en visserij</i>	3%	3%
<i>Auto-industrie</i>	2%	2%
Overige (sectoren < 2%)	14%	14%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per regio (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1 3}		
België	53%	54%
Tsjechië	18%	18%
Slowakije	6%	6%
Hongarije	4%	4%
Bulgarije	5%	2%
Rest van West-Europa (inclusief Ierland)	11%	7%
Rest van Centraal- en Oost-Europa	0%	0%
Noord-Amerika	1%	1%
Azië	1%	1%
Overige	1%	1%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille per risicoklasse (in procenten van de uitstaande portefeuille) ¹		
Unimpaired		
<i>PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)</i>	25%	25%
<i>PD 2 (0,10% – 0,20%)</i>	13%	13%
<i>PD 3 (0,20% – 0,40%)</i>	13%	17%
<i>PD 4 (0,40% – 0,80%)</i>	18%	13%
<i>PD 5 (0,80% – 1,60%)</i>	15%	13%
<i>PD 6 (1,60% – 3,20%)</i>	8%	8%
<i>PD 7 (3,20% – 6,40%)</i>	4%	4%
<i>PD 8 (6,40% – 12,80%)</i>	1%	2%
<i>PD 9 (hoogste risico, ≥ 12,80%)</i>	1%	1%
<i>Zonder rating</i>	0%	1%
Impaired		
<i>PD 10</i>	1,0%	1,4%
<i>PD 11</i>	0,3%	0,6%
<i>PD 12</i>	0,8%	1,0%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage ⁴ (in procenten van de uitstaande portefeuille) ^{1 7}		
Stage 1 (geen significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname)	78%	83%
Stage 2 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - niet credit impaired) incl. POCI ⁵	20%	14%
Stage 3 (significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname - credit impaired) incl. POCI ⁵	2%	3%
Totaal	100%	100%

Portefeuille impaired kredieten

31-12-2022

31-12-2021

Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten)		
Impaired kredieten ⁶	4 350	5 454
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	2 289	2 884
Impaired kredieten per divisie (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
België ²	57%	48%
Tsjechië	15%	12%
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	13%	33%
Ierland	-	23%
Slowakije	3%	3%
Hongarije	3%	3%
Bulgarije	6%	4%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	15%	8%
Totaal	100%	100%
Impaired kredieten per sector (in procenten van portefeuille impaired kredieten) ¹		
Particulieren	21%	34%
Distributie	19%	16%
Vastgoed	11%	9%
Diensten	10%	11%
Bouw en constructie	7%	4%
Auto-industrie	5%	5%
Landbouw, veeteelt en visserij	4%	3%
Horeca	3%	3%
Voedingsbedrijven	2%	2%
Overige (sectoren < 2%)	18%	14%
Totaal	100%	100%
Geboekte waardevermindering op kredieten (in miljoenen euro)		
Waardevermindering voor stage 1-portefeuille	134	127
Waardevermindering voor stage 2-portefeuille, incl. POCI ⁵ (hersteld)	694	559
Waardevermindering voor stage 3-portefeuille, incl. POCI ⁵ (nog altijd impaired)	2 048	2 569
Waarvan waardevermindering voor impaired kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn	1 547	1 905
Kredietkostenratio		
Divisie België ²	0,03%	-0,26%
Divisie Tsjechië	0,13%	-0,42%
Divisie Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	0,31%	0,36%
Ierland	-	1,43%
Slowakije	0,17%	-0,16%
Hongarije	0,42%	-0,34%
Bulgarije	0,43%	-0,06%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	-0,04%	0,28%
Totaal	0,08%	-0,18%
Ratio van impaired kredieten		
Divisie België ²	1,9%	2,2%
Divisie Tsjechië	1,7%	1,8%
Divisie Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	1,9%	5,7%
Ierland	-	12,0%
Slowakije	1,2%	1,6%
Hongarije	2,0%	2,1%
Bulgarije	2,8%	5,3%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2022)	6,6%	21,5%
Totaal	2,1%	2,9%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	1,1%	1,5%
Dekkingsratio		
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten	47%	47%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	68%	66%
Waardeverminderingen op kredieten / impaired kredieten (excl. hypotheekleningen)	50%	51%
Waarvan meer dan 90 dagen achterstallig	71%	73%

¹ Cijfers niet gecontroleerd door de commissaris.

² Omvat ook het beperkte netwerk van buitenlandse kantoren van KBC Bank in de rest van Europa, de VS en Zuidoost-Azië (met een totale uitstaande portefeuille van 7 miljard euro op 31 december 2022).

³ Een meer gedetailleerde verdeling per land is opgenomen in de kwartaalverlagen van KBC op www.kbc.com.

⁴ Zie toelichting 1.2 van de Geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie over de stages.

⁵ Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid; brutobedragen, in tegenstelling tot nettobedragen in de boekhoudkundige verwerking.

⁶ Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.2 in het deel Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring. De afname met 1 104 miljoen euro tussen 2022 en 2021 is als volgt verdeeld: -98 miljoen euro bij divisie België, +4 miljoen euro in Tsjechië, -32 miljoen euro in Slowakije, +11 miljoen euro in Hongarije, +42 miljoen euro in Bulgarije (waarvan +149 miljoen euro door de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgarije), -1 025 miljoen euro in Ierland (in grote mate het gevolg van de verkoop van het grootste deel van de non-performing portefeuille in 1Q 2022) en -6 miljoen euro voor de rest.

⁷ Cijfers per 31 december 2021 vóór effect van de managementoverlay (voor meer informatie, zie Toelichting 4.2.1 van het deel "Geconsolideerde jaarrekening").

De delen Kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL-stage (in procenten van de uitstaande portefeuille) en Geboekte waardevermindering op kredieten in de bovenstaande tabel worden hieronder verder uitgesplitst.

Uitsplitsing kredietportefeuille volgens IFRS 9 ECL stage ¹	31-12-2022				31-12-2021			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Kredietportefeuille per land/divisie								
België	48,1%	13,4%	1,2%	62,7%	51,1%	10,9%	1,4%	63,4%
Tsjechië	15,2%	3,1%	0,3%	18,6%	17,0%	1,5%	0,3%	18,8%
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	10,6%	3,1%	0,3%	13,9%	14,6%	1,3%	0,9%	16,8%
Ierland	-	-	-	-	4,6%	0,3%	0,7%	5,6%
Slowakije	4,5%	1,1%	0,1%	5,6%	4,8%	0,5%	0,1%	5,4%
Hongarije	2,3%	1,2%	0,1%	3,7%	3,3%	0,2%	0,1%	3,5%
Bulgarije	3,7%	0,8%	0,1%	4,7%	2,0%	0,2%	0,1%	2,3%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2021)	4,1%	0,3%	0,3%	4,7%	0,8%	0,0%	0,2%	1,0%
Totaal	78,0%	19,9%	2,1%	100,0%	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%
Kredietportefeuille per sector								
Particulieren	37,5%	5,2%	0,4%	43,2%	40,1%	3,3%	1,0%	44,4%
Financiële en verzekeringsdiensten	5,6%	0,2%	0,0%	5,9%	5,8%	0,2%	0,0%	6,0%
Overheden	2,8%	0,2%	0,0%	3,1%	2,7%	0,1%	0,0%	2,8%
Bedrijven	32,1%	14,2%	1,6%	47,9%	34,9%	10,0%	1,9%	46,8%
Totaal	78,0%	19,9%	2,1%	100,0%	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%
Kredietportefeuille per risicoklasse								
PD 1-4	61,4%	6,1%	-	67,5%	62,3%	5,1%	-	67,4%
PD 5-9	16,6%	13,8%	-	30,4%	21,2%	8,5%	-	29,7%
PD 10-12	-	-	2,1%	2,1%	-	-	2,9%	2,9%
Totaal	78,0%	19,9%	2,1%	100,0%	83,5%	13,6%	2,9%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	160 412	40 958	4 350	205 720	157 264	25 683	5 454	188 400

¹ Cijfers per 31 december 2021 vóór effect van de managementoverlay (voor meer informatie, zie Toelichting 4.2.1 van het deel "Geconsolideerde jaarrekening").

Uitsplitsing waardeverminderingen volgens IFRS 9 ECL-stage	31-12-2022				31-12-2021			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
Waardeverminderingen per land/divisie								
België	1,8%	9,7%	34,4%	45,9%	1,7%	8,5%	34,0%	44,2%
Tsjechië	1,3%	6,7%	10,2%	18,1%	1,1%	3,9%	9,8%	14,8%
Internationale Markten (inclusief Ierland in 2021)	1,4%	6,9%	9,5%	17,8%	1,1%	4,7%	23,9%	29,7%
Ierland	-	-	-	-	0,1%	1,0%	16,7%	17,8%
Slowakije	0,4%	2,8%	2,7%	5,9%	0,5%	1,9%	3,0%	5,4%
Hongarije	0,3%	2,1%	1,9%	4,3%	0,3%	1,4%	1,6%	3,3%
Bulgarije	0,7%	1,9%	4,9%	7,5%	0,2%	0,5%	2,6%	3,2%
Groepscenter (inclusief Ierland in 2021)	0,2%	0,8%	17,1%	18,2%	0,0%	0,1%	11,2%	11,3%
Totaal	4,7%	24,1%	71,2%	100,0%	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%
Waardeverminderingen per sector								
Particulieren	1,3%	7,8%	12,8%	21,9%	0,8%	4,5%	23,5%	28,8%
Financiële en verzekeringsdiensten	0,2%	0,1%	1,6%	2,0%	0,1%	0,1%	1,1%	1,3%
Overheden	0,0%	0,0%	0,3%	0,4%	0,0%	0,0%	0,2%	0,3%
Bedrijven	3,2%	16,1%	56,4%	75,7%	2,9%	12,6%	54,1%	69,5%
Totaal	4,7%	24,1%	71,2%	100,0%	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%
Waardeverminderingen per risicoklasse								
PD 1-4	1,4%	1,9%	-	3,3%	0,7%	1,8%	-	2,6%
PD 5-9	3,3%	22,3%	-	25,5%	3,2%	15,4%	-	18,5%
PD 10-12	-	-	71,2%	71,2%	-	-	78,9%	78,9%
Totaal	4,7%	24,1%	71,2%	100,0%	3,9%	17,2%	78,9%	100,0%
Totaal, in miljoenen euro	134	694	2 048	2 875	127	559	2 569	3 255

Overname van Raiffeisenbank Bulgaria en nog lopende verkoop van de resterende Ierse portefeuille

In 2022 vonden twee belangrijke gebeurtenissen plaats (voor een gedetailleerde uitleg, zie Toelichting 6.6 van de Geconsolideerde jaarrekening):

- In 2022 rondde KBC de overname af van Raiffeisenbank Bulgaria (inmiddels omgedoopt tot KBC Bank Bulgaria). Bijgevolg is de kredietportefeuille van die entiteit opgenomen in de cijfers voor de groepsportefeuille van 2022 in dit hoofdstuk. De onderstaande tabel bevat geselecteerde gegevens voor KBC Bank Bulgarije afzonderlijk.
- In 2022 rondde KBC Bank Ireland de verkoop af van een portefeuille non-performing hypothecaire leningen. Dat is al opgenomen in de cijfers voor de groepsportefeuille in dit hoofdstuk. KBC Bank Ireland heeft ook een juridisch bindende overeenkomst gesloten over de verkoop van vrijwel al zijn performing kredieten en de resterende portefeuille non-performing hypothecaire leningen, maar eind 2022 was die laatste overeenkomst nog niet afgerond. Bijgevolg bleven deze leningen opgenomen in de cijfers voor de groepsportefeuille van 2022 in dit hoofdstuk. De onderstaande tabel bevat geselecteerde gegevens voor die portefeuille.

Krediet-en beleggingsportefeuille per 31-12-2022*	Resterende portefeuille KBC Bank Ireland (in afwachting van verkoop)	Nieuw verworven Raiffeisenbank Bulgaria
	Ja	Ja
Inbegrepen in de cijfers voor de leningenportefeuille van 2022 in dit hoofdstuk?	Ja	Ja
Totale kredietportefeuille (uitstaand bedrag, in miljoenen euro)	8 132	4 526
uitsplitsing per sector van de tegenpartij (in procenten van de uitstaande portefeuille)		
Particulieren	99%	39%
<i>waarvan hypothecaire kredieten</i>	98%	19%
Kmo's	1%	16%
Bedrijven	0%	45%
uitsplitsing per land (in % van de uitstaande portefeuille)		
Ierland	100%	0%
Bulgarije	0%	93%
Overige	0%	7%
Impaired kredieten (PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro)	230	118
Kredietkostenratio	-0,07%	-0,03%
Ratio van impaired kredieten	2,8%	2,6%
Dekkingsgraad	55%	64%

* Meer details zijn terug te vinden in het 4Q2022 kwartaalrapport op www.kbc.com

Kredietherstructureringen

Kredietherstructureringen zijn toegevingen aan een klant die betalingsproblemen heeft of verwacht. Dat kan betekenen dat rentebetalingen of kosten worden verlaagd of uitgesteld, de krediettermijn wordt verlengd om het aflossingsplan te versoepelen, achterstallen worden gekapitaliseerd, een uitstel van betaling wordt toegestaan of de schulden worden kwijtgescholden.

Een klant met een als geherstructureerd (*forborne*) aangemerkt krediet krijgt doorgaans een slechtere PD-klasse toegekend dan vóór de herstructurering, gezien het hogere risico van wanbetaling. Wanneer dat het geval is, wordt ook beoordeeld hoe onwaarschijnlijkheid het is dat de klant zal betalen (volgens specifieke 'unlikely to pay'-criteria). In overeenstemming met de IFRS 9-normen wordt een krediet met de status *forborne* toegewezen aan stage 2 (als de klant/het krediet niet in wanbetaling is) of aan stage 3 (als de klant/het krediet in wanbetaling is).

De criteria die KBC toepast om de status van geherstructureerde kredieten te veranderen van *wanbetaling* naar *normaal* of om de status *forborne* te verwijderen, zijn in overeenstemming met de betreffende EBA-normen. Als aan een klant/krediet de status *wanbetaling* is toegekend (voor of op het ogenblik dat een kredietherstructurering wordt toegestaan), moet de klant/het geherstructureerde krediet (afhankelijk van het feit of de status *wanbetaling* is toegekend op klant- of kredietniveau) minstens een jaar de status *wanbetaling* behouden. Alleen onder strikte voorwaarden kan de klant/het krediet opnieuw de status *normaal* krijgen. Een geherstructureerd krediet met de status *normaal* blijft het etiket *geherstructureerd* evenwel minstens twee jaar behouden na de toekenning van de herstructurering, of nadat de klant/het krediet opnieuw de status *normaal* heeft, en dat kan alleen verwijderd worden als is voldaan aan strikte bijkomende criteria (niet in wanbetaling, regelmatige betalingen, enz.). Aangezien een herstructurering een objectieve indicator is (d.w.z. een aanleiding tot waardevermindering) waardoor moet worden beoordeeld of een waardevermindering nodig is, worden alle herstructureringen onderworpen aan een impairmenttest.

On-balance-sheet exposures met kredietherstructureringen: brutoboekwaarde (in miljoenen euro)	Openingsbalans	Kredieten waaraan een herstructurering is toegekend	Kredieten die niet langer als geherstructureerd worden beschouwd	Terugbetalingen	Afschrijvingen	Overige ¹	Slotbalans
2022							
Totaal	3 681	668	-1088	-436	-16	129	2 939
Waarvan KBC Bank Ireland	16	0	0	-6	0	0	11
2021							
Totaal	4 158	1 692	-371	-670	-28	-1 100	3 681
Waarvan KBC Bank Ireland	1 417	76	0	-251	0	-1 226	16

On-balance-sheet exposures met kredietherstructureringen: bijzondere waardeverminderingen (in miljoenen euro)	Openingsbalans	Bestaande waardeverminderingen op kredieten waaraan een herstructurering is toegekend	Daling van waardeverminderingen omdat kredieten niet langer geherstructureerd zijn	Stijging van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Daling van waardeverminderingen op geherstructureerde kredieten	Overige ²	Slotbalans
2022							
Totaal	445	197	-171	52	-118	22	428
Waarvan KBC Bank Ireland	15	0	0	0	-6	0	9
2021							
Totaal	645	154	-68	266	-164	-388	445
Waarvan KBC Bank Ireland	251	23	0	170	-69	-360	15

¹ Omvat wisselkoerseffecten voor kredieten toegestaan in andere munten dan de lokale munt, wijzigingen in het opgenomen/niet-opgenomen deel van de faciliteiten, stijgingen van de brutoboekwaarde van bestaande geherstructureerde kredieten en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties. Voor Ierland: de geplande verkoop van kredieten bij KBC Bank Ireland resulteerde in een verschuiving naar de balanspost "Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten", omdat we van mening zijn dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan.

² Omvat het gebruik van waardeverminderingen met betrekking tot afschrijvingen en toevoegingen of afstotingen door bedrijfscombinaties.

Geherstructureerde kredieten	In procenten van de uitstaande portefeuille	Verdeling per PD-klasse (in procenten van de portefeuille geherstructureerde kredieten van de entiteit)			
		PD 1-8	PD 9	PD 10 (impaired, minder dan 90 dagen achterstallig)	PD 11-12 (impaired, 90 dagen of meer achterstallig)
31-12-2022					
Totaal	2%	39%	15%	33%	13%
Waarvan KBC Bank Ireland	4%	0%	49%	29%	22%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	1%	45%	17%	26%	12%
Kmo's	2%	44%	11%	34%	12%
Bedrijven ³	2%	31%	16%	37%	16%
31-12-2021					
Totaal	3%	39%	12%	33%	16%
Waarvan KBC Bank Ireland	12%	0%	25%	41%	34%
Per klantensegment ¹					
Particulieren ²	2%	23%	17%	35%	25%
Kmo's	3%	57%	8%	27%	8%
Bedrijven ³	3%	44%	9%	35%	13%

¹ Niet gecontroleerd door de commissaris.

² In 2022 had 90% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op hypotheekleningen (in 2021 was dat 95%).

³ In 2022 had 26% van het totaal aan geherstructureerde kredieten betrekking op commerciële vastgoedleningen (in 2021 was dat 27%).

Andere kredietrisico's

Effecten in de tradingportefeuille. Die effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als de emittent in wanbetaling blijft). De blootstelling aan dat risico meten we op basis van de marktwaarde van de effecten. Het emittentenrisico beperken we door limieten te gebruiken, zowel per emittent als per ratingklasse.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille van bankentiteiten. De risicopositie ten aanzien van overheden meten we in termen van nominale waarde en boekwaarde. Ze heeft in hoofdzaak betrekking op EU-overheden. We hebben limieten vastgelegd voor posities in overheidsobligaties van zowel niet-kernlanden als kernlanden. Meer informatie over de blootstelling aan overheidsobligaties voor bank- en verzekeringsactiviteiten samen geven we in een aparte paragraaf verderop.

Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties. De bedragen in de onderstaande tabel zijn de presettlementrisico's van de groep die worden gemeten met de internemodelmethode voor rente- en valutaderivaten in divisie België. Voor inflatie, aandelen- en grondstoffenderivaten worden de presettlementrisico's berekend als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag (add-on). Die berekening wordt ook gebruikt om de presettlementrisico's te meten van rente- en valutaderivaten in de andere divisies.

De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten per tegenpartij. We maken ook gebruik van close-out netting en zekerheden. Financiële zekerheden nemen we alleen in aanmerking als de betrokken activa worden beschouwd als risicobeperkend voor berekeningen van het reglementaire kapitaal.

Andere kredietrisico's

(in miljarden euro)

	31-12-2022	31-12-2021
Emittentenrisico ¹	0,03	0,02
Tegenpartijkredietrisico van derivatentransacties ²	3,9	4,4

¹ Exclusief een nominatieve lijst van centrale overheden, en alle blootstellingen aan EU-instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken.

² Na aftrek van ontvangen zekerheden en uitkeringen voor netting.

Reglementair kapitaal

De reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico stegen van 6 455 miljoen euro eind 2021 tot 6 799 miljoen euro eind 2022, voornamelijk als gevolg van de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, volumegroei en veranderingen in de activakwaliteit van portefeuilles in de kernlanden. Meer details vindt u in het hoofdstuk Credit Risk van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Bij KBC behoort het beheer van het ALM-risico tot de verantwoordelijkheid van het Directiecomité, ondersteund door het Managementcomité CRO-diensten en het Groepscomité Assets & Liabilities (Groeps-ALCO). Het Directiecomité beslist over het kader voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten, dat de specifieke risicorichtlijnen vastlegt.

Met de risicofunctie wil de ALM-raad – voorgezeten door de CRO Treasury – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen. De raad treedt op als een managementvergadering van het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico.

Marktrisico is het risico dat verband houdt met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van marktprijzen. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijsrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze langetermijnposities (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het marktrisico in niet-tradingactiviteiten correct te beheren:

- Risico-identificatie: marktrisico's die verband houden met niet-tradingposities vloeien voort uit:
 - onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
 - onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
 - de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen (de zogenaamde strategische positie);
 - de structurele wisselkoerspositie die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaonevenwichtigheid tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

De volgende instrumenten worden gebruikt in het risico-identificatieproces voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten: het New and Active Products Process (NAPP), de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, het risicosignaal- en vroegwaarschuwingproces, de parameterherzieningen en materialiteitsbeoordelingen op basis van diepgaande analyse en deep dives.

- Risicometingen: Risico Groep en de lokale risicoafdelingen meten het ALM-risico en signaleren de huidige en toekomstige risicoposities. Een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en een gedeelde meetinfrastructuur verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten. Dat omvat een brede waaier van risicomeetmethodes, zoals:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico, gaprisico en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijsrisico;
 - simulaties van nettorente-inkomsten over een periode van meerdere jaren die binnen de budgetterings- en risicoprocessen worden gebruikt.
- Bepaling van de risicobereidheid: limieten gelden voor alle belangrijke risico's die de ALM-functie loopt: het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.

De treasurydiensten, die optreden als eerste verdedigingslinie, meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld. Ze houden rekening met de meting van het risico van vervroegde aflossing en andere optierisico's in de bankportefeuille en beheren een evenwichtige beleggingsportefeuille. Het beheer van de posities impliceert dat de treasuryfunctie gebruikmaakt van derivaten om zich in te dekken tegen onevenwichtigheden als gevolg van rente- en valutarisico's. Om de volatiliteit van winst en verlies als gevolg van de verschillende boekhoudkundige verwerking van beleggingsposities op de balans en derivaten te vermijden, worden op grote schaal afdekkingstechnieken toegepast.
- Risicoanalyse, -reactie en -opvolging: naast de wettelijk verplichte rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.

- Stresstests: jaarlijks wordt een evenwichtig stresstestprogramma opgesteld, waarover op kwartaalbasis wordt gerapporteerd. Dat omvat:
 - de backtesting van vervroegde aflossingen;
 - simulaties van de nettorente-inkomsten volgens verschillende marktscenario's voor het renterisico. Het effect op de nettorente-inkomsten en de gevoeligheden worden ook gebruikt om het basisrisico te meten;
 - kapitaalgevoeligheden die ontstaan uit posities in de bankportefeuille die invloed hebben op het beschikbare reglementaire kapitaal (bv. reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income) worden gebruikt voor spreadrisico, renterisico en aandelenrisico.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Net toen de markten hadden leren leven met de nasleep van de coronacrisis, werden ze geconfronteerd met de Russische inval in Oekraïne. Hoewel onze Centraal-Europese kernlanden enkele grenzen delen met Oekraïne, had KBC beperkte investeringen in de betreffende landen en was er geen belangrijke impact op de bankportefeuilles.

De stijging van de inflatie en de rente, die al voor de invasie begonnen was, versnelde echter veel meer dan verwacht, waardoor de uitdagingen voor de Treasury-afdeling fundamenteel veranderden. De zoektocht naar degelijke beleggingsopbrengsten heeft plaatsgemaakt voor nieuwe risico's op uitstroom. Bovendien is voor kredieten die worden verkocht in tijden van hoge rentevoeten het risico van vervroegde aflossing groter. Uit onderzochte scenario's blijkt dat het risico belangrijk is, maar beheersbaar. Uiteindelijk is KBC er dankzij de solide en evenwichtige structuur van zijn bankportefeuilles en een voorzichtige aanpak bij het beheer van deposito's zonder looptijd in geslaagd de risico's te beheersen en de balans gezond te houden.

Hieronder vindt u de verschillende subrisicotypes, met meer details en cijfers.

Renterisico en gaprisico

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 BPV-methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille). Daarnaast hanteren we ook technieken zoals gapanalyses, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel wat reglementair kapitaal als netto-inkomsten betreft).

Invloed van een parallele stijging van de swapcurve¹ met 10 basispunten voor KBC Bank

Invloed op de waarde ² (in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-36	-69

¹ In overeenstemming met de marktnormen zijn de gevoeligheidscijfers gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingsregels.

We beheren de ALM-renteposities van de bankentiteiten op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een replicating portfolio-techniek voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen).

De bank houdt voornamelijk renteposities aan via overheidsobligaties, gericht op het verwerven van rente-inkomsten, zowel in een obligatieportefeuille die dient ter herbelegging van het eigen vermogen als in een op korte termijn en met deposito's gefinancierde obligatieportefeuille. De tabel illustreert het renterisico van de bank op basis van de 10 BPV.

Swap-BPV (10 basispunten) van de ALM-portefeuille*

(in miljoenen euro)	2022	2021
Gemiddelde 1e kwartaal	-75	-65
Gemiddelde 2e kwartaal	-66	-64
Gemiddelde 3e kwartaal	-70	-60
Gemiddelde 4e kwartaal	-36	-69
Op 31 december	-36	-69
Maximum in jaar	-75	-69
Minimum in jaar	-36	-60

* Niet-geauditeerde cijfers, met uitzondering van de regel Op 31 december

In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we regelmatig een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worst case scenario wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico -3% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2022. Die 3% is ruim onder de tier-1 drempel van 15% waar de Europese Centrale Bank op toeziet.

De volgende tabel toont de renterisicogap van de ALM-bankportefeuille. Om de renterisicogap te bepalen, delen we de boekwaarde van activa (positief bedrag) en passiva (negatief bedrag) in volgens de eerste renteherprijzingsdatum of vervaldag, om de lengte te kennen van de periode waarvoor de rente vast is. Derivaten, hoofdzakelijk om het risico als gevolg van schommelingen van rentevoeten te beperken, nemen we mee op volgens hun nominale bedrag en herprijzingsdatum.

Renterisicogap ALM-portefeuille (inclusief derivaten) (in miljoenen euro)*	Renterisicogap ALM-portefeuille (inclusief derivaten) (in miljoenen euro)*						Niet-rente-dragend	Totaal
	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar		
31-12-2022	-24 177	11 472	-10 910	7 621	6 314	21	9 659	0
31-12-2021	1 745	-12 310	-8 919	5 529	5 687	1 104	7 164	0

*De rubriek "niet-rentedragend" omvat de kaspositie bij de centrale banken en spaar- en zichtdeposito's die overnacht worden aangehouden. Voor 2022 bedroeg dit +27,8 miljard euro en voor 2021 +20,6 miljard euro. Bij toewijzing aan de rubriek "<1 maand" bucket komen we tot een positieve gap voor de eerste maand.

De renterisicogap toont onze globale positie in het renterisico. Over het algemeen hebben activa een langere looptijd dan passiva, wat betekent dat de nettorente-inkomsten van KBC baat hebben bij een normale (oplopende) rentecurve. De economische waarde van de KBC Bank-groep is voornamelijk gevoelig voor bewegingen aan het langere eind van de rentecurve.

Er wordt een analyse van de nettorente-inkomsten uitgevoerd door de invloed te meten van verschillende rentescenario's over een periode van drie jaar. Voor de bankactiviteiten laat de analyse voor het meest waarschijnlijke scenario voor de komende twee jaar een beperkte verbetering van de nettorente-inkomsten zien, gevolgd door een groter positief effect.

Creditspreadrisico

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de creditspreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen.

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2022, boekwaarde¹ (in miljoenen euro)

	Tegen geamortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2021	Economische invloed van +100 basispunten ³
KBC-kernlanden						
België	6 721	257	230	7 209	8 849	-283
Tsjechië	10 775	625	1 159	12 558	11 382	-565
Hongarije	2 259	86	98	2 443	2 890	-71
Slowakije	3 039	83	17	3 139	3 220	-146
Bulgarije	1 706	364	13	2 083	1 425	-72
Overige landen						
Frankrijk	3 407	112	25	3 544	4 438	-109
Spanje	1 736	335	0	2 071	2 160	-60
Ierland	1 016	86	0	1 102	1 202	-44
Polen	838	17	9	864	1 091	-22
Italië	250	484	0	734	748	-18
VS	1 558	15	0	1 573	1 319	-55
Overige ²	5 469	505	98	6 073	3 898	-285
Totale boekwaarde	38 774	2 970	1 650	43 393	42 620	-
Totale nominale waarde	39 599	3 113	1 794	44 505	41 711	-

¹ In de tabel is geen rekening gehouden met de blootstelling aan sommige supranationale entiteiten die niet als soevereine staten worden beschouwd, zoals de Europese Investeringsbank of het Europees Investeringsfonds. Er zijn geen belangrijke waardeverminderingen op de overheidsobligaties in portefeuille.

² Som van landen met een individuele blootstelling van minder dan 1 miljard euro op het einde van 2022.

³ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallelle stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdenstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen. De cijfers hebben betrekking op niet-tradingposities in overheidsobligaties voor de bank- en verzekeringsactiviteiten (de invloed op de blootstelling aan de tradingportefeuille was vrij beperkt en bedroeg 14 miljoen euro, inclusief supranationale obligaties, op het einde van 2022).

Op 31 december 2022 omvatte de boekwaarde van de totale portefeuille overheidsobligaties gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI) een herwaarderingreserve van -0,2 miljard euro, vóór belastingen (-31 miljoen euro voor Tsjechië, -31 miljoen euro voor Hongarije, -21 miljoen euro voor Italië, -18 miljoen euro voor Frankrijk en -90 miljoen euro voor de andere landen samen).

Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft de KBC-groep een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten).

Blotstelling aan niet-overheidsobligaties op jaareinde, per rating: economische invloed van +100 basis punten (in miljoenen euro)

	31-12-2022	31-12-2021
Obligaties met rating AAA	-84	-88
Obligaties met rating AA+, AA, AA-	-61	-51
Obligaties met rating A+, A, A-	-15	-18
Obligaties met rating BBB+, BBB, BBB-	-6	-9
Obligaties met rating Non-investment grade en zonder rating	-17	-25
Totale boekwaarde (exclusief tradingportefeuille)	6 157	4 830

Aandelenrisico

KBC Bank en KBC Asset Management houden kleinere aandelenportefeuilles aan. Hieronder vindt u meer informatie over de totale niet-tradingaandelenposities.

Aandelenportefeuille KBC Bank**(per sector, in procenten)**

	31-12-2022	31-12-2021
Financiële sectoren	69%	68%
Niet-cyclische consumentensectoren	0%	0%
Communicatie	0%	0%
Energie	0%	0%
Industriële sectoren	12%	10%
Nutsbedrijven	0%	0%
Cyclische consumentensectoren	4%	4%
Basismaterialen	0%	0%
Overige en niet bepaald	14%	17%
Totaal	100%	100%
(in miljarden euro)	0,22	0,26
Waarvan niet-genoteerd	0,21	0,26

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen, invloed op de waarde**(in miljoenen euro)**

	2022	2021
Totaal	-55	-64

Niet-tradingaandelenpositie**(in miljoenen euro)**

	Netto gerealiseerde winst (in winst - en verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	-	-	12	29

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen, Invloed op de waarde**(in miljoenen euro)**

	2022	2021
Totaal	-94	-97

Inflatierisico

Inflatie kan een financiële instelling op vele manieren indirect beïnvloeden, bijvoorbeeld via wijzigingen van de rentetarieven of de operationele kosten. Als concept van marktrisico is inflatie in het algemeen daarom niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. KBC Bank gebruikt geïndexeerde obligaties om zijn activaportefeuille te diversifiëren.

De bankactiviteiten houden een portefeuille van 600 miljoen euro aan geïndexeerde obligaties aan. Afgezien daarvan zijn we niet meetbaar blootgesteld aan inflatierisico.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille worden via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van verzekerings- en andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille hoeven evenwel niet te worden afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

KBC concentreert zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%*

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
CZK	-231	-243
HUF	-100	-107
BGN	-96	-42
USD	-1	3

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheeken, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de CET1-ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

KBC heeft ook een beperkte portefeuille van obligaties in vreemde valuta die gefinancierd worden met opbrengsten in euro. Die obligaties worden afgedekt door cross-currency renteswaps om een synthetische vaste rente-opbrengst in EUR te creëren. Kasstroomafdekkingen (microhedge) worden toegepast om de valutavolatiliteit te beperken.

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdschik worden geherprijd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen. Voor obligaties in vreemde valuta die zijn geswapd in euro worden ook de begindatum, de vervaldatum en de coupondata in overeenstemming gebracht.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdschik;
- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn. Het tegenpartijrisico op het afdekkingsinstrument, zelfs als er een zekerheid tegenover staat, kan ook een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Elke eventuele invloed op de winst-en-verliesrekening die voortvloeit uit niet-effectieve afdekking en stopzetting wordt gerapporteerd aan het ALCO.

Kapitaalgevoeligheid voor marktbevingen

Het beschikbare kapitaal wordt beïnvloed wanneer de markt onder stress staat. Stress kan een gevolg zijn van een aantal marktparameters, zoals stijgende swaprentes of obligatiespreads of dalende aandelenkoersen. Bij KBC gebruiken we die kapitaalgevoeligheid als een gemeenschappelijke noemer om de kwetsbaarheid van de bankportefeuille voor verschillende marktrisicoschokken te meten. Het common equity tier 1-kapitaal (CET1) is gevoelig voor een parallelle stijging van de obligatiespreads. Die gevoeligheid wordt veroorzaakt door beleggingen in overheids- en bedrijfsobligaties waarvan de spreadcomponent niet is afgedekt. Het verlies aan beschikbaar kapitaal in geval van een daling van de aandelenkoersen wordt voornamelijk veroorzaakt door posities in pensioenfondsen die door een dergelijke schok getroffen zouden worden.

CET1-gevoeligheid voor belangrijkste marktfactoren (Deense compromismethode), KBC Bank (in procentpunten van CET1-ratio)

	31-12-2022	31-12-2021
een parallelle beweging van de rente met +100 basispunten	-0,1%	0,3%
een parallelle beweging van de spread met +100 basispunten	-0,1%	-0,2%
een daling van de aandelenkoersen met -25%	-0,1%	-0,3%

Reglementair kapitaal

Het reglementaire kapitaal voor niet-tradingactiviteiten op de markt bedroeg 22 miljoen euro. Het wordt enkel gebruikt om wisselposities te dekken, aangezien KBC geen grondstoffenposities aanhoudt. In overeenstemming met de regelgeving worden andere types niet-tradingrisico's gedekt via pijler 2-beoordelingen.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Beheer van het operationeel risico

Het Uitgebreide Competentiecentrum voor Operationeel Risico, dat bestaat uit risico-experts op groeps- en lokaal niveau, werkt samen met andere expertfuncties voor de negen operationele subrisicotypes: informatietechnologierisico, informatiebeveiligingsrisico, bedrijfscontinuïteitsrisico, procesrisico, uitbestedings- en derdenrisico, modelrisico, juridisch risico, frauderisico en persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico. De aanpak van KBC sluit perfect aan bij de Basel-vereisten inzake operationele veerkracht en de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA).

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de werkwijzen en systemen, menselijke fouten of van plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** hiervoor volgen we de wetgeving op, maken we gebruik van het New and Active Products Process (NAPP) en de Climate Risk Impact Map die aangeeft welke klimaatrisico's zich zouden kunnen voordoen en het operationele risico zouden kunnen beïnvloeden, voeren we risicoscans uit om risico's te identificeren en analyseren, analyseren we belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators), voeren we onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten uit en een root cause analysis van near misses en verliezen en andere risicogebeurtenissen. Er bestaat een gestructureerde set van top risico's (Group Key Risks) en daarmee samenhangende minimale controledoelstellingen op groepsniveau (Group Key Control Objectives, GKC's) om top-down minimumstandaarden te bepalen voor de risico- en controleomgeving. De zelfbeoordelingen worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie. Er worden GKC's gedefinieerd voor alle groepswijde end-to-endprocessen en zijn bedoeld om de belangrijkste operationele risico's te beheren. Er worden regelmatig herzieningen uitgevoerd om de set aan te passen aan nieuwe of opduikende operationele risico's. De entiteiten vertalen die GKC's naar hun operationele procesomgeving en versterken ze zo nodig met aanvullende, lokale operationele controles. Er zijn dynamische trigger-based risicobeoordelingen ingevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen.
- **Risicometing:** er zijn uniforme metrics en schalen op groepsniveau beschikbaar die helpen om niet alleen het risicoprofiel van een entiteit, maar ook de individuele operationeelrisiconiveaus van de processen te bepalen en ondersteunen. De drie verdedigingslijnen gebruiken groepswijde tools om de kernactiviteiten van operationeelrisicobeheer te ondersteunen. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de algemene internecontrolestatus van elk proces in elke belangrijke entiteit en de algemene internecontrolestatus van de entiteit uit te drukken. De groepswijde, geautomatiseerde datagestuurde risicometing van processen, die resulteert in Internal Control Statement (ICS)-processcores, wordt bepaald op basis van de volgende indicatoren:
 - de controlematuriteit, die de doeltreffendheid van de Group Key Controls weerspiegelt en de Zero Tolerance Blacklisted Companies;
 - het aantal uitstaande actieplannen en auditaanbevelingen (inclusief risicoacceptatie);
 - verliezen (en juridische claims);
 - proces specifieke indicatoren voor Outsourcing en het New and Active Products Process (NAPP).Elk jaar wordt een stresstest uitgevoerd om na te gaan of het operationeelrisicokapitaal volgens pijler 1 volstaat.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor operationele risico's in het algemeen en voor de negen subtypes van operationeel risico afzonderlijk wordt telkens bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in het overkoepelende risicobeheerkader.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** er is een uniforme aanpak, sterk gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de eerste verdedigingslinie (business), challenges door de tweede verdedigingslinie (Risico, Fraude, Juridische Zaken en andere experts) en voldoende zekerheid door de derde verdedigingslinie (Interne Audit), met een risicogeoriënteerde opvolging op zowel lokaal als groepsniveau. Er zijn minimumnormen bepaald voor het rapporteringsproces voor operationeelrisicobeheer. Elk kwartaal is er een structurele rapportering aan het Groepscomité Interne Controle (GICC). Een regelmatige rapportering en opvolging gebeurt in het Integrated Risk Report (IRR) dat wordt bezorgd aan het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur. De kwaliteit van de internecontroleomgeving en het daarmee samenhangende risicoprofiel worden gemeld aan het senior management van KBC en aan de NBB, de FSMA en de ECB via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding).
- **Stresstests:** operationeelrisicoscenario's of mogelijke gebeurtenissen worden in overweging genomen in het kader van risicotypespecifieke of geïntegreerde stresstests.

Het brede spectrum van operationele risico's is onderverdeeld in een aantal subrisicotypes, in overeenstemming met de Baselveisten en de praktijken in de sector. Er werd specifieke aandacht besteed aan de hieronder vermelde belangrijkste subrisicotypes.

Informatierisicobeheer

Informatierisicobeheer omvat de risico's van informatiebeveiliging, informatietechnologie en bedrijfscontinuïteitsbeheer. Onder dit laatste valt ook crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag worden geconfronteerd.

De missie van het competentiecentrum voor informatierisicobeheer (IRM) van KBC is KBC te helpen beschermen tegen bedreigingen met betrekking tot gegevens en informatie, zoals verlies van integriteit, verlies van vertrouwelijkheid en onbedoelde beschikbaarheid. Het ondersteunt de lokale risicoteams en eerste verdedigingslinie die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het informatierisicobeheer. Het competentiecentrum heeft ook een Group Cyber Emergency & Response Team (CERT), dat internationaal erkend en gecertificeerd is.

Informatiebeveiligings- en IT-risico's wordt structureel gerapporteerd aan het Groepscomité Interne Controle (GICC) en het Global IT Committee (GITCO). Het GICC ondersteunt het Groepsdirectiecomité bij het verbeteren van de kwaliteit en de effectiviteit van het interne controlesysteem van KBC. Het GITCO fungeert als bestuursstructuur om de informatiebeveiligings- en IT-strategie binnen de KBC-groep op één lijn te brengen.

- **Risico-identificatie:** omvat de regelmatige opvolging van de wetgeving, bv. de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA), en het beheer van de standaarden, richtlijnen en het controlekader van de KBC-groep. Bovendien wordt regelmatig proactief een scan van de omgeving uitgevoerd om externe of interne cyber trends op te sporen die een directe of indirecte negatieve invloed op ons bedrijf kunnen hebben. Die worden ook wel risicosignalen genoemd. Ze worden gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC), dat de Raad van Bestuur (RvB) op de hoogte stelt via het Integrated Risk Report, en aan het Groepscomité Interne Controle (GICC). In het kader van het New and Active Products Process (NAPP) moeten alle informatiebeveiligings- en IT-risico's worden geïdentificeerd en geanalyseerd door de eerste verdedigingslinie, die wordt geadviseerd door de tweede verdedigingslinie, en besproken als onderdeel van de NAPP-goedkeuring.
- **Risicometing:** de risicoprofielen van de entiteiten en hun Internal Control Statement (ICS)-scores voor de processen Informatiebeveiliging, Informatietechnologie en Bedrijfscontinuïteitsbeheer worden bepaald op basis van de volgende indicatoren:
 - De 'maturiteitsindicator' meet de doeltreffendheid van onze Group Key Controls.
 - De 'risico-indicator' meet de tijdige beperking van bekende risico's die het gevolg zijn van tekortkomingen in onze controleomgeving.
 - Voor het informatiebeveiligingsproces is ook een 'nieuwe vereisten'-indicator toegevoegd, die de implementatie van bijkomende controles meet die nodig zijn om te anticiperen op toekomstige risico's.
Op het niveau van de Group Key Controls zijn metrics bepaald om de doeltreffendheid van de controles te onderbouwen met feiten en cijfers. Enkele voorbeelden zijn, zonder limitatief te zijn, statistieken over vermogensbeheer, de klikratio van werknemers bij phishingcampagnes, de snelheid waarmee kwetsbaarheden in websites worden verholpen en andere metrics met betrekking tot bedreigingen voor KBC-klanten en -ondernemingen.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor het informatietechnologie-, informatiebeveiligings- en BCM-risico wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader, staat onder toezicht van het Groepscomité Interne Controle (GICC) en wordt goedgekeurd door het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's worden beoordeeld door de drie verdedigingslinies en voortdurend bewaakt via een groepswijde gedetailleerde risicobeoordelingstool. Over de toestand van het informatierisicobeheer wordt regelmatig verslag uitgebracht aan zowel interne als externe stakeholders.
- Dankzij stresstests kunnen KBC-entiteiten lokale cybercrises het hoofd bieden en grote incidenten aanpakken. Om ervoor te zorgen dat de informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's effectief worden beheerst, wordt in de hele groep regelmatig een aantal tests uitgevoerd, zoals ethische hackingoefeningen, technische Cyber Resilience and Readiness-tests, gedetailleerde onderzoeken, phishingtests voor werknemers, crisissimulaties en andere incidentoefeningen.

Uitbestedingsrisicobeheer (outsourcing risk)

De wettelijke vereisten inzake de opvolging, meting en rapportering van het uitbestedingsrisico zijn in de loop der jaren toegenomen. Omdat contracten sluiten met externe dienstverleners een essentieel onderdeel is van de operationele processen en uitbesteding binnen de groep een belangrijk aspect is van de KBC-strategie, blijft de noodzaak om aandacht te besteden aan het uitbestedingsrisico een belangrijk onderdeel van het groepswijde risicobeheer bij KBC.

Om een sterk beheer van zijn uitbestedingsprocessen en -risico's te verzekeren, heeft KBC een groepswijd uitbestedingskader ingevoerd, dat bestaat uit een groepswijd uitbestedingsbeleid en groepswijde uitbestedingsrisiconormen. Zowel het beleid als de normen worden ondersteund door advies van de eerste en tweede verdedigingslinie om een gestandaardiseerde aanpak binnen de hele KBC-groep te waarborgen, in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding.

Er bestaan belangrijke controledoelstellingen om de risico's die voortvloeien uit externe of interne uitbesteding gedurende de volledige levenscyclus van een dienstverlener, van de selectie en de precontractuele fase tot de strategieën voor verlenging, beëindiging en uitstap, adequaat te beperken. Een kwaliteitsvolle risicogovernance van de uitbestede activiteiten van KBC wordt gewaarborgd door regelmatige risicobeoordelingen. Hun frequentie wordt bepaald door hoe kritiek de uitbestede activiteit is.

Modelrisicobeheer

De datagedreven strategie van KBC wordt gevoed door een groeiende reeks geavanceerde modellen. Op AI gebaseerde modellen komen steeds vaker voor in bedrijfsdomeinen (bankieren, verzekeren, vermogensbeheer).

Overeenkomstig de interne normen voor modelrisicobeheer worden al deze modellen centraal geïnventariseerd op een speciaal platform, periodiek beoordeeld op hun risico's en dienovereenkomstig gelabeld. Bij die toekenning van een label wordt rekening gehouden met de modelonzekerheid, de modelimpact en de materialiteit, alsook met de sterkte en de maturiteit van de controles die op het model worden toegepast. De labels stellen KBC in staat zijn modelrisicoprofiel te beheren, prioriteiten te bepalen en actieplannen op te stellen.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een bedrijfscontinuïteitsbeheerproces. Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er hersteltijd doelstellingen worden bepaald en toegepast.

Het bedrijfscontinuïteitsbeheerproces is een matuur proces binnen de groep, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op het effectief en efficiënt afhandelen van een crisis als die zich voordoet. Daarvoor zijn praktische scenario's beschikbaar, draaiboeken genaamd, over hoe een lopende crisis moet worden aangepakt.

Gevolgen van geopolitieke en opkomende risico's voor operationeelrisicobeheer

In 2022 had de coronapandemie een minimale operationele impact. In alle entiteiten van de groep maakte een nieuwe manier van werken, met onder meer telewerken, een einde aan de speciale coronaregels en verliepen de activiteiten weer normaal. Het aanvankelijk nauwgezette toezicht op de operationele risico's naar aanleiding van het coronavirus werd teruggebracht tot business as usual. Tijdens de maandelijkse statuscontroles van Bedrijfscontinuïteitsbeheer (BCM) worden de mogelijke gevolgen van het coronavirus nog altijd in het oog gehouden. In 2022 hebben zich geen belangrijke problemen, verliezen of incidenten in verband met de pandemie voorgedaan.

Sinds begin 2022 waarschuwden Amerikaanse en Europese instellingen ons voor een verhoogd risico van ontwrichtende cyberaanvallen op kritieke infrastructuur en instellingen zoals telecommunicatie, energie, infrastructuur van de financiële markten, enz. na het uitbreken van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne.

In de tweede helft van 2022 zagen we een toename van het aantal cyberaanvallen en de variatie erin (bv. DDoS en password spraying) gericht tegen entiteiten van KBC en andere financiële instellingen. Een minderheid van die aanvallen kan worden toegeschreven aan de toegenomen cyberactiviteit in het kader van het conflict tussen Oekraïne en Rusland. Ze hadden echter een beperkte impact op de geïsoleerde KBC-entiteiten en onze klanten en er werden geen aanzienlijke verliezen geleden.

De Informatiebeveiligings- en IT-afdeling van KBC Groep en de lokale entiteiten blijven waakzaam en er zijn permanente monitoringprocedures van kracht. Er werden verschillende acties ondernomen om het risico verder te beperken, zoals:

- een beoordeling van mogelijke risico's die verband houden met IT-leveranciers met blootstelling aan de bij de oorlog betrokken landen;
- beperking van de toegang tot het KBC-netwerk vanuit landen die bij de oorlog betrokken zijn.

De maatregelen worden voortdurend geëvalueerd en dat leidt tot aanvullende maatregelen als dat relevant is (bv. een herziening van de preventieve normen en investeringen in nieuwe tools om KBC beter te beschermen tegen deze toenemende dreiging).

Compliancerisico

De compliancefunctie vervult een tweeledige rol: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol heeft ze Group Compliance Rules uitgevaardigd, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen en ondersteunt ze de groepsstrategie en de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses.

Compliancerisico is het risico van niet-conformiteit of sancties als gevolg van het niet-naleven van wetten en regelgeving die verband houden met integriteit en van de interne beleidslijnen en gedragscodes die de eigen waarden van de instelling weerspiegelen, zoals bepaald in het Group Compliance Framework. Het omvat het gedragsrisico, d.w.z. het huidige of toekomstige risico van schade als gevolg van de ongepaste levering van producten en diensten, met inbegrip van gevallen van opzettelijk of nalatig wangedrag.

Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het internecontrolesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten correct worden nageleefd in de compliandomeinen. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld.

Sinds 2020 zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de compliancefunctie schaalbaar en futureproof te maken. Dat werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap een gemeenschappelijk geïntegreerd platform ontwikkeld om het beheer van het witwasrisico te verbeteren – zowel wat de 'Know Your Customer' als de transacties betreft – dat zal worden uitgerold in België en de Centraal-Europese entiteiten. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In België werden de middelen verdubbeld, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt. De coördinatie van het Groepskader voor fraudebeheer is opgezet en zal naar verwachting tegen 2023 op volle toeren draaien. Tegelijkertijd zal men ook kunnen profiteren van de ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie.

De waarden die de Groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met backward- en forward-looking kwalitatieve en kwantitatieve Key Risk Indicators en prestatie-indicatoren, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet te weerspiegelen.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de afgelopen drie jaar een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2023 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. Er werd een Financial Crime Unit opgericht om de synergieën tussen AML (Antiwitwas), Embargo's en Fraude te verbeteren. De compliancefunctie volgt ook van nabij de EU-ontwikkelingen op het vlak van de nieuwe AML-autoriteit (AMLA) en de reglementaire bepalingen die in 2024 wordt verwacht.

Het spreekt voor zich dat het belang van de klant primeert. Daarom zorgen de controlefuncties er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC. In 2022 werd bijzondere aandacht besteed aan duurzame beleggingen/ESG-kenmerken (milieu, maatschappij en governance) in MiFID en IDD, en aan de strategie inzake duurzame financiering. Die inspanningen zullen in 2023 worden voortgezet.

Gegevensbeschermingsaspecten blijven centraal staan om te verzekeren dat de GDPR maximaal wordt nageleefd. Sinds 2020 is Kate, de spraakgestuurde persoonlijke assistent, slimmer geworden en slaagt ze er almaar beter in het dagelijkse leven van onze klanten gemakkelijker te maken. In 2021 en 2022 ging de meeste aandacht naar cloudontwikkelingen, waarbij rekening werd gehouden met de gevolgen van Schrems II (doorgifte van gegevens aan derde landen) en tegelijkertijd het juiste evenwicht moest worden bewaard tussen de geldende wettelijke voorschriften en de technologische ontwikkelingen die inherent zijn aan een datagedreven strategie, nu en in de toekomst.

Vereisten inzake reglementair kapitaal

Voor de berekening van het operationeelrisicokapitaal (inclusief compliancerisico) gebruiken we de standaardbenadering volgens Basel III. Eind 2022 bedroeg het operationeelrisicokapitaal voor KBC Groep 975 miljoen euro. Eind 2021 was dat 920 miljoen euro. Deze stijging met 5,9% is het gevolg van de overname van Raiffeisenbank Bulgaria (24 miljoen euro) en hogere totale opbrengsten.

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheren, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei en bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. We stellen de belangen van de klant centraal en bevorderen het vertrouwen door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, klanten en niet-klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Het reputatierisicobeheerkader beschrijft hoe we het reputatierisico beheren. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep, Investor Relations en Compliance Groep).

Bedrijfsomgevings- en strategisch risico

Om ons voor te bereiden op en gepast om te gaan met veranderingen in de externe omgeving en het strategische risico te beheren, beschikken we over sterke en doeltreffende strategische processen om zowel risico's (bv. door de risicoscan) als kansen (bv. door een trendboek op te stellen) te identificeren en die te vertalen naar de KBC-strategie en -innovatieroadmaps die regelmatig worden herzien.

Bedrijfsomgevingsrisico is het risico dat het gevolg is van veranderingen in externe factoren (de macro-economische omgeving, de regelgeving, het gedrag van klanten, het concurrentielandschap, de sociodemografische omgeving, het klimaat, enz.) die de vraag naar en/of de winstgevendheid van onze diensten en producten beïnvloeden. Strategisch risico is het risico dat ontstaat door geen strategische beslissing te nemen, door een strategische beslissing te nemen die niet het gewenste effect heeft, of door een strategische beslissing niet te implementeren zoals het hoort.

De bedrijfsstrategie 'Differently: the next level' is het strategische antwoord van KBC om met veranderingen in de bedrijfsomgeving om te gaan, zoals veranderend klantengedrag, het wegvallen van financiële intermediaat, toenemende digitalisering en klimaatverandering. De strategie versterkt de concurrentiepositie van KBC verder door de creatie van een digital first, datagedreven bank-verzekeraar+ (zie het hoofdstuk Onze strategie).

Bedrijfsomgevingsrisico's worden beoordeeld als onderdeel van het strategische planningproces, dat vertrekt van een risicoscan die de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's blootlegt. Die risico's worden gekwantificeerd in zowel waarschijnlijke scenario's als in verschillende stressscenario's. De blootstelling aan de vastgestelde bedrijfsomgevingsrisico's wordt ook doorlopend bewaakt aan de hand van risicosignalen die aan het topmanagement worden gerapporteerd (zo werden de risico's die voortvloeien uit het conflict tussen Rusland en Oekraïne en de daaruit voortkomende verstoringen van de energievoorziening en andere problemen aan de aanbodzijde snel opgepikt via risicosignalen en omgezet in actieplannen).

De algemene bedrijfsomgevingsrisico's (die verband houden met de macro-economische situatie, concurrentie, regelgeving, enz.) omschrijven we ook in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel.

Marktrisico in tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico

Het competentiecentrum voor marktrisico's in tradingactiviteiten is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het opstellen van het beheerskader voor marktrisico's in tradingactiviteiten. Dat kader bevat specifieke passende maatregelen, methoden en instrumenten, alsook de toe te passen controleprocessen, organisatorische aspecten, IT-systemen, alles wat informatie/communicatie betreft en de bijbehorende governance voor marktrisico's in de tradingportefeuilles van de groep. Onze tradingactiviteiten zijn vooral gericht op rente-instrumenten, terwijl de activiteit op de valutamarkten en met betrekking tot aandelen van oudsher beperkt is. Deze activiteiten worden uitgevoerd door onze dealingrooms in België, Tsjechië, Hongarije, Bulgarije en Slowakije en via een beperkte aanwezigheid in het Verenigd Koninkrijk en Azië. Waar dat mogelijk en praktisch haalbaar is, worden de resterende tradingposities van onze buitenlandse entiteiten systematisch overgedragen aan KBC Bank NV, in het kader van het centrale beheer van de tradingactiviteiten van de groep, zowel vanuit businessperspectief als vanuit het oogpunt van risicobeheer). Als gevolg daarvan tekent KBC Bank NV voor ongeveer 98% van het aan de tradingportefeuille gerelateerde reglementaire kapitaal van KBC Bank geconsolideerd.

Marktrisico is de eventuele negatieve afwijking ten aanzien van de verwachte waarde van een financieel instrument (of portefeuille van dergelijke instrumenten) veroorzaakt door veranderingen in of de volatiliteit van rentevoeten, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen. De marktrisico's verbonden aan de handelsactiviteiten van KBC vloeien voort uit het onevenwicht tussen de portefeuille van verrichtingen die ontstaat door in te spelen op specifieke behoeften van klanten enerzijds, en de indekking daarvan met meer gangbare financiële instrumenten die afgesloten worden op de financiële markten anderzijds.

Bouwstenen voor het marktrisicobeheer

- **Risico-identificatie:** de risicofunctie analyseert de resultaten van waarde- en risicoberekeningen, marktontwikkelingen, sectortrends, nieuwe modelvormingsinzichten, wijzigingen in regelgeving, enz., en stelt een advies op voor het Groepscomité Markten (GMC) met de bedoeling meetmethoden, limieten, afdekkingsmethoden of -posities aan te passen of te verfijnen. Voorts onderzoekt de risicofunctie, vooraleer een nieuw of gewijzigd dealingroomproduct of -activiteit kan worden gelanceerd, of de risicoaspecten correct en voldoende zijn afgedekt en verstrekt ze een risicoadvies dat veto-bevoegdheden omvat en deel uitmaakt van het NAPP. Om na te gaan welke klimaatrisicofactoren het belangrijkst zijn voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt ook jaarlijks een Climate Risk Impact Map opgesteld en aan het GMC voorgelegd.
- **Risicometing:** de verantwoordelijkheid voor de definities die worden gebruikt voor de groepswijde meting van het marktrisico in tradingactiviteiten ligt bij de risicofunctie. We meten het risico aan de hand van een aantal parameters, waaronder nominale posities, concentraties, BPV, de zogenaamde greeks en scenarioanalyse. Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de tradingportefeuille is evenwel de Historical Value-at-Risk-methode (HVaR). VaR beoogt binnen een bepaald betrouwbaarheidsinterval een raming te geven van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode kan verliezen door marktrisico. We gebruiken de historische simulatiemethode, die geen veronderstellingen maakt wat de verdeling van koerssprongen of onderlinge correlaties betreft, maar uitgaat van het historische ervaringspatroon van de twee voorgaande jaren. Ons HVaR-model wordt gebruikt voor zowel Management HVaR als voor de berekening van het reglementaire kapitaal. De Reglementaire HVaR wordt berekend conform de CRD IV-normen ter zake (eenzijdig betrouwbaarheidsinterval van 99%, houdperiode van tien dagen). Voor de Management HVaR worden dezelfde normen gehanteerd, behalve dat een houdperiode van één dag wordt gebruikt, omdat dat intuïtiever is voor het senior management en ook overeenstemt met de winst-en-verliesrapportering, het dagelijkse bestuur, stop losses en backtesting.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de risicobereidheid voor het marktrisico in tradingactiviteiten wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerskader. Ze wordt door het GMC bewaakt via een risicolimietenraamwerk dat bestaat uit een hiërarchie van limieten en vroege waarschuwingssignalen. Deze zijn bepaald tot op deskniveau en omvatten, naast de HVaR, een reeks van secundaire limieten, zoals concentratielimieten voor aandelen en valuta's en Basis-Point-Value-limieten voor het renterisico en basisrisico. Er gelden ook concentratielimieten voor het specifieke risico van een bepaalde emittent of een bepaald land. Daarnaast hebben we scenarioanalyzelimieten en – waar nodig – stressscenariolimieten met meerdere verschuivingen van onderliggende risicofactoren.
- **Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging:** naast de meer proactieve elementen die we onder Risico-identificatie hebben beschreven, betreft dit het opstellen van de nodige externe en interne rapporten, het geven van advies over businessvoorstellen en het bewaken van en verstrekken van advies over de risico's die aan de posities verbonden zijn. We volgen de risico's verbonden aan de posities dagelijks op met behulp van het risicolimietenraamwerk. Een ander belangrijk aspect van deze bouwsteen is een voorzichtige waardering. Dagelijks voeren we in de midoffice een onafhankelijke waardering van frontofficeposities uit. Kan het onafhankelijke karakter of de betrouwbaarheid van het waarderingsproces niet worden gegarandeerd, dan voeren we een maandelijks parameterherziening uit. Waar nodig passen we de reële waarde aan om rekening te houden met afwikkelingskosten, waardeaanpassingen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico en liquiditeitsrisico. We bewaken de risico's ook via interne beoordelingen en een brede waaier van controles, waaronder parameterherzieningen, dagelijkse aansluitingsprocedures, analyses van de materiële impact van proxies en andere periodieke controles om een goed risicobeheer te garanderen. Het GMC, dat maandelijks bijeenkomt, ontvangt een uitgebreid kernverslag en periodieke en ad-hocmemo's en -rapporten. Het GMC ontvangt ook halfweg tussen de maandelijks bijeenkomsten een dashboard. De frequentie daarvan wordt verhoogd (tot dagelijks als dat nodig is) naar gelang van de

marktomstandigheden. Het Directiecomité bekrachtigt de notulen van de GMC-vergaderingen en ontvangt ook informatie over het marktrisico en risicosignalen in zijn maandelijks Integrated Risk Report.

- Stresstests: naast het risicolimietenraamwerk voeren we wekelijks uitgebreide stresstests op onze posities uit. Terwijl het HVaR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen. De stresstests worden besproken op GMC-vergaderingen, zodat de leden inzicht krijgen in de potentiële zwakheden in de posities van de groep. Onze herziening van de stresstests in 2022 (betreffende de mix en de controle of ze up-to-date en relevant blijven) heeft geleid tot een herijking van de 'tenor basis'-verschuivingen en de 'cross-currency basis'-verschuivingen die worden gebruikt in onze hypothetische rentestresstests. Andere wijzigingen werden niet nodig geacht. Meer details over de stresstests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het marktrisico in tradingactiviteiten

De grote volatiliteit en nervositeit op de markten hield heel 2022 aan, aangedreven door geopolitieke spanningen, hoge inflatiecijfers, recessievrees en de onzekerheid over de timing en omvang van de monetaire verkrapping door de centrale banken. Hoewel die toegenomen activiteit en volatiliteit op de markten gunstig was voor de winst-en-verliesrekening van onze dealingrooms, hebben zelfs de beperkte onevenwichtigheden en restposities als gevolg van de onnauwkeurige (macro)afdekking van de posities die voortvloeiden uit het faciliteren van klanten, geleid tot een grotere volatiliteit van de winst-en-verliesrekening. Ondanks de door de dealingroom genomen maatregelen om de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening te verlagen, waren de risicogewogen activa voor marktrisico voor de tradingactiviteiten eind 2022 met ongeveer 16% gestegen ten opzichte van eind 2021 als gevolg van de onrust op de markten, die de risicogewogen activa voor marktrisico afgeleid van ons goedgekeurde interne model verhoogde (zie het Risk Report van KBC, beschikbaar op www.kbc.com voor meer informatie). Dat de risicobereidheid van KBC voor marktrisico's in tradingactiviteiten laag is, blijkt echter uit het feit dat, ondanks deze stijging, de risicogewogen activa voor marktrisico voor tradingactiviteiten in 2022 ongeveer 3% van de totale risicogewogen activa van de KBC-groep bleven.

Risicoanalyse en -kwantificering

De tabel geeft de Management HVaR (99% betrouwbaarheidsinterval, houdperiode van 1 dag, historische simulatie) voor zowel de lineaire als de niet-lineaire posities in alle dealingrooms van de KBC-groep die met HVaR kunnen worden gemodelleerd.

Marktrisico (Management HVaR) (in miljoenen euro)	2022	2021
Gemiddelde 1e kwartaal	8	8
Gemiddelde 2e kwartaal	9	8
Gemiddelde 3e kwartaal	10	7
Gemiddelde 4e kwartaal	9	7
Op 31 december	7	7
Maximum in jaar	12	11
Minimum in jaar	6	4

In de tabel hierna vindt u een uitsplitsing van de risicofactoren (gemiddelde over het volledige jaar) in het HVaR-model van KBC. Het aandelenrisico is afkomstig van de equity desk en van KBC Securities.

Indeling naar risicofactor van de trading-HVaR (Management HVaR; in miljoenen euro)	Gemiddelde voor 2022	Gemiddelde voor 2021
Renterisico	8,6	7,6
Wisselkoersrisico	1,3	1,1
Valutaoptierisico	0,3	0,2
Aandelenrisico	0,8	0,9
Invloed van diversificatie	-2,1	-2,3
Totale HVaR	8,9	7,5

De betrouwbaarheid van het VaR-model testen we dagelijks met een backtest, waarbij het eendaagse VaR-cijfer wordt vergeleken met dagelijkse cijfers van de winst-en-verliesrekening. Dat gebeurt zowel op het topniveau als op het niveau van de verschillende entiteiten, desks en zelfs trader accounts. Meer details over de backtests vindt u onder het betreffende titeltje in het hoofdstuk Market Risk Management van het Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Een overzicht van de derivaten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening onder Toelichting 4.8.

Reglementair kapitaal

Het overgrote deel van de reglementaire kapitaalvereisten wordt berekend met behulp van ons goedgekeurde interne model, dat naast HVaR ook SVaR gebruikt, een van de vereisten inzake reglementair kapitaal volgens CRD III die gelden sinds eind 2011. De berekening van een SVaR-maatstaf is gebaseerd op de normale VaR-berekeningen en gaat uit van dezelfde methodologische assumpties, maar is samengesteld alsof de relevante marktfactoren werden blootgesteld aan een periode van stress.

De stressperiode wordt minstens een keer per jaar aangepast (maandelijks gecontroleerd om te verzekeren dat de periode nog geldig is) door te bepalen welke periode van 250 dagen tussen 2006 en dat ogenblik de zwaarste verliezen heeft geproduceerd voor de relevante posities. De bedrijfsactiviteiten die niet zijn opgenomen in de internemodelberekeningen worden gemeten volgens de standaardbenadering.

Voor meer details over het reglementaire kapitaal en de ontwikkeling ervan tussen 2021 en 2022, verwijzen we naar het KBC Risk Report (beschikbaar op www.kbc.com), dat een uitsplitsing bevat van de reglementaire kapitaalvereisten voor het marktrisico van KBC Groep per risicotype.

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau. De risicofunctie is de tweede verdedigingslinie. Gezien de specifieke kenmerken van het Treasury-domein en ter ondersteuning van de groeps-CRO, werd een CRO Treasury aangesteld die specifiek verantwoordelijk is voor de Treasury-activiteiten. Het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico is op zijn beurt verantwoordelijk voor de invoering van de principes voor liquiditeitsrisicobeheer, die zijn vastgelegd in een liquiditeitsrisicobeheerskader op groepsniveau dat het speelveld inzake liquiditeitsrisico afbakt.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

We hebben een aantal groepswijde bouwstenen bepaald om het liquiditeitsrisico correct te beheren.

- **Risico-identificatie:** het NAPP-proces, de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, stresstests en materialiteitsbeoordelingen zijn belangrijke instrumenten voor de identificatie van risico's. Jaarlijks wordt ook een beoordeling gemaakt van de belangrijkste risicofactoren die de liquiditeit beïnvloeden. Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports.
- **Risicometing:** vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de Liquidity Coverage Ratio (LCR), die 152% bedroeg, en de Net Stable Funding Ratio (NSFR), die 136% bedroeg, als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de financieringsmix en -concentratie en de samenstelling van de liquiditeitsbuffer. In de tabel hieronder betreffende de looptijdanalyse wordt het structurele liquiditeitsrisico van KBC geïllustreerd door de activa en passiva te groeperen volgens restlooptijd (op basis van de contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettofinancieringsgap.
- **De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren:** de Raad van Bestuur bepaalt de algemene risicobereidheidsdoelstelling inzake liquiditeit in nauwe samenwerking met het Directiecomité. Vervolgens vertaalt het Groepscomité Assets & Liabilities (GALCO) die liquiditeitsrisicobereidheid in liquiditeitsrisicomatstaven en stelt het de limieten daarvoor vast.
- **Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging:** om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften voortdurend gevolgd door Treasury Groep. Treasury Groep heeft een liquiditeitscontingencyplan opgesteld om het hoofd te bieden aan een mogelijke liquiditeitscrisis, dat minstens een keer per jaar wordt getest.
- **Stresstests:** liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de bank- en verzekeringsestiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Die informatie wordt verwerkt in het liquiditeitscontingencyplan.

Daarnaast heeft KBC ook een Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) om ervoor te zorgen dat het beschikt over robuuste strategieën, beleidslijnen, processen en systemen voor het identificeren, meten, beheren en bewaken van het liquiditeitsrisico en financieringsposities over alle passende tijdshorizonten, om voldoende hoge liquiditeitsbuffers aan te houden.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het liquiditeitsrisico

Extreme marktomstandigheden of markten onder stress kunnen worden veroorzaakt door crises zoals de coronapandemie of het conflict tussen Rusland en Oekraïne. De liquiditeitspositie van KBC heeft die stress weerstaan en blijft erg solide.

In 2020 en 2021 nam KBC deel aan de doelgerichte herfinancieringsoperatie op langere termijn (TLTRO) voor 24,5 miljard euro, wat zijn LCR en NSFR bijkomend heeft ondersteund. In 2022 heeft KBC een eerste gedeeltelijke terugbetaling gedaan.

Looptijdanalyse

Liquiditeitsrisico (exclusief intercompanytransacties)^{1 2}

(in miljarden euro)

	<= 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	>5 jaar	Op vraag	Niet bepaald	Totaal
31-12-2022								
Totale instroom	6	12	20	82	115	53	34	322
Totale uitstroom	38	20	29	24	5	178	29	322
Professionele financiering	6	0	20	5	0	4	0	36
Klantenfinanciering	19	9	8	12	3	174	0	226
Schuldbewijzen	8	11	1	7	1	0	0	28
Overige	4	0	0	0	0	0	29	33
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-32	-8	-9	58	111	-125	5	0
Niet-opgenomen verbintenissen	-	-	-	-	-	-	-47	-47
Financiële garanties	-	-	-	-	-	-	-11	-11
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-32	-8	-9	58	111	-125	-53	-58
31-12-2021								
Totale instroom	7	10	23	75	101	43	44	303
Totale uitstroom	20	19	10	41	4	178	31	303
Professionele financiering	7	1	3	24	0	6	0	41
Klantenfinanciering	5	11	3	10	2	172	0	203
Schuldbewijzen	4	7	4	6	2	0	0	24
Overige	4	0	0	0	0	0	31	35
Liquiditeitsgap (exclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-13	-9	13	34	96	-135	13	0
Niet-opgenomen verbintenissen	-	-	-	-	-	-	-43	-43
Financiële garanties	-	-	-	-	-	-	-10	-10
Nettofinancieringsgap (inclusief niet-opgenomen verbintenissen)	-13	-9	13	34	96	-135	-41	-54

¹ Kasstromen zijn exclusief rentestromen conform de interne en reglementaire liquiditeitsrapportering. In- en uitgaande bewegingen als gevolg van margin calls voor/van MTM-posities in derivaten worden vermeld in het segment Niet bepaald. Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repo's. In de tabel zijn de instrumenten ingedeeld volgens de datum waarop ze voor het eerst opvraagbaar zijn. Sommige instrumenten worden gerapporteerd tegen reële waarde (op geactualiseerde basis), terwijl andere instrumenten worden gerapporteerd op niet-geactualiseerde basis (om ze te kunnen aansluiten met toelichting 4.1 van de Geconsolideerde jaarrekening). Door het onzekere karakter van de vervaldagstructuur van niet-opgenomen verbintenissen en financiële garanties worden die instrumenten vermeld in het segment Niet bepaald. De categorie Overige onder Totale uitstroom omvat eigen vermogen, baisseposities, voorzieningen voor risico's en kosten, belastingverplichtingen en overige verplichtingen.

² De cijfers in de geconsolideerde balans verschillen van de cijfers in deze tabel. Dat komt omdat de geplande verkoop van de activiteiten van KBC Bank Ireland heeft geleid tot een verschuiving naar de balansposten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten, omdat we ervan uitgaan dat aan alle IFRS 5-voorwaarden is voldaan, terwijl de financieringsmix de economische posities weergeeft, inclusief KBC Ireland op het einde van het jaar.

Deze structurele liquiditeitsgap omvat niet het concept van een liquiditeitsbuffer (d.w.z. het feit dat KBC zijn liquide obligaties te allen tijde kan monetiseren via repo of verpanding). Het kasstroomgenererend vermogen van obligaties is in deze tabel pas zichtbaar op de eindvervaldag van de obligatie. Bijgevolg zijn de nettofinancieringsgaps die in de eerste buckets in de tabel zijn weergegeven, een duidelijke overschatting van het risico, omdat KBC in de praktijk zijn liquiditeitsbuffer (96 miljard euro eind 2022, waarvan 49 miljard euro niet-bezwaarde, voor de centrale bank in aanmerking komende activa en de rest cash en opeisbare vorderingen op de centrale bank) zou monetiseren om deze netto-uitstroom aan te pakken.

Informatie over financiering (funding)

We hebben een sterke depositobasis van particulieren en midcaps in onze kernmarkten, wat leidt tot een stabiele financieringsmix. Een belangrijk deel van die financiering is afkomstig uit de kernklantsegmenten en -markten.

Financieringsmix ⁶	Informatie	31-12-2022	31-12-2021
Financiering van klanten ¹	Zichtdeposito's, termijndeposito's, spaardeposito's, overige deposito's, kasbons en schulduitgiften geplaatst in het netwerk	80%	80%
Schulduitgiften geplaatst bij institutionele beleggers	Waaronder gedekte obligaties ³ , tier 2-uitgiften, senior schulden van KBC Groep NV	6%	7%
Netto ongedekte interbancaire financiering	Inclusief TLTRO ⁴	7%	12%
Netto gedekte financiering ²	Repofinanciering	-3%	-9%
Depositocertificaten	-	3%	2%
Totaal eigen vermogen	Inclusief AT1-uitgiften	6%	7%
Totaal		100%	100%
in miljarden euro		282	254

¹ Ongeveer 83% van deze financiering heeft betrekking op particulieren en kmo's (eind 2022).

² Negatief omdat KBC meer reverserepottransacties uitvoerde dan repotransacties.

Liquiditeitsbuffer

Eind 2022 had de KBC-groep voor 49 miljard euro aan bij de centrale bank beleenbare niet-bezwaarde activa, waarvan 40 miljard euro in de vorm van liquide overheidsobligaties (81%). De resterende beschikbare liquide middelen waren voornamelijk gedekte obligaties (14%). De meeste liquide middelen zijn uitgedrukt in de munten van onze thuismarkten. De financiering uit de niet-wholesalemarkten was afkomstig van een stabiele financiering door kernklantsegmenten in onze kernmarkten.

Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

Milieu-, sociale en governance-risico's (Environmental, Social and Governance, ESG) worden geleidelijk ingebed in het KBC-risicobeheerkader en in onze risicobeheerprocessen.

ESG-risico's zijn opgenomen in onze risicotaxonomie als belangrijke risico's verbonden aan de bedrijfsomgeving van KBC. ESG-risico's spelen een belangrijke rol in de externe omgeving en manifesteren zich via (alle) andere traditionele risicodomeinen, zoals kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, marktrisico, operationeel en reputatierisico. Bijgevolg beschouwen we ESG niet als afzonderlijke risicotypes.

Binnen de sector zijn de risicobeoordelingsmethodologieën voor klimaatrisico's verder gevorderd dan voor sommige andere ESG-risicodomeinen.

Wat de milieurisico's betreft, concentreerde KBC zich aanvankelijk ook op de integratie van klimaatrisico in alle risicobeheerkaders en -processen, maar het onderneemt nu steeds meer stappen om deze milieurisico's (zoals verlies van biodiversiteit, waterstress, verontreiniging en afval) te integreren in zijn processen, bijvoorbeeld door het Biodiversiteitsbeleid van KBC strikt na te leven (zie De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren), door rekening te houden met milieurisico's in ons kredietacceptatie- en -beoordelingsproces en door over milieurisico's te rapporteren aan de Raad van Bestuur als onderdeel van onze regelmatige risicorapportering.

Wat de sociale en governance-risico's betreft, hangen verscheidene compliancedomeinen zoals beschreven in het Compliancecharter van KBC nauw samen met sociale en governance-risico's (bv. Corporate Governance, Gedrag, Embargo, Beleggersbescherming, Gegevensbescherming, Ethiek & Fraude, Consumentenbescherming en Antiwitwas). Binnen onze operationeelrisicobeheerprocessen zijn er controles voor het beheer van het cyberrisico, modelrisico (bv. het vermijden van vooroordelen in modellen, het waarborgen van ethische AI), de bedrijfscontinuïteit (bv. zorgen voor continuïteit van de dienstverlening aan klanten), juridisch risico, persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico's (met betrekking tot personeel en klanten). Voor meer details verwijzen we naar Niet-financiële risico's in dit hoofdstuk.

Het klimaatrisico wordt sinds 2018 aangemerkt als een top risk voor KBC. Rekening houdend met de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maken we voor klimaat- en andere milieurisico's een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie, waaronder beleidsveranderingen, juridische veranderingen, technologische veranderingen/voortgang of gedragsveranderingen;
- fysieke risico's: risico's in verband met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaat- of milieutrends (chronisch) zoals veranderende weerspatronen, een stijging van de zeespiegel, stijgende temperaturen, verlies van biodiversiteit, grondstoffenschaarste, verminderde beschikbaarheid van water, enz. als extreme weersomstandigheden (acuut) zoals stormen, overstromingen, branden, hittegolven of droogteperiodes die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren.

KBC benadert klimaatrisico vanuit een dubbel materialiteitsperspectief en concentreert zich daarbij op:

- financiële materialiteit (outside-in view), waarbij wordt gekeken naar het effect van klimaatverandering op onze activiteiten. Zo kunnen transitierisico's leiden tot een plotselinge herwaardering van activa, marktvolatiliteit en kredietverliezen als gevolg van de financiering van verouderde (bruine) technologie of infrastructuur, met gevolgen voor de krediet- en beleggingsportefeuilles, terwijl fysieke risico's het aantal schadeclaims in onze verzekeringsbusiness kunnen doen stijgen, of de waarde van onze activa of zekerheden kunnen aantasten;
- milieu- en sociale materialiteit (inside-out view), waarbij wordt gekeken naar het effect van onze activiteiten op het klimaat. In dat verband hebben we, door in 2019 de Collective Commitment to Climate Action (CCCA) te ondertekenen, publiekelijk verklaard dat we een voortrekkersrol willen spelen en een belangrijke hefboom willen zijn in het overgangsproces naar een duurzamere samenleving en een koolstofarme economie, onder meer door ons ertoe te verbinden onze portefeuilles en bedrijfsstrategie af te stemmen op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde onder de 2 °C te houden en te streven naar 1,5 °C. Als ondertekenaar van de CCCA hebben we in september 2022 ons Klimaatrapport gepubliceerd met daarin strenge decarboniseringsdoelstellingen voor de betrokken prioritaire sectoren die het overgrote deel van onze kredietportefeuille uitmaken.

Voor een gedetailleerde bespreking van hoe wij klimaat- en andere ESG-risico's beheren, verwijzen we naar ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate-) governancefactoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen en blootstellingen.

- Milieurisico is het risico dat voortvloeit uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu, zoals verlies van biodiversiteit, zoetwaterschaarste, (lucht-, water- en bodem-) verontreiniging en afval.
- Sociaal risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en gemeenschappen, bijvoorbeeld overwegingen inzake arbeid en personeel, mensenrechten en armoede, gevolgen voor de gemeenschap, klantenrelaties, enz.
- Governance-risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance, de bestrijding van corruptie en omkoping en transparantie.

Beleid

De manier waarop KBC risicobeheer benadert, wordt ondersteund door een sterk risicobeleid:

- Het beheer van klimaatgerelateerde risico's zit volledig vervat in ons bestaande risicobeheerbeleid.
- Binnen ons auditkader worden ESG-risico's in meerdere audittrajecten behandeld.
- De risicofunctie maakt deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep.
- De directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep zijn lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en van de stuurgroep Sustainable Finance Data & Metrics en de risicofunctie is ook vertegenwoordigd in de Interne Duurzaamheidsraad.
- De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de belangrijkste bestemmingen van de diverse output van de belangrijkste risicobeheerprocessen.
- Aangezien een sterke inbedding in de lokale organisatie een belangrijke vereiste is, is in elk van de kernlanden van KBC een soortgelijk beleid ingevoerd, zijn lokale sustainability managers aangesteld en nemen de lokale risicofuncties actief deel aan lokaal opgerichte duurzaamheidscomités.
- Duurzaamheid is geïntegreerd in de verloningssystemen voor onze medewerkers en voor het topmanagement in het bijzonder.

Meer details over duurzaamheidsgovernance vindt u in Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Risico-identificatie

Wij gebruiken verschillende benaderingen om ESG-risico's in kaart te brengen. We scannen de interne en externe omgeving voortdurend op nieuwe en opduikende risico's waaraan we zijn blootgesteld op korte termijn (1 tot 3 jaar), middellange (4 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar). Daardoor integreren we ook een forward-looking perspectief.

Om een proactieve identificatie van risico's te waarborgen, hebben we de volgende initiatieven genomen:

- Klimaatrisico, cyberrisico, compliancerisico's (waaronder antiwitwas, GDPR en embargo's) en gedragsrisico worden al enkele jaren door het Groepsdirectiecomité en de Raad van Bestuur als top risks aangemerkt.
- ESG-risicosignalen worden regelmatig gerapporteerd aan het Groepsdirectiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur via het Integrated Risk Report.
- Sinds 2020 zijn er strategische sectorprojecten (zogenaamde white papers) opgezet, met de nadruk op onze kredietactiviteiten, adviesverlening en verzekeringsactiviteiten, voor acht koolstofintensieve industriële sectoren en drie productlijnen (zie Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). De white papers maken een duidelijke analyse van de uitdagingen en technologische ontwikkelingen van elke sector en bedrijfsactiviteit, inclusief de relevante Europese en lokale regelgeving en actieplannen, hun impact op de portefeuilles van KBC op het vlak van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten, welke rapporteringsdata kunnen worden gebruikt om die portefeuilles te sturen, enz. Ze geven ook een eerste schets van mogelijke risicobeperkende maatregelen, aanpassingen aan het commerciële beleid en hoe we de portefeuille kunnen sturen in overeenstemming met het Klimaatakkoord van Parijs (bijvoorbeeld via decarboniseringsdoelstellingen).
- We houden rekening met het duurzaamheids- en het klimaatbeleid bij de beslissing over nieuwe producten of diensten. Bijzondere aandacht gaat uit naar het correct toekennen van een 'groen' label aan nieuw ontwikkelde producten, in overeenstemming met regelgevingskaders zoals de EU-taxonomie en het International Capital Markets Association (ICMA) -kader voor groene obligaties.
- In 2022 is aanzienlijke vooruitgang geboekt inzake de beoordelingen van fysieke risico's voor onze krediet- en verzekeringsportefeuilles. Omdat het overstromingsrisico wordt beschouwd als een van de meest prominente fysieke risico's binnen de portefeuilles van KBC, hebben we een overstromingsrisicobeoordeling uitgevoerd volgens de UNEP FI-methodologie op verschillende woningkredieten, bedrijven-/kmo- en brandverzekeringsportefeuilles die van nature gevoeliger zijn voor evoluties in het overstromingsrisico.
- We hebben een milieu- en sociale (E&S) sectorheatmap ingevoerd in de kredietacceptatie- en -beoordelingsprocessen als screeninginstrument om de hotspots op het vlak van milieu- en sociale risico's in de portefeuille kredieten aan bedrijven en kmo's op te sporen. Op basis van die heatmap wordt een E&S-risicoportefeuilleopvolgingsverslag op sectorniveau opgesteld, dat het management inzicht verschaft in de algemene E&S-risico's van de industriële kredietportefeuille van KBC. Om de business, kredietadviseurs en beslissingsnemers te helpen tijdens de kredietacceptatie rekening te houden met milieu- en sociale risico's, heeft KBC bovendien de ESG Assessment Guide geïmplementeerd in het kredietacceptatie- en -beoordelingsproces (inclusief verschillende kredietacceptatiecriteria). Voor het volledige Corporate en kmo-segment maken ook de governance-aspecten van de klant (bv. organisatiestructuur, ethische overwegingen, vroegere controverses, enz.) deel uit van dit due diligence proces.
- Voor grotere kredietdossiers wordt een Internal Carbon Price (ICP) -tool gebruikt om de financiële impact van broeikasgasintensieve bedrijven te begrijpen en te beoordelen. Er worden verdere stappen ondernomen om na te gaan bij welke andere activiteiten het gebruik van ICP relevant zou zijn.

- Gesprekken met klanten zijn een essentieel onderdeel van de aanpak van KBC om beter te begrijpen hoe bedrijfsklanten omgaan met duurzaamheidsuitdagingen en om hen te ondersteunen bij die transitie.
- In 2021 ontwikkelde KBC een Climate Risk Impact Map. Dat jaarlijkse risico-identificatieproces is bedoeld om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimaatrisicofactoren te identificeren die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC. Voor meer details over de methodologie en de resultaten verwijzen we naar ons Risk Report. Sinds 2022 worden de conclusies van de Climate Risk Impact Map in onze risicobeheerprocessen opgenomen. Een gedetailleerde bespreking van de Climate Risk Impact Map en de resultaten ervan vindt u in het Risk Report over 2022, dat beschikbaar is op www.kbc.com.
- We hebben verschillende initiatieven genomen om het ESG-risicobewustzijn verder te vergroten. Zo hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen, rapporteren we regelmatig over ESG-ricosignalen aan het senior management en zorgen we voor interne communicatie en opleidingen voor (risico)medewerkers en leidinggevenden.

Risicometing

We gebruiken een reeks methodologieën om klimaatgerelateerde risico's voor onze kredietverlening en beleggingsactiviteiten beter te kunnen identificeren, meten en analyseren. Die geven meer inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering op ons bedrijfsmodel, maar ook in de gevolgen van onze activiteiten op het milieu. Door de integratie van die methodologieën kunnen we ons kredietacceptatie- en beleggingsbeleid geleidelijk verbeteren, en ze geven de nodige ondersteuning in de dialoog met onze klanten.

- De PACTA-methodologie (Paris Agreement Capital Transition Assessment) helpt ons te bepalen of de bedrijven in onze kredietportefeuille zich in een transitie bevinden in overeenstemming met de doelstellingen die in verschillende klimaattransitiescenario's zijn vastgesteld. De PACTA-oefening in 2022 betrof CO₂-intensieve activiteiten in de staal-, automobiel-, scheepvaart-, luchtvaart-, energie-, olie- en gas-, kolen- en cementsector. De resultaten ervan bevestigen dat KBC binnen de industriële kredietportefeuille slechts een beperkte blootstelling heeft aan bedrijven die het meest bijdragen tot de wereldwijde uitstoot van CO₂ in overeenstemming met de huidige scope van PACTA: de toegestane exposure van KBC die valt onder de scope van PACTA bedraagt slechts 3,2% van de totale industriële kredietportefeuille (exclusief kredieten aan kmo's, particulieren, financiële instellingen, verzekeringsmaatschappijen en overheden).
- KBC Asset Management beoordeelt de CO₂-voetafdruk van de beleggingsproducten die het aanbiedt aan de hand van de gegevens en de methodologie van TRUCOST. Die methodologie wordt ook gebruikt om de beleggingsportefeuille van KBC Verzekeringen en de KBC-pensioenfondsen te analyseren.
- In 2021 en 2022 hebben we de UNEP FI-methodologie voor de beoordeling van transitierisico's uitgerold naar sectoren met een grote klimaatrelevantie en hun relevante subsegmenten, met een vergelijkbare scope als de whitepaperoefeningen. Nadat we zes verschillende klimaatscenario's hadden geselecteerd, hebben we het effect van een transitie naar een koolstofarme economie beoordeeld door in te schatten hoe het verwachte verlies (EL) van de portefeuilles zou kunnen veranderen als die scenario's werkelijkheid zouden worden. Uit de resultaten van de analyses bleek dat er behoefte is aan interactie met de klant voor de (sub)sectoren die het kwetsbaarst worden geacht voor de overgang naar een CO₂-arme economie, om te begrijpen hoe die (sub)sectoren de transitierisico's waaraan ze zijn blootgesteld beperken. De resultaten van de oefening zijn nog altijd een belangrijke input voor verschillende klimaatgerelateerde processen, zoals de Climate Risk Impact Map en de whitepaperoefeningen. Meer informatie over de oorspronkelijke beoordeling is beschikbaar in het Risk Report over 2021 op www.kbc.com.
- In 2022 hebben we voor het vierde jaar op rij de gefinancierde uitstoot van onze portefeuilles berekend volgens de Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) -methodologie. Net als in 2021 hebben we de PCAF gebruikt om de verbonden gefinancierde uitstoot van onze volledige kredietportefeuille te berekenen.
- Meer details over de bovengenoemde meetmethoden vindt u in ons Risk Report en Duurzaamheidsverslag, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

De resultaten en inzichten die deze methodologieën opleveren, zijn waardevol om hotspots in de kredietportefeuille van KBC op te sporen, als input voor het bepalen van doelstellingen en het uitvoeren van stresstests voor klimaatrisico's, en om waar nodig het beleid aan te passen. Ze maken ook deel uit van de inspanningen van KBC om klimaatrisico verder te integreren in zijn kredietbeoordelingsprocessen en modellering (onder meer van verwachte kredietverliezen). Het management heeft wel altijd de mogelijkheid om de verwachte kredietverliezen aan te passen om zo rekening te houden met gebeurtenissen die geen deel uitmaken van de financiële beoordeling, zoals groeiende inzichten in ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicobereidheidsverklaring van KBC evolueert mee met de veranderingen in de interne en externe context en de strategische ambities. De risicobereidheid van KBC dekt alle materiële risico's waaraan KBC is blootgesteld, met bijzondere aandacht voor risico's die de externe omgeving nu en in de toekomst beheersen. Gezien het toegenomen belang dat KBC toekent aan het klimaatrisico, is een specifieke risicobereidheidsdoelstelling opgenomen in de KBC-*risicobereidheidsverklaring*, die beide invalshoeken van de 'dubbele materialiteit' dekt.

Andere doelstellingen hebben ook betrekking op andere ESG-thema's. Ze omvatten

- het bevorderen van een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt en wordt ondersteund door een promotie- en vergoedingsbeleid met een duurzame en langetermijnvisie;
- de doelstelling om hoog gekwalificeerde en toegewijde medewerkers aan te trekken, op te leiden en te behouden;
- het bevorderen van een sterk ondernemingsbestuur en risico- en compliancebeheer en rekening houden met de interne en externe context als belangrijke factoren om de veerkracht van de organisatie te vergroten en waarde te creëren.

KBC wil klimaat- en milieueffecten integreren in zijn besluitvorming, producten en processen om zo een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij en de duurzaamheid van KBC op lange termijn veilig te stellen.

Om minder kwetsbaar te zijn voor veranderingen in de externe omgeving – inclusief klimaatverandering – streven we naar diversiteit en flexibiliteit in onze activiteitenmix, klantsegmenten, distributiekanaalen en regio's, waarbij we ons niet concentreren op winst op korte termijn ten koste van stabiliteit op lange termijn. We beheren de volatiliteit van de nettoresultaten door een sterk risicobeheerkader en gezonde risicobereidheid te definiëren om de financiële en operationele veerkracht op korte, middellange en lange termijn te waarborgen.

De high-level risicobereidheidsdoelstellingen worden voor een aantal risicotypes verder uitgewerkt:

- Vanuit het oogpunt van kredietrisico streeft KBC ernaar de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving te beperken en een positieve impact te stimuleren, op basis van een cultuur van verantwoorde kredietverlening, waarvan de principes zijn vastgelegd in de Credit Risk Standards on Sustainable and Responsible Lending. In overeenstemming met zijn bijgewerkte klimaatambities heeft KBC Groep doelstellingen bepaald om de toekomstige blootstelling aan niet-duurzame activiteiten te verminderen en tegelijkertijd de overgang naar een duurzame economie te vergemakkelijken door zijn klanten daarvoor financiering te verstrekken. Het speelveld voor kredietrisico wordt tastbaar gemaakt door kredietrisiconormen en groepswijde beleidslijnen die beperkingen en aanbevelingen opleggen met betrekking tot kredietrisico.
- Alle beleggingsbeslissingen van Treasury worden genomen in overeenstemming met het enige bindende kader, waarin de screeningcriteria voor verantwoorde beleggingen zijn vastgelegd.
- KBC heeft de ambitie om zijn operationele risico's onder controle te houden en wil goed voorbereid zijn op diverse crisissituaties, waaronder situaties waarbij een klimaatrisico aan de basis ligt, om een verstoring van de dienstverlening te vermijden en maximaal beschermd te zijn tegen cybercriminaliteit. Integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van onze bedrijfsgegevens en de gegevens van onze klanten zijn van het aller grootste belang.
- Om de reputatierisico's te beheren, bevordert KBC een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag in de hele organisatie aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid.
- Om onze compliancierisico's te beheren, streven we ernaar te voldoen aan de wet- en regelgeving in de compliancedomeinen zoals bepaald in het Compliancecharter van KBC, waarbij we in het bijzonder rekening houden met het gedragsrisico en de integriteitsdimensie.

De risicobereidheid van KBC wordt ondersteund door beleidslijnen en duurzaamheidsdoelstellingen (zie *Onze rol in de samenleving* in het deel *Verslag van de Raad van Bestuur*). In ons beleid voor duurzame en verantwoorde kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening en beleggingen identificeren we bijvoorbeeld controversiële activiteiten met betrekking tot het milieu (waaronder klimaat en biodiversiteit), mensenrechten, bedrijfsethiek en gevoelige/controversiële maatschappelijke thema's. Dat zijn economische activiteiten die we niet willen financieren, verzekeren of aanbevelen (zoals activiteiten in verband met thermische steenkool) of alleen onder strikte voorwaarden (zoals biomassatechnologieën, de productie van palmolie, enz.).

Door klimaatrisico-overwegingen te integreren in ons risicobereidheidsproces richten we ons niet alleen op kortetermijneffecten, maar houden we ook rekening met een langere tijdshorizon. De potentiële gevolgen op korte, middellange en lange termijn die in de Climate Risk Impact Map zijn vastgesteld (zie *Risico-identificatie*), vormen input voor onze besprekingen over de risicobereidheid, zodat (vroeg) waarschuwingssignalen kunnen worden gegeven in geval van verwachte belangrijke gevolgen (voor alle tijdshorizonten) met als doel het strategische debat te sturen en tijdig risicobeperkende maatregelen te nemen (bv. het beleid aanpassen of bijkomende doelstellingen en limieten bepalen).

Ons eerste tussentijdse Klimaatrapport geeft meer details over het engagement van KBC en de decarboniseringsdoelstellingen in onze rol als ondertekenaar van het CCCA. Die zorgen ervoor dat onze bankportefeuilles en bedrijfsstrategie zijn afgestemd op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde ruim onder de 2 °C te houden.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Indicatoren van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten zijn opgenomen in het KBC Sustainability Dashboard, waardoor we de voortgang in de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen.

De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de voornaamste bestemmingen van de belangrijkste risicobeheerrapporten (bv. ICAAP/ILAAP, Integrated Risk Report, risicobereidheid, enz.). Aangezien ESG-risico's al goed geïntegreerd zijn in ICAAP/ILAAP en daarmee samenhangende analyses, komen deze risico's in die rapporten uitgebreid aan bod.

De toenemende aandacht voor het beheer van milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's komt ook tot uiting in diverse wetgevingsinitiatieven. Voor banken die onder het toezicht van de ECB vallen (zoals KBC), zijn er bijvoorbeeld toezichtvereisten geformuleerd in de ECB-gids inzake klimaat- en milieurisico's. In 2022 heeft de ECB aan de hand van de thematische evaluatie van klimaatgerelateerde en milieurisicobeheerpraktijken beoordeeld hoe wij omgaan met de in de gids opgenomen verwachtingen, en welke vooruitgang we hebben geboekt met onze uitvoeringsplannen om tot volledige naleving te komen. Deze evaluatie bouwde voort op de vragenlijsten van 2021 en maakte gebruik van deep dives in onze klimaatgerelateerde en milieurisicostrategieën, en in onze governance- en risicobeheerkaders en -processen.

Omdat data belangrijk zijn om onze portefeuilles verder te bewaken en te sturen, om doelstellingen te bepalen en te kunnen voldoen aan de verschillende regelgevingsvereisten (bv. van de EU-taxonomieverordening, de pijler 3-vereisten van de EBA, de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), coördineert een speciaal Data & Metrics-project binnen het Sustainable Finance-programma de gegevensverzameling in al onze kernlanden. Vanaf dit jaar zijn de EBA-sjablonen voor pijler 3-informatie over ESG-risico's opgenomen in het Risk Report, waar u een volledig overzicht van deze sjablonen vindt.

Stresstesting

Zowel klimaattransitie- en fysieke risicofactoren als sociale risicofactoren zijn al in verscheidene interne stresstests geïntegreerd (bv. in reverse stresstests en de ICAAP/ORSA-stresstest). Daarnaast nam KBC deel aan de klimaatstresstest van de ECB. Uit de uitgevoerde stresstests kan worden besloten dat, hoewel klimaatrisico een steeds belangrijker risico is voor KBC en de economie in haar geheel, er geen onmiddellijke bedreiging is voor onze kapitaal- en liquiditeitsbuffers. Hoewel in de zwaardere klimaatgerelateerde stresssituaties de winstgevendheid van KBC kan worden beïnvloed, daalt die winstgevendheid niet onder een adequaat niveau. Meer informatie over de uitgevoerde stresstests vindt u in ons Risk Report.

Klimaatstresstests en het gebruik van klimaatscenario's zullen verder geleidelijk verbeterd worden op basis van nieuwe inzichten uit bijvoorbeeld onze interne Climate Risk Impact Map (zie Risicometing) of andere toegepaste methodologieën die ons zullen helpen de impact van klimaatscenario's beter te vertalen naar financiële parameters.

Milieugegevens worden verstrekt op verschillende plaatsen in het hoofdstuk Onze strategie. Informatie over de EU-taxonomie wordt verstrekt onder Focus op het klimaat

Hoe beheren we ons kapitaal?

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal. Het moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de standpunten van ratingbureaus, de verwachtingen van de markt en de ambities van het management.

Solvabiliteit bij KBC Bank

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Voor KBC Bank houdt dat in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV.

De CRR/CRD geeft uitvoering aan de Bazelregels in Europa en wordt van tijd tot tijd bijgewerkt. Wanneer nieuwe voorschriften worden geïmplementeerd, kan een overgangperiode worden toegestaan waarin die voorschriften geleidelijk worden ingevoerd. Sinds 30 juni 2020 gebruikt KBC de overgangsbepaling met betrekking tot IFRS 9, die het mogelijk maakt om een deel van de toegenomen waardeverminderingen weer aan het common equity capital (CET1) toe te voegen, wanneer de voorzieningen onverwacht stijgen als gevolg van een verslechtering van de macro-economische vooruitzichten, tijdens de overgangperiode tot 31 december 2024.

KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's.

De minimale solvabiliteitsratio's die volgens CRR/CRD IV moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor de common equity tier 1-ratio (CET1), 6% voor de tier 1-kapitaalratio en 8% voor de totale kapitaalratio (minimumratio's pijler 1).

Naar aanleiding van zijn proces van toetsing en evaluatie (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor KBC is dat de ECB) hogere minimumratio's opleggen (= pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de reglementaire pijler 1-berekeningen. Na de SREP voor 2022 stelde de ECB KBC formeel in kennis van haar beslissing om de pijler 2-vereiste (P2R) te behouden op 1,75% CET1 en de pijler 2-aanbeveling (P2G) op 1% CET1.

De totale kapitaalvereiste voor KBC wordt niet alleen bepaald door de ECB, maar ook door de beslissingen van de lokale bevoegde autoriteiten in zijn kernmarkten.

Voor de Belgische systeembanken maakte de NBB haar systemische kapitaalbuffers al eerder bekend. Voor KBC Bank betekent dat een bijkomende kapitaalbuffer van 1,5% CET1. De meegedeelde percentages voor de contracyclische buffer in de landen waar de relevante kredietrisico's van KBC zich bevinden, komen overeen met een contracyclische buffer op het niveau van KBC Bank van 0,86% (situatie zoals bekend op 31 december 2022), tegenover 0,50% in 2021.

Vanaf 1 mei 2022 heeft de Nationale Bank van België (NBB) een sectorale systeemrisicobuffer ingevoerd. Die vervangt de vroegere toeslag op risicogewogen activa (RWA) voor blootstellingen gedekt door residentieel vastgoed in België en moet worden aangehouden door alle banken die de Internal Ratings Based (IRB)-benadering toepassen. Het bedrag van de CET1-kapitaalbuffer komt overeen met 9% van de risicogewogen activa voor de blootstellingen gedekt door residentieel vastgoed in België, wat overeenkomt met 0,21% van de totale risicogewogen activa voor KBC Bank geconsolideerd.

In totaal brengt dat de fully loaded CET1-kapitaalvereiste op 11,32% (4,5% (pijler 1) + 1,75% (P2R) + 2,5% (instandhoudingsbuffer) + 1,5% (buffer voor andere systeemrelevante banken) + 0,21% (sectorale systeemrisicobuffer) + 0,86% (contracyclische buffer)), met een bijkomende P2G van 1% geconsolideerd op het niveau van KBC Bank.

Op basis van het bankenreguleringspakket (CRR/CRD) kan de winst pas in het CET1-kapitaal worden opgenomen na beslissing over de winstverdeling door het uiteindelijke beslissingsorgaan, voor KBC Bank is dat de Algemene Vergadering. De ECB kan toestaan dat tussentijdse of jaarwinst in het CET1-kapitaal wordt opgenomen voordat de Algemene Vergadering daartoe heeft besloten. In dat geval moet het te verwachten dividend worden afgetrokken van de winst die in het CET1-kapitaal is opgenomen. Aangezien in ons dividendbeleid geen maximum is opgenomen, moeten we van de ECB een uitkeringsratio van 100% hanteren om het te verwachten dividend te bepalen. Bijgevolg vraagt KBC Bank niet langer de goedkeuring van de ECB om de tussentijdse of jaarwinst op te nemen in het CET1-kapitaal vóór de beslissing van de Algemene Vergadering. De jaarwinst van 2022 en het slotdividend over 2022 zullen worden opgenomen in het overgangs-CET1 van het eerste kwartaal 2023, dat zal worden bekendgemaakt na de Algemene Vergadering.

Sinds 31-12-2021 weerspiegelen de fully loaded cijfers onmiddellijk de tussentijdse of jaarwinst, rekening houdend met ons dividendbeleid en/of een eventueel dividendvoorstel/-besluit van de Raad van Bestuur.

Het verschil tussen het fully loaded totale eigen vermogen (17 164 miljoen euro, winst en dividend over 2022 inbegrepen) en het eigen vermogen op overgangsbasis (17 516 miljoen euro, winst en dividend over 2022 niet inbegrepen) op 31-12-2022 wordt verklaard door het nettoresultaat voor 2022 (2 197 miljoen euro), het in augustus uitgekeerde interim-dividend (-1 503 miljoen euro), het voorgestelde slotdividend (-1 194 miljoen euro) en de impact van de IFRS 9-overgangsmaatregelen en het IRB-overschot/tekort (147 miljoen euro).

De fully loaded CET1-ratio daalde van 15,7% per 31-12-2021 naar 13,7% per 31-12-2022, verklaard door de overname van KBC Bank Bulgaria (-1,0% pt.), organische groei van de risicogewogen activa (-0,3% pt.), 116% pay-out ratio 2022 winst (-0,4% pt.), FVOCI (-0,2% pt.) en NPL backstop (-0,1% pt.).

Solvabiliteit KBC Bank CRR / CRD (geconsolideerd) (in miljoenen euro)	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitional	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitional
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	17 164	17 516	18 318	17 964
Tier 1-kapitaal	15 202	15 749	16 415	16 210
Kernkapitaal (common equity)	13 702	14 249	14 915	14 710
Eigen vermogen van aandeelhouders (excl minderheidsbelangen)	16 313	15 618	17 047	14 912
Immateriële vaste activa, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 420	- 420	- 391	- 391
Consolidatieverschillen, incl. invloed belastinglatenties (-)	- 1 326	- 1 326	- 894	- 894
Belangen van derden	0	0	0	0
Afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen (-)	936	936	1 108	1 108
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde - eigen kredietrisico (-)	- 40	- 40	- 16	- 16
Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering (-)	- 31	- 31	- 28	- 28
Dividenduitkering (-)	- 1 194	0	- 1 483	0
Coupon van AT1-instrumenten (-)	- 12	- 12	- 12	- 12
Aftrek m.b.t. financiering verstrekt aan aandeelhouders (-)	- 57	- 57	- 57	- 57
Aftrek m.b.t. onherroepelijke betalingsverbintenissen (-)	- 90	- 90	- 72	- 72
Aftrek m.b.t. NPL backstops (-)	- 158	- 158	- 68	- 68
Aftrek m.b.t. nettoactief pensioenverplichtingen	- 56	- 56	0	0
IRB-voorzieningstekort (-)	0	0	0	- 31
Uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen verliezen (-)	- 162	- 162	- 219	- 219
Transitional aanpassingen Common Equity ratio	0	46	0	478
Beperking van de totale uitgestelde belastingvorderingen & financiële instrumenten (-)	0	0	0	0
Aanvullend going concern-kapitaal	1 500	1 500	1 500	1 500
AT1-instrumenten die voldoen aan CRR	1 500	1 500	1 500	1 500
Minderheidsbelangen op te nemen in aanvullend going concern-kapitaal	0	0	0	0
Tier 2-kapitaal	1 962	1 768	1 903	1 754
IRB-voorzieningsoverschot (+)	284	136	224	438
Transitional aanpassingen T2	0	- 46	0	- 438
Achtergestelde schulden	1 677	1 677	1 678	1 754
Achtergestelde leningen niet-geconsolideerde entiteiten uit de financiële sector (-)	0	0	0	0
Minderheidsbelangen op te nemen in tier 2-kapitaal	0	0	0	0
Kapitaalsbehoeften				
Totaal gewogen risicovolume	100 300	100 285	95 120	94 836
Kredietrisico	85 003	84 988	80 971	80 687
Marktrisico	3 132	3 132	2 665	2 665
Operationeel risico	12 166	12 166	11 484	11 484
Solvabiliteitsratio's				
Common equity ratio	13,66%	14,21%	15,68%	15,51%
Tier 1-ratio	15,16%	15,70%	17,26%	17,09%
Totale kapitaalratio	17,11%	17,47%	19,26%	18,94%
Kapitaalsbuffer				
Kernkapitaal	13 702	14 249	14 915	14 710
Vereist pijler 2 kapitaal (11,32% full; 10,92% transitional)	11 364	10 941	10 777	10 347
Kapitaalsbuffer vs pijler 2 doelstelling	2 338	3 307	4 138	4 364

(1) Cijfers gecontroleerd door de commissaris (exclusief de lijnen IRB-voorzieningstekort en Waardecorrecties door vereisten voor voorzichtige waardering).

(2) Ingevolge CRR moet er rekening worden gehouden met een voorzichtige waardering bij de berekening van het beschikbare kapitaal. Dat betekent dat alle tegen reële waarde gewaardeerde activa die een invloed hebben op het beschikbare kapitaal (door wijzigingen van de reële waarde in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen), moeten worden teruggebracht tot hun voorzichtige waarde. Het verschil tussen de reële waarde en de voorzichtige waarde (ook aanvullende waardecorrectie genoemd) moet worden afgetrokken van de CET1-ratio.

Leverageratio

Eind 2022 bedroeg de fully loaded leverageratio van KBC Bank 4,43% (zie tabel) door de hogere totale exposure. Meer details, waaronder een beschrijving van de processen om het risico van een te hoge leverage te beheren, vindt u in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris).

Leverage ratio (KBC Bank geconsolideerd, volgens CRD IV/CRR (Basel III)) (in miljoenen euro)	31-12-2022 Fully loaded	31-12-2022 Transitional	31-12-2021 Fully loaded	31-12-2021 Transitional
Tier-1 kapitaal	15 202	15 749	16 415	16 210
Totale exposure	343 120	343 177	323 485	289 058
Balanstotaal	322 088	322 088	302 991	302 991
Transitionele aanpassing	0	57	0	617
Aanpassing voor derivaten	-3 014	-3 014	-1 644	-1 644
Aanpassing voor reglementaire correcties bij de berekening van Basel III tier 1- kapitaal	-2 209	-2 209	-1 657	-1 688
Aanpassing voor blootstellingen aan effectenfinancieringstransacties	813	813	1 016	1 016
Centrale Bank exposure	0	0	0	-35 014
Buiten balans exposures	25 442	25 442	22 778	22 778
Leverage ratio	4,43%	4,59%	5,07%	5,61%

ICAAP, ORSA en stress testing

Informatie is voorzien in het KBC's Risk Report, beschikbaar op www.kbc.com

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad en zijn comités op 31 december 2022*

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2022	Einde huidige mandaat	Bijgewoonde raadsvergaderingen	Niet-uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2022				10					7	9
DEBACKERE Koenraad	Voorzitter	Volledig jaar	2024	10	☐					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2023	10	☐	☐				9(v)
THIJS Johan	Voorzitter Directiecomité	Volledig jaar	2025	10				☐ (v)		
ANDRONOV Peter	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	8				☐		
BLAZEK Aleš	Uitvoerend bestuurder	8 maanden	2026	6				☐		
LUTS Erik	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	9				☐		
MOUCHERON David	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	9				☐		
PEPELIER Luc	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	10				☐		
VAN RIJSSEGHEM Christine	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	10				☐		
ARISS Nabil	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2025	10	☐		☐		7	9
CALLEWAERT Katelijn	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	10	☐	☐				
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	☐	☐				
MAGNUSSON Bo	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2024	10	☐		☐		7	9
PAPIRNIK Vladimira	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2023	10	☐					
REYES REVUELTA Alicia	Niet-uitvoerend bestuurder	8 maanden	2026	8	☐					
WITTEMANS Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	10	☐	☐			7(v)	

*John Hollows was bestuurder tot 27 april 2022. Hij nam deel aan 4 vergaderingen van de Raad.

Commissaris: PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Jeroen Bockaert..

Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad; Directiecomité: DC; Auditcomité: AC; Risk & Compliance Comité: RCC

(v) Voorzitter van dit comité

Wijzigingen in de Raad in 2022

- Aleš Blažek werd benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar en werd, ingevolge zijn benoeming als lid van het DC, uitvoerend bestuurder. Hij vervangt John Hollows, wiens mandaat afliep wegens het bereiken van de leeftijdsgrens.
- Alicia Reyes Revuelta werd benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.
- Christine Van Rijsseghem en Marc Wittemans werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.
- Nabil Ariss werd herbenoemd als onafhankelijk bestuurder voor een mandaat dat loopt tot 19 december 2025.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2022

Er waren geen wijzigingen in de samenstelling van de comités.

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2023

- Katelijne Callewaert en Marc Wittemans nemen ontslag als bestuurder met ingang van de algemene vergadering. De raad dankt hen voor de jarenlange bijdrage die zij aan de KBC groep hebben geleverd.
- Marc De Ceuster en Liesbet Okkerse worden, op advies van het Benoemingscomité en onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.
- Op advies van het Benoemingscomité worden Franky Depickere en Vladimira Papirnik voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar, dat afloopt na de algemene vergadering van 2027.

Curriculum van de voorgedragen nieuwe bestuurders:

- Marc De Ceuster is geboren in Brecht op 1 december 1962. Hij is doctor in Toegepaste Economische Wetenschappen en licentiaat in de Rechten. Hij is hoogleraar Financiële Economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij doceert en doet consulting binnen de domeinen Financiële Economie, Afgeleide Financiële Producten en Risk Management en publiceerde in verscheidene internationale tijdschriften. Van 2001 tot 2005 was hij deeltijds Director Risk Management bij Deloitte en van 2005 tot 2008 zetelde hij in het beleidscomité van de Universiteit Antwerpen Business School. Van 2009 tot 2015 was hij in opdracht van de Vlaamse Regering eerst waarnemer in de raad van bestuur en daarna bestuurder van de KBC Groep (en lid van het AC en RCC). Van 2018 tot 2019 was hij onafhankelijk bestuurder van Arkea Direct Bank. Eind 2019 trad hij als onafhankelijk bestuurder toe tot de raad van bestuur van Almancora Beheersmaatschappij, waar hij eerst voorzitter was van het auditcomité en vervolgens voorzitter van de raad van bestuur, het remuneratie- en het benoemingscomité.
- Liesbet Okkerse is geboren in Lier op 1 november 1978. Ze behaalde het diploma van doctor in de Toegepaste Economische Wetenschappen aan de UA (Universiteit Antwerpen). Ze was academisch actief, eerst als onderzoeker en assistent (2000-2007), vervolgens als docent en postdoctoraal onderzoeker aan de Universiteit van Antwerpen (2007-2009). Vanaf augustus 2009 werkt ze voor de gemeente Zoersel, eerst als financieel expert en vervolgens als financieel directeur (januari 2010 tot heden). Ze is sinds 2016 lid van de Raad van Bestuur van Cera Beheersmaatschappij en van Almancora Beheersmaatschappij. Sedert 2019 zetelt ze in de Raad van Bestuur van KBC Groep en van KBC Verzekeringen.

Samenstelling van het DC (op 31.12.2022)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), David Moucheron (CEO Divisie België), Aleš Blažek (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Peter Andronov (CEO Divisie Internationale Markten), Luc Popelier (Chief Financial Officer), Christine Van Rijsseghem (Chief Risk Officer).

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Jeroen Bockaert.

Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheerssystemen

Deel 1: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheersystemen binnen KBC

Een duidelijke strategie, organisatiestructuur en bevoegdheidsverdeling vormen het kader voor een deugdelijke bedrijfsvoering

We bespreken de strategie en de organisatiestructuur van de KBC-groep in de hoofdstukken Ons bedrijfsmodel en Onze strategie van dit jaarverslag.

De beleidsstructuur binnen de KBC-groep is op een functioneel duale structuur naar Belgisch model geschoeid:

- De Raad tekent de strategie en het algemene beleid uit. Hij oefent alle verantwoordelijkheden en handelingen uit die hem bij wet zijn voorbehouden. De Raad beslist, op voorstel van het DC, over het niveau van te nemen risico's (risk appetite).
- Het DC is belast met het operationele bestuur van de vennootschap binnen de door de Raad goedgekeurde algemene strategie en het algemene beleid. Om zijn specifieke verantwoordelijkheden inzake financieel beleid en risicobeheer waar te nemen, heeft het DC in zijn midden een chieffinancial officer (CFO) en een chiefrisk officer (CRO) aangesteld.

Het *Charter* beschrijft voor beide beleidsorganen hun respectieve bevoegdheden, hun samenstelling en werking, en de kwalificatievereisten van hun leden. Concrete informatie over samenstelling en werking is opgenomen in andere delen van dit hoofdstuk.

Bedrijfscultuur en integriteitsbeleid

Deontologie en integriteit zijn essentiële onderdelen van deugdelijk ondernemen. Eerlijkheid, integriteit, transparantie en confidentialiteit maken samen met een doordachte risicobeheersing deel uit van de strenge ethische normen die KBC hanteert, en dit zowel naar de letter als naar de geest van de regelgeving. Deze principes zijn onder andere vervat in het integriteitsbeleid en in specifieke codes, procedures en gedragslijnen en specifieke opleidingen en campagnes voor het personeel. We communiceren transparant over de belangrijkste beleidslijnen en gedragscodes. U vindt ze op www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen > Regels en beleidslijnen hanteren.

Het integriteitsbeleid omvat o.a. ook *gedragsrisico*, een begrip dat het risico als gevolg van een ongepaste verlening van financiële diensten aangeeft. Daarvoor heeft KBC een omvattende aanpak opgezet bestaande uit preventie, monitoring en rapportering. Uitgebreide groepswijde communicatiecampagnes en opleidingen over het omgaan met dilemma's zorgen voor de nodige bewustmaking rond dit thema. In het bijzonder in de domeinen van bescherming van de belegger en de bescherming van de verzekeringspolishouder is gedragsrisico cruciaal om de belangen van de klant te vrijwaren.

Het integriteitsbeleid richt zich in eerste instantie op de volgende domeinen, waarvoor naargelang het geval specifieke groepswijde complianceregels zijn uitgevaardigd:

- de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering, het naleven van embargo's en de preventie van financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens;
- het fiscale preventiebeleid, waaronder de bijzondere mechanismen en DAC 6;
- de bescherming van de belegger;
- gegevensbescherming (privacy), inclusief bankgeheim, elektronische communicatie, vertrouwelijkheid van informatie en professionele discretieplicht;
- de deontologie;
- de coördinatie van fraudebestrijding;
- de bescherming van de verzekeringspolishouder;
- de naleving van de antidiscriminatiewetgeving;
- de regels betreffende de bescherming van de consument: marktpraktijken, betalings- en kredietdiensten, behandeling van klachten door ondernemingen, regels m.b.t. kmo-financiering en PSD2;
- governance-aspecten van CRD IV en V, Solvency II en/of plaatselijke wetgeving, inclusief de scheiding van taken tussen het uitvoerende management en de toezichthoudende instanties, de werking van comités, onverenigbaarheid van mandaten, behoorlijk beloningsbeleid, Fit & Proper-vereisten, belangenconflicten, leningen aan leden van het DC en bestuurders en de met hen verbonden personen en aan aandeelhouders met een significante participatie, het verstrekken van advies m.b.t. uitbesteding alsook de regelgeving aangaande duurzaamheid.

Het Integriteitsbeleid heeft ook specifieke en uitgebreide aandacht voor deontologie en fraudebestrijding:

- Via doelgerichte campagnes en opleidingen neemt KBC initiatief om deze deontologische houding in het DNA van elke medewerker te verankeren. Elementen van dat beleid zitten onder andere verweven in het ethische beleid en het fraudebeleid van de groep en in de diverse andere beleidslijnen die in dit onderdeel worden aangegeven.
- Verschillende diensten, zoals Compliance, Inspectie, Interne Audit en ook de business zijn actief bezig met de preventie en het opsporen van fraude. Voor complexe fraudedossiers en/of zaken met een invloed op groepsniveau voert en/of coördineert Compliance Groep het onderzoek in zijn hoedanigheid van groepscompetentiecentrum voor fraude.

- Het beleid voor de bescherming van klokkenluiders in de KBC-groep biedt bescherming aan de (ex-)medewerkers of derden, die te goeder trouw aanwijzingen van fraude en ernstige wanpraktijken signaleren (zie verder).
- Geïnspireerd door de *UK Modern Slavery Act* publiceert KBC een *Modern Slavery Act Statement*, waarin KBC de strijd tegen iedere vorm van moderne slavernij in zijn activiteiten onderschrijft.

De KBC-Gedragslijn is een algemeen document gebaseerd op de waarden van de groep. Het schrijft aan alle medewerkers een gedrag voor dat daarmee overeenstemt. Het vormt de basis voor de ontwikkeling van meer gespecialiseerde gedragslijnen voor specifieke doelgroepen en beleidslijnen op groepsniveau. Het is de inspiratie voor bewustmakingscampagnes en opleidingen.

Bestrijding van corruptie en omkoping

KBC voert al jaren een nultolerantiebeleid ten opzichte van elke vorm van corruptie en duldt geen enkele uitzondering op dit beleid.

Het anti-corruptiebeleid van KBC bevestigt niet alleen de strijd tegen corruptie, maar zet ook in op het voorkomen van corruptie bij de uitoefening van al zijn werkzaamheden, inclusief de activiteiten uitgevoerd door het personeel van KBC, alsook door alle personen of entiteiten die activiteiten uitvoeren voor KBC of die KBC vertegenwoordigen in om het even welke hoedanigheid.

De bestrijding van corruptie en het vermijden van belangenconflicten in het algemeen maken zowel deel uit van een ex-cathedraopleiding als van verschillende digitale opleidingen (zie ook *tabel verderop*).

Het anticorruptiebeleid omvat ook het beleid inzake geschenken, giften en sponsoring: KBC wil zowel zijn medewerkers als zijn tegenpartijen beschermen door duidelijke en ondubbelzinnige criteria op te stellen voor transparant en redelijk gedrag. Geschenken, giften, entertainment, uitnodigingen en/of sponsoring, waarvan de tegenwaarde een bepaald bedrag (op jaarbasis) overschrijdt, moeten vooraf worden gemeld aan en goedgekeurd door het bevoegde directiecomité/management. In 2022 werden in België in dit verband 8 meldingen goedgekeurd. Ook in de Centraal-Europese entiteiten moeten giften boven een bepaald bedrag worden gemeld. In Tsjechië werden 7 en in Hongarije 6 meldingen goedgekeurd, terwijl er in de overige landen geen meldingen waren.

Anti-witwaspraktijken

Omdat KBC niet betrokken wil zijn bij activiteiten die beschouwd kunnen worden als het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, werd er op het niveau van de groep een antiwitwasbeleid uitgewerkt. Het doel van dat beleid bestaat erin om een algemeen kader voor de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (met inbegrip van de financiering en de verspreiding van massavernietigingswapens alsook de embargovereisten) vast te stellen. Elke entiteit binnen de groep heeft een eigen AML-programma ontwikkeld dat gebaseerd is op de groepswijde complianceregels, die de minimumregels omvatten, maar waarbij ook in de nodige ruimte is voorzien om de lokale wetgeving te kunnen implementeren.

Om alle risico's goed in kaart te kunnen brengen, vindt er een jaarlijkse risicobeoordeling plaats in alle entiteiten.

Aan alle medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers wordt op regelmatige tijdstippen opleiding gegeven (zie ook *tabel verderop*)

Daarnaast wordt van de medewerkers, de verbonden agenten en hun medewerkers verwacht dat ze de uitgewerkte procedures en voorschriften strikt opvolgen en de nodige waakzaamheid aan de dag leggen. Voor deze waakzaamheid wordt een risicogebaseerde benadering toegepast in functie van de risicoclassificatie van de klant, zowel bij de identificatie van de klanten als bij het controleren van de transacties. Bij twijfel of indien ze een verdachte transactie opmerken, moeten zij dit melden aan Compliance. .

In kader van de transactiemonitoring werd een geïntegreerd groepsbreed AI-platform ontwikkeld, gebaseerd op modellen en op machine learning, en uitgerold in België en in de Centraal-Europese landen van de groep.

Verantwoordelijke belastingbetaler

Het basisprincipe van de fiscale strategie van KBC is dat KBC Groep en al zijn entiteiten zich moeten gedragen als verantwoordelijke belastingbetalers, door een professionele naleving van de belastingwetgeving, een legitieme fiscale planning ondersteund door geldige businessdoelstellingen, die voorrang hebben op fiscale overwegingen. KBC neemt geen agressieve fiscale standpunten in omdat het zijn reputatie als verantwoordelijke belastingbetaler wil vrijwaren, en het houdt zich aan een strikt fiscaal risicobeheer op basis van deze principes. KBC-medewerkers mogen aan klanten geen advies geven dat hen zou kunnen aanzetten tot belastingfraude. Het verstrekte belastingadvies en de fiscale informatie moeten juridisch correct en duidelijk geformuleerd zijn. Alle belastingaangiften en -betalingen van KBC worden correct en op tijd ingediend. Bij belastingcontroles is volledige openheid in overeenstemming met de geldende lokale belastingwetgeving de algemene richtlijn. KBC reageert tijdig op alle wetswijzigingen door te investeren in de nodige IT-systemen en door zijn fiscale processen aan te passen aan de nieuwe regels. Er is een degelijke governance om de Fiscale Strategie van KBC op te volgen en te controleren. Het fiscaal voorkomingsbeleid wordt regelmatig geüpdatet en werd in overeenstemming gebracht met de instructies van de NBB inzake bijzondere mechanismen die in 2021 werden aangepast. KBC Groep beschikt over de nodige procedures om te voldoen aan de verplichtingen van DAC 6. KBC voldoet aan alle verplichtingen inzake CRS en FATCA.

Klokkenluidersbeleid

KBC heeft zijn beleid inzake klokkenluiders geactualiseerd, rekening houdend met nieuwe Europese regelgeving rond de bescherming van klokkenluiders. KBC verwacht van zijn medewerkers, zijn verbonden agenten en hun medewerkers dat ze tijdens hun werk waakzaam zijn voor aanwijzingen van misdrijven, ernstige overtredingen van regels of voorschriften en andere wanpraktijken door personeel of klanten. Alle KBC-medewerkers, verbonden agenten en hun medewerkers hebben de elementaire morele plicht en de juridische mogelijkheid om elk vermoeden van dergelijk gedrag te melden.

KBC faciliteert anonieme meldingen en kan ook rechtstreeks anoniem rapporteren aan de respectieve toezichthouders in de domeinen waarvoor ze bevoegd zijn.

KBC verbindt zich ertoe om de identiteit van de klokkenluiders af te schermen en hen te beschermen tegen alle mogelijke negatieve gevolgen van het te goeder trouw melden van een vermoeden, op de manier zoals opgenomen in de interne reglementen. Zodoende beschermt en respecteert KBC eveneens de rechten van de persoon waarop de melding betrekking heeft. Group Compliance ziet toe op de werking van dit beleid. In principe fungeert de lokale compliancefunctie als de entiteit waar alle rapporten en dossiers worden gecentraliseerd. De lokale compliancefunctie moet alle klokkenluidersdossiers rapporteren aan de Cel Ethiek van Groep Compliance. Het klokkenluidersbeleid wordt intern en extern (www.kbc.com, onder Duurzaam ondernemen) gepubliceerd.

In 2022 werden op groepsniveau 10 meldingen ontvangen, waarvan 5 uit Tsjechië, 1 uit Hongarije, 2 uit Slowakije en 2 uit Bulgarije. Verder onderzoek heeft bevestigd dat, uitgezonderd 2 gevallen, de andere ontvangen meldingen daadwerkelijk klokkenluidersrapporten zijn.

Gegevensbescherming

De Interne Groepscompliance-beleidslijn inzake gegevensbescherming legt een strikt privacy kader vast, dat moet worden gezien als minimumvereiste en moet worden toegepast in elke entiteit van de groep. Elke entiteit heeft een data protection officer aangesteld die het management en de medewerkers informeert en adviseert over hun verplichtingen op het gebied van privacy en gegevensbescherming en die toeziet op de naleving van de regelgeving en het beleid met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens.

We controleren de status door middel van regelmatige compliance-monitoringprogramma's en maken gebruik van bewustmakingscampagnes en opleidingen om de aandacht van de mensen vast te houden en ervoor te zorgen dat hun kennis up-to-date blijft (zie ook tabel verderop).

Gezien het belang van privacy- en gegevensbescherming worden het DC en het RCC op de hoogte gehouden via een kwartaalverslag.

U vindt meer informatie over databescherming en privacy in het Jaarverslag van KBC Groep, hoofdstuk Onze Strategie, De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur.

Gevolgde opleidingen, in % van het geselecteerde doelpubliek, 2022	Opleiding ethiek vermijden van belangenconflicten en bestrijding van corruptie	Opleiding antiwitwaspraktijken	Opleiding gegevensbescherming
België (KBC Bank, KBC Verzekeringen, KBC Securities, KBC Asset Management, verbonden verzekeringsagenten en hun medewerkers)	100%	90%	94%
Tsjechië (ČSOB Bank)	99%	99%	98%
Slowakije (ČSOB Bank)	99%	97%	98%
Hongarije (K&H Bank)	99%	98%	98%
Bulgarije (UBB)	91%	99%	94%

Het Three Lines of Defense-model wapent KBC tegen risico's die het behalen van de doelstellingen in het gedrang kunnen brengen

Om zich te wapenen tegen de risico's waaraan het bij het realiseren van zijn opdracht is blootgesteld, heeft het DC, onder zijn verantwoordelijkheid en onder toezicht van de Raad, een gelaagd intern controlesysteem geïmplementeerd. Dat systeem is algemeen bekend als het *Three Lines of Defense*-model.

1 De business

De business draagt de volle verantwoordelijkheid voor alle risico's van zijn activiteitsdomein en moet zorgen voor effectieve controles. De business verzekert hierbij dat de juiste controles op de juiste manier uitgevoerd worden, er voldoende kwaliteit schuilt in de zelfbeoordelingen van de eigen business, er voldoende risicobewustzijn aanwezig is en er voldoende prioriteit en ruimte gegeven wordt aan risico-onderwerpen.

2 De Risicofunctie, de Compliancefunctie, en voor bepaalde zaken Finance, Juridische en Fiscale Zaken, vormen de tweede verdedigingslinie

Onafhankelijk van de business formuleren de tweedelijnsrisico- en controlefuncties hun eigen mening aangaande de risico's waarmee KBC geconfronteerd wordt. Op die manier zorgen de tweedelijnsrisico- en controlefuncties voor toezicht op de controle

omgeving en de genomen risico's, evenwel zonder de primaire verantwoordelijkheid over te nemen van de eerste lijn. De taak van de tweedelijnsfuncties bestaat erin risico's te identificeren, te meten en te rapporteren. Om te verzekeren dat de Risicofunctie gehoord wordt, hebben de Chief Risk Officers een vetorecht, dat gebruikt kan worden in de verschillende comités waar belangrijke beslissingen worden genomen. De tweedelijnsrisico- en controlefuncties ondersteunen eveneens de consistente implementatie van het risicobeeld, het groepswijde kader, enz. doorheen de groep. Ze zien bovendien toe op de toepassing ervan.

De Compliancefunctie is een onafhankelijke functie binnen de groep. Ze wordt gekenmerkt door haar specifieke statuut van de functie (zoals bepaald in de wet- en regelgeving en zoals vertaald in het *Compliance Charter*), haar plaats in het organogram (hiërarchisch onder de CRO, met een functionele rapporteringslijn naar de voorzitter van het DC) en de bijhorende rapporteringslijnen (rapportering aan het RCC en in bepaalde gevallen zelfs aan de Raad).

Haar hoofddoel is te voorkomen dat KBC een Compliancerisico loopt of schade lijdt, van welke aard ook, als gevolg van het niet-naleven van de toepasselijke wetten, regelgeving of interne regels die tot het toepassingsgebied van de Compliancefunctie behoren of binnen de domeinen vallen die het DC haar heeft toegewezen. Daarom besteedt de Compliancefunctie bijzondere aandacht aan de naleving van het Integriteitsbeleid.

[3 Interne Audit ondersteunt, als onafhankelijke derdelijnscontrole, het DC, het AC en RCC en de Raad bij de bewaking van de effectiviteit en efficiëntie van het interne controle- en risicobeheersysteem](#)

Interne Audit verschaft redelijke zekerheid (*reasonable assurance*) omtrent de effectiviteit en efficiëntie van de interne controle- en risicobeheersysteemprocessen, inclusief Corporate Governance. Als onafhankelijke derdelijnscontrole – rapporterend aan het AC - voert het hiertoe risicogestuurde audits uit. Het ziet er ook op toe dat beleidsmaatregelen en processen aanwezig zijn en consistent toegepast worden binnen de Groep, zodat de continuïteit van de activiteiten gegarandeerd is.

Verantwoordelijkheden, kenmerken, organisatiestructuur en rapporteringslijnen, toepassingsgebied, auditmethodologie, samenwerking tussen interne afdelingen van de KBC-groep en uitbesteding van interne auditactiviteiten worden beschreven en toegelicht in het *Audit charter* van KBC Groep NV.

Conform internationale professionele auditstandaarden licht een externe derde partij de auditfunctie op regelmatige tijdstippen door. Dat gebeurde voor het laatst in 2019. De resultaten van die oefening werden aan het DC en het AC gerapporteerd.

[Het AC en het RCC spelen een centrale rol in de monitoring van het interne controle- en risicobeheersysteem](#)

Het DC beoordeelt jaarlijks of het interne controle- en risicobeheersysteem nog aan de vereisten voldoet en rapporteert daarover aan het AC en het RCC.

Die comités houden namens de Raad toezicht op de integriteit en doeltreffendheid van de interne controlemaatregelen en van het risicobeheer zoals dat onder de verantwoordelijkheid van het DC is opgezet. Het AC besteedt hierbij specifieke aandacht voor een correcte financiële verslaggeving. De comités bekijken ook of de door de vennootschap opgezette procedures aan de wet en andere reglementeringen voldoen.

Hun rol, samenstelling en werking en de kwalificatie van hun leden zijn vastgelegd in hun respectieve charters, die deel uitmaken van het *Corporate Governance Charter*. In andere paragrafen vindt u bijkomende informatie over deze comités.

[Deel 2: Beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de interne controle- en risicobeheer-systemen in verband met het proces van financiële verslaggeving](#)

Het is van cruciaal belang dat de financiële verslaggeving tijdig, accuraat en inzichtelijk is, zowel voor interne als voor externe stakeholders. Daarom moet het onderliggende proces voldoende robuust zijn.

De periodieke rapportering op het niveau van de vennootschap resulteert uit een gedocumenteerd boekhoudkundig proces. Er is een handleiding beschikbaar voor de boekhoudprocedures en het financiële verslaggevingsproces. De periodieke financiële staten worden rechtstreeks aangemaakt vanuit het grootboek. De boekhoudkundige rekeningen worden getoetst aan de achterliggende inventarissen. Het resultaat van die controles kan worden aangetoond. De periodieke financiële staten worden opgesteld conform de lokale waarderingsregels. De periodieke rapportering over het eigen vermogen wordt opgesteld conform de recentste besluiten van de Nationale Bank van België (NBB).

De belangrijkste verbonden ondernemingen beschikken over een aangepaste boekhoudkundige en administratieve organisatie en hebben procedures voor financiële interne controles. Het consolidatieproces wordt uiteengezet in een beschrijvend document. Het consolidatiesysteem en het consolidatieproces zijn al geruime tijd operationeel en bevatten talrijke consistentiecontroles.

De geconsolideerde financiële staten worden opgesteld conform de IFRS-waarderingsregels, die van toepassing zijn voor alle in de consolidatie opgenomen vennootschappen. De verantwoordelijke financiële directies (CFO's) van de dochterondernemingen certifiëren de juistheid en de volledigheid van de gerapporteerde financiële cijfers, conform de groepswaarderingregels. Het fiatteringscomité (*approval commission*), dat wordt voorgezeten door de directeurs van Investor Relations en van Experts, Reporting & Accounting, controleert de naleving van de IFRS-waarderingsregels en de volledigheid van de IFRS toelichtingsvereisten.

Conform de Wet op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen van 25 april 2014 heeft het DC van KBC Groep NV een evaluatie gemaakt van het interne controlesysteem met betrekking tot het financiële verslaggevingsproces en daarover een verslag opgesteld.

De groepswijde uitrol van procedures voor versnelde afsluiting, de opvolging van verrichtingen tussen groepsmaatschappijen (*Intercompanies*) en de permanente follow-up van een aantal risico-, prestatie- en kwaliteitsindicatoren (*Key Risk Indicators / Key Performance Indicators*) dragen continu bij tot de verhoging van de kwaliteit van het boekhoudkundige proces en het financiële verslaggevingsproces.

De interne controle van het boekhoudkundige proces steunt sinds 2006 op groepswijde standaarden inzake boekhoudkundige controles (*Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*). Die regels om de voornaamste risico's van het boekhoudkundige proces te beheersen, bepalen het opzetten en onderhouden van de architectuur van het boekhoudkundige proces: het opstellen en onderhouden van waarderingsregels en boekhoudschema's, het naleven van regels inzake autorisatie en functiescheiding bij de boekhoudkundige registratie van verrichtingen en het opzetten van een gepast eerstelijns- en tweedelijnsrekeningbeheer.

Het *Challenger Framework* (2012) en het *Data Management Framework* (2015) definiëren een degelijk beheer en beschrijven duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren binnen het financiële verslaggevingsproces. Het doel is de rapporteringsrisico's drastisch te verminderen door de *inputdata* te toetsen en de analyse, en dus het inzicht in de gerapporteerde cijfers, te verbeteren.

Jaarlijks moeten de juridische entiteiten, ter voorbereiding van de *Internal Control Statement* aan de toezichthouders, zelf beoordelen of ze voldoen aan de *Group Key Control Accounting and External Financial Reporting*. Het resultaat van die zelfbeoordeling wordt geregistreerd in de *Group Risk Assessment Tool* van de risicofunctie. Hierbij worden *Business Process Management*-technieken (BPM) toegepast, gebruik makend van procesinventarissen, procesbeschrijvingen (*Turtle Diagrams*) en analyses van de potentiële risico's in de processen (*Failure Mode & Effects Analysis* (FMEA)) aangevuld met een ingevulde CFO-vragenlijst. Daarmee bevestigen de CFO's formeel en onderbouwd dat binnen hun entiteit alle gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot het *end-to-end* proces van de externe financiële verslaggeving adequaat worden opgenomen. De waarheidsgetrouwheid van die bevestiging kan te allen tijde worden geverifieerd door alle betrokken interne en externe stakeholders.

Interne Audit van KBC Groep NV auditeert het boekhoudkundige proces en het externe financiële verslaggevingsproces *end-to-end*, zowel statutair als geconsolideerd.

Voor het toezicht dat het AC uitoefent, verwijzen we naar de voorgaande paragrafen.

Aandeelhoudersstructuur per 31 december 2022

De wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten waarvan aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt en houdende diverse bepalingen, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien de door haar uitgegeven stemrechtverlenende effecten niet op een gereguleerde markt zijn opgenomen.

Het aandeelhouderschap van KBC Bank NV op 31 december 2022 is als volgt: alle 995 371 469 aandelen zijn in handen van KBC Groep NV.

Bekendmaking ter uitvoering van artikel 34 van het Belgische KB van 14 november 2007

Artikel 34 van het Belgisch KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, is niet van toepassing op KBC Bank aangezien KBC Bank geen effecten met stemrecht tot de verhandeling op een gereguleerde markt heeft laten opnemen.

Overige informatie

- Verwerving van eigen aandelen: KBC Bank NV en zijn dochterondernemingen hebben geen eigen aandelen in bezit.
- Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het Belgisch Wetboek van Venootschappen en Verenigingen vallen: in de loop van het boekjaar 2022 vereiste de beslissing van de Raad tot het verlenen van kwijting aan de leden van het DC, in uitvoering van artikel 7:109, §3 van het WVV, de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 17 maart 2022. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

Er wordt toegelicht dat KBC Bank een duaal bestuursmodel heeft, doch hybride aangezien alle leden van het directiecomité ook lid moeten zijn van de raad van bestuur. Artikel 7:109, §3 WVV bepaalt dat de Raad, na de vaststelling van de jaarrekening, moet beslissen over de aan de leden van het directiecomité te verlenen kwijting. De Raad moet de vermogensrechtelijke gevolgen van de voorgestelde beslissing omschrijven en het voorgenomen besluit verantwoorden.

De Raad erkent dat er een belangenconflict is van vermogensrechtelijke aard, maar dat er geen vermogensrechtelijke gevolgen zijn vermits de Raad niet de intentie heeft om een vordering tot schadevergoeding in te dienen tegen het Directiecomité en zijn leden.

De Raad beslist om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité.

Er kwamen geen belangenconflicten voor die een toepassing van artikel 7:116 of 7:117 WVV vereisten.

- De Raad werkte een regeling uit betreffende transacties en andere contractuele banden tussen de vennootschap (met inbegrip van met haar verbonden vennootschappen) en haar bestuurders die niet onder de belangenconflictenregeling van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen. Die regeling is opgenomen in het Corporate Governance Charter van KBC Bank NV dat van toepassing was tot eind 2022.
- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2022 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2022 bestond het AC uit de volgende leden:
 - Wittemans Marc, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, grauaat in de Fiscale Wetenschappen en in de Actuariële Wetenschappen. Hij was tot eind augustus 2022 gedelegeerd bestuurder van MRBB BV, holdingmaatschappij van de Boerenbond. Hij is voorzitter van het AC. Met ingang van de algemene vergadering van 2023 zal hij als voorzitter van het AC worden opgevolgd door [] (cv: zie hierboven).
 - Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder, 'graduate' van de HEC Paris en van de University of Chicago Booth School of Business. Hij adviseert al meer dan 30 jaar raden van bestuur van ondernemingen, financiële instellingen en non-profit organisaties over strategie, governance, organisatie, bedrijfsvoering, fusies & overnames en bedrijfsfinanciering. Hij deed dit eerst bij McKinsey, daarna bij J.P. Morgan, waar hij ontslag nam als vice-voorzitter. Hij is de oprichter van Fresnel1823, een onafhankelijk bedrijfsadviseur.
 - Bo Magnusson (onafhankelijk bestuurder), studeerde af aan het High School Social Science Programme en heeft diploma's in boekhouding, macro-economie, thesauriebeheer en financieel en risicobeheer. Hij oefende verschillende functies uit bij SEB (1982-2011), onder meer in de domeinen boekhouding en financiering. Tijdens zijn loopbaan daar was hij achtereenvolgens hoofd van de Retail afdeling (2005-2008), ondervoorzitter en CEO (2008-2011) en hoofd van Group Staff & Business Support (2009-2011). Hij was voorzitter van de Board van Carnegie Investment Bank AB (2012-2019), SBAB Bank AB (2013-2019), Norrporten AB (2013-2016), 4T Sverige AB (2012-2015) en Vice Voorzitter van de Board van Swedbank AB (2019-2022). Hij is Voorzitter van de Board van FCG Group AB sinds 2022.

Deze leden beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de bank en op het gebied van boekhouding en/of audit.

- Op 31 december 2022 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - Franky Depickere, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in Handels- en Financiële Wetenschappen (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera CV en KBC Ancora NV. Hij is voorzitter van het RCC.
 - Nabil Ariss, onafhankelijk bestuurder.
 - Bo Magnusson, onafhankelijk bestuurder.

Rekening met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- Het Remuneratiecomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Het Remuneratiecomité adviseert de Raad van Bestuur van KBC Groep NV inzake het gevolgde vergoedingsbeleid, zowel in KBC Groep NV als in KBC Bank NV. Op 31 december 2022 bestond het Remuneratiecomité uit de volgende leden: Koenraad Debackere (voorzitter), Alicia Reyes Revuelta en Philippe Vlerick.
- Het Benoemingscomité van KBC Groep NV is eveneens bevoegd voor KBC Bank NV. Op 31 december 2022 bestond het Benoemingscomité uit Koenraad Debackere (voorzitter), Philippe Vlerick, Franky Depickere, Sonja De Becker en Vladimira Papirik.
- In toepassing van de wetgeving inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van kredietinstellingen worden hierna de externe functies die door de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Bank NV worden uitgeoefend in andere vennootschappen (met uitzondering van de functies waargenomen in vennootschappen in de zin van artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993) weergegeven.
- De externe mandaten van de niet-uitvoerende leden van de Raad van bestuur vindt u op www.kbc.com, onder *Corporate Governance > Management > Externe mandaten*

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- **AC** (*amortized cost*): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- **OCI** (*other comprehensive income*): wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen
- **FVOCI** (*fair value through other comprehensive income*): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- **FVPL** (*fair value through profit or loss*): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Bestaat uit:
 - **MFVPL** (*mandatorily at fair value through profit or loss*): verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT))
 - **FVO** (*fair value option*): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- **POCI** (*purchased or originated credit impaired assets*): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2022	2021
Nettorente-inkomsten	3.1	4 724	4 054
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	10 826	5 934
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 6 102	- 1 880
Dividendinkomsten	3.2	19	14
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	320	32
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	3.4	- 6	8
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	2 256	2 210
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	2 942	2 831
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 686	- 620
Overige netto-inkomsten	3.6	- 52	140
TOTALE OPBRENGSTEN		7 261	6 457
Exploitatiekosten	3.8	- 4 308	- 3 905
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 1 860	- 1 816
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 2 185	- 1 836
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 263	- 253
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	- 275	269
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	- 155	329
<i>op goodwill</i>	3.10	- 5	- 7
<i>op overige</i>	3.10	- 115	- 53
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	- 10	- 5
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		2 668	2 816
Belastingen	3.12	- 470	- 681
RESULTAAT NA BELASTINGEN		2 197	2 135
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	2 197	2 135

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in de hoofdstukken Ons financieel rapport en Onze divisies. De commissaris heeft die hoofdstukken niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in Toelichting 3.1.
- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2022 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.
- De rente-inkomsten en rentelasten zijn beïnvloed door een wijziging in de presentatie (geen invloed op de nettorente-inkomsten). Voor meer informatie: zie Toelichting 3.1.

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(comprehensive income)

(in miljoenen euro)	2022	2021
RESULTAAT NA BELASTINGEN	2 197	2 135
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 197	2 135
OCI DIE NAAR DE W&V KAN WORDEN OVERGEBOKT	- 78	213
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 223	- 142
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 293	- 167
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	64	31
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	5	- 6
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	6	- 8
Uitgestelde belastingen	- 1	2
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	172	186
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	166	197
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	- 55	- 62
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	61	52
Brutobedrag	80	66
Uitgestelde belastingen	- 19	- 15
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 21	255
Brutobedrag	- 21	255
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	- 4	- 84
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 65	- 113
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	12	28
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	49	0
Brutobedrag	66	0
Uitgestelde belastingen	- 16	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	- 2	- 2
OCI DIE NIET NAAR DE W&V ZAL WORDEN OVERGEBOKT	184	184
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	3	13
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	3	14
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	- 1
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	180	173
Wijzigingen	244	230
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	- 64	- 57
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	1	- 2
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	1	- 2
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	2 304	2 532
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 304	2 532

- Herwaarderingsreserves in 2022: de nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-223 miljoen euro) wordt vooral verklaard door hogere rentevoeten, grotendeels gerelateerd aan staatsobligaties van Europese landen. De nettowijziging in de afdekkingsreserve - kasstroomafdekking (+172 miljoen euro) is voornamelijk te verklaren door hogere rentevoeten. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+180 miljoen euro) wordt verklaard door de impact van de hogere discontovoet toegepast op de verplichtingen, deels tenietgedaan door het negatieve rendement van de fondsenbeleggingen en de hogere inflatie. De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen was onbelangrijk. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (-21 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de depreciatie van de Hongaarse forint tegenover de euro, en de realisatie van positieve omrekeningsverschillen in Tsjechische kroon door dividenduitkering in de groep, voor een groot deel gecompenseerd door de appreciatie van de Amerikaanse dollar en de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro. De afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (-4 miljoen euro) was negatief beïnvloed door de appreciatie van de Amerikaanse dollar en de Tsjechische kroon (slechts beperkte volumes afdekkingsinstrumenten in Hongaarse forint), grotendeels gecompenseerd door een verminderde afdekking in Tsjechische kroon door de dividenduitkering binnen de groep.
- Herwaarderingsreserves in 2021: de nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-142 miljoen euro) wordt voornamelijk verklaard door hogere rentevoeten, vooral met betrekking tot overheidsobligaties van diverse Europese landen. De nettowijziging in de afdekkingsreserve (kastroomafdekking) van +186 miljoen euro wordt voornamelijk verklaard door de algemene renteverhoging. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+173 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met hogere discontovoeten toegepast op de verplichtingen en het positieve rendement op de fondsenbeleggingen, deels gecompenseerd door een verhoogde (en sinds het derde kwartaal van 2021 marktgebaseerde) inflatiecurve. De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen (+13 miljoen euro) was beperkt. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (+255 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de appreciatie van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro, deels gecompenseerd door de afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (-84 miljoen euro). Het hedgingbeleid van deelnemingen in vreemde munten is erop gericht de kapitaalratio van de groep te stabiliseren (en niet het eigen vermogen van de aandeelhouders).

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)

	Toelichting	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	51 385	40 602
Financiële activa	4.0	259 824	246 157
<i>Geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	246 553	231 707
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	3 584	4 741
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	9 160	9 434
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	8 493	8 850
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	528	274
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	-4 335	- 436
Belastingvorderingen	5.2	1 069	1 189
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	124	133
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	944	1 056
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	8 054	10 001
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	33	38
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	3 181	3 202
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	1 916	1 396
Overige activa	5.1	960	843
TOTAAL ACTIVA		322 088	302 991
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	301 525	278 993
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	290 586	269 288
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	10 369	8 611
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	9 164	7 299
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	570	1 093
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	-1 443	- 863
Belastingverplichtingen	5.2	178	85
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	132	44
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	47	41
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	2 020	4 262
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	416	278
Overige verplichtingen	5.8	1 579	1 691
TOTAAL VERPLICHTINGEN		304 275	284 445
Totaal eigen vermogen	5.10	17 813	18 547
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	16 313	17 047
Additionele tier 1-instrumenten opgenomen in eigen vermogen	5.10	1 500	1 500
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		322 088	302 991

- De invloed van de belangrijkste overnames en verkopen in 2022 en 2021 beschrijven we in Toelichting 6.6.
- De toename van het balanstotaal in 2022 wordt daarnaast voornamelijk verklaard door hogere uitstaande repo's en zicht- en termijndeposito's, wat aanleiding geeft tot hogere tegoeden bij centrale banken en hogere leningen en voorschotten aan klanten. Dat wordt gedeeltelijk tenietgedaan door hoger verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico (zowel op activa als verplichtingen) door de forse rentestijging in 2022 en lagere posities op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (op het passief vooral door de gedeeltelijke terugbetaling van TLTRO III (-9,1 miljard euro; zie Toelichting 4.1)).

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Over- gedragen resultaat	Totaal herwaar- derings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additionele tier 1- instrumenten in eigen vermogen	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
2022									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	9 732	2 066	0	6 224	- 976	17 047	1 500	0	18 547
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 197	0	2 197	0	0	2 197
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 2	108	107	0	0	107
Subtotaal	0	0	0	2 196	108	2 304	0	0	2 304
Dividenden	0	0	0	-2 986	0	-2 986	0	0	-2 986
Coupon op AT1	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Overboeking van reserve naar ingehouden resultaat bij realisatie	0	0	0	20	- 20	0	0	0	0
Invloed van bedrijfscombinaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	- 823	89	- 734	0	0	- 734
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	5 401	- 887	16 313	1 500	0	17 813
2021									
Saldo aan het einde van het vorige jaar	9 732	2 066	0	4 146	- 1 378	14 567	1 500	0	16 067
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	2 135	0	2 135	0	0	2 135
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	- 2	399	397	0	0	397
Subtotaal	0	0	0	2 133	399	2 532	0	0	2 532
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Coupon op AT1	0	0	0	- 52	0	- 52	0	0	- 52
Kapitaalverhoging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	- 3	3	0	0	0	0
Invloed van bedrijfscombinaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	2 077	402	2 480	0	0	2 480
Saldo aan het einde van het jaar	9 732	2 066	0	6 224	- 976	17 047	1 500	0	18 547

- Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.
- Aandeelhouderschap: zie deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Kapitaalverhogingen, additional tier 1-instrumenten, inkoop van eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2021 was nihil: in navolging van de aanbevelingen van de ECB ter zake, en gegeven de voldoende liquiditeiten in KBC Groep NV, werd voor boekjaar 2020 geen brutodividend uitbetaald. De post Dividenden in 2022 (2 986 miljoen euro) bevat het slotdividend over boekjaar 2021 van 1 483 miljoen euro, uitbetaald in mei 2022 en een interimdividend van 1 503 miljoen euro, uitbetaald in augustus 2022.
- We stellen aan de Algemene Vergadering van 26 april 2023 een dividend van 2 697 miljoen euro voor met betrekking tot 2022, bestaande uit het in augustus 2022 uitgekeerde interimdividend van 1 503 miljoen euro en een slotdividend van 1 194 miljoen euro, te betalen in mei 2023. Zie ook verder in het hoofdstuk We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021	01-01-2021
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 147	77	218
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	8	24	8
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	- 936	- 1 108	- 1 294
Omrekeningsverschillen	- 137	- 116	- 371
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	75	78	163
Wijziging in toegezegd pensioenregelingen	250	70	- 103
Eigen kredietrisico via eigen vermogen	0	- 1	1
Totaal herwaarderingsreserves	- 887	- 976	- 1 378

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)

Toelichting¹

2022

2021

BEDRIJFSACTIVITEITEN				
Resultaat vóór belastingen	Geconsol. winst- en verliesrekening		2 668	2 816
Aanpassingen voor non-cash items in winst en verlies			2 560	797
Resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten	Geconsol. winst- en verliesrekening		0	0
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	3.10, 4.2, 5.4, 5.5		397	328
Winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen	-		- 12	- 29
Wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3.10		155	- 329
Wijzigingen in overige voorzieningen	5.7		156	4
Overige niet-gerealiseerde winst of verlies	-		1 854	818
Opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.11		10	5
Kasstromen uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	-		5 227	3 613
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)			- 10 035	- 6 312
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier	4.1		- 12 949	- 6 778
Financiële activa FVOCI	4.1		1 008	1 052
Financiële activa FVPL	4.1		305	- 266
<i>waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1		431	- 91
Afdekkingsderivaten	4.1		- 247	- 113
Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa	-		1 849	- 206
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)			15 789	14 053
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	4.1		16 440	14 432
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	4.1		1 836	115
<i>waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1		1 822	177
Afdekkingsderivaten	4.1		- 358	- 33
Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen	-		- 2 129	- 462
Betaalde belastingen	3.12		- 408	- 349
Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten			10 573	11 006
INVESTERINGSACTIVITEITEN				
Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1		- 12 573	- 6 234
Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1		9 071	9 171
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel inclusief de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6		- 42	0
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel inclusief de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)			0	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-		- 5	- 18
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures	-		0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-		0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	5.4		- 71	- 5
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	5.4		13	17
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5		- 201	- 196
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5		1	3
Aankoop van materiële vaste activa	5.4		- 543	- 581
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	5.4		242	289
Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten			- 4 106	2 444

(in miljoenen euro)	Toelichting ¹	2022	2021
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	- 1 579	- 1 892
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	1 584	2 904
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte van additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	- 2 986	0
Coupon op additionele tier 1-instrumenten		- 52	- 52
Nettokasstroom uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		- 3 034	960
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Nettoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten		3 434	14 410
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar		63 502	47 749
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		503	1 343
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode		67 439	63 502
OVERIGE INFORMATIE			
Betaalde rente ²	3.1	- 6 102	- 1 880
Ontvangen rente ²	3.1	10 826	5 934
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	19	14
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. Balans	51 385	40 602
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	1 236	3 145
Reverse repo's met kredietinstel. & beleggingsondernemingen in minder dan drie maanden	4.1	19 903	24 450
Bankdeposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	- 5 086	- 4 695
Geldmiddelen en kasequivalenten in groepen activa die worden afgestoten		0	0
Totaal		67 439	63 502
<i>waarvan niet beschikbaar</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

¹ De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

² De betaalde en de ontvangen rente worden in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de gepronoteerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten:
 - omvatten in 2022 onder meer het gerealiseerde resultaat in combinatie met een sterke depositogroei (voornamelijk klantendepositos) en repo's, deels gecompenseerd door een toegenomen portefeuille woningkredieten en termijnskredieten en gedeeltelijke terugbetaling TLTRO III.
 - omvatten in 2021 onder meer een sterke depositogroei, TLTRO III (bijkomende opname van 2,5 miljard euro), in combinatie met het gerealiseerde resultaat;
- Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten:
 - omvatten in 2022 onder meer bijkomende investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en daarnaast -42 miljoen euro gerelateerd aan de overname van de Bulgaarse activiteiten van Raiffeisenbank (nu KBC Bank Bulgaria),
 - omvatten in 2021 onder meer investeringen in schuldpapier gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs dat de vervaldag bereikte, deels gecompenseerd door nieuwe investeringen;
- Nettokasstroom uit of aangewend bij financieringsactiviteiten:
 - omvatten in 2022 onder meer de dividenduitkering (-3,0 miljard euro), de uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB Tsjechië en KBC Bank NV tekenden voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2022 heeft vooral te maken met terugbetalingen) en de opbrengst of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Bank NV tekende voor het grootste deel van het bedrag, de ontwikkeling in 2022 heeft voornamelijk te maken met 4,1 miljard uitgiften en 2,8 miljard terugbetalingen).
 - omvatten in 2021 onder meer de uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen (KBC Ifima, ČSOB Tsjechië en KBC Bank NV stonden in voor het grootste deel van het bedrag; de ontwikkeling in 2021 heeft vooral te maken met terugbetalingen) en de opbrengst of terugbetaling van achtergestelde schulden (KBC Bank NV was goed voor het grootste deel van het bedrag, de ontwikkeling in 2021 heeft voornamelijk te maken met 3,7 miljard uitgiften en 0,8 miljard terugbetalingen).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

- De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV, inclusief alle toelichtingen, op 16 maart 2023 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).
- Er werden geen nieuwe IFRS-normen van kracht op 1 januari 2022 die een significante invloed hebben voor KBC.
- De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2022. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.
 - IFRS 17: geen impact voor KBC Bank.
 - Wijzigingen aan IAS 1 Presentatie van financiële staten: vereist dat ondernemingen informatie verstrekken over grondslagen voor financiële verslaggeving die materieel zijn, in plaats van een opsomming van hun belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving. KBC zal dit toepassen van zodra dat verplicht is (in het jaarverslag over 2023).
 - Overige: de IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Bank NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de going concern-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk, ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (hedge accounting), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39.

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname in de balans: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt met betrekking tot de contractuele voorzieningen van de instrumenten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan.

Verwijderen uit de balans en herziening: KBC verwijdert financiële activa uit de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen eruit aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit de financiële activa overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Bij wijziging van de voorwaarden tijdens de looptijd van een financieel actief beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als verwijdering van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en op basis van de gewijzigde voorwaarden een nieuw financieel actief wordt opgenomen. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Afschrijvingen: KBC schrijft de bruto boekwaarde van financiële activa (of een deel van de bruto boekwaarde) af die als oninbaar worden beschouwd. Dat betekent dat er geen gerechtvaardigde verwachting bestaat dat KBC enige interesten of kapitaal zal kunnen innen op een redelijke termijn. De timing van afschrijvingen hangt onder andere af van de portefeuille, het bestaan en type van waarborgen, het afwikkelingsproces per jurisdictie en lokale wetgeving. Wanneer een lening oninbaar is, zal de brutoboekwaarde rechtsreeks ten opzichte van de overeenkomende waardevermindering worden afgeboekt. Inkomsten op eerder afgeschreven bedragen worden in de winst-en-verliesrekening erkend als een terugdraaiing van waardevermindering. KBC maakt een onderscheid tussen boekhoudkundige afschrijvingen (waarbij nog iets wordt gedaan om bedragen terug te vorderen) en schuldkwijtschelding. Het laatste houdt in dat een deel van of de volledige uitstaande schuld bij de klant wordt kwijtgescholden.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandelen te worden aangemerkt, worden door KBC geclassificeerd als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat ook aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze

worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan allebei de volgende voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Businessmodelbeoordeling

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt gebruikt om na te gaan of schuldinstrumenten mogen worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij de beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling van het bedrijfsmodel door in het kader waarvan een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het bestuur wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het bestuur erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) en de wijze waarop deze risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden beloond – bijvoorbeeld of de beloning is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk beschouwd, maar in aanmerking genomen in het kader van een globale beoordeling van de wijze waarop het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van de wijze waarop kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat ze noch worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), alsook een winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen.

Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode onmiddellijk na de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat alleen de aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);

In de bankactiviteit geldt de weerlegbare veronderstelling dat alle aandelen worden beschouwd als FVOCI als ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden of een voorwaardelijke vergoeding in een bedrijvencombinatie waarop IFRS 3 van toepassing is. De keuze om aandelen op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in OCI en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet voor afdekkingsdoeleinden worden aangehouden (derivaten voor handelsdoeleinden): operationele eenheden van KBC kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te genereren. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangeduid als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Hedge accounting'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, overeenkomstig de leidraden en standaarden van toezichthouders op de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangeduid als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft binnen een periode van 2 jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de 2 jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening wordt beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) – algemeen

Het model voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa heet 'het model van te verwachten kredietverliezen'.

Het toepassingsgebied van het model van te verwachten kredietverliezen is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model van te verwachten kredietverliezen is van toepassing op de volgende financiële instrumenten:

- schuldinstrumenten gewaardeerd tegen AC en FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het model van te verwachten kredietverliezen van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor indeling van financiële activa in 'stages' of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingswinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de datum van verslaggeving. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en OCI.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het model van te verwachten kredietverliezen worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' uitmaakt hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en dienovereenkomstig heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveaus – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveaus:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de datum van verslaggeving een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt de uitzondering voor laag kredietrisico voor obligaties met een rating van beleggingskwaliteit.
- Interne rating: [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan] dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er op de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische

gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn een onverwachte evolutie van de macro-economische omgeving (bv. als gevolg van de coronacrisis) of onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen (bv. als gevolg van de oorlog in Oekraïne) en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een defaulted bedrijf).

Als geen van deze beoordelingen leidt tot een overheveling naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een latere datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrapt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financieel actief in categorie 1.

- **Interne rating:** de interne rating wordt gebruikt als het voornaamste criterium om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit (d.w.z. het contract). De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- **Kredietherstructurering:** geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze al aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- **Aantal dagen betalingsachterstand:** KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de richtlijn. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- **Interne rating als 'backstop':** KBC gebruikt een absolute waarde van de kans op default als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Deze 'backstop' stemt overeen met de hoogste kans op default (d.w.z. PD 9 op basis van de interne rating van KBC), vooraleer een financieel actief als defaulted beschouwd wordt.
- **Beoordeling door het bestuur:** tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er op de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (enkele voorbeelden: zie hierboven).

Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als het product van probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijds waarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden die volgt op de datum van verslaggeving.

KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke IFRS 9-modellen voor probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (d.w.z. de Baselmodellen). Meer informatie over die kredietrisicomodellen van KBC vindt u in de sectie 'Internal Modelling' van het Risk Report, op www.kbc.com. KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9:

- KBC maakt geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft;
- KBC brengt aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de cyclus als geheel (through-the-cycle), in tegenstelling tot de toezichthouder;
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de dossiers die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto contante waarde van het (niet-) recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een modelscope die vergelijkbaar is met het IFRS 9-model, wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

KBC geeft toekomstgerichte informatie in de berekening van te verwachten kredietverliezen weer als macro-economische variabelen en op basis van de beoordeling van idiosyncratische gebeurtenissen door het management. De hoofdeconoom van KBC ontwikkelt 3 verschillende macro-economische toekomstscenario's (basis, negatief en positief) voor alle thuismarkten van KBC en bepaalt een overeenkomstige weging voor elk scenario. Elk kwartaal past KBC de macro-economische toekomstscenario's en toegewezen wegingen die gebruikt worden in de berekening van de te verwachten kredietverliezen aan in overeenstemming met de input van zijn hoofdeconoom. De selectie van macro-economische variabelen die in deze toekomstscenario's worden gedefinieerd voor de onderdelen PD, EAD en LGD van de ECL-berekening gebeurt op basis van statistische correlaties in historische informatie.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag. Daarbij wordt de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt tot de contractuele periode in verband met de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij al bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op het ogenblik van creatie aan de definitie van default beantwoordden). POCI-activa worden bij eerste opname erkend tegen een nettobedrag van waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In volgende periodes wordt elke wijziging van tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen opgenomen in de resultatenrekening. Gunstige wijzigingen worden weergegeven als terugname van waardevermindering, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen op de rapporteringsdatum lager zijn dan die van het moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een belangrijke oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van een grondige oordeelsvorming.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

'Geldmiddelen' omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geassocieerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogeninstrumenten. Een financieel instrument wordt geassocieerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geassocieerd als een aandeel wanneer aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals omschreven in 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Dit is doorgaans op de ontvangstdatum van de ontvangen vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde, verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden uit de balans verwijderd wanneer ze tenietgedaan worden, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan ook een financiële verplichting uit de balans verwijderen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgever van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of in geval van aanzienlijke wijziging van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, verwijdert KBC de oorspronkelijke financiële verplichting uit de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting in de balans op. Wanneer een ruil van schuldinstrumenten of wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedegelde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9:

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijsschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor er aanwijzingen bestaan van een recent patroon van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangeduid als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen in de reële waarde die betrekking hebben op het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:
 - beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden toegepast wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan wanneer de waardering van activa

of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;

- o hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract. In dat geval mag het volledige hybride instrument worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). KBC classificeert de meeste van zijn financiële verplichtingen in deze categorie, inclusief financiële verplichtingen die worden gebruikt om handelsactiviteiten te financieren maar zelf niet voor handelsdoeleinden bestemd zijn (bv. uitgegeven obligaties). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De al verlopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve wijzigingen die betrekking hebben op het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI.

Dienovereenkomstig worden mutaties in OCI op verschillende plaatsen gepresenteerd: wijzigingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere wijzigingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting uit de balans wordt verwijderd en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting uit de balans wordt verwijderd. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle wijzigingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening. Dat is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – Financiële garantiecontract

Een financiële garantiecontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die ze lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiële garantiecontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardevermindering') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die is opgenomen in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten.

Reverse repo's en repo's

Reverse repo's: wanneer KBC een financieel actief heeft gekocht en tegelijkertijd een overeenkomst is aangegaan om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen, wordt de overeenkomst geboekt als een lening of voorschot en de onderliggende waarde wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

Repo's: dat zijn transacties waarbij KBC een effect verkoopt en tegelijkertijd ermee instemt om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen voor de verplichting om de terugkoopprijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag wanneer (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren en (ii) het

voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment waarop de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwicht tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in OCI. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderingskosten op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij wordt zowel met de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als met de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract rekening gehouden. Die waarderingskosten worden gewogen op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij, die bepaald wordt door middel van een genoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten karakteristieken vertonen vergelijkbaar met die van de tegenpartij van het financiële instrument (rating, sector, geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij rekening gehouden wordt met de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door waarborgen gedekte derivaten om bij de waardering rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de principes van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanduiding van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen als zeer effectief kan worden aangemerkt of naar verwachting als zodanig zal kunnen worden aangemerkt, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte toekomstige transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: cash flow hedge, micro-hedge op basis van reële waarde, fair value hedges voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Cash flow hedges: als een derivaat is aangeduid als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte toekomstige transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (cash flow hedge) van OCI. Het niet-effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reëlewaardeafdekking voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Fair value hedges voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering voor de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangeduid, en neemt een deel van de beperkingen op reëlewaardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de uitzondering voor de EU mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van een portefeuille van leningen en een portefeuille van deposito's van particulieren af met renteswaps. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige leningen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangeduid als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in OCI. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatie-aanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang omdat beide classificaties resulteren in een gelijkaardige behandeling, zowel op de balans als in de resultatenrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (samen de nettoactiva) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van de aandelen van KBC. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen op korte termijn

Personeelsbeloningen op korte termijn, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden weergegeven in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Exploitatiekosten' in de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdragenregelingen of toegezegdepensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdragenregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer zelf betalen aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit de bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdepensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariële of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd.

In België gaan toegezegdebijdragenregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdepensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdepensioenregelingen.

Verplichtingen in het kader van de toegezegdepensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdragenregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, bruggpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen jegens werknemers uit hoofde van de toegezegdepensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdepensioenregelingen worden verdisconteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdepensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en worden geboekt in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15, Opbrengsten uit contracten met klanten, aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen verantwoord als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die als Effecten en assetmanagement worden voorgesteld, vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten voordele van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijks of driemaandelijks beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component.

Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling. Dat wil zeggen dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor verschillende transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal afgerond wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan de eraan gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op een systematische basis die strookt met de manier waarop KBC de kosten opneemt die de subsidies beogen te compenseren.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de tot een verplichting leidende gebeurtenis die opname van de verplichting teweegbrengt zich heeft voorgedaan zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op in de 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. Winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan of teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht zijn.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de datum van verslaggeving wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop ze betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en de voorwaartse compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden uit de balans verwijderd na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van de verwijdering uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa zijn onderhevig aan bijzondere waardevermindering wanneer er een aanwijzing is dat het actief in bijzondere mate in waarde is gedaald.

Afschrijvingskosten, bijzondere waardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen in de post 'Exploitatiekosten' van de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat door KBC wordt gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen initiële kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) worden verworven als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hierna), (ii) afzonderlijk worden verworven of (iii) intern worden ontwikkeld.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien;
- de intentie om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immateriële vermogensbestanddeel te gebruiken of te verkopen;
- de wijze waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan kunnen op een betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met de handhaving van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet meer bedraagt dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderverslies moet worden opgenomen kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. de toestand van het actief) of een externe bron (bv. nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt wanneer de realiseerbare waarde ervan lager is dan de

boekwaarde op de datum van verslaggeving. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de verdisconteerde toekomstige kasstromen die een actief of een kasstroom genererende eenheid naar verwachting zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kastroom genererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroom genererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderingverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderingverlies heeft geleid niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de datum van verslaggeving als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het bestuur vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële operationele eenheden (inclusief gestructureerde operationele eenheden) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun niet-wezenlijke belang niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Geconsolideerde materialiteitscriteria: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel operationele eenheden worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten operationele eenheden niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op de datum van overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de verworven entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de verworven entiteit. De wijze waarop het

minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe. De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringscontracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie).

Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is.

Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroom genererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie in de bedrijfscombinatie, ongeacht of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheden waartoe de goodwill behoort hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de datum van verslaggeving (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste benadering van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC en entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen NV en KBC Groep NV); geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC; KBC Ancora, Cera en MRBB;
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Bank NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan de door KBC te realiseren boekwaarde afkomstig is uit een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet uit het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend werd overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst na belastingen die of het verlies na belastingen dat wordt opgenomen bij de waardering tegen reële waarde vermindert met de kosten voor de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Belangrijkste gebruikte wisselkoersen*

	Wisselkoers op 31-12-2022		Wisselkoersgemiddelde in 2022	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2021 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2021 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	24,116	3%	24,569	5%
HUF	400,87	-8%	391,79	-9%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin ze worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4, 3.3, 3.10, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5, 5.7, 5.9 en 6.1.

Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.4: Invloed van de coronacrisis

Overzicht

In 2022 hebben we de nog uitstaande reserves (ECL) voor de gevolgen van de coronacrisis (289 miljoen euro eind 2021) volledig teruggenomen (zie verder). Anderzijds legden we in 2022 – als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande directe en indirecte economische gevolgen – een reserve aan voor geopolitieke en opkomende risico's van 429 miljoen euro (zie verder).

Uitstaande ECL voor coronagerelateerde, geopolitieke en opkomende risico's per land (in miljoenen euro)	Toestand eind 2021	Wijziging in coronagerelateerde ECL in 2022	Invloed afschrijving coronagerelateerde ECL in 2022	Aanleg voor geopolitieke en opkomende risico's in 2022	Invloed overname Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) in 2022	Toestand eind 2022
België	100	-100	-	145	-	145
Tsjechië	69	-67	-2	135	-	135
Slowakije	20	-18	-2	42	-	42
Hongarije	37	-37	-	50	-	50
Bulgarije	12	-11	-1	23	16	39
Rest (waaronder Ierland)	51	-22	-29	18	0	18
Totaal	289	-255	-34	413	16	429

Aanleg van een nieuwe reserve voor geopolitieke en opkomende risico's

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne destabiliseert de wereldeconomie en drijft de grondstoffenprijzen op. Dat heeft de inflatieschok, die initieel veroorzaakt was door problemen in de toeleveringsketens, fiscale stimuleringsmaatregelen en de snelle heropening na de pandemie, nog verergerd. Die toenemende inflatiedruk en de verkrappende arbeidsmarkt verhoogden de druk op de centrale banken om het monetaire beleid te normaliseren. De combinatie van hogere, meer hardnekkige inflatie en het strakkere monetaire beleid beïnvloedt de groeiverwachtingen. Een uitgebreidere uitleg over de macro-economische omgeving vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder In welke omgeving zijn we actief? In het licht daarvan hebben we de impact van de belangrijkste macro-economische en geopolitieke risico's op onze kredietportefeuille beoordeeld. Dat resulteerde in de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's, die eind 2022 429 miljoen euro bedroeg (waarvan 223 miljoen euro aangelegd in het eerste kwartaal, 45 miljoen euro in het tweede kwartaal, 103 miljoen euro in het derde kwartaal en 42 miljoen euro in het vierde kwartaal, en daarbovenop 16 miljoen euro gerelateerd aan de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, inmiddels hernoemd in KBC Bank Bulgaria). De berekening en samenstelling van de reserve (geboekt bij bijzondere waardeverminderingen) op eind 2022 vindt u in de tabel.

Risico, toestand eind 2022	Achtergrond	Waardevermindering op balans (in miljoen euro)
Directe groepsvennootschappen in Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland	Geen	-
Directe blootstelling aan Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland	De netto-blootstelling inzake transferrisico van KBC ten aanzien van Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland bedroeg 29 miljoen euro eind 2022. Het betreft voornamelijk commerciële blootstelling aan Russische banken.	29
Indirecte impact van het conflict op de kredietportefeuille	We verwachten dat het conflict via verschillende kanalen gevolgen zal hebben voor onze bedrijfs- en kmo-kanten met belangrijke activiteiten in Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland en/of een sterke afhankelijkheid van die markten voor import of export (direct of indirect via een klant/leverancier) en/of met een specifieke kwetsbaarheid voor een onderbreking in de olie- en/of gastoevoer. Uit onze analyse blijkt dat voor 2,8 miljard euro aan stage 1-posities het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen, die (nog) niet worden gecapteerd in de gewone staging-beoordeling. De herrekening van de verwachte kredietverliezen over de volledige resterende looptijd van die posities, in plaats van de 12-maanden horizon, resulteerde in een waardevermindering van 39 miljoen euro in 2022.	39
Indirecte impact door andere opkomende risico's	We stelden vast dat de volgende subsegmenten in onze portefeuille een risico lopen: <ul style="list-style-type: none"> kmo's en andere bedrijven in ons klantenbestand die actief zijn in economische sectoren die het meest te lijden hebben onder problemen in de bevoorradingsketen en stijgende grondstoffen- en energieprijzen, en die al een hoger kredietrisico lopen (bijvoorbeeld de auto-industrie, chemie en metalen); retailklanten met een beperkte reservecapaciteit om de hogere kosten van levensonderhoud op te vangen en/of om hogere aflossingen te betalen als gevolg van de stijgende rentetarieven. Uit de analyse blijkt dat voor 11,3 miljard euro aan stage 1-posities het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen, die (nog) niet worden gecapteerd in de gewone stagingbeoordeling. De herrekening van de verwachte kredietverliezen over de volledige resterende looptijd van die posities, in plaats van 12 maanden, resulteerde in een waardevermindering van 304 miljoen euro in 2022.	304
Impact van de macro-economische scenario's	De modelgedreven ECL voor geopolitieke en opkomende risico's bedroeg 57 miljoen euro in 2022. De waarschijnlijkheden toegepast op het basis-, optimistische en pessimistische macro-economische scenario werden aangepast van respectievelijk 80%, 10% en 10% naar 60%, 5% en 35%. Dat leidt tot een bijkomende waardevermindering van 57 miljoen euro. Zie verder voor informatie over de scenario's.	57
Overname van Raiffeisenbank Bulgaria	De consolidatie van de Bulgaarse activiteiten van Raiffeisenbank International impliceert ECL van 16 miljoen euro (10 miljoen voor opkomende risico's en 6 miljoen direct transferrisico), zonder impact op de winst-en-verliesrekening. Bedragen al inbegrepen in de voorgaande delen van de tabel.	-
Totaal eind 2022		429

Impact van andere maatregelen

De stijgende energieprijzen en de oplopende inflatie hebben initiatieven uitgelokt om de koopkracht van de gezinnen en de levensvatbaarheid van de bedrijven te ondersteunen. De regeringen in onze kernlanden kijken daarbij ook naar de bank- en verzekeringssector om de economie te ondersteunen:

- In Hongarije leidden de uitzonderlijke geopolitieke en macro-economische omstandigheden indirect tot een modificatieverlies van 63 miljoen euro in de portefeuille hypothecaire- en termijnkredieten (geboekt onder bijzondere waardeverminderingen), voornamelijk als gevolg van de verlenging van de interest cap tot 30 juni 2023 en de uitbreiding van het toepassingsgebied van de leningen die door de interest cap worden beschermd. Bovendien werden de bankenheffingen (geboekt onder Exploitatiekosten) in Hongarije in 2022 negatief geïmpacteerd door een boeking van netto 10 miljoen euro (aangelegd in het eerste kwartaal van 2022, en deels gerecupereerd in het vierde kwartaal) als gevolg van een buitengewone storting in het depositogarantiefonds vanwege de intrekking van de licentie van Sberbank Hongarije door de Hongaarse Nationale Bank begin maart 2022, waardoor de deposito's van klanten tot 100 000 euro werden vergoed uit het depositogarantiefonds en een boeking van 66 miljoen euro door de introductie van een bijkomende sectorale taks.
- In België kunnen particulieren die aan bepaalde voorwaarden voldoen vanwege de energiecrisis verzoeken om een tijdelijke opschorting van de hoofdsomaflossingen, met ingang van 1 oktober 2022. Dit leidde niet tot de boeking van een modificatieverlies noch tot een bijkomende impact op ECL. De interestbetalingen worden immers niet opgeschort en de impact van overboeking naar stage 2 van klanten die een aanvraag indienen werd al meegenomen in de hierboven beschreven collectieve beoordelingen. Bovendien wordt de aftrekbaarheid van de bankenheffing vanaf 2023 deels afgeschaft om de solidariteitsbijdrage van de banksector te verhogen.
- In Tsjechië introduceerde de overheid een windfall-belasting. De effectieve belasting op overwinsten zal 79% zijn (19% gewone bedrijfsbelasting en 60% windfall-belasting) en gelden voor grote banken voor de periode 2023-2025.

Volledige terugname van de reserves voor de gevolgen van de coronacrisis

In 2022 boekten we de nog uitstaande reserves voor de gevolgen van de coronacrisis volledig terug. Het betreft een daling van 289 miljoen euro eind 2021 tot 0 miljoen euro eind 2022; die daling omvat 255 miljoen euro terugname via de winst-en-verliesrekening en de afboeking van 34 miljoen euro, voornamelijk door de verkoop van de portefeuille non-performing kredieten van KBC Bank Ireland (zonder impact op de winst-en-verliesrekening). Voor de berekening van de reserve voor de coronacrisis eind 2021 verwijzen we naar het jaarverslag over 2021, Toelichting 1.4.

De reserve voor de coronacrisis werd volledig teruggenomen omdat de risico's in verband met de coronacrisis die nog aanwezig zijn in onze kredietportefeuille worden meegenomen in het reguliere waardeverminderingenproces op basis van de gebruikelijke kredietrisico-indicatoren (kans op een in gebreke blijven, achterstallen en kredietherstructurering) aangezien die niet langer worden verhuld door de moratoria op aflossingen van leningen.

Overzicht van de impact van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op onze activiteiten

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op de activiteiten en stakeholders van de groep, inzake:

- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief?
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Overzicht van de gebruikte economische scenario's

Gezien de economische onzekerheid blijven we werken met drie alternatieve scenario's: een basisscenario, een optimistisch scenario en een pessimistisch scenario. De definitie van elk scenario weerspiegelt de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's en de economie, waarbij we voor eind 2022 de volgende waarschijnlijkheidspercentages toekenden: 60% voor het basisscenario, 35% voor het pessimistische en 5% voor het optimistische scenario. De scenario's en de toegepaste waarschijnlijkheidspercentages zijn diegene die werden gebruikt voor de update van eind 2022; de situatie kan ondertussen uiteraard gewijzigd zijn.

Optimistisch scenario

("wapenstilstand-scenario")

Er komt op korte termijn een duurzame oplossing voor het Russisch-Oekraïense conflict. Het versoepelen van bepaalde sancties door het Westen op korte termijn mildert de stijging van de energie- en grondstofprijzen, maar structureel blijft het (budgettaire) beleid inzetten op de groene transitie en energie-autonomie en de uitbreiding van de militaire capaciteit.

Basisscenario

("milde recessie-scenario")

Er komt geen kortetermijnoplossing voor het Russisch-Oekraïense conflict. De Westerse sancties blijven van toepassing op afzienbare tijd. De stijgende energie- en grondstofprijzen wegen op het economische sentiment, maar kritische energietekorten blijven uit, zowel voor deze winter als voor de volgende. Het ondersteunende overheidsbeleid mildert de negatieve invloed op de bbp-groei. Het monetaire beleid normaliseert verder.

Pessimistisch scenario

("diepe recessie-scenario")

Een escalatie van het Russisch-Oekraïense conflict leidt tot verregaandere Westerse sancties. Dat leidt tot bijkomende Russische restricties op de uitvoer van energie en grondstoffen, die de inflatie nog verder omhoog stuwet. Kritische tekorten leiden tot rantsoenering van energie en bepaalde grondstoffen. Dat leidt tot een diepe recessie. De invloed van de dramatische verslechtering van het economische sentiment op de bbp-groei wordt deels beperkt door het sterk ondersteunende economische beleid.

In de onderstaande tabel geven we de scenario's voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden voor de komende jaren. Daarna werken we met een geleidelijke lineaire overgang naar een stabiele situatie.

**Macro-economische scenario's –
belangrijkste indicatoren
(gebruikt voor situatie eind 2022)**

Scenario:	2022			2023			2024		
	optimistisch	basis	pessimistisch	optimistisch	basis	pessimistisch	optimistisch	basis	pessimistisch
Groei reëel bruto binnenlands product									
België	3,1%	2,9%	2,6%	2,1%	0,2%	-2,5%	1,9%	1,4%	0,9%
Tsjechië	2,5%	2,5%	2,2%	1,6%	0,8%	-5,8%	3,7%	2,7%	1,0%
Hongarije	5,9%	5,5%	4,8%	2,8%	0,0%	-4,2%	3,8%	3,6%	2,4%
Slowakije	1,6%	1,4%	1,2%	1,2%	0,6%	-5,4%	3,2%	2,8%	2,5%
Bulgarije	3,7%	2,8%	2,2%	3,0%	0,7%	-2,5%	3,5%	3,5%	0,6%
Werkloosheidsgraad									
België	5,8%	6,0%	6,2%	5,6%	6,2%	6,8%	5,4%	6,0%	6,6%
Tsjechië	2,8%	2,8%	2,8%	2,7%	3,3%	6,0%	2,2%	2,9%	5,0%
Hongarije	3,9%	4,1%	4,2%	3,8%	4,4%	6,5%	3,2%	3,8%	5,5%
Slowakije	6,2%	6,3%	8,0%	6,5%	7,0%	9,0%	6,3%	6,5%	8,0%
Bulgarije	4,3%	5,3%	6,2%	4,4%	6,0%	7,3%	4,3%	4,8%	6,4%
Huizenprijzenindex									
België	6,5%	5,0%	3,0%	4,0%	2,5%	-3,0%	3,0%	2,0%	-1,5%
Tsjechië	20,0%	17,5%	16,0%	5,0%	0,5%	-5,0%	5,0%	2,5%	-1,0%
Hongarije	18,6%	16,0%	13,0%	10,0%	5,0%	-3,0%	6,0%	3,5%	0,0%
Slowakije	18,0%	15,0%	12,0%	7,0%	2,5%	-4,0%	5,0%	2,5%	-1,0%
Bulgarije	13,0%	12,0%	8,0%	9,0%	7,0%	-3,0%	4,0%	3,5%	0,0%

Toelichting 1.5: Klimaatgerelateerde informatie

In overeenstemming met de ESMA-aanbevelingen ter zake, vindt u hierna de toelichtingen en andere hoofdstukken in het jaarverslag die direct of indirect refereren naar klimaat en klimaatrisico's.

In het Verslag van de Raad van Bestuur:

- Ons bedrijfsmodel, onder Hoe creëren we duurzame waarde
- Ons bedrijfsmodel, onder Onze belangrijkste uitdagingen
- Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat (dit hoofdstuk bevat ook onze klimaatdoelstellingen en de informatie met betrekking tot de EU-taxonomie)
- Hoe beheren we onze risico's, onder Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

In de Geconsolideerde jaarrekening (telkens bij de toelichting onder de tabellen)

- Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen
- Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product
- Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
- Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa
- Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen
- Toelichting 6.2: Leasing

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Toelichting 2.1: Segmentering volgens de managementstructuur

U vindt uitgebreide informatie over de managementstructuur van de groep en de resultaten per segment in het hoofdstuk Onze divisies (de commissaris heeft dat hoofdstuk niet geauditeerd). Op basis van IFRS 8 heeft KBC het Directiecomité en de Raad van Bestuur van de groep geïdentificeerd als chieft operating decision makers, verantwoordelijk voor het toewijzen van middelen en het beoordelen van de prestaties van de verschillende onderdelen van het bedrijf. De operationele segmenten zijn gebaseerd op de interne financiële rapportering aan die beleidsorganen en is gebaseerd op de locatie van de activiteiten van het bedrijf, wat resulteert in een geografische segmentatie.

De drie operationele segmenten zijn (vereenvoudigd):

- Divisie België (alle activiteiten in België),
- Divisie Tsjechië (alle activiteiten in Tsjechië),
- Divisie Internationale Markten (activiteiten in Hongarije, Slowakije en Bulgarije), samen gerapporteerd in overeenstemming met IFRS 8.16. Wat betreft Ierland, zie verderop en in Toelichting 6.6.

Daarnaast is er, voor rapporteringsdoeleinden, een Groepscenter (resultaten van de holding, elementen die niet aan de andere divisies zijn toegewezen, resultaten van de te desinvesteren maatschappijen).

Wijziging vanaf 2022: als gevolg van de verkoopovereenkomsten voor de kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland, verplaatsten we Ierland van de Divisie Internationale Markten naar het groepscenter vanaf 1 januari 2022. Dat gebeurde zonder retroactieve aanpassing van 2021. Met het oog op vergelijkbaarheid wordt Ierland wel apart vermeld in de volgende tabellen (als onderdeel van het Groepscenter in 2022 en als onderdeel van de Divisie Internationale Markten in 2021).

Segmentrapportering

- De beleidsorganen analyseren de prestatie van de segmenten op basis van een aantal maatstaven, waarbij het Resultaat na belastingen de belangrijkste resultaatsindicator is. De segmentgegevens zijn volledig op IFRS gebaseerd, zonder aanpassingen.
- We wijzen een groepsmaatschappij in principe volledig toe aan hetzelfde segment/dezelfde divisie. Uitzonderingen maken we alleen voor elementen die we niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen toewijzen, zoals de achterstellingskosten van achtergestelde leningen (vermeld onder Groepscenter).
- We wijzen de financieringskosten van de participaties toe aan Groepscenter
- Transacties tussen de segmenten onderling worden voorgesteld at arm's length.
- In de segmentinformatie vermelden we de nettorente-inkomsten zonder opdeling in renteopbrengsten en rentelasten, wat toegestaan is door IFRS. Het merendeel van de opbrengsten van de segmenten bestaat immers uit rente en het management baseert zich bij de beoordeling en sturing van de divisies vooral op de nettorente-inkomsten.
- We verstrekken geen informatie over opbrengsten uit verkoop aan externe klanten per groep van producten of diensten, omdat we de informatie op geconsolideerd niveau vooral per divisie, en niet per klantengroep of productgroep opmaken.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria): zie Toelichting 6.6.

Toelichting 2.2: Resultaten per segment

(in miljoenen euro)	Divisie Inter-nationale								Totaal
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Groeps-center	Waarvan: Ierland	
2022									
Nettorente-inkomsten	2 460	1 264	870	415	231	224	130	240	4 724
Dividendinkomsten	17	1	1	0	0	1	0	0	19
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	58	147	119	77	40	2	- 4	- 3	320
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	2	0	- 5	- 5	0	0	- 3	0	- 6
Nettoprovisie-inkomsten	1 486	327	447	241	88	118	- 4	- 2	2 256
Overige netto-inkomsten	82	- 134	4	4	- 3	3	- 5	- 8	- 52
TOTALE OPBRENGSTEN	4 105	1 606	1 435	731	356	348	115	228	7 261
Exploitatiekosten	- 2 309	- 853	- 825	- 419	- 230	- 176	- 321	- 204	- 4 308
Bijzondere waardeverminderingen	- 47	- 61	- 150	- 97	- 21	- 33	- 17	- 16	- 275
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	- 36	- 46	- 78	- 29	- 19	- 30	5	7	- 155
op goodwill	0	- 5	0	0	0	0	0	0	- 5
op overige	- 11	- 10	- 73	- 67	- 2	- 4	- 22	- 22	- 115
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 9	- 1	0	0	0	0	0	0	- 10
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 742	690	460	215	105	139	- 224	9	2 668
Belastingen	- 430	- 97	- 73	- 35	- 25	- 14	130	34	- 470
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 311	593	387	181	81	125	- 94	42	2 197
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 311	593	387	181	81	125	- 94	42	2 197
(a) Waarvan niet-kaskosten	- 52	- 108	- 82	- 38	- 22	- 23	- 28	- 29	- 271
Afschrijvingen vaste activa	- 52	- 108	- 78	- 36	- 22	- 21	- 25	- 25	- 263
Overige	0	0	- 4	- 2	0	- 2	- 3	- 4	- 8
Aanschaffing vaste activa*	522	118	612	91	61	459	1	1	1 253
2021									
Nettorente-inkomsten	2 176	946	947	305	225	136	282	- 15	4 054
Dividendinkomsten	12	1	1	0	0	0	0	0	14
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	137	89	24	21	8	0	- 5	- 218	32
Netto gerealiseerd resultaat van schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	0	0	2	2	0	0	0	6	8
Nettoprovisie-inkomsten	1 526	311	375	219	86	73	- 3	- 2	2 210
Overige netto-inkomsten	106	9	- 9	3	6	3	- 21	33	140
TOTALE OPBRENGSTEN	3 958	1 355	1 340	550	324	213	253	- 196	6 457
Exploitatiekosten	- 2 118	- 735	- 975	- 315	- 239	- 114	- 306	- 77	- 3 905
Bijzondere waardeverminderingen	304	127	- 155	10	15	1	- 181	- 7	269
waarvan op financiële activa tegen AC en FVOCI	305	141	- 110	22	16	2	- 149	- 7	329
op goodwill	0	- 7	0	0	0	0	0	0	- 7
op overige	0	- 8	- 45	- 12	- 1	- 1	- 31	0	- 53
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	- 3	- 3	0	0	0	0	0	0	- 5
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	2 141	744	211	244	100	100	- 233	- 281	2 816
Belastingen	- 521	- 114	- 126	- 37	- 23	- 10	- 55	80	- 681
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 620	630	85	207	77	90	- 289	- 201	2 135
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	1 620	630	85	207	77	90	- 289	- 201	2 135
(a) Waarvan niet-kaskosten	- 41	- 91	- 109	- 35	- 18	- 13	- 43	- 1	- 243
Afschrijvingen vaste activa	- 51	- 92	- 110	- 36	- 18	- 13	- 43	0	- 253
Overige	10	1	1	1	0	0	0	- 1	10
Aanschaffing vaste activa*	436	160	186	80	74	18	14	0	781

* Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

Hoe dragen de divisies bij tot het groepsresultaat?

Divisie België

Nettowinst 1 311 miljoen euro (-19%)	Nettorente-inkomsten 2 460 miljoen euro (+13%) Nettoprovisie-inkomsten 1 486 miljoen euro (-3%) Exploitatiekosten 2 309 miljoen euro (+9%) Waardeverminderingen op kredieten 36 miljoen euro toename (305 miljoen euro terugname)	Kosten-inkomstenratio 56% (53%) Kredietkostenratio 0,03% (-0,26%) Ratio van <i>impaired</i> kredieten 1,9% (2,2%)
--	---	--

Betreft 2022; bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2021. U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per divisie en per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2 - Resultaten per segment.

- 13% groei van nettorente-inkomsten, vooral dankzij hogere herbeleggingsrentes en kredietvolumegroei, deels tenietgedaan door lagere marges op de kredietportefeuille.
- 3% daling van nettoprovisie-inkomsten, door daling van vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten (vooral instapvergoedingen).
- 38% daling van andere inkomstenposten. Sterke daling van trading- en reëlewaarde-inkomsten en daling van overige inkomsten (eenmalig element).
- 9% stijging van kosten, vooral door inflatie en loonindexering, en hogere ICT-kosten.
- 36 miljoen euro nettotoename van waardeverminderingen op kredieten door de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's, deels gecompenseerd door terugname van de resterende reserve voor de coronacisis (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) en een beperkte nettoterugname voor individuele kredieten.

Divisie Tsjechië

Nettowinst 593 miljoen euro (-10%)	Nettorente-inkomsten 1 264 miljoen euro (+28%) Nettoprovisie-inkomsten 327 miljoen euro (+1%) Exploitatiekosten 853 miljoen euro (+11%) Waardeverminderingen op kredieten 46 miljoen euro toename (141 miljoen euro terugname)	Kosten-inkomstenratio 53% (54%) Kredietkostenratio 0,13% (-0,42%) Ratio van <i>impaired</i> kredieten 1,7% (1,8%)
--	--	--

Betreft 2022; bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2021. U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per divisie en per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2 - Resultaten per segment.

- 5% stijging van de gemiddelde wisselkoers van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro. Groeicijfers in de tabel en de analyse zijn berekend exclusief wisselkoerseffect.
- 28% groei nettorente-inkomsten, dankzij hogere herbeleggingsrentes en kredietvolumegroei, deels tenietgedaan door lagere marges op de kredietportefeuille.
- 1% stijging nettoprovisie-inkomsten, vooral door stijging vergoedingen voor bankdiensten (o.m. voor betalingsverkeer), deels tenietgedaan door daling van vergoedingen voor vermogensbeheerdiensten.

- daling van alle andere inkomstenposten samen. Stijging van trading- en reëlewaarde-inkomsten en sterke daling van overige netto-inkomsten, vooral door negatieve impact gerelateerd aan de uitspraak in arbitrage in de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding in Tsjechië in februari 2023 (zie verder in Toelichting 3.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening).
- 11% stijging van kosten, vooral door inflatie, loonstijgingen, hogere ICT- en marketingkosten.
- 46 miljoen euro nettotoename van waardeverminderingen op kredieten, door de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's, deels gecompenseerd door de terugname van de resterende reserve voor de coronacisis (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) en een nettoterugname voor individuele kredieten.

Divisie Internationale Markten

<p>Nettowinst</p> <p>387 miljoen euro</p> <p>(+4%)</p> <p>Slowakije 81 miljoen euro (+5%)</p> <p>Hongarije 181 miljoen euro (-13%)</p> <p>Bulgarije 125 miljoen euro (+40%)</p>	<p>Nettorente-inkomsten 870 miljoen euro (+31%)</p> <p>Nettoprovisie-inkomsten 447 miljoen euro (+18%)</p> <p>Exploitatiekosten 825 miljoen euro (+23%)</p> <p>Waardeverminderingen op kredieten 78 miljoen euro toename (40 miljoen euro terugname)</p>	<p>Kosten-inkomstenratio 58% (62%)</p> <p>Kredietkostenratio 0,31% (-0,19%)</p> <p>Ratio van <i>impaired</i> kredieten 1,9% (2,5%)</p>
--	--	--

Betreft 2022. Bedragen tussen haakjes: (verschil met) 2021. ring. U vindt een gedetailleerd overzicht van de resultatenrekening per divisie en per land in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichting 2.2 - Resultaten per segment.

- Sinds 2022 maakt Ierland geen deel meer uit van divisie Internationale Markten. Voor de groei- en referentiecijfers in de tabel en de analyse haalden we Ierland ook uit de cijfers van 2021.
- 31% groei van de nettorente-inkomsten, onder meer dankzij de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (goed voor een derde van de groei), hogere herbeleggingsrentes en autonome kredietvolumegroei in alle landen, deels tenietgedaan door lagere marges op de kredietportefeuille (vooral in Hongarije en Bulgarije).
- 18% stijging van de nettoprovisie-inkomsten, vooral door de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (goed voor de helft van de groei), en daarnaast hogere vergoedingen voor bankdiensten vooral in Hongarije.
- Meer dan verdubbeling van de andere inkomstenposten, vooral door een sterke stijging van trading- en reëlewaarde-inkomsten.
- 23% stijging van de kosten; onder meer door de consolidatie van Raiffeisenbank Bulgaria (goed voor een derde van de groei) en sterk gestegen banktaksen (cf. bijzondere bijdrage i.v.m. Sberbank Hungary en bijkomende bankentaks in Hongarije).
- 78 miljoen euro nettotoename van de waardeverminderingen op kredieten, door de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en een nettotoename van de waardeverminderingen voor individuele kredieten, deels gecompenseerd door terugname van de resterende reserve voor de coronacisis (zie Toelichting 1.4 in het deel Geconsolideerde jaarrekening). Per land: nettotoename van 19 miljoen euro in Slowakije, 29 miljoen euro in Hongarije en 30 miljoen euro in Bulgarije.

Groepscenter

Voor onze financiële rapportering onderscheiden we naast de drie divisies ook een Groepscenter. In 2022 tekende het Groepscenter voor een nettoresultaat van -94 miljoen euro, tegenover -201 miljoen euro in het jaar daarvoor (-490 miljoen euro als Ierland er retroactief bijgeteld wordt in 2021).

Het omvat (Ierland retroactief bij 2021 meegeteld):

- de traditionele elementen zoals de operationele kosten van de holdingactiviteiten van de groep, bepaalde kosten in verband met kapitaalbeheer en thesaurie en (financierings-)kosten gerelateerd aan het aanhouden van participaties,
- de resultaten van Ierland: 42 miljoen euro in 2022 en -289 miljoen euro in 2021. De resultaten van KBC Bank Ierland bevatten een significant bedrag (-31 miljoen euro in 2022, -361 miljoen euro in 2021) aan eenmalige elementen in verband met de verkoopsovereenkomsten,
- de resultaten van de andere af te bouwen ondernemingen, waaronder de portefeuille van de vroegere Antwerpse Diamantbank, KBC Finance Ireland, enz.

Toelichting 2.3: Balansinformatie per segment

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Inter-nationale Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Groeps-center	Waarvan: Ierland	Totaal
31-12-2022									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	171 604	51 108	30 069	9 550	8 453	12 066	734	418	253 516
Zichtdeposito's	73 415	25 338	23 436	7 322	5 707	10 408	418	418	122 607
Spaarrekeningen	60 802	14 344	1 833	722	1 086	25	0	0	76 979
Termijndeposito's	9 512	9 214	4 322	1 307	1 429	1 586	0	0	23 048
Schuldpapier	25 497	1 786	302	200	102	0	316	0	27 901
Overige	2 377	427	176	0	129	47	0	0	2 980
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	115 262	35 445	25 375	5 878	10 796	8 702	3	3	176 084
Termijnkredieten	60 859	10 581	10 538	2 970	3 013	4 555	2	2	81 980
Hypotheekleningen	43 416	19 696	9 638	1 681	6 114	1 843	0	0	72 750
Overige leningen en voorschotten	10 986	5 168	5 199	1 227	1 668	2 304	1	1	21 354

(in miljoenen euro)	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Inter-nationale Markten	Waarvan: Hongarije	Slowakije	Bulgarije	Ierland	Groeps-center	Totaal
31-12-2021									
Deposito's van klanten en schuldpapier, excl. repo's	155 240	46 283	24 729	9 774	7 736	6 279	940	753	227 005
Zichtdeposito's	65 081	28 060	19 666	8 152	5 475	5 099	940	0	112 807
Spaarrekeningen	58 279	14 226	2 295	977	1 319	0	0	0	74 801
Termijndeposito's	5 194	2 126	2 284	445	659	1 180	0	0	9 603
Schuldpapier	23 909	1 398	324	200	124	0	0	753	26 384
Overige	2 777	473	160	0	160	0	0	0	3 410
Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's	106 197	32 671	18 796	5 411	9 417	3 966	3	0	157 663
Termijnkredieten	55 839	9 609	6 598	2 409	2 775	1 412	2	0	72 046
Hypotheekleningen	40 590	18 303	7 800	1 812	5 117	870	0	0	66 693
Overige leningen en voorschotten	9 768	4 758	4 398	1 189	1 524	1 683	1	0	18 924

- De beperkte bedragen voor Ierland in 2021 en 2022 hebben te maken met de verschuiving naar de balansposten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten wegens de verkoopovereenkomsten. Zie Toelichtingen 5.11 en 6.6.
- De groei voor Bulgarije in 2022 is voor een groot deel gerelateerd aan de overname van Raiffeisenbank Bulgaria. Voor meer informatie, zie Toelichting 6.6.

3.0 Toelichtingen bij de winst- en verliesrekening

Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	4 724	4 054
Rente-inkomsten	10 826	5 934
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële activa tegen AC	7 785	4 617
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	70	89
Afdekkingsderivaten	1 820	352
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	290	434
Overige	130	25
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	35	24
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	696	392
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	569	352
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Rentelasten	-6 102	-1 880
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële verplichtingen tegen AC	-2 384	- 570
Financiële activa (negatieve rente)	- 94	- 253
Afdekkingsderivaten	-1 958	- 596
Overige	- 3	- 3
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-1 628	- 445
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	-1 584	- 401
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	- 33	- 11
Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen	- 1	- 1

- Financiële verplichtingen/activa (negatieve rente): het grootste deel van deze negatieve rente heeft betrekking op transacties met centrale banken, interbancaire en professionele tegenpartijen en de TLTRO (meer informatie over de TLTRO vindt u in Toelichting 4.1).
- De toename van rente-inkomsten en rentelasten van afdekkingsderivaten en financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (waarvan economische afdekkingen) is gerelateerd aan een wijziging in presentatie van de negatieve rente op derivaten (bij KBC Bank, conform de rapportering volgens schema A onder Belgian GAAP, wat resulteert in een stijging van zowel de rente-inkomsten als de rentelasten met 450 miljoen euro in 2022) alsook aan de algemene stijging van de rentevoeten in 2022.

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	19	14
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	10	11
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	9	3

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	320	32
Opdeling naar IFRS portefeuille		
Fin. instrumenten MFVPL andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	- 56	- 41
Fin. instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (incl. rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	565	433
Financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	48	18
Wisselbedrijf	- 88	- 270
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	- 150	- 108
<i>Opdeling afdekkingstransacties</i>	0	0
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	5	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	651	- 275
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	- 646	275
Kasstroomafdekkingen	- 3	0
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel	- 3	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	0	5
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	- 3 254	- 815
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	3 254	820
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	- 75	- 46
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	- 77	- 66
Opdeling naar driver		
Marktwaarde-aanpassingen (xVA)	82	68
Waardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer	- 13	- 193
Marktenzaal en overige	251	157

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, behalve dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument. Sinds januari 2022 reserveert KBC dergelijke dag 1-winsten voor beperkte bedragen.
- Het wisselbedrijf omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die aan reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reële waardeverandering is opgenomen.
- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de dollaroffsetmethode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80%-125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een perfect hedge van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt vooruitkijkend (via BPV-meting) en terugkijkend (door vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de perfect hedge). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80%-125% bevinden.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve-out). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI

In 2022 en in 2021 waren er geen belangrijke gerealiseerde resultaten uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.

Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	2 256	2 210
Ontvangen provisies	2 942	2 831
Betaalde provisies	- 686	- 620
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	1 156	1 183
Ontvangen provisies	1 208	1 258
Betaalde provisies	- 52	- 75
Bankdiensten	1 027	956
Ontvangen provisies	1 497	1 336
Betaalde provisies	- 469	- 380
Distributie	73	72
Ontvangen provisies	238	237
Betaalde provisies	- 164	- 165

- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Nettorente-inkomsten, in het kader van de effectieve rentevoetberekening.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: invloed vooral op nettoprovisie-inkomsten uit bankdiensten. Zie verder in Toelichting 6.6.

Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	- 52	140
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	- 10	6
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	1
waarvan andere, waaronder:	- 43	132
Inkomsten uit operationele leasingactiviteiten	79	77
Badwill op OTP SK	0	28
vereffening juridische dossiers exclusief ICEC-Holding	0	6
Juridisch dossier ICEC-Holding	- 149	0
meerwaarde op verkoop KBC-toren Antwerpen	0	13
voorziening voor tracker mortgage review	0	- 18

- Meer- of minderwaarden als gevolg van de verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: betreft in 2022 vooral het gerealiseerde verlies op de uitzonderlijke verkoop van laagrentende obligaties, voornamelijk in België, Tsjechië en Hongarije.
- Arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding (belangrijke gebeurtenis na balansdatum die heeft geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022): op 17 februari 2023 heeft ČSOB in Tsjechië een uitspraak in arbitrage ontvangen in de arbitrageprocedure tegen het bedrijf ICEC-HOLDING. ČSOB werd in de arbitrageprocedure vervolgd als rechtsoptvolger van Investiční a poštovní banka (IPB), waarvan de bedrijfsactiviteiten in 2000 door ČSOB waren overgenomen. De procedure werd in 2007 ingeleid door ICEC-Holding. De eiser, het bedrijf ICEC-Holding a.s., stelde dat IPB in 1999 haar contractuele verplichtingen had geschonden en dat ICEC-Holding recht had op schadevergoeding en een contractuele boete. De vordering zelf hield op geen enkele wijze verband met de bedrijfsactiviteiten van ČSOB en moet worden beschouwd als onderdeel van de IPB-historiek. In zijn arbitrage-uitspraak heeft het arbitragehof aan ČSOB de betaling opgelegd aan ICEC-Holding van een

bedrag van CZK 3,7 miljard, tezamen met de kosten van de procedure ten bedrage van CZK 5,0 miljoen, en dat binnen de vijftien dagen volgend op de aflevering van de uitspraak. De eiser faalde in de rest van zijn vordering en het arbitragehof veroordeelde hem tot betaling aan ČSOB van de proceskosten ten bedrage van CZK 17,4 miljoen. ČSOB zal mogelijke verdere juridische stappen tot herziening van de uitspraak onderzoeken. De betaling van schadevergoeding en contractuele boetes heeft een negatieve financiële impact op ČSOB en KBC Bank geconsolideerd). In overeenstemming met IFRS is ČSOB verplicht om het volledige bedrag van CZK 3,7 miljard te provisioneren in haar verlies- en winstrekening van 2022, wat de verlies- en winstrekening van KBC Bank in 2022 beïnvloedt met -149 miljoen euro vóór belastingen of -121 miljoen euro na belastingen.

- Voorziening voor tracker mortgage review: net zoals alle grote kredietverleners in Ierland heeft KBC Ireland trackerhypotheek (tracker mortgages) aangeboden (tussen 2003 en 2008). In december 2015 heeft de Ierse centrale bank (CBI) de Ierse banksector, inclusief KBC Bank Ireland, gevraagd een breed opgezet onderzoek te voeren naar problemen met betrekking tot trackerhypotheek. Het doel van dat onderzoek (de tracker mortgage review) bestond erin gevallen te identificeren waarin de contractuele rechten van de klanten uit hun hypotheekovereenkomst niet volledig waren nagekomen en/of waarin de kredietverleners de verschillende voorwaarden en normen inzake informatieverstrekking en transparantie ten aanzien van de klant niet volledig hadden nageleefd. In de gevallen waarin uit het onderzoek een nadeel voor de klant is gebleken, moest KBC Bank Ireland een gepaste schadeloosstelling en compensatie aanbieden in overeenstemming met de beginselen voor schadeloosstelling van de CBI (Principles for Redress). In 2021 boekte de bank hiervoor nog een bijkomende voorziening van 18 miljoen euro.
- Badwill: in 2021 boekten we 28 miljoen euro badwill voor OTP Banka Slovensko (zie Toelichting 6.6 in het jaarverslag over 2021).

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 3.8: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	FY 2022	FY 2021
Totaal	- 4 308	- 3 905
Personeelskosten	- 1 860	- 1 816
Algemene beheerskosten	- 2 185	- 1 836
<i>Waarvan bankenheffingen</i>	- 620	- 503
Afschrijvingen van vaste activa	- 263	- 253

- In 2022 stegen de totale kosten met 10% ten opzichte van 2021.
- De belangrijkste niet-operationele en/of uitzonderlijke elementen daarbij waren de opname van de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria in de consolidatiekring en gerelateerde integratiekosten vanaf juli 2022, de uitkering van een eenmalige COVID-19-bonus voor het personeel in 2021 en een uitzonderlijke winstpremie in 2022, eenmalige kosten in verband met de Ierse verkooptransacties in 2022 en 2021 en uitzonderlijke bijkomende bankenheffingen in Hongarije in 2022.
- Informatie over de ontwikkeling van het gemiddelde personeelsbestand: zie Toelichting 3.9.; informatie over de remuneratie van de leden van het Directiecomité en de Raad van Bestuur: zie hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, onder Remuneratieverslag; informatie over de bezoldiging van de commissaris (PWC): zie Toelichting 6.4.

Toelichting 3.9: Personeel

	2022	2021
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	28 741	28 558
Volgens statuut		
Arbeiders	48	55
Bedienden	28 541	28 343
Directieleden (senior management)	152	160

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- De gegevens voor 2022 bevatten de overgenomen Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria) voor 6 maanden en bevatten nog steeds KBC Bank Ireland (aangezien de verkoop op 31-12-2022 nog niet afgerond was).

Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (*impairments*) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	- 275	269
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC en reële waarde via OCI	- 155	329
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC	- 155	329
Per product		
Leningen en voorschotten	- 177	315
Schuldpapier	- 3	- 1
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	25	15
Per type		
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	5	70
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	- 107	449
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	- 60	- 191
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	8	2
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI	0	0
Schuldpapier	0	0
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	- 5	- 7
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 115	- 53
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 22	- 25
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 23	- 17
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 70	- 11

- De waardeverminderingen op kredieten omvatten
 - In 2022: een volledige terugname van de resterende 255 miljoen euro aan coronagerelateerde ECL (zie Toelichting 1.4), een netto-aanleg van 413 miljoen euro voor geopolitieke en opkomende risico's (zie Toelichting 1.4), een nettoaanleg van 17 miljoen euro met betrekking tot de verkoopstransacties in Ierland (zie Toelichting 6.6) en een nettoterugname van 21 miljoen euro voor diverse individuele dossiers.
 - in 2021: een nettoterugname van 494 miljoen aan collectieve coronagerelateerde ECL (zie Toelichting 1.4), een netto-aanleg van 178 miljoen euro met betrekking tot de verkoopstransacties in Ierland (zie Toelichting 6.6) en een nettoterugname van 18 miljoen euro voor diverse individuele dossiers.
- Bijzondere weersomstandigheden (overstromingen, stormen etc.) in 2022 en 2021 hadden slechts een onbelangrijke invloed op de (waardeverminderingen op) kredieten.
- De waardeverminderingen op overige bevatten onder meer:
 - In 2022: bijzondere waardeverminderingen op (im)materiële activa in verband met de verkoopstransacties in Ierland, waardeverminderingen op vastgoed en modificationverliezen met betrekking tot de verlenging van interest cap-regulering in Hongarije.
 - In 2021: waardeverminderingen op materiële en immateriële activa in verband met de verkoopstransacties in Ierland en modificationverliezen.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op. Verder vindt u in dat hoofdstuk onder andere meer informatie over de impaired kredieten (stage 3).
- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.
- Achtergrondinformatie en methodologie bij 'het model van KBC voor de te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (Toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke modellen voor probability of default (PD), exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in faling gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt bepaald door de interne (en eventueel externe) kredietrisico van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.
 - EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van faling en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypes, terugbetalingsschema, enz.
 - LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van faling. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.
- Op 31 december 2022 ging het in totaal over circa 80 IFRS 9-modellen. Naast enkele groepswijde modellen hebben we aparte PD-, EAD- en LGD-modellen voor elk van onze kernlanden. In overeenstemming met de Basel grouping approach bepalen we de scope van een IFRS 9-model op basis van het type tegenpartij (particulieren, kmo's, bedrijven, overheden, enz.). Binnen elk model kan er worden gedifferentieerd naar type faciliteit (termijnleningen, revolving facilities, enz.) en type waarborg (hypotheek, pand ondernemingsgoed, garanties, enz.). Enkele voorbeelden van IFRS 9-modellen zijn 'Banks', 'Belgian private persons – home loans', 'Czech corporates', 'Bulgarian corporates and SMEs' en 'Central governments'. Voor elk PD-, EAD- en LGD-model is er uitgebreide documentatie beschikbaar. De belangrijkste modellen worden gecontroleerd door externe revisoren. Daarnaast staan de Basel-modellen, waarop de IFRS 9-modellen zijn gebaseerd, onder externe controle door de toezichthouder.
- Bij de opmaak van modellen voor verschillende portefeuilles maken we, naast de voor het model typische inputparameters voor PD, EAD en LGD, ook gebruik van macro-economische variabelen wanneer er een statistische relatie bestaat. Die macro-economische variabelen zijn de groei van het bbp, de werkloosheidsgraad, de beleidsrente, de wisselkoers, de rente op overheidsobligaties, de huizenprijzen en de inflatie. Regelmatige back-testing van de modellen kan leiden tot een wijziging van een model waarbij een herbeoordeling van de macro-economische variabelen plaatsvindt. In Toelichting 1.4 geven we het optimistische, pessimistische en basisscenario voor de drie belangrijkste indicatoren voor elk van onze kernlanden (bbp, werkloosheidsgraad, huizenprijzen).
- Zoals uiteengezet in het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, houdt KBC rekening met ESG-risico's in de kredietrisicobeoordelingsprocessen. Daarnaast kan voor grote individuele klanten de kwetsbaarheid voor specifieke ESG-risico's gedurende de looptijd van het krediet tot uiting komen in klantspecifieke kredietrisicocijfers zoals kredietrisicoratings en onderpandwaarderingen die doorwerken in de ECL-berekening. Met name voor het klimaatrisico, dat op langere termijn aanzienlijke gevolgen kan hebben voor bepaalde sectoren, zullen de gevolgen voor onze kredietportefeuille zich naar verwachting niet voordoen binnen de tijdshorizon die voor de ECL-meting in aanmerking wordt genomen.
- Onze ECL-modellen zijn niet in staat om alle specifieke aspecten van de directe en indirecte gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis adequaat weer te geven. Daarom hebben we een expertgebaseerde berekening op portefeuilleniveau uitgevoerd die rekening houdt met de macro-economische omstandigheden. Zie Toelichting 1.4.

- We gebruiken drie verschillende toekomstgerichte macro-economische scenario's, met verschillende gewichten voor de berekening van de ECL. De gewichten op het einde van 2022 zijn 60% voor het basisscenario, 5% voor het 'up'-scenario en 35% voor het 'down'-scenario. De volledige beschouwde toekomstige periode (forecast horizon) bedraagt 30 jaar. Voor verdere info over de belangrijkste macro-economische parameters, zie Toelichting 1.4.
- Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (i.e. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 1,6 miljard euro per einde 2022 en 1,7 miljard euro per einde 2021), toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 1,0 miljard euro (0,9 miljard euro in 2021), wat 0,1 miljard euro lager is dan voor het 'down'-scenario (0,0 miljard euro in 2021) en 0,0 miljard euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,1 miljard euro in 2021). Het berekende scenario gewogen collectieve ECL-resultaat (dat werd geboekt) bedraagt 1,0 miljard euro (0,9 miljard euro in 2021). Bemerk dat deze bedragen rekening houden met de geopolitieke & opkomende risico's gerelateerde ECL per eind 2022 (zie Toelichting 1.4).

Collectief berekende ECL, per land (2022, in miljarden euro)	100% basisscenario	100% up-scenario	100% down-scenario
Totaal	1,0	1,0	1,1
België	0,3	0,3	0,3
Tsjechië	0,3	0,3	0,4
Slowakije	0,1	0,1	0,1
Hongarije	0,1	0,1	0,1
Bulgarije	0,2	0,1	0,2
Rest (incl. Ierland)	0,0	0,0	0,0

Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-10	-5
Waarvan		
Skip Pay	-	-3
IGLUU s.r.o.	-1	-
Isabel NV	2	2
Payconiq International S.A.	-6	-6
Joyn International NV	-1	1
Batopin NV	-3	-1
Bancontact Payconiq Company NV	1	1
Immoscoop 2.0 BV	- 2	-

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.12: Belastingen

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	- 470	- 681
Naar type		
Actuele belastingen	- 408	- 349
Uitgestelde belastingen	- 62	- 333
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	2 668	2 816
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	25,00%
Berekende winstbelastingen	- 667	- 704
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
verschillen in belastingtarieven, België-buitenland	115	86
belastingvrije winst	65	55
aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	6	- 4
aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	- 1	- 1
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de huidige belastingkosten verminderen	2	1
ongebruikte fiscale verliezen en verrekenbare tegoeden die de uitgestelde belastingkosten verminderen	28	2
terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen	0	- 59
overige, onder meer niet-afrekbare uitgaven	- 18	- 58

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.
- De post Terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen bevat in 2021 de eenmalige negatieve impact van 51 miljoen euro vanwege de derecognition van uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van de verkooptransacties in Ierland. De belastingen in 2022 zijn positief beïnvloed door een eenmalig boeking van 51 miljoen euro uitgestelde belastingvorderingen, onder meer als gevolg van de verhoging van de bedrijfsbelasting in het V.K. van 19% naar 25% en de boeking van een uitgestelde belastingvordering in Ierland (zie ook toelichting 6.6).
- Naar aanleiding van de omzetting van de Pijler 2-regels in een Europese Richtlijn heeft KBC een eerste analyse gemaakt van de impact van deze regels op zijn organisatie. Voor KBC wordt de impact van deze nieuwe regels als laag ingeschat en als een gevolg van specifieke omstandigheden in bepaalde entiteiten, waardoor de effectieve belastingvoet zou dalen beneden 15%. Een verdere gedetailleerde inschatting zal gebeuren op basis van een meer gedetailleerde invulling van de top-up-taksen en safe harbour-regels in de landen waar KBC aanwezig is.
- De rapportering per land vindt u in de tabel op de volgende pagina.

	2022									2021								
	Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Omzet uit transacties met verbonden partijen uit andere taksjurisdicties ¹	Winst voor belastingen	Actuele belastingen	Betaalde inkomstenbelasting (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Materiële activa dan Kasmiddelen en Equivalenten	Ontvangen overheids-subsidies	Gemiddeld aantal werknemers in VTE	Omzet van verkopen aan derde partijen ¹	Omzet uit transacties met verbonden partijen uit andere taksjurisdicties ¹	Winst voor belastingen	Actuele belastingen	Betaalde inkomstenbelasting (op kasbasis)	Overgedragen resultaat	Materiële activa dan Kasmiddelen en Equivalenten	Ontvangen overheids-subsidies
in miljoenen euro																		
KBC-kermlanden																		
België	9 329	3 765	377	1 299	- 180	- 149	4 727	2 010	0	9 577	3 410	- 139	1 610	- 273	- 251	5 118	1 929	0
Tsjechië	8 148	1 636	- 529	709	- 134	- 106	1 418	534	0	8 204	1 379	- 41	759	- 92	- 88	1 919	546	0
Slowakije	2 900	341	18	106	- 22	- 14	- 210	182	0	3 177	311	20	100	- 12	- 12	- 243	200	0
Hongarije	3 278	729	- 9	212	- 36	8	620	119	0	3 283	549	8	242	- 37	- 25	622	129	0
Bulgarije	3 683	343	- 1	139	- 12	- 12	- 133	171	0	2 784	208	- 5	100	- 9	- 9	- 169	154	0
Andere landen																		
China ²	35	1	0	0	- 1	0	0	- 3	0	45	9	0	3	3	3	0	1	0
Duitsland ²	22	1	0	0	- 1	- 1	0	0	0	23	14	0	13	8	8	0	0	0
Frankrijk ²	56	5	- 2	9	- 2	- 2	1	0	0	52	50	- 2	30	21	21	1	1	0
Groot-Brittannië ²	39	18	8	16	17	17	528	- 1	0	37	46	0	13	10	10	521	1	0
Hong Kong ²	36	1	0	1	0	0	0	0	0	40	8	0	1	1	1	0	1	0
Indië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ierland ²	1 069	352	130	130	- 9	- 9	- 1 665	18	0	1 192	356	170	- 134	- 4	- 4	- 1 630	47	0
Italië	7	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	- 2	- 2	- 2	0	0	0
Luxemburg	29	54	8	45	- 27	- 8	94	137	0	29	33	- 12	23	- 6	- 4	69	142	0
Nederland ²	25	4	0	- 5	1	1	0	0	0	21	32	0	27	21	21	0	0	0
Polen ²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	3	0	3	0	0	20	33	0	0	4	0	4	0	0	17	34	0
Singapore ²	43	2	0	1	0	0	0	0	0	39	9	0	11	9	11	0	1	0
VSA ²	43	4	0	2	0	0	0	- 20	0	49	39	0	17	13	15	0	17	0
Totaal	28 741	7 261	0	2 668	- 408	- 276	5 401	3 181	0	28 558	6 457	0	2 816	- 349	- 305	6 224	3 202	0

Landen waarvan het aantal FTE nos en waarvan de financiële gegevens in de tabel telkens onder 0,5m EUR liggen worden niet opgesomd.

¹ Gebaseerd op 'Totale opbrengsten'

² Inclusief bijkantoor KBC Bank

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	AC	FVOCI	MFVPL excl. HFT	Overlay	HFT	FVO (1)	Afdek- kings- derivaten	Pro Forma excl. Raiffeisen- bank Bulgaria	
								Totaal	Bulgaria
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022									
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	4 240	0	13	0	0	0	0	4 253	4 202
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan drie maanden								1 236	
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	175 459	0	625	0	0	0	0	176 084	172 114
Handelsvorderingen	2 818	0	0	0	0	0	0	2 818	2 728
Afbetalingskredieten	6 222	0	430	0	0	0	0	6 652	5 977
Hypotheekleningen	72 555	0	196	0	0	0	0	72 750	71 981
Termijnkredieten	81 980	0	0	0	0	0	0	81 980	79 830
Financiële leasing	6 368	0	0	0	0	0	0	6 368	6 117
Voorschotten in rekening-courant	4 887	0	0	0	0	0	0	4 887	4 887
Overige	629	0	0	0	0	0	0	629	594
Reverse repo's (2)	20 806	0	0	0	33	0	0	20 839	20 839
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	20 018	0	0	0	33	0	0	20 050	20 050
Met klanten	788	0	0	0	0	0	0	788	788
Aandelen	0	187	13	0	427	0	0	626	621
Schuldpapier	44 488	3 397	16	0	1 708	0	0	49 609	48 891
Van publiekrechtelijke emittenten	38 774	2 970	0	0	1 650	0	0	43 393	42 762
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	4 354	366	0	0	9	0	0	4 728	4 686
Van ondernemingen	1 360	61	16	0	50	0	0	1 487	1 443
Derivaten	0	0	0	0	6 325	0	528	6 853	6 845
Overige (3)	1 561	0	0	0	0	0	0	1 561	1 561
Totaal	246 553	3 584	667	0	8 493	0	528	259 824	255 073
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021									
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	7 918	0	0	0	0	0	0	7 918	
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken op minder dan drie maanden								3 145	
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	157 103	0	560	0	0	0	0	157 663	
Handelsvorderingen	2 089	0	0	0	0	0	0	2 089	
Afbetalingskredieten	5 470	0	381	0	0	0	0	5 851	
Hypotheekleningen	66 514	0	179	0	0	0	0	66 693	
Termijnkredieten	72 046	0	0	0	0	0	0	72 046	
Financiële leasing	5 815	0	0	0	0	0	0	5 815	
Voorschotten in rekening-courant	4 819	0	0	0	0	0	0	4 819	
Overige	350	0	0	0	0	0	0	350	
Reverse repo's (2)	25 311	0	0	0	0	0	0	25 311	
Met kredietinstel.& beleggingsondernemingen	24 861	0	0	0	0	0	0	24 861	
Met klanten	450	0	0	0	0	0	0	450	
Aandelen	0	191	8	0	440	0	0	640	
Schuldpapier	40 383	4 550	16	0	2 940	0	0	47 888	
Van publiekrechtelijke emittenten	36 152	3 967	0	0	2 501	0	0	42 620	
Van kredietinstel. & beleggingsondernemingen	2 859	513	0	0	357	0	0	3 730	
Van ondernemingen	1 372	70	16	0	81	0	0	1 539	
Derivaten	0	0	0	0	5 470	0	274	5 744	
Overige (3)	992	0	0	0	0	0	0	992	
Totaal	231 707	4 741	584	0	8 850	0	274	246 157	

(in miljoenen euro)	AC	HFT	FVO	Afdek- kings- derivaten	Totaal	Pro Forma excl. Raiffeisen- bank Bulgaria
FINANCIELE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	24 792	0	0	0	24 792	24 710
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					5 086	
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	252 266	44	1 205	0	253 516	248 354
Zichtdeposito's	122 607	0	0	0	122 607	117 955
Termijndeposito's	22 931	44	73	0	23 048	22 611
Spaarrekeningen	76 979	0	0	0	76 979	76 954
Deposito's van bijzondere aard	2 710	0	0	0	2 710	2 663
Overige deposito's	270	0	0	0	270	270
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's	225 497	44	73	0	225 614	220 453
Depositocertificaten	9 321	0	1	0	9 322	9 322
Kasbons	104	0	0	0	104	104
Niet-converteerbare obligaties	3 846	0	1 006	0	4 852	4 852
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	13 498	0	126	0	13 624	13 624
Repo's (4)	11 091	7	0	0	11 098	11 098
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	10 852	7	0	0	10 859	10 859
Met klanten	239	0	0	0	239	239
Derivaten	0	8 106	0	570	8 676	8 666
Baissepositities	0	1 007	0	0	1 007	1 007
In aandelen	0	5	0	0	5	5
In schuldpapier	0	1 002	0	0	1 002	1 002
Overige (5)	2 436	0	0	0	2 436	2 358
Totaal	290 586	9 164	1 205	570	301 525	296 193

FINANCIELE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	38 049	0	0	0	38 049	
Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar					4 695	
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	225 671	21	1 312	0	227 005	
Zichtdeposito's	112 807	0	0	0	112 807	
Termijndeposito's	9 522	21	60	0	9 603	
Spaarrekeningen	74 801	0	0	0	74 801	
Deposito's van bijzondere aard	2 962	0	0	0	2 962	
Overige deposito's	448	0	0	0	448	
Subtotaal deposito's van klanten, excl. repo's	200 540	21	60	0	200 621	
Depositocertificaten	6 273	0	0	0	6 273	
Kasbons	253	0	0	0	253	
Niet-converteerbare obligaties	6 699	0	1 118	0	7 818	
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	11 906	0	134	0	12 040	
Repo's (4)	3 293	2	0	0	3 295	
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	2 888	2	0	0	2 890	
Met klanten	405	0	0	0	405	
Derivaten	-	5 647	0	1 093	6 741	
Baissepositities	-	1 628	0	0	1 628	
In aandelen	-	18	0	0	18	
In schuldpapier	-	1 611	0	0	1 611	
Overige (5)	2 275	0	0	0	2 275	
Totaal	269 288	7 299	1 312	1 093	278 993	

(1) De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.

(2) Het bedrag van de reverse repo's (voor saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

(3) Financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.

(4) Het bedrag van de repo's (voor saldering) is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).

(5) Financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositovererving.

- Verkoop van de Ierse activiteiten: vanaf het derde kwartaal van 2021 werden de activa en passiva van KBC Bank Ireland die onder de verkoopovereenkomst(en) vallen opgenomen in 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' en 'Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten' (zie Toelichting 5.11 en 6.6). Ze zijn dus niet inbegrepen in de bovenstaande tabellen.
- Niet-converteerbare obligaties: betreft hoofdzakelijk uitgiften van KBC Bank, ČSOB en KBC Ifima. Ze worden gewoonlijk geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, maar wanneer ze closely related embedded-derivaten bevatten, worden ze geboekt in de categorie Gewaardeerd tegen reële waarde (cf. waarderingsregels). Die post bevat ook doorleningen van KBC Groep de uitgifte van drie groene obligatieleningen ('green bonds', 500, 500 en 750 miljoen euro) en een sociale obligatielening ('social bond', 750 miljoen euro), geboekt tegen geamortiseerde kostprijs.
- Voor meer informatie over belangrijke nieuwe of terugbetaalde schuldutgiften: zie Geconsolideerd kasstroomoverzicht.
- Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen: bevat onder meer de financiering uit het TLTRO-programma van de ECB (31-12-2022: 15,4 miljard euro, 9,1 miljard euro minder dan 31-12-2021 door terugbetalingen). KBC past op deze deposito's het principe van de effectieve rentevoet toe, waarbij, die gewijzigd wordt wanneer we de voorwaarden niet meer zouden halen (zoals bij een instrument met vlottende rente) conform IFRS 9, paragraaf B.5.4.5. Het management van KBC is er redelijk zeker van dat KBC zal voldoen aan de gerelateerde voorwaarden (onder meer het niveau van kredietverstrekking aan niet-financiële bedrijven en huishoudens) en bijgevolg werd de interest in overeenstemming daarmee geboekt (bruto 112 miljoen euro rente-inkomsten (negatieve rente) in 2022 en 242 miljoen euro in 2021).
- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.

Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel (boekwaarde, in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties en uitgeleende effecten.	17 426	13 762
Aangehouden voor handelsdoeleinden	960	1 221
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	860	1 474
Tegen geamortiseerde kostprijs	15 606	11 067
Gerelateerde financiële schuld	10 535	2 936
Aangehouden voor handelsdoeleinden	689	335
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	609	362
Tegen geamortiseerde kostprijs	9 237	2 239

- We wijzen erop dat KBC meer overgedragen activa op zijn balans heeft dan repotransacties, omdat de cash-benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverserepotransacties als ze met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd, en bovendien er een wettelijk afdwingbaar recht en intentie is om de transacties af te wikkelen op nettobasis of het financieel actief en financieel passief simultaan te realiseren.
- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria (2022): zie Toelichting 6.6.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met (onder meer) die kredietverlening en stelden doelstellingen op voor de afbouw van de broeikasgasintensiteit van onze kredieten aan de energiesector, elektriciteitsproducenten, de vastgoedsector, hypothecaire kredieten en commercieel residentieel vastgoed, de automobielsector en financiële en operationele autoleasing (zie Toelichting 6.2), de landbouwsector en cement-, staal- en aluminiumproducenten. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt

(in miljoenen euro)	Boekwaarde vóór bijzondere waarde- verminderingen	Bijzondere waarde- verminderingen	Boekwaarde na bijzondere waarde- verminderingen
31-12-2022			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (1)	203 123	- 2 619	200 504
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	162 550	- 110	162 440
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	36 523	- 635	35 887
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 616	- 1 796	1 820
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	434	- 77	357
Schuldpapier	44 504	- 17	44 488
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	44 366	- 5	44 361
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	130	- 4	126
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	8	- 7	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	3 398	- 1	3 397
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	3 381	- 1	3 380
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	17	0	17
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
31-12-2021			
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS			
Leningen en voorschotten (1)	192 904	- 2 572	190 332
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	165 753	- 104	165 650
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	23 072	- 507	22 565
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	3 491	- 1 848	1 644
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	588	- 114	474
Schuldpapier	40 391	- 8	40 383
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	40 383	- 4	40 380
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	6	- 3	3
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	1	- 1	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI			
Schuldpapier	4 551	- 1	4 550
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	4 548	- 1	4 547
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	3	0	2
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0

- Overname van Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria):
 - De boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022 bevat voor KBC Bank Bulgarije 4,7 miljard euro, waarvan 4,1 miljard in leningen en voorschotten (respectievelijk 3,2, 0,8 en 0,1 miljard euro in categorie 1, 2 en 3), 0,5 miljard in schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs en 0,1 miljard in schuldpapier tegen reële waarde via OCI. De portefeuilles van KBC Bank Bulgaria bedragen 1,8% van de totale KBC-groep.
 - De bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022 bevatten voor KBC Bank Bulgarije 113 miljoen euro waarvan 106 miljoen euro in leningen en voorschotten (respectievelijk 10, 30 en 66 miljoen in categorie 1, 2 en 3) en 7 miljoen euro in schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs. De waardering van die waardeverminderingen wijkt deels af van de methodologie toegelicht in de waarderingsregels (met name op het vlak van de gebruikte toekomstgerichte informatie, toegepaste IFRS 9-modellen en gehanteerde criteria ter bepaling van een significante toename van het kredietrisico). Het aligneren van de waarderingsregels bij KBC Bank Bulgaria voor het bepalen van de bijzondere waardeverminderingen maakt deel uit van de verdere integratie van KBC Bank Bulgaria in 2023.
- Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs: toename van 10,2 miljard euro in 2022, voornamelijk door:
 - Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: zie hierboven.
 - Organische nettogroei van de kredietportefeuille (voornamelijk hypothecaire kredieten en termijnkredieten, in alle landen).
 - Die toename werd deels gecompenseerd door een daling van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten (exclusief reverse repo's) en de reverse repo's aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.
- Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van de leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs in categorie 2: toename van 13,5 miljard euro in 2022, voornamelijk door:
 - De overheveling naar categorie 2 op basis van een collectieve benadering van portefeuilles van leningen van categorie 1 (zie ook Toelichting 1.4) die indirect blootgesteld zijn aan Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland (dus ten gevolge van het militaire conflict, 2,8 miljard euro) en/of kwetsbaar zijn ten opzichte van opkomende risico's (11,3 miljard euro).
 - Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: zie hierboven.
 - Dat werd gedeeltelijk gecompenseerd door de stopzetting van de collectieve categorie 2-overheveling van kredieten die kwetsbaar zijn voor covidrisico's (3,1 miljard aan vorderingen die eind 2021 naar categorie 2 waren overgebracht). De resterende covidrisico's in onze kredietportefeuille worden gecapteerd via de reguliere indicatoren voor de beoordeling van aanzienlijke stijgingen van het kredietrisico (kans op wanbetaling, forbearance en het aantal dagen achterstalligheid), die niet langer door de moratoria worden gemaskeerd.
 - Bemerkt ook dat de overhevelingen op basis van de collectieve benadering van portefeuilles van leningen in categorie 1 naar categorie 2 resulteerde in een nettodaling met 3,6 miljard euro van de boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van leningen en voorschotten tegen geamortiseerde kostprijs in categorie 1, die deels werd tenietgedaan door de organische nettogroei van de kredietportefeuille en de overname van Raiffeisenbank Bulgarije.
 - Noteer dat met betrekking tot de cijfers van 31 december 2021, er geen rekening is gehouden met de destijds in de management overlay voorspelde overheveling, omdat die op basis van een collectieve statistische benadering werd bepaald en dus niet individueel aan specifieke kredieten kon worden gekoppeld. Rekening houdend met de impact van de management overlay op staging op 31 december 2021 zou dit resulteren in een boekwaarde vóór waardevermindering van de leningen en voorschotten van respectievelijk ongeveer 165,4, 24,3 en 4,3 miljard euro in respectievelijk categorie 1, 2 en 3 (of een nettomigratie van 1% van de totale portefeuille van categorie 1 naar categorie 2 en van 0,4% van categorie 1 en 2 naar categorie 3).
- Boekwaarde vóór bijzondere waardeverminderingen van schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs: toename van 4,1 miljard euro in 2022, bijna volledig in categorie 1:
 - Betreft voor ruim de helft (uitgiftes van) publiekrechtelijke emittenten, voor een derde kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en voor het resterende gedeelte ondernemingen, en had voornamelijk te maken met netto-investeringen.
- Bijzondere waardeverminderingen: toename van 0,1 miljard euro in 2022, door:
 - Overname van Raiffeisenbank Bulgaria: zie hierboven.
 - Overige wijzigingen: zie Toelichting 3.10.
- Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- In 2022 zijn er financiële activa in categorie 2 en 3 met een nettoboekwaarde van 471 miljoen euro in het verleden onderhevig geweest aan modificaties die niet resulteerden in derecognition. De brutoboekwaarde van financiële activa in categorie 1 die in het verleden onderhevig geweest zijn aan modificaties die niet resulteerden in derecognition bedroeg in 2022 1 088 miljoen euro. In 2021 was dat respectievelijk 1 712 miljoen euro en 509 miljoen euro. Modificatiewinsten/-verliezen worden opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10).
- In 2022 is een brutoboekwaarde van 80 miljoen euro aan financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs afgeschreven, maar nog steeds onderhevig aan enforcement-activiteiten. In 2021 was dat 72 miljoen euro.

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen

31-12-2022

31-12-2021

(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	104	507	1 848	114	2 572	168	992	2 517	18	3 694
Mutaties met resultaatinvloed ¹	- 6	96	147	- 8	230	- 62	- 454	242	- 2	- 276
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	- 22	158	60	0	196	- 12	99	42	0	129
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	4	- 83	95	0	16	6	- 115	80	0	- 30
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	26	- 54	- 3	- 31	0	20	- 36	0	- 16
Nieuwe financiële activa ²	40	43	10	0	93	25	14	7	0	45
Veranderingen in risicoparameters	- 16	- 23	90	- 5	48	- 57	- 426	214	1	- 269
Veranderingen in model of methodologie	- 1	3	0	0	2	0	- 1	0	0	- 1
Financiële activa die derecognized zijn ³	- 10	- 26	- 59	- 1	- 97	- 23	- 48	- 84	- 2	- 157
Andere	- 1	- 2	4	0	2	0	2	20	0	22
Mutaties zonder resultaatinvloed	12	32	- 199	- 29	- 184	- 2	- 32	- 911	98	- 847
Financiële activa die derecognized zijn	0	- 1	- 296	- 7	- 304	0	0	- 286	- 12	- 299
Veranderingen in de consolidatiekring	11	27	64	0	103	0	0	4	0	4
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	- 3	- 31	- 540	0	- 574
Andere	1	6	33	- 21	18	1	0	- 90	110	21
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	110	635	1 796	77	2 619	104	507	1 848	114	2 572
SCHULDPAPIER TEGEN AC										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	4	3	1	0	8	5	1	2	0	8
Mutaties met resultaatinvloed ¹	1	0	1	0	3	- 1	2	0	0	1
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	- 1	1	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	1	0	0	2	- 1	3	0	0	2
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 1
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	1	5	0	6	0	0	- 1	0	- 1
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	- 1	0	- 1	0	0	- 1	0	- 1
Veranderingen in de consolidatiekring	0	1	6	0	7	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	5	4	7	0	17	4	3	1	0	8
SCHULDPAPIER TEGEN FVOCI										
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Mutaties met resultaatinvloed ¹	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa										
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa ²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1

¹ Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de balans zijn uitgedrukt.

² Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële garanties buiten balans.

³ Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- De wijziging van de waardeverminderingen in 2022 heeft vooral te maken met de aanleg van een reserve voor geopolitieke en opkomende risico's en de volledige terugname van de resterende reserves voor de coronacrisis (zie Toelichting 1.4) en de veranderingen in de consolidatiekring, deels gecompenseerd door het wegvallen van waardeverminderingen op financiële activa die derecognized zijn.
- Veranderingen in de consolidatiekring: heeft vooral betrekking op de acquisitie van Raiffeisenbank Bulgaria.
- Het overgrote deel van de staging wordt getriggert door een collectieve beoordeling door het bestuur en relatieve wijzigingen in PD (zie de multi-tier-aanpak beschreven in Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname in Toelichting 1.2).
- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie Toelichting 5.7.2.
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.10.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en *offsetting*

	31-12-2022			31-12-2021		
	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
(in miljoenen euro)						
Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	309 268	132 675	176 593	290 570	126 748	163 822
<i>waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	2 106	1 550	556	2 070	1 584	486
Schuldpapier	47 885	98	47 787	44 933	93	44 840
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	179 698	98 726	80 972	165 022	90 044	74 978
Reverse repo's	20 806	20 751	55	25 311	25 210	101
Overige financiële activa	1 561	0	1 561	992	0	992
Buitenbalansverplichtingen	59 318	13 100	46 218	54 312	11 401	42 911
onherroepelijk	38 679	6 742	31 937	36 886	6 032	30 854
herroepelijk	20 639	6 358	14 282	17 427	5 370	12 057
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	9 248	2 213	7 035	9 260	2 313	6 946
Schuldpapier	1 724	0	1 724	2 956	0	2 956
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	638	593	45	560	545	15
<i>waarvan FVO</i>	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	33	33	0	0	0	0
Derivaten	6 853	1 588	5 265	5 744	1 769	3 975
Overige financiële activa	0	0	0	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	318 516	134 889	183 628	299 829	129 061	170 768

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de onherroepelijk verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De belangrijkste soorten ontvangen waarborgen en andere credit enhancements betreffen hypotheekleningen op vastgoed (voornamelijk als waarborg voor hypotheekleningen), uitgeleende effecten (voornamelijk als waarborg voor reverse repo's), ontvangen financiële garanties buiten balans en onderpand van roerende goederen. Hypotheekleningen met een LTV (loan-to-value) groter dan 100% zijn beperkt tot 0,6 miljard euro of 0,7% van de volledige portefeuille hypotheekleningen eind 2022.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en credit enhancements: worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.
- Het maximale kredietrisico m.b.t. financiële activa van KBC Bank Ireland is hierboven niet opgenomen in de cijfers. Zie daarvoor Toelichting 5.11.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022							
Derivaten	32 416	25 563	6 853	4 493	1 302	67	991
Derivaten, exclusief central clearing houses	6 637	4	6 633	4 493	1 302	67	771
Derivaten met central clearing houses*	25 779	25 559	220	0	0	0	220
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	28 673	7 835	20 839	0	0	20 830	9
Reverse repo's	28 673	7 835	20 839	0	0	20 830	9
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	61 089	33 397	27 692	4 494	1 302	20 897	999
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022							
Derivaten	31 527	22 850	8 676	4 500	1 116	447	2 613
Derivaten, exclusief central clearing houses	8 394	4	8 390	4 500	1 116	447	2 327
Derivaten met central clearing houses*	23 132	22 846	286	0	0	0	286
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	18 933	7 835	11 098	0	0	11 083	15
Repo's	18 933	7 835	11 098	0	0	11 083	15
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	50 459	30 685	19 774	4 501	1 116	11 530	2 628
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021							
Derivaten	13 986	8 242	5 744	2 732	1 317	112	1 583
Derivaten, exclusief central clearing houses	5 637	0	5 637	2 732	1 317	112	1 476
Derivaten met central clearing houses*	8 349	8 242	107	0	0	0	107
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	38 493	13 182	25 311	67	0	25 230	13
Reverse repo's	38 493	13 182	25 311	67	0	25 230	13
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	52 479	21 425	31 055	2 800	1 317	25 342	1 597
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021							
Derivaten	16 112	9 372	6 741	3 016	1 793	640	1 292
Derivaten, exclusief central clearing houses	6 636	0	6 636	3 016	1 793	640	1 188
Derivaten met central clearing houses*	9 476	9 372	104	0	0	0	104
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	16 477	13 182	3 295	160	0	3 135	1
Repo's	16 477	13 182	3 295	160	0	3 135	1
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	32 590	22 554	10 036	3 176	1 793	3 774	1 293

* Voor de centrale clearing houses verwijst de netting procedure naar netting tussen derivaten en de gerelateerde kaswaarborgen. Het bedrag aan kaswaarborgen met central clearing houses bedraagt 2 712 miljoen euros op het einde van 2022 en 1 130 miljoen euros op einde van 2021.

- De criteria voor *netting* zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar netting-raamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan de situaties waar *netting* alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) wordt in de tabel de marktwaarde weergegeven, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

- In overeenstemming met de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit voeren we elk kwartaal een outlier-stresstest uit door zes verschillende scenario's toe te passen op de bankportefeuilles (materiële valuta's). Het worst case scenario wordt afgezet tegen het tier 1-kapitaal. Voor de bankportefeuille op KBC-groepsniveau bedroeg dat risico -3% van het tier 1-kapitaal op 31 december 2022. Die -3% blijft ruim onder de tier 1-drempel van -15% waar de ECB op toeziet. De -3% van het tier 1-kapitaal eind 2022 komt overeen met een effect van -0,4%-punten op de fully loaded CET1-ratio eind 2022.
- De tabel geeft de veranderingen weer in de economische waarde van het eigen vermogen bij zes verschillende rentescenario's. Om die zes scenario's te testen, combineren we de verschuiving in de rentecurves met veranderingen in de looptijden afhankelijk van het klantengedrag (bv. rentegedreven vervroegde aflossingen) en gebruiken we een run-off balans waarbij vervallende posten niet worden vervangen. De bank analyseert ook het effect van verschillende rentescenario's op zijn nettorente-inkomsten.

Schokscenario's van de toezichthouder (in miljoen euro)*	Veranderingen in de economische waarde van het eigen vermogen	
	Einde 4kw2022	Einde 2kw2022
1 Parallel omhoog	-491	-1 163
2 Parallel omlaag	370	600
3 Steepener	-55	-207
4 Flattener	-26	-3
5 Kortetermijnrente omhoog	-179	-343
6 Kortetermijnrente omlaag	102	176

*Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de onderliggende interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de door de regelgever opgelegde normen.

- De bovengenoemde stresstest omvat de volledige balans (volledig economisch beeld), met compenserende effecten over de hele balans, terwijl de tabel hieronder focust op bepaalde delen van de balans.
- Rekening houdend met 1) de grote voorraad hoogwaardige liquide middelen van KBC (gemiddeld ongeveer 92 miljard euro in 2022), die bestaan uit cash en obligaties die in aanmerking komen voor repotransacties op de particuliere markt en bij de centrale banken, 2) het feit dat 48% van de totale klantendeposito's bij KBC wordt gedekt door de depositogarantie en 3) 83% van de totale klantendeposito's afkomstig is van stabielere retail- en kmo-klanten, hoeven de niet-gerealiseerde verliezen op de portefeuille schuld papier tegen geamortiseerde kostprijs niet te worden gerealiseerd voor liquiditeitsdoeleinden en zijn ze vanuit kapitaalspectief dan ook irrelevant.

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (in miljoenen euro)	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	24 257	24 210	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	176 247	162 847	-	-
Schuldpapier	44 488	40 200	-	-
Overige	1 561	1 561	-	-
Totaal	246 553	228 818	-	-
Niveau 1	-	37 954	-	-
Niveau 2	-	29 491	-	-
Niveau 3	-	161 374	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	35 644	35 207
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	252 506	251 803
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 436	2 436
Totaal	-	-	290 586	289 447
Niveau 1	-	-	-	47
Niveau 2	-	-	-	125 632
Niveau 3	-	-	-	163 768
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	32 779	32 787	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	157 553	158 091	-	-
Schuldpapier	40 383	40 152	-	-
Overige	992	992	-	-
Totaal	231 707	232 022	-	-
Niveau 1	-	38 202	-	-
Niveau 2	-	33 014	-	-
Niveau 3	-	160 806	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	40 937	41 003
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	226 076	226 781
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	2 275	2 273
Totaal	-	-	269 288	270 056
Niveau 1	-	-	-	24
Niveau 2	-	-	-	118 897
Niveau 3	-	-	-	151 135

- Alle interne waarderingsmodellen worden door een onafhankelijke Risk Validation Unit gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een Group Valuation Committee (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC voldoet aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het KBC Valuation Framework, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de Group Valuation Policy, de Group Market Value Adjustments Policy en de Group Parameter Review Policy). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waarderingsmethoden (inclusief, maar niet beperkt tot, modellen, marktgegevens en inputs), of afwijkingen van Group Policies voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Om de zes maanden worden er valuation uncertainty measurements uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waarderingsmodel.
- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnekredieten die niet tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met prepayment risks en cap-opties. De reële waarde van termijndeposito's wordt berekend door de contractuele kasstromen te verdisconteren met de risicovrije rente. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.

- Naar aanleiding van de eerste toepassing van IFRS 9 op 1 januari 2018 werd voor een totale boekwaarde van 15 060 miljoen euro aan schuldinstrumenten geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare financiële activa naar financiële activa aangehouden tegen geamortiseerde kostprijs. Wegens die herclassificatie werd in 2022 voor -566 miljoen euro reële waardeverandering vóór belastingen niet geboekt in de herwaarderingsreserves (-199 miljoen euro in 2021). De reële waarde van die geherclassificeerde portefeuille (na terugbetalingen) bedroeg 4 668 miljoen euro eind 2022 (5 753 miljoen euro eind 2021).
- Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs werd veroorzaakt door de forse rentestijging in 2022. Langs activakant betreft het een hold-to-collect business model, waardoor tussentijdse reële waardeveranderingen minder relevant zijn. Bijkomend is dit verschil reeds deels geboekt via reële waardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille, wat op de balans (zowel bij de activa als de verplichtingen) apart wordt gepresenteerd op de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico. Ook zijn er ALM-rentederivaten die niet in hedge accounting zitten.

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshierarchie

(in miljoenen euro)	31-12-2022				31-12-2021				
	Waarderingshiërarchie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE									
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden	12	13	642	667	14	0	570	584	
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	13	0	13	0	0	0	0	
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	625	625	0	0	560	560	
Aandelen	0	0	13	13	0	0	8	8	
Beleggingscontracten, verzekeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	
Schuldpapier	12	0	4	16	14	0	1	16	
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 891	5 869	733	8 493	1 947	5 938	965	8 850	
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	33	0	33	0	0	0	0	
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Aandelen	426	0	0	427	440	0	0	440	
Schuldpapier	1 461	243	4	1 708	1 506	1 430	4	2 940	
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	1 428	222	0	1 650	1 427	1 074	0	2 501	
Derivaten	3	5 593	729	6 325	1	4 508	961	5 470	
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	
FVO	0	0	0	0	0	0	0	0	
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tegen reële waarde via OCI	3 130	204	250	3 584	4 361	101	278	4 741	
Aandelen	17	1	170	187	13	1	178	191	
Schuldpapier	3 113	203	81	3 397	4 348	101	101	4 550	
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	2 862	76	33	2 970	3 935	0	32	3 967	
Afdekkingsderivaten	0	528	0	528	0	274	0	274	
Derivaten	0	528	0	528	0	274	0	274	
Totaal	5 033	6 613	1 625	13 272	6 322	6 314	1 813	14 449	
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE									
Aangehouden voor handelsdoeleinden	885	7 154	1 125	9 164	1 582	4 508	1 209	7 299	
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	7	0	7	0	2	0	2	
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	44	0	44	0	21	0	21	
Derivaten	2	6 979	1 125	8 106	1	4 438	1 209	5 647	
Baisseposities	884	123	0	1 007	1 582	47	0	1 628	
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	
Gewaardeerd tegen reële waarde	0	74	1 131	1 205	0	61	1 251	1 312	
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0	
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	0	74	1 131	1 205	0	61	1 251	1 312	
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	0	0	0	0	0	0	0	0	
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	
Afdekkingsderivaten	0	471	98	570	0	696	398	1 093	
Derivaten	0	471	98	570	0	696	398	1 093	
Totaal	885	7 699	2 355	10 939	1 582	5 265	2 858	9 705	

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (pricing service) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan actuele en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactiepreisen. Er wordt geen waarderings techniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderings techniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderings technieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingsmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. Hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichting 4.6. en 4.7.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL of data vendor.
Niveau 2	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
		Caps en floors, renteopties, Europese aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, European cancelable IRS, compound options	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit)
	Lineaire financiële verplichtingen (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële activa (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Amerikaanse en Aziatische aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, constant maturity swaps (CMS), CMS spread swaps, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, outperformance options, autocallable options, lookback options, commodity swaps en forwards	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)
	Gestructureerde leningen	Door de overheid gereuleerde leningen met ingebouwde hefboomrente en exotische vervroegde aflossingsmogelijkheden (K&H)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters.

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten: in 2022 herklasseerde KBC voor 1 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2 en voor 76 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1.
- In 2021 was dit respectievelijk 96 miljoen euro en 15 miljoen euro. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2022:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 65 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, deels gecompenseerd door wijzigingen in marktparameters en instrumenten die de eindvervaldag bereikten.
 - Activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI: de reële waarde van schuldinstrumenten daalde met 20 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die de vervaldag bereikten en wijzigingen in marktparameters.
 - Activa aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 232 miljoen euro, voornamelijk door verkopen van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts deels gecompenseerd door nieuwe aankopen en overdrachten naar niveau 3.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten daalde met 232 miljoen euro, voornamelijk door verkopen van bestaande posities en wijzigingen in marktparameters, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe aankopen en overdrachten naar niveau 3).
 - Verplichtingen met betrekking tot afdekkingsderivaten: de reële waarde van derivaten daalde met 84 miljoen euro door wijzigingen in marktparameters.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 120 miljoen euro, voornamelijk door transacties die de vervaldatum hebben bereikt en de verkoop van bestaande posities, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe transacties.
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2021:
 - Activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde (niet aangehouden voor handelsdoeleinden): de reële waarde van de leningen en voorschotten steeg met 173 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe transacties, slechts deels gecompenseerd door wijzigingen in marktparameters en instrumenten die hun vervaldag bereikten.
 - Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden: de reële waarde van derivaten steeg met 103 miljoen euro, voornamelijk door wijzigingen in marktparameters en nieuwe transacties, deels gecompenseerd door verkopen. De reële waarde van uitgegeven schuldinstrumenten daalde met 85 miljoen euro, voornamelijk door instrumenten die hun vervaldag bereikten.
 - Verplichtingen met betrekking tot afdekkingsderivaten: de reële waarde van derivaten steeg met 398 miljoen euro door reclassificaties in niveau 3 ten gevolge van een optimalisatie van de classificatiemethode.
 - Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: de reële waarde van schuldinstrumenten steeg met 100 miljoen euro, voornamelijk door nieuwe uitgiftes deels gecompenseerd door aankopen.
- Sommige activa van niveau 3 zijn geassocieerd of economisch gehedged door identieke verplichtingen van niveau 3, waardoor de blootstelling van KBC aan niet-observeerbare parameters lager is dan uit de brutocijfers zou kunnen blijken. Een substantieel deel van de instrumenten van niveau 3 wordt bovendien gewaardeerd aan de hand van prijsstelling door derden, waarbij KBC niet zelf de mogelijk niet-observeerbare parameters ontwikkelt. De belangrijkste niet-observeerbare parameters die KBC hanteert met betrekking tot de waardering van exotische derivaten betreffen: mean reversion parameter bij bermudian swaptions, aandelen crosscorrelations en volatiliteiten voor bepaalde aandelenopties, interestvoetcorrelaties voor CMS spread opties, en de financieringskosten die gebruikt worden voor het bepalen van forward prijzen van aandelen als onderdeel van de waardering van bepaalde aandelenderivaten. De verandering in reële waarde als gevolg van een wijziging in deze parameters naar redelijke mogelijke alternatieve assumpties (reasonably possible alternatives) is niet significant.

Toelichting 4.8: Derivaten

- Qua volume van de gecontracteerde bedragen zijn van de derivaten ongeveer 77% derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en ongeveer 23% afdekkingsderivaten.
- Het grootste deel van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden is effectief opgenomen in het trading book, maar wordt voor een groot deel economisch afgedekt (beperkte open posities) door andere derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden (bijvoorbeeld derivatentransacties geïnitieerd door commerciële klanten die economisch worden afgedekt) of door balansposities (bijvoorbeeld valutaposities), hetgeen leidt tot grote volumes nominale bedragen maar netto resultaatneutrale herwaarderingen.
- Een beperkt deel van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden zijn ALM-derivaten die opgenomen zijn in het banking book en worden gebruikt om het economisch risico af te dekken, maar daarop wordt geen hedge accounting toegepast. Op de meeste ALM-rentecontracten wordt hedge accounting toegepast. Slechts een beperkt deel van de ALM-derivaten voor vreemde valuta is gekoppeld aan hedge accounting.

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2022				31-12-2021			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen*		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen*	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	6 325	8 106	569 228	569 829	5 470	5 647	493 668	505 276
Rentecontracten	2 681	3 737	381 154	379 139	3 081	2 814	292 975	302 665
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	2 467	3 600	370 028	372 678	2 756	2 695	280 873	295 431
<i>Waarvan opties</i>	214	136	11 127	6 462	325	119	12 101	7 234
Valutacontracten	3 173	3 629	174 922	177 978	1 722	1 880	185 873	187 910
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	3 088	3 517	172 012	172 498	1 668	1 830	182 686	183 094
<i>Waarvan opties</i>	85	112	2 909	5 480	54	50	3 187	4 816
Aandelencontracten	452	720	12 812	12 372	646	935	14 494	14 376
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	414	410	10 553	10 394	620	637	12 607	12 651
<i>Waarvan opties</i>	37	311	2 259	1 977	26	298	1 888	1 725
Kredietcontracten	0	0	0	0	0	0	4	4
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	0	0	0	0	4	4
Grondstoffen- en andere contracten	20	20	340	340	21	19	322	322

* In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2022

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument					Afgedekt instrument			Invloed op eigen vermogen	
	Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen		Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde			
Hedging strategie						Type				
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen										
Renteswaps	21 811	21 811	171	102	- 646	Aangehouden schuldpapier aan AC	4 007	- 684	- 323	
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	683	70	- 310	
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	976	- 82	- 119	
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	14 154	- 1 306	1 403	
						Deposito's aan AC	0	0	0	
Totaal	21 811	21 811	171	102	- 646	Totaal			651	5
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille										
Renteswaps	123 930	123 930	209	261	3 172	Aangehouden schuldpapier aan AC	359	- 122	- 123	
Valuta- en renteopties	1 762	0	101	0	82	Leningen en voorschotten aan AC	104 980	- 4 207	- 3 769	
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	23	- 6	- 6	
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0	
						Deposito's aan AC	14 574	- 1 432	644	
Totaal	125 692	123 930	310	261	3 254	Totaal			- 3 254	0
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)										
Renteswaps	20 073	20 073	47	115	177					
Valuta- en renteswaps	1 165	1 220	0	31	- 11					
Totaal	21 238	21 293	47	146	165	Totaal			- 168	- 3
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit										
Totaal ³	1 755	1 807	0	505	18	Totaal			- 18	0

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Inefficiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2021

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument					Afgedeekt instrument				Invloed op eigen vermogen	
	Gecontracteerde bedragen ¹		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Boekwaarde			Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode ²	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen		Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde				
Hedging strategy						Type					
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	21 090	21 090	89	407	275	Aangehouden schuldpapier aan AC	3 576	- 360	- 394		
Valuta- en renteswaps	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	857	391	- 114		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	1 450	37	- 41		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	15 495	97	276		
						Deposito's aan AC	0	0	- 2		
Totaal	21 090	21 090	89	407	275	Totaal			- 275	0	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	89 467	89 467	110	183	809	Aangehouden schuldpapier aan AC	11	- 1	- 2		
Valuta- en renteopties	1 981	0	21	0	11	Leningen en voorschotten aan AC	74 412	- 504	- 1 772		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	13	- 1	- 1		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	13 632	- 862	960		
Totaal	91 448	89 467	131	183	820	Totaal			- 815	5	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	21 249	21 249	24	502	177						
Valuta- en renteswaps	711	721	26	0	19						
Totaal	21 960	21 970	50	502	196	Totaal			- 196	0	- 1 197
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal³	1 904	1 965	5	420	- 109	Totaal			109	0	19

¹ In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

² Inefficiviteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

³ Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- De sterke reëlewaardewijziging van de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte instrumenten in de micro-hedge-reëlewaardeafdekkingen en reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille voor 2022 zijn te wijten aan de substantiële stijging van de marktinterestvoeten.
- De Treasury-departementen van de verschillende entiteiten beheren het renterisico. Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van interest rate swaps en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.
- De resterende afdekkingsreserves van kasstroomafdekkingen van eventuele afdekkingsrelaties waarvoor hedge accounting niet langer wordt toegepast bedragen -166 miljoen euro. Het geaccumuleerde bedrag van reëlewaardeafdekkingsveranderingen dat nog resteert in de balans voor alle afgedekte instrumenten die niet meer worden aangepast voor het afdekken van winsten en verliezen bedraagt -24 miljoen euro. Deze aanpassingen worden geamortiseerd naar winst of verlies.
- Het verschil tussen de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico en de gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde naar aanleiding van reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille zoals opgenomen in Toelichting 4.8.2 wordt verklaard door gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde met betrekking tot stopgezette reëlewaardeafdekkingstransacties die niet worden opgenomen in Toelichting 4.8.2, maar wel op de balans.
- De gecumuleerde reëlewaarde-aanpassingen van de afgedekte activa betrokken bij reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille daalden in 2022 door de algemene rentestijging. Ook de balanspost Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt voor renterisico, aan de passiefzijde van de balans, werd negatiever om dezelfde reden.
- Zie ook de paragraaf over hedge accounting in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? en Toelichting 3.3.

Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdskorf (in miljoenen euro)	Instroom	Uitstroom
Maximaal 3 maanden	7	- 38
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	33	- 95
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	123	- 274
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	222	- 514
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	505	- 960
Meer dan 5 jaar	545	- 847

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	960	843
Over te dragen kosten en toe te rekenen opbrengsten	484	371
Overige	476	472

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	124	133
Actuele belastingverplichtingen	132	44
UITGESTELDE BELASTINGEN	898	1 015
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	1 122	1 238
Personeelsbeloningen	74	69
Fiscaal overgedragen verliezen	174	233
Materiële en immateriële vaste activa	54	91
Voorziening voor risico's en kosten	48	20
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	217	269
Fin. instrumenten tegen reële waarde via de w&v en reëlewaardeafdekkingen	97	75
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	374	441
Technische voorzieningen	0	0
Overige	84	42
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	225	223
Personeelsbeloningen	62	13
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	35	29
Voorziening voor risico's en kosten	0	0
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3	3
Fin. instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de w&v en reëlewaardeafdekkingen	89	90
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	10	61
Technische voorzieningen	0	0
Overige	25	27
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	944	1 056
Uitgestelde belastingverplichtingen	47	41
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	151	177

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste fiscale verliezen en fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.
- De nettowijziging van de uitgestelde belastingen (-118 miljoen euro in 2022) is als volgt verdeeld:
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen: -116 miljoen euro.
 - Toename van uitgestelde belastingverplichtingen: +2 miljoen euro;
- De wijziging van de uitgestelde belastingvorderingen heeft voornamelijk te maken met:
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat: -60 miljoen euro, voornamelijk benutting van fiscaal overgedragen verliezen deels gecompenseerd door de eenmalige opname van uitgestelde belastingvorderingen, onder andere als gevolg van de verhoging van het vennootschapsbelastingtarief in het Verenigd Koninkrijk van 19% naar 25% en de opname van uitgestelde belastingvorderingen in Ierland (netto -59 miljoen euro) en het gevolg van de afname van uitgestelde belastingvorderingen op bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten (-18 miljoen euro). Daarnaast zorgt de arbitrageprocedure tegen ICEC-Holding (zie Toelichting 3.6) voor een toename van uitgestelde belastingvorderingen via resultaat van +28 miljoen euro.
 - Afname van uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van de wijziging in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto investeringen in buitenlandse activiteiten (samen -67 miljoen euro).
- De wijziging van de uitgestelde belastingverplichtingen heeft voornamelijk te maken met:
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen als gevolg van de wijziging in de herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde via OCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten (samen -51 miljoen euro);
 - Toename met betrekking tot toegezegde pensioenregelingen (+49 miljoen euro).
- De uitgestelde belastingvorderingen zoals opgenomen in de balans bevinden zich grotendeels bij KBC Bank en in mindere mate bij CSOB in Tsjechië en KBC Bank Ireland.

Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	33	38
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
Skip Pay	-	3
IGLUU s.r.o	2	-
Isabel NV	12	11
Payconiq International S.A.	7	9
Joyn International NV	0	1
Bancontact Payconiq Company NV	7	6
Batopin NV	1	4
Overige	4	5
Goodwill op geassocieerde ondernemingen en joint ventures		
Brutobedrag	0	0
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet-beursgenoteerd	33	38
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geass. ondernemingen en joint ventures	0	0

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarbij KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022			31-12-2021	
Materiële vaste activa	2 829			2 887	
Vastgoedbeleggingen	351			315	
Huurinkomsten	37			38	
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinkomsten hebben gegenereerd	12			10	
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen huurinkomsten hebben gegenereerd	1			2	
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2022					
Beginsaldo	1 385	62	1 440	2 887	315
Aanschaffingen	33	43	466	543	71
Vervreemdingen	- 29	- 1	- 204	- 234	- 11
Afschrijvingen	- 112	- 31	- 20	- 163	- 14
Overige mutaties	- 1	6	- 209	- 203	- 9
Eindsaldo	1 276	80	1 474	2 829	351
Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	1 471	204	844	2 519	245
Reële waarde 31-12-2022					512
2021					
Beginsaldo	1 462	64	1 421	2 948	342
Aanschaffingen	109	28	444	581	5
Vervreemdingen	- 56	- 4	- 205	- 265	- 14
Afschrijvingen	- 111	- 30	- 19	- 160	- 15
Overige mutaties	- 20	4	- 201	- 217	- 3
Eindsaldo	1 385	62	1 440	2 887	315
Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	1 397	199	785	2 381	250
Reële waarde 31-12-2021					476

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan beperkte verplichtingen (ongeveer 0,4 miljard euro) voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarden jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.
- De impact van de zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2022 en 2021 op de (waardeverminderingen op) materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen (in casu ons kantorennetwerk) was niet wezenlijk. Voor informatie met betrekking tot klimaat- en andere ESG-risico's: zie het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar op het milieu is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Het betreft dan voornamelijk onze gebouwen en voertuigen (woon-werkverkeer). Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact en hanteren daarvoor ook bepaalde doelstellingen. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2022					
Beginsaldo	894	410	88	5	1 396
Aanschaffingen	438	174	25	1	639
Vervreemdingen	0	0	- 1	- 1	- 1
Afschrijvingen	0	- 60	- 39	- 1	- 100
Overige mutaties	- 6	- 10	- 7	5	- 18
Eindsaldo	1 326	514	66	9	1 916
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	84	307	364	31	786
2021					
Beginsaldo	882	285	131	4	1 302
Wijzigingen waarderingsregels	0	0	0	0	0
Aangepast beginsaldo	882	285	131	4	1 302
Aanschaffingen	0	163	30	3	196
Vervreemdingen	0	0	- 2	0	- 3
Afschrijvingen	0	- 41	- 51	- 2	- 93
Overige mutaties	13	2	- 20	0	- 5
Eindsaldo	894	410	88	5	1 396
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	79	247	433	28	787

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.10). We voeren de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multiële analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. Waar in de onderliggende financiële prognoses rekening gehouden wordt met elementen van en producten/projecten inzake duurzaamheid, heeft dat bijgevolg ook een invloed op de waardering. De uiteindelijke groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een landenspecifieke risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). We beschouwen als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
K&H Bank	173	188	17,3% - 13,3%	11,4% - 10,6%
CSOB Bank (Tsjechië)	293	286	13,9% - 12,8%	10,6% - 8,7%
ČSOB Stavební spořitelna, a.s.	176	171	13,2% - 12,8%	10,6% - 8,8%
United Bulgarian Bank en Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria)	544	110	12,5% - 12,2%	10,6% - 9,2%
KBC Asset Management NV	114	114	9,9% - 9,9%	8,7% - 8,7%
KBC Commerical Finance	21	21	10,0% - 10,0%	8,8% - 8,8%
Rest	5	5	-	-
Totaal	1 326	894	-	-

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen 10 jaar. We gebruiken die langere periode vanwege de huidige sterke groei in de Centraal-en Oost-Europese landen waarbij de verwachting is dat op langere termijn de groeivoet evolueert naar een meer gematigd niveau.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2022 tussen 3,2% en 4,7% (2021: tussen 1,2% en 1,7%).
- De gehanteerde discontovoeten zijn aanzienlijk verhoogd ten opzichte van vorig jaar, maar hebben op netto-basis slechts een beperkte impact op de waarderingen gelet op de verhoogde kasstroombudgetten dankzij verbeterde nettorente-inkomsten.
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de verandering in hoofdparameters die ervoor zou zorgen dat de realiseerbare waarde de boekwaarde evenaart.

Verandering in hoofdparameters ¹	Toename in discontovoet ²	Afname in terminale groeivoet	Toename in beoogde solvabiliteitsratio ³	Daling in jaarlijkse nettowinst	Stijging van de jaarlijkse waardeverminderingen
ČSOB Stavební sporitelna	2,5%	8,0%	6,4%	12%	-
United Bulgarian Bank en Raiffeisenbank Bulgaria (nu KBC Bank Bulgaria)	0,6%	4,2%	1,0%	6%	38%

¹ Uiteraard moet er rekening worden gehouden met het feit dat een verandering in de parameters een effect kan hebben op andere parameters in de berekening van de realiseerbare waarde.

² Gebaseerd op een parallelle shift en een absolute toename van de discontovoeten. De vork van discontovoeten wordt 15,7%-15,3% voor ČSOB Stavební sporitelna en 13,1%-12,8% voor United Bulgarian Bank en KBC Bank Bulgaria.

³ Absolute toename van de tier 1-kapitaalratio.

Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen

Niet van toepassing bij KBC Bank, wel bij KBC Groep en KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	416	278
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	114	130
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	303	147
Voorzieningen voor herstructurering	92	87
Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	192	44
Overige	19	17

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	Onderhevig aan 12 maanden ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL	Onderhevig aan Lifetime ECL - non- performing	Totaal
31-12-2022				
Voorzieningen op 01-01-2022	19	21	91	130
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
Categorie 1 (12 maanden ECL)	- 6	10	6	10
Categorie 2 (lifetime ECL)	0	- 5	7	2
Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)	0	6	- 2	4
Nieuwe financiële activa	8	4	0	12
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	- 1	1	- 45	- 45
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	- 1	- 1	- 1	- 3
Andere	0	- 5	0	- 5
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	1	2	3	6
Andere	0	1	1	2
Voorzieningen op 31-12-2022	19	35	60	114
31-12-2021				
Voorzieningen op 01-01-2021	26	17	99	143
Mutaties met resultaatinvloed				
Overdracht van financiële activa				
Categorie 1 (12 maanden ECL)	- 2	4	0	2
Categorie 2 (lifetime ECL)	0	- 4	2	- 1
Categorie 3 non-performing (lifetime ECL)	0	1	- 1	0
Nieuwe financiële activa	6	1	1	8
Veranderingen in risicoparameters tijdens de rapporteringsperiode	- 9	2	- 13	- 20
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn	- 2	- 1	0	- 4
Andere	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Financiële activa die derecognized zijn	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	1	1	2	4
Voorzieningen op 31-12-2021	19	21	91	130

- Zie ook Toelichting 6.1

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorzieningen voor herstructurering	Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	Overige	Totaal
2022				
Beginsaldo	87	44	17	147
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	13	163	9	185
Bedragen gebruikt	- 7	- 11	- 6	- 25
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	- 5	- 1	- 6
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	1	1	2
Andere	0	1	- 1	0
Eindsaldo	92	192	19	303
2021				
Beginsaldo	7	31	25	63
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	84	28	7	119
Bedragen gebruikt	- 4	- 16	- 15	- 35
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	- 1	- 1	- 1	- 3
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	2	0	2
Andere	1	0	0	0
Eindsaldo	87	44	17	147

- De wijziging in de voorziening voor herstructurering in 2021 is vooral gerelateerd aan Ierland (zie Toelichting 6.6). Voor het grootste deel van de andere aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen: zie ook Toelichting 3.6.
- Overige voorzieningen: omvatten specifieke voorzieningen voor verschillende risico's.
- Informatie met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen: vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we overeenkomstig de IFRS-regels naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtzaken niet te hinderen.
- Mogelijk verlies: op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "trustee" genoemd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) ten gevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is slechts één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd). Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven' ("safe harbor") van de faillissementswet en regels voor 'goedetrouwverdediging' ("good defenses"), alsmede op basis van prudentiële beperkingen op de bevoegdheden van Amerikaanse rechtbanken in internationale zaken, op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 heeft de curator zijn intentie kenbaar gemaakt om de oorspronkelijke vordering te wijzigen, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD. Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan, waarbij de vordering van de trustee werd afgewezen. De trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("certiorari petition") werd op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hoogerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank. Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder adequaat aan te tonen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen. Op 1 augustus 2022 heeft de faillissementsrechtbank een beschikking uitgevaardigd met betrekking tot de regeling van de procedure. In dit kader heeft de trustee op 5 augustus 2022 zijn klacht gewijzigd door zijn vordering te verminderen tot 86 miljoen USD in hoofdsom. KBC heeft op 18 november

2022 een verzoek tot afwijzing van de gewijzigde klacht ingediend wegens gebrek aan specifieke bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank. De laatste repliek ter ondersteuning van zijn motie moet uiterlijk op 10 maart 2023 worden ingediend. In april 2023 zal een zitting worden gehouden. Hoewel de bewijslast is verzwaard, gelooft KBC nog steeds dat het goede en geloofwaardige verweermiddelen heeft, zowel procedureel als ten gronde, waaronder het aantonen van zijn goede trouw. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	1 579	1 691
Indeling naar type		
Werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen	84	270
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	287	308
Overige	1 208	1 113

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)

31-12-2022

31-12-2021

TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN

Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen (begin van het jaar)	2 413	2 452
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	92	94
Rentekosten	19	7
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	- 8	- 3
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 578	- 21
Ervaringsaanpassingen	16	- 5
Pensioenkosten toegerekend aan verstreken dienstjaren	0	- 11
Betaalde uitkeringen	- 94	- 90
Andere	- 13	- 10
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	1 848	2 413
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen (begin van het jaar)	2 233	1 965
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	- 363	229
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	18	6
Bijdragen van de werkgever	67	67
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	19	18
Betaalde uitkeringen	- 94	- 90
Andere	16	44
Reële waarde van fondsbeleggingen op jaareinde	1 879	2 233
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	0	24
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	1	3
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	31	- 180
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	- 12	- 37
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	19	- 217
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten (begin van het jaar)	- 217	- 486
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 75	- 67
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	244	230
Bijdragen van de werkgever	67	67
Andere	- 1	39
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op jaareinde	19	- 217
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 75	- 67
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 92	- 94
Rentekosten	- 1	- 1
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers	19	18
Andere	0	11
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	244	230
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	8	3
Actuariële winst/verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	578	21
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	- 381	223
Ervaringsaanpassingen	- 16	5
Aanpassingen aan begrenzingen van het financieringsplafond	25	- 37
Overige	31	15
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	- 20	- 20

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Bank en het grootste deel van haar Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurde tot en met 2018 voornamelijk via een vasteprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarborgde) rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan.
- In de bepaling van de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen wordt vanaf 2021 rekening gehouden met de verwachte wettelijke pensioenleeftijd van iedere werknemer en een verwachte looninflatie op basis van een inflatiecurve afgeleid uit de marktwaarde van inflatiegerelateerde obligaties.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit volledig herverzekerd via een extern herverzekeringsprogramma.
- Wat het beheer van de activa betreft, was het aandeel van verantwoorde beleggingen eind december ongeveer 67%. Het KBC-Pensioenfonds streeft ook naar een klimaatneutrale investeringsportefeuille tegen 2050. In 2021 en 2022 werden de eerste metingen gedaan van de broeikasgasintensiteit (scope 1+2) van beursgenoteerde obligaties en aandelen. Die oefening zal op jaarlijkse basis herhaald worden om de doelstelling kwantitatief te kunnen opvolgen.
- In het kader van de verkoopovereenkomst in Ierland werden de uitstaande toegezegdpensioenregelingen van Ierland getransfereerd naar KBC Bank België. Op 31-12-2022 was er een nettoactief voor deze regeling ter waarde van 24 miljoen euro.
- Door de sterk gestegen interestvoeten ligt de verworven reserve veelal hoger dan de huidige waarde van de verplichting van de minimumgarantie van het toegezegdebijdragenplan. Dit heeft als gevolg dat de gevoeligheid voor rentewijzigingen dan ook zeer gering is.
- Op het einde van het jaar werd er een modelaanpassing doorgevoerd waarbij een nieuwe verdisconteringscurve werd toegepast, aangeleverd door een extern erkende leverancier. Als dezelfde methode ter bepaling van de curve was toegepast aan het begin van het jaar, zou de verplichting van de pensioenregelingen ongeveer 50 miljoen euro lager zijn.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden van de groep.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2022	2021	2020	2019	2018
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	1 848	2 413	2 452	2 319	2 152
Reële waarde van fondsbeleggingen	1 879	2 233	1 965	1 947	1 670
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	19	- 217	- 486	- 408	- 462
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van planactiva en brutoverplichtingen					
Invloed op planactiva	0	0	0	0	0
Invloed op brutoverplichtingen*	- 586	- 25	182	182	- 29

* Uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen. Plus bij een positieve invloed, min bij een negatieve invloed, betreft de in het bovenstaande deel vermelde pensioenregelingen samen.

Bijkomende informatie over pensioenverplichtingen:
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN

KBC-Pensioenfonds

Samenstelling op 31-12-2022	
Aandelen	37%
Obligaties	46%
Vastgoed	14%
Liquiditeiten	3%
<i>Waarvan illiquide activa</i>	18%
Samenstelling op 31-12-2021	
Aandelen	38%
Obligaties	47%
Vastgoed	13%
Liquiditeiten	2%
<i>waarvan illiquide activa</i>	11%
Verwachte bijdragen in 2023 (in miljoenen euro)	36
Wetgevend kader	Pensioenplannen zijn opgenomen in de cao's en worden omgezet in een pensioen-reglement. Jaarlijkse rapportering van de financieringsniveaus aan de controleautoriteiten (FSMA/NBB). In geval van onderfinanciering rapportering aan controleautoriteiten.
Risico's voor KBC	Investeringsrisico en inflatierisico
Asset liability-beleid	De hedgingportefeuille dekt renterisico en inflatierisico af d.m.v. renteswaps. De returnportefeuille beoogt extra opbrengst te genereren.
Planwijzigingen	Een nieuwe versie van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever werd geïntroduceerd op 1 januari 2019. Alle werknemers die aangesloten waren in het Vasteprestatieplan hadden eenmalig de mogelijkheid om naar dat plan over te stappen.
Inperkingen en afwijkingen	Niet van toepassing.
Verdisconteringsmethode	Vertrekpunt zijn de noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen yield-curve wordt omgevormd tot een zero coupon-curve.
Voornaamste actuariële veronderstellingen	
Gemiddelde verdisconteringsvoet	3,98%
Verwachte salarisstijging	3,22%
Verwachte inflatie	2,89%
Verwachte stijging van de pensioenen	-
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen	10 years
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen	
Stijging brutoverplichting op 31-12-2022 als gevolg van:	
1% daling in de verdisconteringsvoet	11,73%
1% stijging in de verwachte inflatie	9,22%
1% hoger dan verwachte salarisstijging boven op inflatie	12,21%
Stijging van de levensverwachting met 1 jaar	-
De invloed van de volgende veronderstellingen werd niet berekend:	Impact van dalende sterftecijfers: het pensioenfonds betaalt altijd een kapitaal uit, langlevensrisico is verwaarloosbaar. Impact van personeelsverloop: de sensitiviteit van de wijzigingen in het personeelsverloop blijft gering.

Verwachte bijdragen in 2023 (in miljoenen euro)	24
Wetgevend kader	Volgens de Belgische Wet op Aanvullende pensioenen (WAP) moet de werkgever een minimumrendement van 1,75% garanderen op werknemers- en werkgeversbijdragen.
Risico's voor KBC	Investeringsrisico
Waardering	De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd rekening houdend met de verworven reserve op rapporteringsdatum, met een projectie van deze reserves tot de verwachte pensioenleeftijd tegen de wettelijk gegarandeerde interestvoet, en met verdiscontering van de resulterende verplichting. KBC heeft twee types toegezegdebijdrageregelingen: één gefinancierd door werknemersbijdragen en één gefinancierd door werkgeversbijdragen. De waardering van de pensioenverplichtingen van het Toegezegdebijdragenplan, gefinancierd door de werkgever, houdt rekening met de toekomstige bijdragen. Voor de waardering van het werknemers-Toegezegdebijdragenplan wordt dit niet gedaan omdat de verplichting van de werkgever voor dat plan alleen betrekking heeft op de minimumgarantie-rentevoet.
Verdisconteringsmethodologie	Vertrekpunt zijn de noteringen van diverse tijdstippen van bedrijfsobligaties met AA-rating. De verkregen yield-curve wordt omgevormd tot een zero coupon-curve.
Voorname actuariële veronderstellingen	
Gemiddelde verdisconteringsvoet	4,13%
Gewogen gemiddelde looptijd van de verplichtingen	17 jaar
Invloed van wijziging van gebruikte veronderstellingen voor actuariële berekening van brutoverplichtingen	
Stijging brutoverplichting op 31-12-2022 als gevolg van:	
1% daling in de verdisconteringsvoet	1,00%

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1-instrumenten

In aantal	31-12-2022	31-12-2021
Gewone aandelen	995 371 469	995 371 469
<i>Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenuitkering</i>	995 371 469	995 371 469
<i>Waarvan eigen aandelen</i>	0	0
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	9,78	9,78
Aantal uitgegeven maar niet-voorgestorte aandelen	0	0

- Gewone aandelen: betreft gewone aandelen zonder nominale waarde. Ze dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er zijn geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven.
- Op 31 december 2022 waren er 995 371 469 gewone aandelen in circulatie, volledig direct in bezit van KBC Groep NV.
- Additional tier 1 (AT1)-instrumenten (deze effecten zijn geïnclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten onder IAS 32 en de coupon wordt behandeld als dividend):
 - In april 2018 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 1 miljard euro en ondertekende voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 7 jaar; met tijdelijke afschrijving bij een *common equity ratio* van 5,125%; initiële coupon van 4,45% p.a. halfjaarlijks te betalen).
 - In februari 2019 plaatste KBC Groep AT 1-effecten voor 500 miljoen euro en ondertekende voor hetzelfde bedrag een AT 1-effect bij KBC Bank (perpetueel met een eerste call op 5 jaar; tijdelijke afschrijving bij een *common equity ratio* van 5,125%; initiële coupon van 4,95% per jaar halfjaarlijks te betalen).

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

KBC Bank Ireland (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA		
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	8 049	9 998
Afbetalingskredieten	18	32
Hypotheekleningen	7 938	9 871
Termijnkredieten	84	83
Voorschotten in rekening-courant	10	12
VERPLICHTINGEN		
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	1 929	3 999
Zichtdeposito's	303	481
Termijndeposito's	494	949
Spaarrekeningen	1 132	2 569
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	91	263
waarvan terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	35	257

- Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. Die deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd en de betreffende activa en verplichtingen zijn dus niet meer inbegrepen in de cijfers voor 31-12-2022 in de tabel.
- In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Zie verder in Toelichting 6.6. Die verkopen zorgden voor een verschuiving naar de posten Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen in verband met groepen activa die worden afgestoten, aangezien we van mening zijn dat aan alle door IFRS 5 opgelegde voorwaarden is voldaan.
- Maximaal kredietrisico: het maximale kredietrisico verbonden aan Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten bedroeg 8,0 miljard euro, waarvan 7,9 miljard euro ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (10,0 miljard euro en 9,8 miljard euro eind 2021).

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)	31-12-2022			31-12-2021		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	39 158	17	39 141	38 447	17	38 430
Categorie 2	8 077	26	8 051	4 770	16	4 754
Categorie 3 – non-performing	51	13	38	42	4	38
Totaal	47 286	56	47 230	43 258	37	43 221
<i>Waarvan onherroepelijke kredietlijnen</i>	26 618	27	26 591	25 809	14	25 795
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	7 602	2	7 600	8 678	2	8 676
Categorie 2	3 139	8	3 131	1 678	5	1 673
Categorie 3 – non-performing	119	44	76	153	86	67
Totaal	10 861	54	10 807	10 510	93	10 417
Andere versterkte verbintenissen						
Totaal	1 284	4	1 280	675	1	674
Totaal						
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	59 432	114	59 318	54 443	130	54 312

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 59 062 miljoen euro voor verplichtingen en 5 291 miljoen euro voor eventuele verplichtingen (2021: 66 057 miljoen euro en 3 961 miljoen euro). Eind 2022 waren ongeveer 16,6 miljard euro woningkredieten en cashcollecties ingeschreven in het register van de dekkingswaarden van het bijzondere vermogen van het *covered bond*-programma (eind 2021: 16,6 miljard euro).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.
- De waarborgen verworven door uitwinning bedroegen 4 miljoen euro in 2022 (4 miljoen euro in 2021).

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Financiële activa	30 852	40 251	7 792	11 862
Aandelen	16	11	2	1
Schuldpapier	30 601	40 021	7 790	11 860
Leningen en voorschotten	234	219	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen voor financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	6 836	6 155
Tot 1 jaar	1 378	1 504
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	4 069	3 421
Meer dan 5 jaar	1 389	1 230
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	468	340
Netto-investering in financiële leasing	6 368	5 815
Tot 1 jaar	1 226	1 427
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 842	3 239
Meer dan 5 jaar	1 300	1 149
<i>Waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever</i>	36	34
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	35	47
Vorderingen voor operationele leasing		
Toekomstige minimaal te ontvangen leasingbetalingen uit niet-opzegbare leasing	517	499

- KBC treedt slechts in beperkte mate op als leasingnemer in operationele en financiële leasing.
- Financiële leasing: KBC biedt financiëleleasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België over het algemeen door het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden. Ook in Centraal-Europa wordt dat model steeds belangrijker.
- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van auto's. Die service bieden we aan zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als via een intern verkoopteam. Ook in Centraal-Europa ontwikkelen we de fullserviceverhuur verder. Door het verhoogde belang van leasing van hybride en volledig elektrische auto's wordt de transitie naar groene mobiliteit ondersteund. Ook het segment van (elektrische) bedrijfsfietsen groeit verder.
- We rapporteren over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met (onder meer) die kredietverlening en leasing en stelden in dat kader ook doelstellingen op voor de afbouw van de broeikasgasintensiteit van onze financiële en operationele autoleasing. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2022						2021					
	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaat- schappijen en entiteiten van de groep	Geasso- cieerde maat- schappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaat- schappijen en entiteiten van de groep	Geasso- cieerde maat- schappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	2	762	18	33	0	814	0	471	17	39	128	656
Leningen en voorschotten	2	635	0	0	0	637	0	353	0	0	100	453
Aandelen (inclusief investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures)	0	65	18	33	0	116	0	56	17	39	0	112
Overige	0	61	0	0	0	61	0	62	0	0	28	91
Verplichtingen	15 068	883	74	0	593	16 618	12 194	1 033	89	0	838	14 155
Deposito's	503	759	10	0	590	1 862	238	948	20	0	831	2 037
Andere financiële verplichtingen	14 518	0	0	0	0	14 518	11 907	0	0	0	0	11 907
Overige	47	124	63	0	3	237	50	85	69	0	8	212
Winst-en-verliesrekening	- 997	- 44	- 2	0	- 4	- 1 047	- 818	- 35	- 4	0	- 4	- 862
Nettorente-inkomsten	- 134	- 109	1	0	0	- 243	- 76	- 101	- 1	0	0	- 178
Rente-inkomsten	3	0	2	0	0	5	8	1	0	0	0	9
Rentelasten	- 137	- 110	- 1	0	0	- 248	- 84	- 102	- 1	0	0	- 187
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technische verzekeringslasten vóór herverzekering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividendinkomsten	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Nettoprovisie-inkomsten	0	72	0	0	2	74	0	66	- 1	0	2	67
Provisie-inkomsten	0	184	0	0	2	186	0	181	0	0	2	183
Provisielasten	0	- 112	0	0	0	- 112	0	- 115	- 1	0	0	- 116
Overige netto-inkomsten	0	- 30	- 1	0	0	- 31	0	- 27	- 1	0	0	- 29
Algemene beheerskosten	- 863	23	- 2	0	- 7	- 849	- 742	28	- 2	0	- 6	- 723
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen												
Gegeven door de groep	0	3 438	0	0	50	3 488	0	3 611	0	0	74	3 685
Ontvangen door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité)
(in miljoenen euro)***

	2022	2021
Totaal*	1	1
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	1	1
Vergoedingen na uitdiensttreding	0	0
Toegezegdpensioenregelingen	0	0
Toegezegdebijdrageregelingen	0	0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0	0
Betalingen in aandelen	0	0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0	0
Toegestaan	0	0
Uitgeoefend	0	0
Verandering van samenstelling	0	0
Aan het einde van het jaar	0	0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	1	1

* Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en entiteiten van de KBC-groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met andere entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Verzekeringen).
- Overige in de eerste tabel: omvat onder andere KBC Ancora, Cera en MRBB.
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Key management zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Bank NV. Meer informatie over de vergoedingen van het topmanagement vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)

	2022	2021
KBC Bank NV en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	5 981 378	5 998 302
Overige diensten	499 142	640 162
Andere controleopdrachten	496 917	555 457
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	2 225	84 705
KBC Bank NV		
Standaardcontroleopdrachten	2 080 214	2 109 052
Overige diensten	118 235	78 088

Toelichting 6.5: Dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

KBC Bank: belangrijkste vennootschappen opgenomen in de consolidatie, 31-12-2022

Naam	Zetel	Vennootschapsnummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Divisie ¹	Activiteit
KBC Bank NV	Brussel – BE	0462.920.226	100,00	BEL/GRP	kredietinstelling
KBC Bank Bulgaria EAD (ex-Raiffeisenbank Bulgaria) ²	Sofia - BG	--	100,00	IMA	kredietinstelling
CBC BANQUE SA	Namen – BE	0403.211.380	100,00	BEL	kredietinstelling
Československá Obchodná Banka a.s.	Bratislava – SK	--	100,00	IMA	kredietinstelling
Československá Obchodní Banka a.s.	Praag – CZ	--	100,00	CZR	kredietinstelling
KBC Asset Management NV	Brussel – BE	0469.444.267	100,00	BEL	vermogensbeheer
KBC Autolease NV	Leuven – BE	0422.562.385	100,00	BEL	leasing
KBC Bank Ireland Plc ²	Dublin – IE	--	100,00	GRP	kredietinstelling
KBC Commercial Finance NV	Brussel – BE	0403.278.488	100,00	BEL	factoring
KBC Ifima SA	Luxemburg – LU	--	100,00	GRP	financiering
KBC Securities NV	Brussel – BE	0437.060.521	100,00	BEL	beursmakelaar
K&H Bank Zrt.	Budapest – HU	--	100,00	IMA	kredietinstelling
Loan Invest NV	Brussel – BE	0889.054.884	100,00	BEL	effectiseringsvehikel
United Bulgarian Bank AD	Sofia – BG	--	99,91	IMA	kredietinstelling

¹ BE: divisie België; CZ: divisie Tsjechië; IM: divisie Internationale Markten; GC: Groepscenter.

² Zie Toelichting 6.6.

- U vindt in de tabel de belangrijkste groepsmaatschappijen. Een volledig overzicht van alle (in de consolidatie opgenomen en van de consolidatie uitgesloten) groepsmaatschappijen vindt u op www.kbc.com > Over ons > Onze structuur.
- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden: (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro, (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro. Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.
- We passen de methode van integrale consolidatie toe voor alle (belangrijke) entiteiten, inclusief structured entities (SPV's), waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent. Om te beoordelen of structured entities al dan niet moeten worden geconsolideerd, hanteren we de principes zoals uiteengezet in IFRS 10. Bovendien hanteren we drempels voor opname in de consolidatie (zie vorige paragraaf).
- Toelichting in verband met belangen in andere entiteiten (IFRS 12):
 - Belangrijke beoordelingen en veronderstellingen:
 - Over het algemeen worden de fondsen die KBC beheert niet opgenomen in de consolidatiekring omdat ze niet beantwoorden aan de drie criteria van controle (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden).
 - De gemeenschappelijke entiteiten (joint entities) waarvan KBC geen 50% van het aandelenkapitaal in handen heeft, worden geclassificeerd als joint ventures, omdat KBC Bank de gezamenlijke controle over die entiteiten heeft op basis van aandeelhoudersovereenkomsten. Op basis van de statuten en/of aandeelhoudersovereenkomsten is het stemrecht in (en dus de controle over) de joint venture gelijkmatig verdeeld over de verschillende aandeelhouders en kunnen beslissingen enkel genomen worden met unanimitieit.
 - Belangen in dochtermaatschappijen
 - Voor de overgrote meerderheid van de entiteiten zijn de stemrechten wezenlijk gelijk aan de eigendomsrechten.
 - In de gezamenlijke kapitaalbeslissing (joint capital decision) werden bepaalde pijler 2-niveaus vastgelegd. Daardoor moeten bepaalde minimale kapitaalratio's gerespecteerd worden en gelden er beperkingen voor de repatriëring van kapitaal en de uitkering van dividenden.
 - Met betrekking tot Loan Invest NV is KBC blootgesteld aan kredietverliezen op de hypotheekportefeuille. Daarvoor worden waardeverminderingen geboekt als dat nodig is.
 - Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - KBC Bank NV treedt op als arranger en dealer voor Medium Term Note-programma's ter waarde van 40 miljard euro, uitgegeven door 19 niet-geconsolideerde speciaal daartoe opgerichte gestructureerde entiteiten. Die entiteiten werden tussen 2006 en 2016 overeenkomstig de Ierse vennootschapswet (Irish Companies Act 2014) opgericht als een Ierse naamloze vennootschap (public limited company) of een Ierse besloten vennootschap (private limited company). Hun hoofdactiviteit is het bijeenbrengen van geld door notes uit te geven om financiële activa aan te kopen (zoals effecten, obligaties, deposito's, enz.) en gerelateerde derivaten- en andere contracten aan te gaan (zoals aandelengebonden swaps, rentegebonden swaps, total return swaps, repotransacties, enz.). Ze bieden beleggingsmogelijkheden aan klanten door te zorgen voor schaalvoordelen, een spreiding van het kredietrisico en een grote granulariteit. Elke structured entity heeft een prospectus dat is goedgekeurd door de Ierse centrale bank en kan worden geraadpleegd

op www.kbc.be/prospectus/spv. De gestructureerde entiteiten zijn evenwel niet geconsolideerd omdat ze niet voldoen aan de drie criteria voor consolidatie (zeggenschap, blootstelling aan variabel rendement en de mogelijkheid om die zeggenschap te gebruiken om de rendementen te beïnvloeden). Op 31 december 2022 bedroeg het beheerde vermogen van die entiteiten 5,2 miljard euro.

- Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Bank of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn.
 - Op 31 december 2022 had KBC Bank de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 17 miljoen euro, *accounting fee*: 1 miljoen euro.
 - Een eventuele waardedaling van de notes wordt doorgerekend aan de eindklant en zal dus geen invloed hebben op KBC.
- Er waren eind 2022 geen groepsvennootschappen actief in de winningsindustrie. Bijgevolg werd geen geconsolideerd verslag van betalingen aan overheden opgesteld (cf. art 3:8 § 1 WVV).

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- 2022: overname Bulgaarse activiteiten van Raiffeisen Bank International (KBC Bank Bulgaria)
 - In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van 100% van de aandelen van Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD, voor 1 009 miljoen euro in cash, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. De transactie omvat ook de dochterondernemingen Raiffeisen Leasing Bulgaria, Raiffeisen Asset Management (Bulgaria), Raiffeisen Insurance Broker en Raiffeisen Service. De naam van Raiffeisenbank (Bulgarije) EAD werd veranderd in KBC Bank Bulgaria EAD (ook de dochterondernemingen kregen een nieuwe naam). De bank had een marktaandeel in Bulgarije van naar schatting 8% wat betreft activa, een netwerk van 122 bankkantoren, ruwweg 2 500 medewerkers en 600 000 klanten.
 - Aangezien de transactie nog niet gefinaliseerd was op 31-12-2021 werd ze niet opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers van 31-12-2021 maar wel in de in cijfers van 31-12-2022. De resultaten van KBC Bank Bulgarije werden vanaf het derde kwartaal 2022 volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening. De impact in de tweede jaarheft van 2022 bedroeg: +108 miljoen euro totale opbrengsten (voornamelijk 70 miljoen euro nettorente-inkomsten en 36 miljoen euro nettoprovisie-inkomsten), -51 miljoen euro exploitatiekosten, -5 miljoen euro bijzondere waardeverminderingen en +47 miljoen euro resultaat na belastingen. Voor meer informatie over de impact van de consolidatie van KBC Bank Bulgarije op de financiële activa en passiva verwijzen we naar Toelichting 4.1.
 - KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 433 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening, rekening houdend met beperkte aanpassingen aan de reële waarde. Dat wordt verantwoord door de kwaliteit van de overgenomen entiteit die tot uiting komt in de kwalitatieve kredietportefeuille en de winstgevendheid (op basis van de resultaten van de voorbije jaren en het businessplan voor de komende jaren). Daardoor kan KBC zijn klantenbasis uitbreiden en dus profiteren van schaalvoordelen (via aanzienlijke kostensynergieën met betrekking tot het kantorennetwerk en het hoofdkantoor in Bulgarije en inkomstesynergieën onder meer door de toegenomen verkoop van verzekeringsproducten van DZI) en een grotere visibiliteit. De overname biedt KBC een kans om zijn surpluskapitaal in te zetten in een waardeverhogende transactie in een markt die de groep goed kent. IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) staat in beginsel toe dat het bedrag van de goodwill wordt aangepast gedurende de waarderingsperiode van 12 maanden vanaf de overnamedatum (IFRS 3.45). Het bedrag van de goodwill is derhalve tijdelijk en kan wijzigen (er zijn weliswaar momenteel geen aanwijzingen dat de berekening van de goodwill belangrijke aanpassingen zal ondergaan). Goodwill is niet fiscaal aftrekbaar.
 - De transactie had een invloed van -0,9 procentpunt op de common equity ratio van KBC Groep in het derde kwartaal van 2022.
 - In 2023 zal KBC Bank Bulgaria wettelijk fuseren met United Bulgarian Bank (UBB).
 - De tabel verderop geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van Raiffeisen Bank Bulgaria.

2022:

Raiffeisenbank Bulgaria (KBC
Bank Bulgaria)

Invloed van de belangrijkste overnames en verkopen (in miljoenen euro)

Percentage aandelen gekocht of verkocht in het betrokken jaar	aankoop 100,00%
Percentage aandelen na transactie	100,00%
Betreffende divisie	Internationale Markten
Datum sluiting transactie, maand en jaar	juli 2022
Resultaten van de betreffende maatschappij opgenomen in het resultaat van de groep vanaf:	juli 2022
Aankoopprijs of verkoopprijs*	1 009
Kasstroom voor de aankoop of verkoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	-42
Geboekte bedragen voor de gekochte activa en verplichtingen, reële waarde	
Toestand op:	7 juli 2022
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	1 053
Financiële activa	4 686
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4 521
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI</i>	132
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	30
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4
Belastingvorderingen	2
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	2
Materiële vaste activa	35
Goodwil en andere immateriële vaste activa	15
Overige activa	20
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande activa)</i>	1 053
Financiële verplichtingen	5 150
<i>Aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	19
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	5 130
<i>Afdekkingsderivaten</i>	0
Technische voorzieningen vóór herverzekering	0
Voorziening voor risico's en kosten	9
Overige verplichtingen	21
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in de bovenstaande verplichtingen)</i>	28

- Verkoop van de Ierse activiteiten (deels nog niet gefinaliseerd op 31-12-2022)
 - Eind augustus 2021 bereikte KBC Bank Ireland een akkoord over de afstoting van een portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van ruwweg 1,1 miljard euro in een transactie die wordt gefinancierd via fondsen die worden beheerd door CarVal Investors. De deal werd begin februari 2022 gefinaliseerd. Pepper Finance Corporation (Ireland) DAC zal de kredieten beheren als wettelijke houder van de eigendomsitel. Pepper staat onder toezicht van de Ierse centrale bank.
 - Die transactie had een invloed op de winst-en-verliesrekening van -120 miljoen euro in 2021 en +3 miljoen euro in 2022 (zie detailtabel verder in deze toelichting). De transactie leidde tot een marginale kapitaalaangroei met een impact op de common equity ratio van ca. 2 basispunten en een daling van de risicogewogen activa met 0,8 miljard euro in 2021. De finalisatie van de deal resulterende in een daling van de balanspost 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten' met 0,6 miljard euro in 2022.
 - In oktober 2021 bevestigde KBC Bank Ireland ook dat het een juridisch bindende overeenkomst heeft gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van vrijwel alle performing kredieten en de depositoportefeuille van KBC Bank Ireland aan Bank of Ireland Group. Daarnaast zal Bank of Ireland Group ook een kleine portefeuille van non-performing hypotheekleningen (en kredietkaartsaldi) verwerven. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and Consumer Protection Commission (CCPC) en begin december 2022 door de Ierse minister van Financiën. De transactie werd op 3 februari 2023 gefinaliseerd. De overname, voor een oorspronkelijk totaalbedrag van ongeveer 6,4 miljard euro, omvat ca. 7,6 miljard euro performing hypotheekleningen, ca. 0,1 miljard euro voornamelijk performing commerciële en consumentenkredieten, ca. 0,2 miljard euro non-performing hypotheekleningen en ca. 1,8 miljard euro deposito's.
 - Die transactie had een invloed op de winst-en-verliesrekening van -241 miljoen euro in 2021 en -35 miljoen euro in 2022 (zie detailtabel verder in deze toelichting). In het eerste kwartaal van 2023 zal de transactie een positief effect hebben van ongeveer 0,4 miljard euro. De transactie leidde bij finalisatie ook tot een positief effect op de common equity ratio van zo'n 0,9 procentpunten (onder meer door de vermindering van de risicogewogen activa).
 - Vanaf 2022 werd Ireland verschoven van de Divisie Internationale Markten naar het Groepscenter (zonder retroactieve aanpassing).

Invloed van de transacties m.b.t. Ierland op boekjaar 2021 en 2022: eenmalige elementen* (in miljoenen euro)	Verkoopovereenkomst non-performing kredieten	Verkoopovereenkomst resterende kredieten en deposito's en geplande afwikkeling	Totaal
2022			
Totale opbrengsten	6	1	6
Exploitatiekosten	0	-32	-33
Bijzondere waardeverminderingen	-2	-38	-41
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-2	-15	-17
<i>op overige</i>	0	-24	-24
Belastingen	0	36	36
RESULTAAT NA BELASTINGEN	3	-35	-31
2021			
Totale opbrengsten	0	-3	-3
Exploitatiekosten	-7	-91	-97
Bijzondere waardeverminderingen	-129	-81	-210
<i>op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI*</i>	-129	-49	-178
<i>op overige</i>	0	-32	-32
Belastingen	16	-67	-51
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-120	-241	-361

* De waardevermindering wordt veroorzaakt door de vergelijking van de verkoopprijs van de impaired kredieten met de nettoboekwaarde van de onderliggende kredieten.

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kosten van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving.

We rapporteren over de solvabiliteit van de bank op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt. Dat houdt in dat we onze solvabiliteitsratio's berekenen volgens CRR/CRD IV. KBC maakt sinds 30-06-2020 gebruik van de overgangsbepaling m.b.t. IFRS 9 en bepaalde Tier 2 instrumenten. KBC Bank is onderworpen aan minimale solvabiliteitsratio's. De belangrijkste maatstaf is de *transitional common equity ratio*, die volgens de reglementaire vereiste 10,92% moet bedragen. Die omvat het pijler 1-minimum (4,5%), de pijler 2-vereiste (1,75%, opgelegd door de ECB, naar aanleiding van haar *Supervisory Review and Evaluation Process*-beoordeling) en de vereiste buffers (4,67%, bepaald door de lokale bevoegde autoriteiten in de kernmarkten van KBC). Eind 2022 bedroeg de *transitional common equity ratio* 14,2%.

(in miljoenen euro)

	KBC Bank (geconsolideerd) CRR/CRD	
	31-12-2022 Transitional	31-12-2021 Transitional
Totaal reglementair eigen vermogen, na winstverdeling	17 516	17 964
Tier 1-kapitaal	15 749	16 210
Common equity	14 249	14 710
Eigen vermogen van de aandeelhouders	15 618	14 912
Solvabiliteitsaanpassingen	-1 370	- 202
Aanvullend going concern-kapitaal ¹	1 500	1 500
Tier 2-kapitaal ²	1 768	1 754
Totaal gewogen risicovolume ³	100 285	94 836
Common equity ratio	14,2%	15,5%

¹ Bevat perpetuele achtergestelde leningen met een volledig discretionaire en niet-cumulatieve interestvergoeding. De effecten bevatten verder ook een loss-afschrijving mechanisme, meer bepaald een tijdelijke afschrijving wanneer de CET1 ratio onder 5,125% zou vallen. Zie ook toelichting 5.10.

² Bevat achtergestelde leningen met een vaste vervaldag waarvan de hoofdsom en rentevergoeding in going concern niet kan worden geannuleerd.

³ Het is niet de verantwoordelijkheid van de erkende commissaris om erop toe te zien dat de RWA-interne modellen beantwoorden aan de goedkeuringscriteria zoals bepaald in de regelgevende normen.

- U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? van dit verslag en in het Risk Report.
- De kredietportefeuille omvat het belangrijkste deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditte delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

- Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 16 maart 2023 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2022:
 - 3 februari 2023: finalisatie van de verkoop van de Ierse portefeuilles aan Bank of Ireland Group. Voor meer informatie, zie Toelichting 6.6.
- Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 16 maart 2023 die wel hebben geleid tot een aanpassing van de jaarrekening over 2022:
 - zie Toelichting 3.6.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

Naam	KBC Bank NV
Oprichting	17 maart 1998
Oprichtingsland	België
Zetel van de vennootschap	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
BTW	BE 0462.920.226
RPR	Brussel
Website	https://www.kbc.com
E-mailadres voor communicatie met aandeel- en obligatiehouders	IR4U@kbc.be
Juridische vorm	Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een kredietinstelling die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België en de Europese Centrale Bank.
Duur	Onbepaalde duur.
Doel	De vennootschap heeft tot voorwerp, voor zichzelf of voor rekening van derden, in België of in het buitenland, alle verrichtingen uit te voeren die in de ruimste zin tot het bankbedrijf behoren alsook alle andere activiteiten waarvan de uitoefening aan de banken wordt of zal worden toegestaan (artikel 2 van de statuten).

Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de Griffie van de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank van Brussel en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd.. De beslissingen inzake de benoeming, het ontslag en de afzetting van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap verschijnen op www.kbc.com.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, indien die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 uur. Ieder aandeel geeft recht op één stem.

Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 21 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Verslag van de commissaris

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende zeven opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2022 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 322.088 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 2.197 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2022, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen in overeenstemming met IFRS 9 vereist een beoordeling van de binnen de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de beoordeling van een significante toename in het kredietrisico of wanbetaling met betrekking tot de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

De geopolitieke en opkomende risico's die zich in de loop van 2022 hebben voorgedaan beperken het vermogen van de modellen om alle gevolgen van de daaruit voortvloeiende economische omstandigheden adequaat weer te geven, waardoor bijkomende waardeverminderingen bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen vereist zijn.

Informatie met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs opgenomen in Toelichting 4.2 bij de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2022, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving". Informatie over de impact van de geopolitieke en opkomende risico's is opgenomen in Toelichting 1.4 bij de geconsolideerde jaarrekening.

Op jaareinde 31 december 2022 bedraagt de boekwaarde van de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs voor bijzondere waardeverminderingen EUR 203.123 miljoen, de totale overeenstemmende bijzondere waardeverminderingen op die datum bedragen EUR 2.619 miljoen.

De beoordeling van significante toenames in kredietrisico, van wanbetaling met betrekking tot leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs en de beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen maken deel uit van het beoordelingsproces van de Groep en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op significante toenames in kredietrisico en wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij en de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand.

De bepaling van de bijkomende waardeverminderingen erkend bovenop de door de modellen berekende te verwachten kredietverliezen, steunen op de input van deskundigen om kwetsbare klanten te identificeren.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen kunnen leiden van bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs. Aangezien de leningen en vorderingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Groep, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van kosten van bijzondere waardeverminderingen, beschouwen wij dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en bijzondere waardeverminderingen van de Groep, inclusief de processen met betrekking tot de modellen voor het bepalen van de binnen de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's. Wij hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de beheersingsmaatregelen in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van bijzondere waardeverminderingen. Wat betreft bijzondere waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben wij, voor een steekproef van bedrijfs- en kmo-kredietdossiers, een detailinzicht uitgevoerd van door de Groep toegekende leningen; wij hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling.

Wat betreft de bijzondere waardeverminderingen voor de binnen de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, hebben wij de elementen die op significante toenames in kredietrisico wijzen en de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben wij, samen met onze experts, de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Groep inzake de goedkeuring en validatie van modellen.

Wij hebben ook de volledigheid van de identificatie van kwetsbare klanten door de directie beoordeeld bij het bepalen van de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's en de mathematische nauwkeurigheid van de berekeningen om deze aanpassingen te bepalen gevalideerd en de redelijkheid ervan beoordeeld.

Tenslotte hebben wij de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld, met inbegrip van de toelichting aangaande de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen bijzondere waardeverminderingen, met inbegrip van de bijkomende bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de geopolitieke en opkomende risico's, binnen een redelijke vork van uitkomsten in de context van de leningen en vorderingen in het algemeen, en de gerelateerde onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Reëlewaardeafdekkingstransacties voor een portefeuille van kerndeposito's met renterisico

Beschrijving van het kernpunt van de controle

KBC Bank past de door IAS 39 - zoals goedgekeurd door de Europese Unie - toegestane boekhoudkundige reëlewaardeafdekkingstransacties toe op een deel van een portefeuille van kerndeposito's voor het renterisico. Deze methodiek vereist dat de cumulatieve veranderingen in de reële waarde van de betrokken kerndeposito's als gevolg van veranderingen in de rentevoeten op een afzonderlijke rubriek van de jaarrekening geboekt worden. Als gevolg van de sterke stijging van de referentierentevoeten in sommige van de landen waarin de Groep actief is, is het bedrag van deze afzonderlijke rubriek aanzienlijk toegenomen tot een debet op de passiva van EUR 1.432 miljoen per 31 december 2022 (zoals vermeld in Toelichting 4.8.2 bij de geconsolideerde jaarrekening). Dit met toepassing van de waarderingsregels zoals beschreven in toelichting 1.2 "Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving". De grotere omvang van dit bedrag op de afzonderlijke rubriek van de balans resulteerde in een gestegen mate van aandacht vanwege de Groep op de naleving van de voorwaarden om te blijven voldoen aan de vereisten, voornamelijk het uitvoeren van adequate prospectieve en retrospectieve indekkingseffectiviteitstesten.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot indekkingsrelaties en hebben de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen getest aangaande de documentatie van de boekhoudkundige indekkingsmethodieken, de identificatie van indekkingsinstrumenten, en de prospectieve en retrospectieve indekkingseffectiviteitstesten. Wij hebben de geschiktheid beoordeeld van de boekhoudkundige indekkingsrelatie en van de methodologie om de effectiviteit van de indekking te meten met betrekking tot de hogervernoemde boekhoudkundige indekkingsmethodiek. Dit omvatte de beoordeling van brondata en belangrijkste assumpties als voornaamste elementen die worden gebruikt in het indekkingsproces, op basis van door de Groep verstrekte gegevens, onze ervaring en marktpraktijken.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij kunnen vaststellen dat het gebruik van deze boekhoudkundige indekkingsmethodiek adequaat was gedocumenteerd en dat de effectiviteitstests adequaat waren uitgevoerd.

Tenslotte hebben wij de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen beoordeeld met betrekking tot de reëlewaardeafdekkingstransacties voor een portefeuille van kern deposito's met renterisico, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.

- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening, zijnde de vennootschappelijke jaarrekening, een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

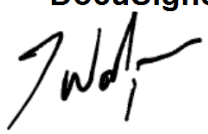
- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

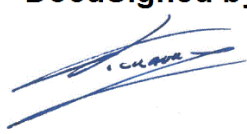
Andere vermelding

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 31 maart 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...
Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:

BE79946D8858484...
Jeroen Bockaert
Bedrijfsrevisor

Vennootschappelijke jaarrekening

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 1

JAARREKENING

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Nr.: 2

Bus:

Postnummer: 1080

Gemeente: BRUSSEL

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel

Internetadres*: <http://www.kbc.be>

Ondernemingsnum **0462.920.226**

Datum **29/10/2020** van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING IN **duizenden EURO**

goedgekeurd door de algemene vergadering van

26/04/2023

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2022

tot

31/12/2022

Vorig boekjaar van

01/01/2021

tot

31/12/2021

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

in 2022

Einde huidig mandaat

VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITE:

Dhr. Johan THIJS, Havenlaan 2, 1080 Brussel

volledig jaar

2025

VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR:

Dhr. Koenraad DEBACKERE, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven

volledig jaar

2024

Leden: zie vervolg op volgende bladzijde

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

- het verslag van de commissaris

- het jaarverslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders

Totaal aantal neergelegde bladen:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: -

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

J. THIJS

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

K. DEBACKERE

Voorzitter
Directiecomité

Voorzitter
Raad van Bestuur

* Facultatieve vermelding

** Schrappen wat niet van toepassing is

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Leden:

Dhr. Peter ANDRONOV, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Nabil ARISS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Ales BLAZEK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	vanaf 05/05/2022	2026
Mevr. Katelijan CALLEWAERT, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Sonja DE BECKER, Meerbeekstraat 20, 3071 Erps-Kwerps	volledig jaar	2024
Dhr. Franky DEPICKERE, ondervoorzitter van de Raad van Bestuur, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2023
Dhr. Koenraad DEBACKERE, voorzitter van de Raad van Bestuur, A. Stesselstraat 8, 3012 Leuven	volledig jaar	2024
Dhr. John HOLLOWES, Havenlaan 2, 1080 Brussel	tot 27/04/2022	
Dhr. Erik LUTS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Dhr. Bo MAGNUSSON, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2024
Dhr. David MOUCHERON, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Vladimira PAPIRNIK, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2023
Dhr. Luc POPELIER, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Alicia REYES REVUELTA, Havenlaan 2, 1080 Brussel	vanaf 27/04/2022	2026
Dhr. Johan THIJS, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2025
Mevr. Christine VAN RIJSSEGHEM, Havenlaan 2, 1080 Brussel	volledig jaar	2026
Dhr. Marc WITTEMANS, Beatrijslaan 91, 3110 Rotselaar	volledig jaar	2026

COMMISSARIS:

PwC Bedrijfsrevisoren BV 0429.501.944
 Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België
 Functie : Commissaris, Lidmaatschapsnummer : B00009
 Mandaat : benoemd tot 2025

Vertegenwoordigd door :

Jeroen Bockaert (lidnummer IBR A02315)
 Bedrijfsrevisor
 Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

Damien Walgrave (lidnummer IBR A02037)
 Bedrijfsrevisor
 Culliganlaan 5, 1831 Diegem, België

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening werd / werd niet* geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming**;
- B. Het opstellen van de jaarrekening**;
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Facultatieve vermelding.

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten		10100	39.234.932	33.225.335
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier		10200	347.579	1.146.516
III. Vorderingen op kredietinstellingen	6.1	10300	20.710.905	16.561.708
A. Onmiddellijk opvraagbaar		10310	395.542	411.510
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	20.315.363	16.150.199
IV. Vorderingen op cliënten	6.2	10400	97.684.465	87.213.576
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	6.3	10500	46.419.428	52.001.150
A. Van publiekrechtelijke emittenten		10510	22.335.302	23.438.498
B. Van andere emittenten		10520	24.084.126	28.562.651
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	6.4	10600	425.556	432.856
VII. Financiële vaste activa	6.5/ 6.6.1	10700	13.847.476	12.948.509
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	11.206.371	9.941.339
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	82.011	96.317
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	18.815	17.724
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	2.540.279	2.893.128
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	6.7	10800	61.231	54.233
IX. Materiële vaste activa	6.8	10900	1.770.777	1.679.682
X. Eigen aandelen		11000	0	0
XI. Overige activa	6.9	11100	977.601	952.502
XII. Overlopende rekeningen	6.10	11200	10.724.770	8.209.021
TOTAAL VAN DE ACTIVA		19900	232.204.719	214.425.088

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
VREEMD VERMOGEN				
I. Schulden bij kredietinstellingen				
	6.11	20100	34.933.732	39.519.228
A. Onmiddellijk opvraagbaar		20110	4.602.589	4.236.258
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier		20120	0	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging		20130	30.331.143	35.282.969
II. Schulden bij cliënten				
	6.12	20200	137.519.734	124.540.777
A. Spaargelden / spaardeposito's		20210	52.075.335	49.079.436
B. Andere schulden		20220	85.444.399	75.461.340
1. Onmiddellijk opvraagbaar		20221	72.118.787	63.535.542
2. Op termijn of met opzegging		20222	13.325.612	11.925.798
3. Wegens herdiscontering van handelspapier		20223	0	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden				
	6.13	20300	12.359.542	12.206.838
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		20310	3.633.139	6.257.981
B. Overige schuldbewijzen		20320	8.726.403	5.948.857
IV. Overige schulden				
	6.14	20400	2.415.771	2.577.406
V. Overlopende rekeningen				
	6.15	20500	12.975.766	6.672.487
VI. Voorzieningen en uitgestelde belastingen				
		20600	66.019	113.581
A. Voorzieningen voor risico's en kosten		20610	66.019	113.581
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen		20611	14.531	18.950
2. Belastingen		20612	0	0
3. Overige risico's en kosten	6.16	20613	51.488	94.631
B. Uitgestelde belastingen		20620	0	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's				
		20700	106.693	162.173
VIII. Achtergestelde schulden				
	6.17	20800	16.079.952	13.491.242
EIGEN VERMOGEN				
IX. Kapitaal				
	6.18	20900	9.732.238	9.732.238
A. Geplaatst kapitaal		20910	9.732.238	9.732.238
B. Niet-opgevraagd kapitaal		20920	0	0
X. Uitgiftepremies				
		21000	2.066.339	2.066.339
XI. Herwaarderingsmeerwaarden				
		21100	0	0
XII. Reserves				
		21200	851.653	685.563
A. Wettelijke reserve		21210	838.679	672.589
B. Onbeschikbare reserves		21220	0	0
1. Voor eigen aandelen		21221	0	0
2. Andere		21222	0	0
C. Belastingvrije reserves		21230	12.973	12.973
D. Beschikbare reserves		21240	0	0
XIII. Overgedragen winst (verlies)				
	(+)/(-)	21300	3.097.280	2.657.218
TOTAAL VAN DE PASSIVA				
		29900	232.204.719	214.425.088

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING				
I. Eventuele passiva	6.22	30100	9.584.942	9.763.041
A. Niet-genegocieerde accepten		30110	11.227	7.416
B. Kredietvervangende borgtochten		30120	2.411.294	2.437.767
C. Overige borgtochten		30130	5.824.119	5.724.148
D. Documentaire kredieten		30140	1.338.301	1.593.710
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150	0	0
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	6.22	30200	27.589.832	27.503.864
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	2.753.790	2.638.285
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	181.969	43.170
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	24.654.073	24.822.409
D. Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten		30240	0	0
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250	0	0
III. Aan de instelling toevertrouwde waarden		30300	246.807.750	286.462.772
A. Waarden gehouden onder fiducieregeling		30310	5.489.274	6.494.430
B. Open bewaring en gelijkgestelde		30320	241.318.476	279.968.341
IV. Te storten op aandelen		30400	7.264	0

RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	6.23	40100	3.944.677	2.665.020
A. Waaronder: uit vastrentende effecten		40110	640.357	477.205
II. Rentekosten en soortgelijke kosten		40200	1.700.414	1.192.630
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	6.23	40300	2.356.974	306.259
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		40310	15.393	10.319
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		40320	2.341.040	295.100
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		40330	281	83
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		40340	261	757
IV. Ontvangen provisies	6.23	40400	1.046.340	1.323.322
A. Makelaars- en commissielonen		40410	663.386	693.337
B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring		40420	35.351	34.417
C. Overige ontvangen provisies		40430	347.603	595.568
V. Betaalde provisies		40500	284.946	386.508
VI. Winst (Verlies) uit financiële transacties	(+)(-) 6.23	40600	-231.085	155.668
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten		40610	-175.577	150.021
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten		40620	-55.508	5.646
VII. Algemene administratieve kosten		40700	2.143.124	1.974.158
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		40710	804.559	781.046
B. Overige administratieve kosten		40720	1.338.565	1.193.112
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		40800	272.365	249.925
IX. Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)	(+)(-)	40900	44.798	25.405
X. Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)	(+)(-)	41000	-1.541	-242
XI. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)	(+)(-)	41100	-19.614	-21.882
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balansstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"		41200	10.172	13.788
XIII. Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's	(+)(-)	41300	55.480	169.250
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	6.23	41400	500.535	467.426
XV. Overige bedrijfskosten	6.23	41500	81.783	59.433
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	(+)(-)	41600	3.156.473	1.207.222

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten		41700	288.246	328.346
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		41710	0	11.056
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		41720	277.360	315.396
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		41730	0	450
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		41740	10.882	1.421
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	6.25	41750	3	24
XVIII. Uitzonderlijke kosten		41800	60.623	613.393
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		41810	12.724	3.839
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		41820	25.111	303.347
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (+/-) (bestedingen)		41830	240	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		41840	22.548	306.207
E. Andere uitzonderlijke kosten	6.25	41850	0	0
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting	(+/-)	41910	3.384.095	922.175
XIXbis. A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen		41921	0	0
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		41922	0	0
XX. Belastingen op het resultaat	(+/-) 6.26	42000	62.298	74.055
A. Belastingen		42010	64.308	75.090
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		42020	2.011	1.035
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar	(+/-)	42100	3.321.798	848.119
XXII. Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves	(+/-)	42200	0	0
XXIII. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+/-)	42300	3.321.798	848.119

RESULTAATVERWERKING

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)	(+)/(-)	49100	5.979.016	4.207.965
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	3.321.798	848.119
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	2.657.218	3.359.846
B. Onttrekking aan het eigen vermogen		49200	0	0
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210	0	0
2. Aan de reserves		49220	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen		49300	166.090	42.406
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310	0	0
2. Aan de wettelijke reserve		49320	166.090	42.406
3. Aan de overige reserves		49330	0	0
D. Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	49400	3.097.280	2.657.218
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies		49500	0	0
F. Uit te keren winst		49600	2.715.645	1.508.341
1. Vergoeding van het kapitaal		49610	2.697.457	1.483.103
2. Bestuurders of zaakvoerders		49620	0	0
3. Andere rechthebbenden		49630	18.189	25.238

TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

A. ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL

1. Vorderingen op verbonden ondernemingen

2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Achtergestelde vorderingen

B. ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)

1. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling

2. Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd

- a. Van hoogstens drie maanden
- b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
- c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
- d. Van meer dan vijf jaar
- e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
(10300)	<u>20.710.905</u>	<u>16.561.708</u>
50101	17.164.904	11.739.509
50102	0	0
50103	0	0
(10320)	<u>20.315.363</u>	<u>16.150.199</u>
50104	0	
50105	7.608.495	
50106	9.177.482	
50107	3.107.461	
50108	413.986	
50109	7.939	

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIENTEN (actiefpost IV)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50201	6.615.857	5.947.931
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50202	86.181	93.952
3. Achtergestelde vorderingen	50203	1.000	22.298
4. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50204	0	0
5. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50205	17.518.492	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	4.917.024	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	17.508.608	
d. Van meer dan vijf jaar	50208	57.584.736	
e. Met onbepaalde looptijd	50209	155.605	
6. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren			
a. Vorderingen op de overheid	50210	5.070.798	3.954.556
b. Vorderingen op particulieren	50211	39.517.709	36.220.540
c. Vorderingen op ondernemingen	50212	53.095.958	47.038.481
7. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard			
a. Handelspapier (inclusief eigen accepten)	50213	50.363	
b. Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214	2.102.057	
c. Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	1.449.794	
d. Hypotheekleningen	50216	34.693.594	
e. Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	40.719.087	
f. Overige vorderingen	50218	18.669.570	
8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten			
a. Uit België	50219	85.021.930	
b. Uit het buitenland	50220	12.662.534	
9. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld			
a. Aanvankelijk geleende kapitalen	50221	0	
b. Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222	0	
c. Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223	0	

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10500)	<u>46.419.428</u>	<u>52.001.150</u>
1. Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen	50301	17.776.726	24.653.703
2. Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50302	687	687
3. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	50303	9.273	4.725
4. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	5.408.472	
b. Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	16.926.830	
c. Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	5.560.770	
d. Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	18.523.356	
5. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	32.954.081	
b. Marktwaarde van de genoteerde effecten	50309	30.813.071	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	13.465.347	
6. Looptijden			
a. Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	13.250.779	
b. Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	33.168.649	
7. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50313	1.516.788	
b. Beleggingsportefeuille	50314	44.902.640	
8. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd	50315	2.406	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	0	
9. Voor de beleggingsportefeuille			
a. Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	758.721	
b. Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	895.382	

**B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGS-
PORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN**

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar:

a. Aanschaffingen

b. Overdrachten

c. Aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §§4 en 5

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

4. Overdrachten tussen portefeuilles

a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille

b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille

c. Weerslag op het resultaat

5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

6. Mutaties tijdens het boekjaar:

a. Geboekt

b. Teruggenomen want overtollig

c. Afgeboekt

d. Overgeboekt van een post naar een andere

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50323P	xxxxxxxxxxxxxxxx	49.994.203
(+/-) 50319	-5.086.439	
50320	253.302.926	
50321	258.569.118	
(+/-) 50322	179.753	
50323	44.907.764	
50324	0	
50325	0	
50326	0	
50332P	xxxxxxxxxxxxxxxx	6.610
(+/-) 50327	-1.486	
50328	0	
50329	1.799	
50330	312	
(+/-) 50331	0	
50332	5.124	
(50314)	44.902.640	

IIIBIS THEMATISCHE VOLKSLENINGEN

- 1. Totaal bedrag van de aangetrokken gelden**
a. in de vorm van kasbonnen en termijndeposito's (art. 4)
b. door middel van interbankenleningen (art. 6)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50340	39.202	79.465
50341	39.202	79.465
50342	0	0
2. Aanwending van de aangetrokken gelden		
a. Toegekende volksleningen	769.529	901.272
50351	769.529	901.272
b. Gerealiseerde beleggingen (art. 11)	0	0
50352	0	0
c. Toegekende interbankenleningen	0	0
50353	0	0
3. Inkomsten uit beleggingen (art. 11)		
50360	0	0

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10600)	<u>425.556</u>	<u>432.856</u>
1. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische emittenten	50401	144.340	209.437
b. Buitenlandse emittenten	50402	281.217	223.419
2. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50403	416.229	
b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten	50404	396.585	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50405	9.327	
3. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50406	417.210	
b. Beleggingsportefeuille	50407	8.347	
4. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden gewaardeerd	50408	735	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50409	0	

B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGENSPORTFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50414P	xxxxxxxxxxxxxxxx	20.894

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Aanschaffingen

50410	-1.101
50411	2.493

b. Overdrachten

50412	3.594
-------	-------

c. Andere wijzigingen

(+)/(-)

50413	0
-------	---

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50414	19.793
-------	--------

4. Overdrachten tussen portefeuilles

a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille

50415	0
-------	---

b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille

50416	0
-------	---

c. Weerslag op het resultaat

50417	0
-------	---

5. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423P	xxxxxxxxxxxxxxxx	11.186
--------	------------------	--------

6. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

a. Geboekt

50418	261
50419	857

b. Teruggenomen want overtollig

50420	600
-------	-----

c. Afgeboekt

50421	-3
-------	----

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50422	0
-------	---

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50423	11.447
-------	--------

8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

(50407)	<u>8.347</u>
---------	--------------

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)**A. ALGEMENE OPGAVE****1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	8.280.483	7.031.681
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	2.925.888	2.909.658
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503	6	6
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	82.005	96.312
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	0	0
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	18.815	17.724
g. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	232.500	234.500
h. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508	2.307.779	2.658.628
i. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509	0	0
j. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510	0	0

2. Noteringen

a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	0	
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	11.206.371	
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513	0	
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	82.011	
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	884	
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	17.931	
g. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517	0	

B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50522P	xxxxxxxxxxxxxxx	12.424.184
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50518	992.987	
a. Aanschaffingen		50519	1.025.429	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50520	32.442	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50521	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar		50522	13.417.171	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50528P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50523	0	
a. Geboekt		50524	0	
b. Verworven van derden		50525	0	
c. Afgeboekt		50526	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50527	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar		50528	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50535P	xxxxxxxxxxxxxxx	2.482.844
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50529	-272.044	
a. Geboekt		50530	0	
b. Teruggenomen want overtollig		50531	272.044	
c. Verworven van derden		50532	0	
d. Afgeboekt		50533	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50534	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50535	2.210.800	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		10710	11.206.371	

C. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50540P	xxxxxxxxxxxxxxxx	110.299

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

50536	1.638
-------	-------

a. Aanschaffingen

50537	3.314
-------	-------

b. Overdrachten en buitengebruikstellingen

50538	1.677
-------	-------

c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50539	0
-------	---

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50540	111.937
-------	---------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50546P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

50541	0
-------	---

a. Geboekt

50542	0
-------	---

b. Verworven van derden

50543	0
-------	---

c. Afgeboekt

50544	0
-------	---

d. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50545	0
-------	---

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50546	0
-------	---

7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50553P	xxxxxxxxxxxxxxxx	13.982
--------	------------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

50547	15.944
-------	--------

a. Geboekt

50548	20.350
-------	--------

b. Teruggenomen want overtollig

50549	4.406
-------	-------

c. Verworven van derden

50550	0
-------	---

d. Afgeboekt

50551	0
-------	---

e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50552	0
-------	---

9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50553	29.925
-------	--------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

10720	82.011
-------	--------

**D. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE
AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558P	xxxxxxxxxxxxxxx	23.719
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50554	5.802	
a. Aanschaffingen	50555	13.961	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50556	8.159	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 50557	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558	29.521	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50564P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50559	0	
a. Geboekt	50560	0	
b. Verworven van derden	50561	0	
c. Afgeboekt	50562	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50563	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50564	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50571P	xxxxxxxxxxxxxxx	5.994
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50565	4.712	
a. Geboekt	50566	4.761	
b. Teruggenomen want overtollig	50567	50	
c. Verworven van derden	50568	0	
d. Afgeboekt	50569	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50570	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50571	10.706	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10730	<u>18.815</u>	

E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

(+)/(-)

(+)/(-)

(+)/(-)

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50579P	xxxxxxxxxxxxxxx	2.893.128
50572	-352.849	
50573	0	
50574	357.296	
50575	0	
50576	-4.447	
50577	0	
50578	0	
50579	<u>2.540.279</u>	
50580	0	

F. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Toevoegingen

b. Terugbetalingen

c. Geboekte waardeverminderingen

d. Teruggenomen waardeverminderingen

e. Wisselkoersverschillen

f. Overige

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50588P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
(+)/(-) 50581		0
50582		0
50583		0
50584		0
50585		0
(+)/(-) 50586		0
(+)/(-) 50587		0
50588		<u>0</u>
50589		0

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. Deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochter	Jaarrekening per	Munt- code	Eigen vermogen (+) of (-) (in duizenden munteenheden)	Nettoresultaat
	Soort	Aantal	%	%				
1. Verbonden Ondernemingen								
Almafin Real Estate NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0403355494)	Gewone	62.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	12.273	791
Bel Rom Sapte SRL Strada Paleologu 24, - BUCURESTI SECTORUL 3 (RO)	Gewone	16.429.999	99,99	0,01	31/dec/21	RON	121.559	14.065
Brussels North Distribution NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0476212887)	Gewone	100	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	69	21
CBC Banque SA Avenue Albert 1er 60, 5000 NAMUR (BE0403211380)	Gewone	2.989.625	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	715.996	97.825
Ceskoslovenska Obchodni Banka AS Radlicka 150, 150 00 PRAHA 5 (CZ)	Gewone	292.750.002	100,00	0,00	31/dec/21	CZK	113.003.000	14.082.000
C Plus SAS Rue Rene Caudron 2, 78960 VOISINS-LE-BRETONNEUX (FR)	Gewone	50.000	83,33	0,00	31/dec/16	EUR	-12.696	-10
Ceskoslovenska Obchodni Banka AS Žizkova 11, 811 02 BRATISLAVA (SK)	Gewone	8.886	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	993.578	70.505
Hello Shopping Park SRL Strada Paleologu 24, - BUCURESTI SECTORUL 3 (RO)	Gewone	10.000.000	100,00	0,00	31/dec/21	RON	115.519	3.071
Immo-Basilix NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0453348801)	Gewone	2.500	100,00	0,00	12/sep/22	EUR	-380	-103
Immobiële Distri-Land NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0436440909)	Gewone	1.094	87,52	0,00	31/dec/21	EUR	398	9
Immo Mechelen City Center NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0635828862)	Gewone	100	100,00	0,00	31/mrt/22	EUR	62	0
Immo Namott NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0840412849)	Gewone	100	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	62	0
Immo-Quinto NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0466000470)	Gewone	142.935	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	5.120	-41
Immo Retail Libramont BV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0733944263)	Gewone	10	100,00	0,00	30/jun/22	EUR	-34	-20
Immoscoop 2.0 BV Philipssite 5, 3001 HEVERLEE (BE0770397655)	Gewone	8.000	50,00	50,00		EUR	0	0
Immo-Zénobe Gramme NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0456572664)	Gewone	100	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	76	-4
Julienne Holdings SARL Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Cat. A/B/C	5.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	-34.040	-1.293
K&H Bank ZRT Lechner Ódon Faszor 9, 1095 BUDAPEST (HU)	Gewone	140.978.164.412	100,00	0,00	31/dec/21	HUF	437.003.000	84.407.000
KBC Asset Management NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0469444267)	Gewone	5.766.805	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	154.575	367.785
KBC Autolease NV Prof. R. Van Overstraetenplein 5, 3000 LEUVEN (BE0422562385)	Gewone	184.994	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	7.875	30.733
KBC Bail Immobilier France SAS Rue De La Victoire 52, 75009 PARIS 9 (FR)	Gewone	1.500.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	15.560	304
KBC BANK BULGARIA EAD Nikola Vapzarov Blvd 55, 1407 SOFIA (BG)	Gewone	603.447.952	100,00	0,00	31/dec/21	BGN	1.094.587	127.510
KBC Bank Ireland PLC 2 Sandwith Street, - DUBLIN 2 (IE)	Gewone	827.892.018	99,99	0,01	31/dec/21	EUR	939.482	-242.123
KBC Commercial Finance NV Havenlaan 6, 1080 BRUSSEL (BE0403278488)	Gewone	120.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	9.459	5.448
KBC Focus Fund NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0647812124)	Gewone	300.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	17.857	-2.006

KBC Ifima SA Rue Du Fort Wallis 4, 2714 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	22.679	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	7.398	364
KBC Immolease NV Brusselsesteenweg 100, 3000 LEUVEN (BE0444058872)	Gewone	1.000.428	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	26.994	6.384
KBC Investments LTD Old Broad Street 111, EC2N 1FP LONDON (GB)	Gewone	105.000.100	100,00	0,00	31/dec/21	USD	477.063	40
KBC Lease Belgium NV Brusselsesteenweg 100, 3000 LEUVEN (BE0426403684)	Gewone	267.181	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	11.003	2.994
KBC Real Estate Luxembourg SA Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	3.100	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	23.761	3.389
KBC Securities NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0437060521)	Gewone	1.899.517	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	56.598	4.444
KBC Sustainability Services BV Van Overstraetenplein 2, 3000 LEUVEN (BE0791529205)	Gewone	1.000	100,00	0,00		EUR	0	0
KBC Vastgoedportefeuille België Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0438007854)	Gewone	57.768	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	9.985	374
Luxembourg North Distribution SA Rue Jean Piret 1, 2350 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	100	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	111	77
Poelaert Invest NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0478381531)	Gewone	10.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	12.564	1.960
Soluz.io NV Zwartzustersvest 24, 2800 MECHELEN (BE0711710576)	Cat A	249.002	91,07	0,00	31/dec/21	EUR	1.223	492
Start It X NV Van Overstraetenplein 5, 3000 LEUVEN (BE0730852042)	Gewone	1.000	100,00	0,00	31/dec/21	EUR	1.582	-133
Sustainable Impact BV Spinnerijstraat 107, 8500 KORTRIJK (BE0683710636)	Gewone	4.000	66,66	0,00	31/dec/21	EUR	-37	-73
UBB Interlease AD Tsarigradsko Shosse B 135A, 1040 SOFIA (BG)	Gewone	3.474.648	100,00	0,00	31/dec/21	BGN	87.153	5.871
United Bulgarian Bank AD Vitosha Blvd 89B, 1463 SOFIA (BG)	Gewone	75.893.450	99,90	0,00	31/dec/21	BGN	1.634.733	171.114
2. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=20% en <= 50%								
Bancontact Payconiq Company NV Aarlenstraat 82, 1040 BRUSSEL (BE0675984882)	Cat B	12.414.111	22,50	0,00	31/dec/21	EUR	26.463	3.803
Banking Funding Company NV Aarlenstraat 82, 1040 BRUSSEL (BE0884525182)	Gewone	12.437	20,25	0,00	31/dec/21	EUR	725	-76
Batopin NV Sint-Lazaruslaan 10, 1210 SINT-JOOST-TEN-NODE (BE0744908035)	Gewone	20.000	25,00	0,00	31/dec/21	EUR	14.219	-3.571
BRS Microfinance Coop CV Muntstraat 1, 3000 LEUVEN (BE0508996711)	Cat C	7.500	33,51	0,00	31/dec/21	EUR	21.641	-574
Gasco Group NV Antwerpsesteenweg 45, 2830 WILLEBROEK (BE0887290177)	Gewone	2.531.250	28,12	0,00	31/dec/21	EUR	-22.261	0
Gemma Frisius-Fonds K.U. Leuven NV Waaistraat 6, 3000 LEUVEN (BE0477960372)	Cat A	4.000	40,00	0,00	31/dec/21	EUR	42.485	-1.240
Go Connect BV Beiaardlaan 45049, 1850 GRIMBERGEN (BE0653775248)	Cat C	124	25,00	0,00	31/dec/21	EUR	627	-78
Immo Beaulieu NV Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0450193133)	Gewone	1.000	50,00	0,00	16/jun/22	EUR	68	31
Isabel NV Keizerinlaan 13, 1000 BRUSSEL (BE0455530509)	Gewone	253.322	25,33	0,00	31/dec/21	EUR	57.620	10.242
Joyn International NV Ilgatlaan 9, 3500 HASSELT (BE0578946577)	Gewone	1.007.455.432	34,60	0,00	31/dec/21	EUR	9.687	-21
Justinvest NV Borsbeeksebrug 22, 2600 BERCHER (BE0476658097)	Gewone	50	33,33	0,00	31/dec/21	EUR	1.656	805
NBX-BE BV Sint-Aldegondiskaai 36, 2000 ANTWERPEN (BE0578916685)	Gewone	841.667	25,00	0,00	31/mrt/22	EUR	1.382	16
Payconiq International SA Rue Joseph Junck 45239, 1839 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	915.410	42,67	0,00	31/dec/21	EUR	15.496	-13.869

Rabot Invest NV Heistraat 129, 2610 WILRIJK (BE0479758733)	Gewone	60	25,00	0,00	31/dec/21	EUR	554	173
Setle BV Ambachtsweg 14, 3890 GINGELOM (BE0666412269)	Gewone	221.261	38,46	0,00	31/dec/21	EUR	139	-16
3. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat >=10% en <= 20%								
Baekeland II NV Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 GENT (BE0876424296)	Gewone	2.000.000	18,01	0,00	31/dec/21	EUR	43	-51
Bedrijvencentrum Vilvoorde NV Mechelsesteenweg 277, 1800 VILVOORDE (BE0434222577)	Gewone	338	9,30	8,26	31/dec/21	EUR	987	-52
Belgian Mobile ID NV Sint-Goedeleplein 5, 1000 BRUSSEL (BE0541659084)	Cat A	90.404	12,23	0,00	31/dec/21	EUR	19.493	-3.419
BEM NV Kunstlaan 20, 1000 BRUSSEL (BE0461612904)	Gewone	1.500	6,47	6,47	31/dec/21	EUR	3.556	-32
BUSINESS BREWERY NV Interleuvenlaan 62, 3001 HEVERLEE (BE0428014676)	Gewone	40	9,52	4,76	31/dec/21	EUR	1.446	-113
Designcenter De Winkelhaak NV Lange Winkelhaakstraat 26, 2060 ANTWERPEN (BE0470201857)	Cat B	124	19,46	0,00	31/dec/21	EUR	455	3
EPI COMPANY SE Havenlaan 2, 1080 BRUSSEL (BE0755811726)	Gewone	34.373	10,58	0,00	31/dec/21	EUR	14.717	-19.658
Europay Belgium CVBA Metrologielaan 8, 1130 BRUXELLES (BE0434197536)	Gewone	4.932	14,61	0,95	31/dec/21	EUR	1.747	23
Impulse Microfinance Investment Fund NV Sneeuwbeslaan 20, 2610 WILRIJK (BE0870792160)	Gewone	2.000	17,56	0,00	31/dec/21	EUR	1.586	1.143
NBX BV Sint-Aldegondiskaai 36, 2000 ANTWERPEN (BE0578917180)	Gewone	7.353	12,82	0,00	31/mrt/22	EUR	4.987	-498
QBIC Feeder Fund NV Ghelamco Arena, Ottergemsesteenweg Zuid 808, 9000 GENT (BE0846493561)	Cat B	4.000	14,71	0,00	31/dec/21	EUR	14.126	1.038
Rural Impulse Rue Aldringen 11, L-1118 LUXEMBOURG (LU)	Gewone	15.000	16,66	0,00	31/dec/17	EUR	16.596	7.117
Visa Belgium CVBA Metrologielaan 8, 1130 BRUSSEL (BE0435551972)	Gewone	23	13,06	0,57	30/sep/22	EUR	2.265	298
Vives NV Place De L'Université 1, 1348 LOUVAIN-LA-NEUVE (BE0862398591)	Cat A	2.500	14,69	0,00	31/dec/21	EUR	170	-20

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd.

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;

B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2009/101/EEG;

C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Eventuele code
--	----------------

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

A. OPRICHTINGSKOSTEN

1. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50705P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

a. Nieuwe kosten van het boekjaar

50701	0	
50702	0	

b. Afschrijvingen

50703	0	
-------	---	--

c. Andere

(+)/(-)

50704	0	
-------	---	--

3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50705	0	
-------	---	--

4. Waarvan

a. Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten

50706	0	
-------	---	--

b. Herstructureringskosten

50707	0	
-------	---	--

B. GOODWILL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50712P	xxxxxxxxxxxxxxxx	49.190

2. Mutaties tijdens het boekjaar

50708	0	
50709	0	
50710	0	
50711	0	

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50712	49.190	
-------	--------	--

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50719P	xxxxxxxxxxxxxxxx	34.808
--------	------------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

50713	9.588	
50714	9.588	
50715	0	
50716	0	
50717	0	
50718	0	

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50719	44.396	
-------	--------	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50720	4.794	
-------	-------	--

C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIENTEEL

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50725P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)(-)

50721	0	
50722	0	
50723	0	
50724	0	
50725	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)(-)

50726	0	
50727	0	
50728	0	
50729	0	
50730	0	
50731	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50732	0	
-------	---	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50733	0	
-------	---	--

D. OVERIGE IMMATERIELE VASTE ACTIVA

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50738P	xxxxxxxxxxxxxxx	118.708

2. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

(+)/(-)

50734	25.934	
50735	25.989	
50736	55	
50737	0	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50738	144.642	
-------	---------	--

4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50745P	xxxxxxxxxxxxxxx	78.857
--------	-----------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

(+)/(-)

50739	9.348	
50740	9.383	
50741	22	
50742	0	
50743	14	
50744	0	

6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50745	88.204	
-------	--------	--

7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50746	<u>56.437</u>	
-------	---------------	--

VIII. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

A. TERREINEN EN GEBOUWEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50805P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.234.629

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50801	-16.691	
50802	8.002	
50803	24.693	

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

(+)/(-)

50804	0	
50805	1.217.939	

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50811P	xxxxxxxxxxxxxxxx	30.972
--------	------------------	--------

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

50806	-4	
50807	0	
50808	0	
50809	4	
50810	0	

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50811	30.968	
-------	--------	--

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50818P	xxxxxxxxxxxxxxxx	820.900
--------	------------------	---------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50812	21.830	
50813	39.552	
50814	0	
50815	0	
50816	17.722	
50817	0	

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50818	842.730	
-------	---------	--

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50819	406.177	
-------	---------	--

B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50824P	xxxxxxxxxxxxxxxx	8.218

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50820	-5.452
	50821	622
	50822	6.074
(+)/(-)	50823	0

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50824	2.766
-------	-------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50830P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50825	0
	50826	0
	50827	0
	50828	0
(+)/(-)	50829	0

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50830	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50837P	xxxxxxxxxxxxxxxx	7.691
--------	------------------	-------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50831	-5.423
	50832	651
	50833	0
	50834	0
	50835	6.074
(+)/(-)	50836	0

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50837	2.268
-------	-------

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50838	<u>498</u>
-------	------------

C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50843P	xxxxxxxxxxxxxxxx	31.086
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50839	-151
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa		50840	807
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen		50841	958
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-)	50842	0
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50843	30.936	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50849P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50844	0
a. Geboekt		50845	0
b. Verworven van derden		50846	0
c. Afgeboekt		50847	0
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50848	0
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50849	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50856P	xxxxxxxxxxxxxxxx	14.346
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-)	50850	-1.096
a. Geboekt		50851	324
b. Teruggenomen		50852	1.055
c. Verworven van derden		50853	0
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen		50854	365
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-)	50855	0
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50856	13.250	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50857	17.686	

D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50862P	xxxxxxxxxxxxxxxx	161.257

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50858	29.849	
	50859	63.891	
	50860	34.042	
(+)/(-)	50861	0	

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50862	191.106	
-------	---------	--

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50863	0	
	50864	0	
	50865	0	
	50866	0	
(+)/(-)	50867	0	

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50868	0	
-------	---	--

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875P	xxxxxxxxxxxxxxxx	46.220
--------	------------------	--------

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)	50869	-9.446	
	50870	1.245	
	50871	0	
	50872	0	
	50873	10.691	
(+)/(-)	50874	0	

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50875	36.774	
-------	--------	--

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50876	<u>154.332</u>	
-------	----------------	--

11. Waarvan

50877	154.332	
50878	0	
50879	0	

- a. Terreinen en gebouwen
- b. Installaties, machines en uitrusting
- c. Meubilair en rollend materieel

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
E. OVERIGE MATERIELE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.583.512
2. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50880	96.579	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50881	453.480	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50882	330.220	
c. Overboekingen van een post naar een andere	(+)/(-) 50883	-26.681	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884	1.680.090	
4. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50885	0	
a. Geboekt	50886	0	
b. Verworven van derden	50887	0	
c. Afgeboekt	50888	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50889	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897P	xxxxxxxxxxxxxxxx	480.836
8. Mutaties tijdens het boekjaar	(+)/(-) 50891	34.773	
a. Geboekt	50892	214.838	
b. Teruggenomen	50893	0	
c. Verworven van derden	50894	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50895	180.065	
e. Overgeboekt van een post naar een andere	(+)/(-) 50896	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897	515.608	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50898	<u>1.164.482</u>	

F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN

1. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
50903P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0

2. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- b. Overdrachten en buitengebruikstellingen
- c. Overboekingen van een post naar een andere

50899	27.602
50900	920
50901	0
50902	26.681

3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar

50903	27.602
-------	--------

4. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

5. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Verworven van derden
- c. Afgeboekt
- d. Overgeboekt van een post naar een andere

50904	0
50905	0
50906	0
50907	0
50908	0

6. Meerwaarden per einde van het boekjaar

50909	0
-------	---

7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
--------	------------------	---

8. Mutaties tijdens het boekjaar

(+)/(-)

- a. Geboekt
- b. Teruggenomen
- c. Verworven van derden
- d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen
- e. Overgeboekt van een post naar een andere

50910	0
50911	0
50912	0
50913	0
50914	0
50915	0

9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar

50916	0
-------	---

10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar

50917	27.602
-------	--------

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Optiecontracten	595.180
Nog toe te kennen reeds ontvangen bedragen	92.319
Betaald aan Europees Resolutiefonds - 15% wordt niet in resultaat genomen	78.397
Belastingsvorderingen	31.754
Belegde activa ikv pensioenverplichtingen NY branche	7.837
Levensverzekering mbt de NY branche medewerkers	119.716
Terug te vorderen belastingen en voorheffingen	15.483
Overige	36.914

X. OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

- 1. Over te dragen kosten
- 2. Verworven opbrengsten

Codes	Boekjaar
51001	43.581
51002	10.681.190

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEEERDE CLIENTENGELDEN

Totaal

Codes	Boekjaar
51003	0

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

1. Schulden bij verbonden ondernemingen

2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd

a. Van hoogstens drie maanden

b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar

c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar

d. Van meer dan vijf jaar

e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51101	3.549.209	1.745.229
51102	0	0
51103	14.314.225	
51104	13.015.041	
51105	3.001.878	
51106	0	
51107	0	

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIENTEN (passiefpost II)

	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	2.341.997	2.885.822
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	112.065	111.367
3. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd		
a. Onmiddellijk opvraagbaar	72.118.787	
b. Van hoogstens drie maanden	9.086.832	
c. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	1.722.049	
d. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	1.541.167	
e. Van meer dan vijf jaar	950.278	
f. Met onbepaalde looptijd	52.100.620	
4. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers		
a. Schulden bij de overheid	2.715.432	3.850.278
b. Schulden bij particulieren	76.740.564	71.931.790
c. Schulden bij ondernemingen	58.063.738	48.758.708
5. Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten		
a. Uit België	116.135.121	
b. Uit het buitenland	21.384.613	

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

1. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen

2. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd

- a. Van hoogstens drie maanden
- b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar
- c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar
- d. Van meer dan vijf jaar
- e. Met onbepaalde looptijd

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51301	115.578	352.662
51302	0	0
51303	9.383.499	
51304	139.581	
51305	2.410.269	
51306	426.193	
51307	0	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

	Codes	Boekjaar
1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur		
a. Vervallen schulden	51401	0
b. Niet-vervallen schulden	51402	0
	51403	0
2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid		
a. Vervallen schulden	51404	0
b. Niet-vervallen schulden	51405	0
	51406	0
3. Belastingen		
a. Te betalen belastingen	51407	41.012
b. Geschatte belastingschulden	51408	1.336
4. Overige schulden		
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
Opties en warrants		714.418
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten		187.299
Nog te betalen dividenden		1.194.446
Intercompany schulden mbt global trading activiteiten		126.563
Leveranciers		63.526
Schulden aan personeel		18.189
Bevestigde nog toe te kennen schulden		17.742
Overige belastingen		44.863
Overige		6.377

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

- 1. Toe te rekenen kosten**
- 2. Over te dragen opbrengsten**

Codes	Boekjaar
51501	12.788.362
51502	187.404

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Verbinteniskredieten	39.252
Juridische geschillen en operationele betwistingen	6.894
Voorziening voor diverse risico's en toekomstige uitgaven	1.592
Voorziening voor invaliditeitsuitkeringen	1.471
Andere	2.279

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)**1. Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51701	16.079.952	13.491.242
51702	0	0

2. Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat**3. Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar**

Codes	Boekjaar
51703	201.574

4. Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm.

N°	0462.920.228	VOL-inst 6.17
----	--------------	---------------

Volgende gegevens voor elke achtergestelde lening : (vervolg van passiefpost VIII)

Volg- nummer	Munt	Bedrag in de munt van de lening	Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) Omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervoegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting
1	EUR	1.000.000	24/04/2018 - 24/04/2025 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
2	EUR	500.000	05/03/2019 - 05/03/2024 Doorlening KBC Groep - AT1	a) Onvoorwaardelijk
3	EUR	99.787	24/07/2014 - 24/07/024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
4	EUR	49.889	01/08/2014 - 24/07/024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
5	EUR	25.175	02/02/2015 - 24/07/024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
6	EUR	9.958	06/03/2015 - 06/03/2025 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
7	EUR	749.859	07/09/2021 - 07/12/2026 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
8	EUR	748.346	03/09/2019 - 03/12/2024 Doorlening KBC Groep - Tier2	a) Onvoorwaardelijk
9	EUR	749.935	18/10/2016 - 18/10/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
10	EUR	24.986	04/10/2017 - 04/10/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
11	EUR	499.745	27/06/2018 - 27/06/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
12	EUR	749.755	25/01/2019 - 25/01/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
13	EUR	498.971	24/01/2020 - 24/01/2030 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
14	EUR	497.918	16/06/2020 - 16/06/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
15	EUR	748.653	10/09/2020 - 10/09/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
16	EUR	746.363	14/01/2021 - 14/01/2028 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
17	EUR	498.299	31/05/2021 - 31/05/2031 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
18	EUR	450.479	23/06/2021 - 23/06/2023 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
19	EUR	747.667	01/12/2021 - 01/03/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
20	GBP	450.686	21/09/2021 - 21/09/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
21	EUR	748.272	21/01/2022 - 21/01/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
22	EUR	500.867	23/02/2022 - 23/02/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
23	EUR	186.582	28/02/2022 - 31/05/2031 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
24	EUR	749.555	29/03/2022 - 29/03/2025 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
25	EUR	100.000	20/06/2022 - 20/06/2034 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
26	EUR	748.902	29/06/2022 - 29/06/2024 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
27	EUR	747.175	25/08/2022 - 25/08/2030 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
28	EUR	100.000	16/09/2022 - 16/09/2034 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
29	GBP	478.111	20/09/2022 - 20/09/2027 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
30	EUR	997.717	23/11/2022 - 23/11/2026 Doorlening KBC Groep - Holdco	a) Onvoorwaardelijk
31	USD	125.727	7/02/2005 - 7/02/2025 Doorlening KBC Ifima	a) Fiscale herkwalificatie
32	EUR	498.733	10/04/2019 - 10/04/2025 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk
33	EUR	251.841	24/06/2019 - 25/01/2024 Euro Medium Term Note	a) Onvoorwaardelijk

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

A. STAAT VAN HET KAPITAAL

1. Maatschappelijk kapitaal

- a. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
b. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
20910P (20910)	xxxxxxxxxxxxxx 9.732.238	9.732.238

- c. Wijzigingen tijdens het boekjaar

- d. Samenstelling van het kapitaal
e. Soorten aandelen
Dividendgerechtigde gewone aandelen

- f. Aandelen op naam
g. Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde aandelen

Codes	(in duizenden)	(in eenheden)
	Bedragen	Aantal aandelen
	0	0
	9.732.238	995.371.469
51801	xxxxxxxxxxxxxx	995.371.469
51802	xxxxxxxxxxxxxx	

2. Niet-gestort kapitaal

- a. Niet-opgevraagd kapitaal
b. Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
c. Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(20920)	0	xxxxxxxxxxxxxx
51803	xxxxxxxxxxxxxx	0

3. Eigen aandelen

- a. Gehouden door de instelling zelf
* Kapitaalbedrag
* Aantal aandelen
b. Gehouden door haar dochters
* Kapitaalbedrag
* Aantal aandelen

Codes	(in duizenden)
	Boekjaar
51804	0
51805	0
51806	0
51807	0
51808	0
51809	0
51810	0
51811	0
51812	0
51813	0
51814	0

4. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

- a. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN
* Bedrag van de lopende converteerbare leningen
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal
* Maximum aantal uit te geven aandelen
b. Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN
* Aantal inschrijvingsrechten in omloop
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal
* Maximum aantal uit te geven aandelen

5. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

6. Aandelen buiten kapitaal

- a. Verdeling
* Aantal aandelen
* Daaraan verbonden stemrecht
b. Uitsplitsing volgens de aandeelhouders
* Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf
* Aantal aandelen gehouden door haar dochters

Codes	Boekjaar
51815	0
51816	0
51817	0
51818	0

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

KBC Groep NV

Aantal aandelen:

995.371.469

XIX. UITSPLITSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN**1. Totaal actief**

a. In euro

b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)

2. Totaal passief

a. In euro

b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)

Codes	Boekjaar
51901	196.264.148
51902	35.940.571
51903	198.433.981
51904	33.770.738

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

Betrokken actief- en passiefposten

Boekjaar

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balansstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

C. PANDEN OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

	Boekjaar
Mobiliseringsen	20.450.443
Asset Pledge Requirement KBC New York	149.550
Pand Bancontact	205.588
Pand Nationale Bank België	16.784.357
Covered Bonds	16.571.885
Securities Lending	10.213

b. Posten buiten de balanstelling

Cash & Bond Collateral	1.729.545
Clearing Margin Derivatives	786.260
Collateral Derivatives	2.504.743

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)

1. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling

a. Passiefposten

b. Posten buiten de balanstelling

2. Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden

Boekjaar

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO (posten buiten de balansstelling I en II)

1. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen

2. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

3. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen

4. Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52201	2.218.527	2.390.252
52202	495	271
52203	0	0
52204	0	0

XXIII. Bedrijfsresultaten (posten I tot XV van de resultatenrekening)**1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
a. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	(40100)	3.944.677	2.665.020
* Belgische vestigingen	52301	3.448.588	2.463.626
* Buitenlandse vestigingen	52302	496.089	201.394
b. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(40310)	15.393	10.319
* Belgische vestigingen	52303	5.732	20
* Buitenlandse vestigingen	52304	9.661	10.300
c. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen	(40320)	2.341.040	295.100
* Belgische vestigingen	52305	852.348	295.100
* Buitenlandse vestigingen	52306	1.488.692	0
d. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	(40330)	281	83
* Belgische vestigingen	52307	281	83
* Buitenlandse vestigingen	52308	0	0
e. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	(40340)	261	757
* Belgische vestigingen	52309	261	757
* Buitenlandse vestigingen	52310	0	0
f. Ontvangen provisies	(40400)	1.046.340	1.323.322
* Belgische vestigingen	52311	1.014.061	1.295.006
* Buitenlandse vestigingen	52312	32.279	28.316
g. Winst uit financiële transacties	(40600)	-231.085	155.668
* Belgische vestigingen	52313	-238.525	146.305
* Buitenlandse vestigingen	52314	7.440	9.363
h. Overige bedrijfsopbrengsten	(41400)	500.535	467.426
* Belgische vestigingen	52315	497.856	446.731
* Buitenlandse vestigingen	52316	2.679	20.695

2. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister (in eenheden)

a. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	52317	8.627	8.979
b. Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	52318	7.978	8.201
* Directiepersoneel	52319	70	73
* Bedienden	52320	7.908	8.128
* Arbeiders	52321	0	0
* Andere	52322	0	0
c. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	52323	10.818.076	11.468.999

3. Personeelskosten

a. Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	52324	577.837	552.661
b. Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	52325	143.433	138.498
c. Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	52326	56.622	57.232
d. Andere personeelskosten	52327	19.377	26.865
e. Ouderdoms- en overlevingspensioenen	52328	7.290	5.790

4. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen

a. Toevoegingen (+)	52329	6.423	9.920
b. Bestedingen en terugnemingen (-)	52330	10.827	7.330

5. Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- a. Leasing activiteiten
- b. Doorrekeningen aan/recuperaties van groepsmaatschappijen
- c. Andere

6. Overige bedrijfskosten

- a. Bedrijfsbelastingen en -taksen
- b. Andere
- c. Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

7. Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen**8. Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen**

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	279.754	226.397
	161.332	160.690
	59.449	80.339
52331	40.171	39.739
52332	41.612	19.694
52333	7.850.483	3.139.246
52334	7.305.870	3.804.927

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

	Codes	Boekjaar
A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)		
1. Verrichtingen op effecten		
a. Termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier	52401	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52402	0
2. Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)		
a. Termijnwisselverrichtingen	52403	139.362.343
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52404	139.362.343
b. Valuta en renteswaps	52405	41.006.000
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52406	38.038.643
c. Futures op valuta	52407	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52408	0
d. Opties op valuta	52409	8.382.933
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52410	8.382.933
e. Contracten op termijnwisselkoersen	52411	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52412	0
3. Verrichtingen op andere financiële instrumenten		
Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)		
a. Renteswap-overeenkomsten	52413	612.915.241
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52414	491.246.029
b. Interest-future-verrichtingen	52415	14.117.092
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52416	14.117.092
c. Rentecontracten op termijn	52417	11.572.494
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52418	11.572.494
d. Opties op rente	52419	19.843.649
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52420	19.843.649
Andere aan- en verkopen op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)		
e. Andere optieverrichtingen	52421	4.631.947
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52422	4.631.947
f. Andere future-verrichtingen	52423	404.625
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52424	404.625
g. Andere termijnaankopen en -verkopen	52425	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52426	0

B. MICRODEKKING BESTEMDE VERRICHTINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 36BIS, §1

1. Dekkingsverrichting tegen reële waarde

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteporata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	18.210.264	18.208.664	-1.307.360	-20.546	44.129	-64.675	52433	-1.286.814
Forward swaps							52434	
Swaptions							52435	
Renteopties							52436	
Overige							52437	
TOTAAL	18.210.264	18.208.664	-1.307.360	-20.546	44.129	-64.675	52438	-1.286.814

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52433 à 52437)

Het verschil tussen dirty MIM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MIM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode.

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52439	-570

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

2. Kasstroomdekking

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteporata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	1.219.789	1.165.048	-30.864	11.255	18.778	-7.523	52440	-42.119
Forward swaps							52441	
Swaptions							52441	
Renteopties							52443	
Overige							52444	
TOTAAL	1.219.789	1.165.048	-30.864	11.255	18.778	-7.523	52445	-42.119

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52440 à 52444)

Het verschil tussen dirty MIM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MIM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact te vermijden.

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode.

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52446	

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

C. MACRODEKKING BESTEMDE VERRICHTINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 36BIS, §1BIS, LID 1, 1°

1. Dekkingsverrichting tegen reële waarde

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteprorata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	81.934.997	81.884.825	1.984.414	-2.026	190.594	-192.619	52447	1.986.439
Forward swaps							52448	
Swaptions							52449	
Renteopties							52450	
Overige							52451	
TOTAAL	81.934.997	81.884.825	1.984.414	-2.026	190.594	-192.619	52452	

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52447 à 52451)

Het verschil tussen dirty MtM (marktwaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MtM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact te vermijden.

Beschrijving van de gedekte instrumenten en van de gedekte economische risico's

- indekking van rentecurveschommelingen door IRS.

Inclusief IRS met grandfathering label op basis van derogatie art. 36 bis §2, wat vervalt vanaf 2023 (waardering aan marktwaarde vanaf 01/01/2023).

- Uitstel (activering) van wisselkoersomrekeningen van CCIRS en FX swaps opgezet voor niet-EUR funding van intragroep participaties (CZK, HUF en RON).

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52453	-11.075

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

2. Kasstroomdekking

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)		Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteprorata			
					Actief (+)	Passief (-)		
Renteswaps	17.842.700	17.842.700	-996.705	-90.237	19.786	-110.023	52454	-906.468
Forward swaps							52455	
Swaptions							52456	
Renteopties							52457	
Overige							52458	
TOTAAL	17.842.700	17.842.700	-996.705	-90.237	19.786	-110.023	52459	-906.468

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52454 à 52458)

Het verschil tussen dirty MtM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MtM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

- omrekeningsresultaat tussen EUR- en niet-EUR notionelen bought/sold ingeval van CCIRS en FX swaps

Omrekeningsverschillen in notionelen van de derivaten worden ingedekt inclusief wisselkoersposities van hedged activa/passiva ingeval van hedge accounting van rentecurve-schommelingen om netto P&L-impact te vermijden.

Beschrijving van de gedekte instrumenten en van de gedekte economische risico's

Indekking van rentecurveschommelingen door IRS.

Ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen

Bedrag van de ineffectiviteit van de dekking die niet in de resultatenrekening is opgenomen op het einde van de periode

Beschrijving en commentaar van de gekozen berekeningsmethode van de ineffectiviteit :

Codes	Bedrag
52460	-12.604

Effectiviteit wordt gemeten via prospectieve en retrospectieve effectiviteitstesten. Ineffectiviteit wordt gemeten door het verschil in marktwaaarde te bepalen tussen die van het werkelijke afdekkingsinstrument en die van een derivaat dat als de perfecte afdekking voor het afgedekte risico zou gelden.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

D. DEKKINGSRESULTATEN OP GEDISKWALIFICEERDE VERRICHTTINGEN DIE OP DE WACHTREKENING ZIJN UITGESTELD EN NOG MOETEN AFGESCHREVEN WORDEN EN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 36BIS, §4, 3° EN 4° – UITSPLITSING NAAR DE RESTERENDE LOOPTIJD

1. Verrichtingen als bedoeld in artikel 36bis, §4, 3° - Instrumenten die tot het vermogen van de instelling blijven behoren

	=< 3 maanden	> 3 maanden =< 1 jaar	> 1 jaar =< 5 jaar	>= 5 jaar	Codes	Totaal
Wachtrekening actief (actiefpost XIII)						
Microdekking					52461	
Macrodekking					52462	
Wachtrekening passief (passiefpost V)						
Microdekking					52463	
Macrodekking					52464	

Beschrijving van de financiële instrumenten die niet langer als dekkingverrichting kunnen worden gekwalificeerd, maar die tot het vermogen van de instelling blijven behoren, met vermelding van het soort dekking (microdekking of macrodekking, dekking tegen reële waarde of kasstroomdekking), hun huidige classificatie (bank- of handelsportefeuille) en de oorspronkelijke gedekte instrumenten

2. Verrichtingen als bedoeld in artikel 36bis, §4, 4° - Instrumenten die niet langer tot het vermogen van de instelling behoren

	=< 3 maanden	> 3 maanden =< 1 jaar	> 1 jaar =< 5 jaar	>= 5 jaar	Codes	Totaal
Wachtrekening actief (actiefpost XIII)						
Microdekking					52465	
Macrodekking			1.961		52466	1.961
Wachtrekening passief (passiefpost V)						
Microdekking					52467	
Macrodekking	-145	-2.349	-16.912		52468	-19.406

E. RENTEBEHEEROPERATIES ZONDER EXTRA RISICO TE NEMEN MET EEN EFFECTISERINGSVEHIKEL DAT DOOR DE KREDIETINSTELLING WORDT GECONSOLIDEERD (ARTIKEL 36BIS, §1BIS, TWEEDE LID)

Natuur van de financiële instrumenten	Notionele bedragen		Marktwaaarde (A)	Boekwaarde op de balans (B)		Codes	Verschil (A-B)	
	Te leveren	Te ontvangen	Totaal*	Totaal*	waarvan renteprorata			
					Actief (+)			Passief (-)
Renteswaps	5.428.820	5.428.820	-304.764			52469	-304.764	
Forward swaps						52470		
Swaptions						52471		
Renteopties						52472		
Overige						52473		
TOTAAL	5.428.820	5.428.820	-304.764			52474	-304.764	

Verklarende beschrijving van het verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde op de balans (codes 52469 à 52473)

Het verschil tussen dirty MtM (marktwaaarde) en accrued interests (boekwaarde) vormt clean MtM bepaald door:

- rentecurve-waarderingen

Rentecurve-waarderingen zijn tijdelijke schommelingen die op 0 komen over de ganse looptijd. Hedge accounting werkt bijhorende P&L-volatiliteit weg.

Betrokken effectiseringsvehikels		Natuur van verrichtingen en opmerkingen
Benaming	Code LEI	
Loan Invest NV	635400VLKUYLHJTXS840	Effectisering van hypothecaire kredieten en KMO-leningen.

* Positieve waarde voor actief, negatieve waarde voor passief

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

- 1. Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
- 2. Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
- 3. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- 4. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

Codes	Boekjaar
52501	0
52502	0
	0
	0

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN**1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde**

- a. Aan de instelling (aftrekbaar)
- b. Door de instelling

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
52701	287.351	256.633
52702	263.242	246.572

2. Ingehouden bedragen ten laste van derden als

- a. Bedrijfsvoorheffing
- b. Roerende voorheffing

52703	152.469	141.688
52704	91.327	86.367

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (INCLUSIEF TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN)**A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN****1. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa****2. Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa**

Codes	Boekjaar

3. Bedrag, aard en vorm van belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen**Belangrijke hangende geschillen:**

Vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep waarden we naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk). Voor de dossiers met risico-inschatting waarschijnlijk verlies leggen we voorzieningen aan (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering maar als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting mogelijk verlies), leggen we geen voorzieningen aan, maar geven we een toelichting in de jaarrekening als ze een beduidende invloed zouden kunnen hebben op de balans (d.w.z. als de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 50 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting onwaarschijnlijk verlies), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. De belangrijkste dossiers sommen we hierna op. We houden de informatie beperkt om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

Mogelijk verlies:

Op 6 oktober 2011 heeft Irving H. Picard, curator (hierna "Trustee" genaamd) voor de vereffening van Bernard L. Madoff Investments Securities LLC (& Bernard L. Madoff), KBC Investments Ltd (een volledige dochteronderneming van KBC Bank) voor de faillissementsrechtbank in New York gedagvaard voor terugvordering van ongeveer 110 miljoen USD (claw-back) tengevolge van overdrachten van Madoff (via een feederfonds dat KBC had uitgeleend aan Harley) aan KBC-entiteiten. Deze vordering is één van een hele reeks vorderingen van de curator tegen verschillende banken, hedgefondsen, feederfondsen en investeerders (hierna de "gezamenlijke verdedigingsgroep" genaamd).

Er werd een langdurig proces gevoerd op basis van procedurele verweermiddelen met betrekking tot de toepasselijkheid van de 'veilige haven'- ("Safe Harbor") en 'goede verdedigings'-regels ("Good defenses") van de faillissementswet op latere cessionarissen (zoals het geval is voor KBC Investments Ltd), zoals uiteengezet in de vorige bekendmakingen. In juni 2015 wijzigde de curator de oorspronkelijke vordering, wat leidde tot een verhoging van het gevorderde bedrag tot 196 miljoen USD.

Op 3 maart 2017 werd een gerechtelijke uitspraak gedaan waarbij de vordering van de Trustee werd afgewezen. De Trustee is in hoger beroep gegaan en de beroepsinstantie ("Court of Appeal") heeft de afwijzing op 28 februari 2019 teruggedraaid. Een op 30 augustus 2019 ingediend verzoekschrift ("Certiorari petition") is op 2 juni 2020 door het Amerikaanse Hooggerechtshof afgewezen. Als gevolg daarvan zal de zaak ten gronde worden behandeld door de faillissementsrechtbank.

Op 30 augustus 2021 heeft de beroepsinstantie ("Court of Appeals for the Second Circuit") in twee andere beroepsprocedures van andere verweerders de bewijslast omgekeerd van een aanvankelijke bewijslast voor de Trustee om het ontbreken van goede trouw van de verweerder te bewijzen, naar een bewijslast voor de verweerder om zijn goede trouw te bewijzen.

Op 1 augustus 2022 heeft de faillissementsrechtbank een beschikking uitgevaardigd met betrekking tot de regeling van de procedure. In dit kader heeft de Trustee op 5 augustus 2022 zijn klacht gewijzigd door zijn vordering te verminderen tot 86.000.000 USD in hoofdsom. KBC heeft op 18 november 2022 een verzoek tot afwijzing van de gewijzigde klacht ingediend wegens gebrek aan specifieke bevoegdheid van de Amerikaanse rechtbank. De laatste repliek ter ondersteuning van haar motie dient te worden ingediend op of vóór 10 maart 2023. In april 2023 zal een zitting worden gehouden. Hoewel de bewijslast is verzwaaard, gelooft KBC nog steeds dat zij goede en geloofwaardige verweermiddelen heeft, zowel procedureel als ten gronde, waaronder het aantonen van haar goede trouw. De procedure kan nog enkele jaren duren.

Andere belangrijke verplichtingen:

De bank garandeert onherroepelijk alle per 31.12.2022 bestaande verplichtingen van de hierna vermelde ondernemingen, die daardoor een vrijstelling krijgen voor publicatie op geconsolideerde basis.

KBC Asset Management NV

4. In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Voor alle personeelsleden is voorzien in een stelsel van bijkomende pensioenvoorzieningen, een aanvullend overlijdenskapitaal, wezenrente en invaliditeitsuitkeringen.
 Voor alle personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 2014 is dit georganiseerd via het Pensioenfonds van KBC in een "vaste bijdragen" plan. D.w.z. dat het bedrag van deze voorzieningen afhangt van de bezoldiging van de werknemer in de loop van de loopbaan. Voor de personeelsleden die voor 2014 al in dienst waren worden deze voorzieningen georganiseerd in het kader van een "te bereiken doel" plan wat betekent dat het bedrag van deze voorzieningen afhankelijk is van de eindbezoldiging, het aantal jaren dienst en de leeftijd op het ogenblik van pensionering. Sinds 2014 is het te bereiken doelplan dan ook een gesloten plan (geen nieuwe toetredingen meer).

Deze pensioenvoorzieningen worden volledig door de werkgever gefinancierd bij middel van jaarlijkse toelagen die ten laste van het resultaat komen. Die toelagen in het "te bereiken doel" plan worden berekend op actuariële basis volgens de "aggregate cost"-methode. De toelagen in het "vaste bijdragen" plan worden berekend als een percentage op de individuele, reële bezoldiging; voor bijdrageplannen is een wettelijke minimumrendementsgarantie van toepassing die momenteel 1.75% bedraagt. De toelagen worden overgemaakt aan het Pensioenfonds van KBC dat belast is met het beheer van de aldus gevormde reserves, de uitbetaling ervan en de administratie.

Daarnaast is voorzien in een aanvullend pensioenplan (vaste bijdrageplan) op basis van uitsluitend persoonlijke bijdragen van de personeelsleden via inhouding op weddebetalingen. De wettelijke rendementsgarantie bedraagt momenteel 1,75%. Dit plan is vanaf 1 januari 2019 stopgezet. D.w.z. dat er geen nieuwe toetredingen meer plaats vinden en het enkel nog bestaat voor de personeelsleden die voor 1/1/2019 al bij dit plan waren aangesloten en er voor geopteerd hebben om het plan ook na 1/1/2019 verder te zetten. Ook hier is het beheer, uitbetaling en administratie van dit plan, toevertrouwd aan het pensioenfonds van KBC.

5. Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
52801	

6. Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:

KBC Bank NV is lid van een BTW-eenheid.

KBC Bank heeft een vennootschap voor beleggingen in schuldvorderingen opgericht, genaamd Loan Invest NV, die leningen van KBC Bank NV heeft verworven met fondsen ontvangen door de uitgifte van effecten.

KBC Bank heeft een belangrijk deel van deze effecten zelf ingekocht. Het interest risico bij Loan Invest NV is ingedekt door interest rate swaps afgesloten met KBC Bank, zodat het effect van deze operatie op het ALM beleid van de bank en op de winst- en verliesrekening beperkt wordt. De impact op de balans is zichtbaar via een afname van kredieten voor een bedrag van 7.377 miljoen euro en een opname van effecten voor een bedrag van 5.428 miljoen euro. KBC Bank NV heeft een achtergestelde vordering op Loan Invest NV, ter waarde van 2.236 miljoen euro.

De voornaamste reden voor het uitvoeren van deze operatie is het meer liquide maken van een gedeelte van de kredieten van KBC Bank, doordat de effecten uitgegeven door Loan Invest NV en ingekocht door KBC Bank in aanmerking komen voor herfinanciering bij de ECB. Deze operatie is dus voornamelijk ontstaan in functie van een beter beheer van het liquiditeitsrisico van de bank.

Noteer dat de vennootschap Loan Invest NV een "Special Purpose Entiteit" is, die opgenomen is in de scope van de geconsolideerde rapportering van KBC Bank.

De jaarrekening van Loan Invest NV is beschikbaar bij de Balanscentrale.

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de instelling:

		Boekjaar	
Verbonden partij	Aard van de betrekking		
CBC BANQUE SA	Andere optieverrichtingen	7.725	
	Gegeven waarborgen	80.342	
	Ontvangen waarborgen	1.612.408	
	Opties op rente	334.993	
	Opties op valuta	53.105	
	Renteswap-overeenkomsten	13.205.202	
	Termijnwisselverrichtingen	372.011	
	Valuta- en renteswaps	5.625	
	CESKOSLOVENSKA OBCHODNA BANKA A.S.	Andere optieverrichtingen	20.929
		Gegeven waarborgen	2.811
Ontvangen waarborgen		922.350	
Opties op rente		40.286	
Opties op valuta		38.193	
Renteswap-overeenkomsten		5.292.076	
CESKOSLOVENSKA OBCHODNI BANKA, A.S.	Termijnwisselverrichtingen	244.436	
	Andere optieverrichtingen	170.348	
	Gegeven waarborgen	4.566	
	Ontvangen waarborgen	731.995	
	Opties op rente	616.130	
	Opties op valuta	597.799	
K&H BANK ZRT.	Renteswap-overeenkomsten	63.464.621	
	Termijnwisselverrichtingen	14.779.273	
	Valuta- en renteswaps	771.802	
	Andere optieverrichtingen	3.813	
	Gegeven waarborgen	65.436	
	Ontvangen waarborgen	305.097	
	Opties op rente	52.876	
	Opties op valuta	427.940	
	Renteswap-overeenkomsten	9.632.280	
	Termijnwisselverrichtingen	1.533.036	
KBC ASSET MANAGEMENT NV	Valuta- en renteswaps	75.739	
	Activa in pand gegeven als collateral	29.477	
	Gegeven waarborgen	377.314	
	Ontvangen waarborgen	3.100	
	Termijnwisselverrichtingen	66.710	
KBC AUTOLEASE NV	Toegezegde lijnen	30.000	
KBC BAIL IMMOBILIER FRANCE SAS	Toegezegde lijnen	561.500	
	Ontvangen waarborgen	54.399	
KBC BANK BULGARIA EAD	Toegezegde lijnen	15.748	
	Gegeven waarborgen	15.980	
	Renteswap-overeenkomsten	74.275	
KBC BANK IRELAND PLC	Termijnwisselverrichtingen	285.360	
	Activa in pand gegeven als collateral	291.136	
	Gegeven waarborgen	819.298	
	Ontvangen waarborgen	2.599.270	
	Termijnwisselverrichtingen	18.751	
	Valuta- en renteswaps	338.245	

Nr.	0462.920.226	VOL-inst 5.28.2
-----	--------------	-----------------

Verbonden partij	Aard van de betrekking	
KBC COMMERCIAL FINANCE NV	Gegeven waarborgen	472.599
	Ontvangen waarborgen	1.326
	Toegezegde lijnen	3.200.000
KBC GLOBAL SERVICES	Toegezegde lijnen	16.700
KBC GROEP NV	Renteswap-overeenkomsten	500.000
KBC IFIMA SA	Andere optieverrichtingen	438.753
	Gegeven waarborgen	353.690
	Renteswap-overeenkomsten	333.195
KBC IMMLEASE NV	Toegezegde lijnen	146.292
KBC LEASE BELGIUM NV	Toegezegde lijnen	221.948
KBC SECURITIES NV	Andere optieverrichtingen	1.151
	Gegeven waarborgen	2.813
	Ontvangen waarborgen	6.662
	Toegezegde lijnen	500.000
KBC VERZEKERINGEN NV	Gegeven waarborgen	2.968
	Ontvangen waarborgen	2.981.215
	Renteswap-overeenkomsten	296.500
	Toegezegde lijnen	8.000
	Valuta- en renteswaps	38.883
LOAN INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten	5.428.820
POELAERT INVEST NV	Renteswap-overeenkomsten	35.840
	Toegezegde lijnen	34.000
UNITED BULGARIAN BANK AD	Gegeven waarborgen	11.301
	Ontvangen waarborgen	20.393
	Renteswap-overeenkomsten	89.192
	Termijnwisselverrichtingen	727.728
	Activa in pand gegeven als collateral	810.490

C. Aard en Financiële impact van de betekenisvolle gebeurtenissen na de balansdatum die niet in de resultatenrekening of in de balans in aanmerking worden genomen

Op 3 februari 2023 rondde KBC Bank Ireland, dochteronderneming van KBC Bank, de verkoop af van nagenoeg al haar activa en passiva aan Bank of Ireland. De boekwaarde van KBC Bank Ireland op de balans van KBC Bank hield reeds rekening met deze verkoop en een aantal onzekerheden met betrekking tot de toekomst van KBC Bank Ireland.

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

1. Uitstaande vorderingen op deze personen

- a. Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen
- b. Eventueel terugbetaald bedrag of bedrag waarvan is afgezien
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.

2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel

- a. Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen

3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

- a. Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen

4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon

- a. Aan bestuurders en zaakvoerders
- b. Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Codes	Boekjaar
52901A	661.352
52901B	
52902	0
52903	0
52904	339
52905	0

B. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

- a. Andere controleopdrachten
- b. Belastingadviesopdrachten
- c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
52906	2.080
52907	103
52908	0
52909	0
52910	15
52911	0
52912	0

4. Vermeldingen in toepassing van het artikel 3:64, §2 en §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten

Codes	Boekjaar
53001	3.097.506
53002	4.736.329
53003	231.367.584
53004	154.681.077
53005	3.083.534
53006	0

XXXI. INFORMATIE LAND PER LAND

Informatie in te vullen door de instellingen als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 3 van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012, met uitzondering van de instellingen die een geconsolideerde jaarrekening opstellen en publiceren overeenkomstig het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

BENAMING van het bijkantoor, de dochteronderneming of gemeenschappelijke dochteronderneming AARD van de activiteiten LAND	Boekjaar				
	Aantal werknemers <i>in voltijdse equivalenten</i>	Omzet (= Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten + opbrengsten uit niet-vastrentende effecten + ontvangen provisies + winst uit financiële transacties)	Winst (Verlies) vóór belastingen	Belasting op de resultaten	Ontvangen overheids-subsidies

XXXII. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

VOOR IEDERE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

Categorie afgeleide financiële instrumenten	Ingedekt risico	Speculatie/Dekking	Omvang	Boekjaar		Vorig Boekjaar	
				Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
Interest rate swaps	Intrestrisico	Dekking	121.669.212	-112.305	-564.039	-89.326	-1.530.295
Cross currency interest rate swaps	Intrest- en wisselkoersrisico	Dekking	1.228.414	10.751	-91.239	10.978	24.244

FINANCIËLE VASTE ACTIVA GEBOEKT TEGEN EEN HOGER BEDRAG DAN HUN REËLE WAARDE

Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

Elementen die toelaten te veronderstellen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

Boekwaarde	Reële waarde

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING**

De instelling heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt*.
~~De instelling heeft geen geconsolideerde jaarrekening en geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en)*~~

De instelling controleert niet, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht*

De instelling is zelf dochteronderneming van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt en openbaar maakt*

In voorkomend geval, motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 is voldaan:

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

KBC GROEP NV
HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL
0403.227.515
De moederonderneming stelt een geconsolideerde jaarrekening op en maakt deze openbaar

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**:

* Schrapen wat niet van toepassing is.

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

C. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

D. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIE MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

1. Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)

a. Andere controleopdrachten

b. Belastingadviesopdrachten

c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

3. Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

4. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

a. Andere controleopdrachten

b. Belastingadviesopdrachten

c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
53201	5.981
53202	269
53203	0
53204	0
53205	0
53206	228
53207	0
53208	2

XXXIII. AANWIJZINGEN OMTRENT DE BETREKKINGEN MET GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 1:21 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN

	Codes	Boekjaar
commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie	53101	57.795
- Deelnemingen	53102	57.795
- Achtergestelde vorderingen	53103	0
- Andere vorderingen	53104	0
commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie	53105	94.778
- Op meer dan één jaar	53106	94.778
- Op ten hoogste één jaar	53107	0
3. Schulden aan geassocieerde ondernemingen	53108	91.204
- Op meer dan één jaar	53109	63.239
- Op ten hoogste één jaar	53110	27.966
4. Persoonlijke en zakelijke zekerheden :	53111	23.996
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	53112	22.372
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	53113	1.623
5. Andere betekenisvolle financiële verplichtingen :	53114	0

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VOL-inst 7.0

Sociale Balans

Naam: KBC BANK

Rechtsvorm: NV

Adres: Havenlaan

Nr.: 2

Bus:

Postnummer: 1080

Gemeente: BRUSSEL

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel

Internetadres*: <http://www.kbc.be>

Ondernemingsnummer

0462.920.226

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2022

tot

31/12/2022

Vorig boekjaar van

01/01/2021

tot

31/12/2021

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

SOCIALE BALANS (in euro's)

Nummers van de paritaire comités die voor de instelling bevoegd zijn:	310				
---	-----	--	--	--	--

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN
WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER
Tijdens het boekjaar

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	5.360	3.221	2.139
Deeltijds	1002	3.046	665	2.381
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	7.644	3.705	3.939
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	7.407.467	4.592.720	2.814.748
Deeltijds	1012	2.866.984	572.365	2.294.619
Totaal	1013	10.274.451	5.165.084	5.109.367
Personeelskosten				
Voltijds	1021	528.258.374,33	343.511.951,00	184.746.423,32
Deeltijds	1022	203.609.759,60	47.878.667,10	155.731.092,50
Totaal	1023	731.868.133,93	391.390.618,10	340.477.515,83
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	14.421.246,77	7.712.237,25	6.709.009,52

Tijdens het vorige boekjaar

	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers	1003	7.879	3.816	4.063
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	10.884.977	5.438.947	5.446.030
Personeelskosten	1023	712.398.878,35	379.819.972,12	332.578.906,23
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	15.262.780,02	8.137.447,79	7.125.332,23

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar
Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	5.298	2.996	7.543,7
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	2	0	2,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	113	0	0	0,0

Volgens het geslacht en het studieniveau

Mannen	120	3.185	650	3.657,2
lager onderwijs	1200	0	0	0,0
secundair onderwijs	1201	203	79	259,2
hoger niet-universitair onderwijs	1202	1.838	437	2.156,5
universitair onderwijs	1203	1.144	134	1.241,6
Vrouwen	121	2.115	2.346	3.888,4
lager onderwijs	1210	0	0	0,0
secundair onderwijs	1211	168	264	367,4
hoger niet-universitair onderwijs	1212	1.220	1.587	2.408,8
universitair onderwijs	1213	727	495	1.112,3

Volgens de beroeps categorie

Directiepersoneel	130	51	6	54,0
Bedienden	134	5.249	2.990	7.491,7
Arbeiders	132	0	0	0,0
Andere	133	0	0	0,0

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Kosten voor de instelling

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
150	23	0
151	43.537	0
152	2.363.487,24	0

TABEL VAN HET PERSONEELSVERLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	455	40	487
210	446	40	478
211	9	0	9
212	0	0	0
213	0	0	0

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

Pensioen

Werkloosheid met bedrijfstoelage

Afdanking

Andere reden

Waarvan het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	557	291	752
310	548	291	743
311	9	0	9
312	0	0	0
313	0	0	0
340	53	151	140
341	0	0	0
342	43	9	50
343	461	131	562
350	0	0	0

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers
Aantal gevolgde opleidingsuren
Nettokosten voor de instelling
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen	
5801	3.543	5811	4.127	
5802	52.666	5812	49.667	
5803	4.308.647,92	5813	5.018.851,24	
58031	4.129.534,72	58131	4.810.214,44	
58032	179.113,20	58132	208.636,80	
58033	0,00	58133	0,00	
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	3.882	5831	4.442
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	107.779	5832	120.416
Nettokosten voor de onderneming	5823	6.951.259,39	5833	7.954.017,06
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841	0	5851	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	0	5852	0
Nettokosten voor de instelling	5843	0,00	5853	0,00

Waarderingsregels KBC Bank NV

1. Algemeen

De boekhoudprincipes en waarderingsregels zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudwetgeving en de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De jaarrekening wordt afgesloten per 31 december. Ze wordt opgesteld na winstverdeling.

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van kredietinstellingen wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als financiële instelling. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren, daar waar wettelijk en systemmatig mogelijk, met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening.

2. Waarderingsregels

OMREKENING VAN DEVIEZEN

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in tegenwaarde Euro tegen de contantkoers op balansdatum. De negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen in deviezen en op dotatiekapitaal tav buitenlandse kantoren, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen worden gewaardeerd op basis van de wisselkoers op datum van hun aanschaffing, of in voorkomend geval, op basis van de wisselkoers waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde munt werd aangekocht.

Voor transacties waarvoor een funding (lending) werd aangegaan, wordt - bij afwezigheid van een wisselkoers – de dagkoers genomen.

In deviezen uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun erkenning. De bij voorbaat gedekte kosten en opbrengsten in deviezen worden geboekt in Euro op basis van de vaste koers.

Omrekening van financiële staten voor buitenlandse kantoren gelegen buiten de Euro zone:

De omrekening van balansposten gebeurt aan de slotkoers die van toepassing is op afsluitdatum. De omrekening van de resultatenrekening gebeurt op basis van gemiddelde koersen. Hierbij wordt elk maandelijks resultaat omgerekend in Euro tegen de omrekeningskoers die van toepassing is op elk betrokken maandeinde.

Het omrekenen van de resultatenrekening op basis van gemiddelde koersen, leidt tot een omrekeningsverschil op balansdatum. Dit omrekeningsverschil wordt als koersresultaat in de resultatenrekening verwerkt.

VORDERINGEN

Op voorhand geïnde rentes en soortgelijke opbrengsten (waaronder de bijkomende vergoedingen zoals de fees bij buitenlandse kredieten), voor de ganse periode van het krediet, kunnen niet onmiddellijk in het resultaat geboekt worden, en worden aldus geboekt op een overlopende rekening. Per maandeinde wordt het verworven gedeelte overgeboekt naar het resultaat.

Aangerekende dossierkosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen bij aanvang van de desbetreffende kredieten, kredietverzekeringspremies worden jaarlijks bij betaling in het resultaat opgenomen.

Verschuldigde commissies op de verleende bankgaranties (vooraf betaalbaar) worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen. De door KBC Bank toegekende commissies voor bemiddeling inzake kredieten worden in het resultaat genomen op het ogenblik van uitbetaling van het krediet.

Vorderingen uit voorschotten en gelddeposito's worden in de balans opgenomen volgens het terbeschikking gestelde bedrag. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde (disconto) wordt lineair geïmponeerd als renteopbrengst via de overlopende rekeningen.

Looptijdgebonden commerciële kredieten, afbetalingskredieten, woningkredieten en leasingvorderingen worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

De overige vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in het kader van effectiseringsoperaties overgedragen kredieten, waarbij de overdracht van de activa kan beschouwd worden als verkoop in overeenstemming met de richtlijnen van de CBFA, behoren niet langer tot de activa van de bank en mogen bijgevolg ook niet op de balans van KBC Bank voorkomen. In de orderekeningen dient dit bedrag wel geregistreerd te worden. Gedurende de looptijd van de effectiseringstransactie dient per einde maand de registratie in de orderekeningen aangepast te worden in functie van de terugbetalingen van de kredieten door de cliënten. De desgevallend gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van de geëffectiseerde vorderingen wordt onmiddellijk in resultaat genomen op het moment van de verkoop.

Indien de verkoopprijs geheel of gedeeltelijk bestaat uit een variabel gedeelte, afhankelijk van de bedrijfswinst van de koper, zal dit gedeelte slechts in resultaat worden genomen wanneer deze bedrijfswinst bekend is en dit gedeelte bijgevolg vast komt te staan.

Bij een synthetische effectisering wordt enkel het (krediet)risico van de onderliggende (krediet)portefeuille verplaatst naar een derde partij door middel van bijvoorbeeld een credit default swap en niet door de effectieve overdracht/verkoop van de (krediet)vorderingen. De kredieten blijven met andere woorden op de balans staan. Verrichtingen ter indekking van eigen kredietvorderingen worden hierbij geboekt als ontvangen of gestelde borgtochten. Verrichtingen in kader van de tradingportefeuille worden geboekt als intrest rate swaps. Beide types verrichtingen worden naar de markt gewaardeerd met opname in het resultaat, behoudens verrichtingen op een illiquide markt: hier worden de positieve waarderingsverschillen op een overlopende rekening geboekt, de negatieve in resultaat.

Voor kleine kredieten met onzeker verloop worden globale waardeverminderingen geboekt. De berekening van de niet-geïndividualiseerde waardeverminderingen voor binnenlandse kredieten met onzeker verloop is gebaseerd op het onzeker kapitaal, het doorstroompercentage (het gedeelte van de portefeuille onzeker verloop dat ooit dubieus kan worden) en het verliespercentage.

Geïndividualiseerde waardeverminderingen worden geboekt op grote' retailkredieten; corporate kredieten en op alle buitenlandse kredieten met onzeker verloop.

Alle renten en diverse tegoeden die gedurende drie maanden nadat ze eisbaar zijn geworden onbetaald blijven, worden niet als resultaat erkend.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd.

Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi eisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

Het bedrag van de eventuele waarborg is gelijk aan het bedrag van de inschrijving in hoofdsom. De persoonlijke borgstelling wordt voor het uitwinbare bedrag opgenomen in de boekhouding.

EFFECTEN

De effecten worden bij aankoop geboekt tegen de aanschaffingsprijs exclusief de kosten en onder aftrek van de intekencommissie. De aanschaffingskosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

- Beleggingsportefeuille

Vastrentende beleggingseffecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, verminderd of vermeerderd met het verlopen gedeelte van het agio of disagio. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten als rentebestanddeel in resultaat genomen. De inresultaatneming geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementpercentage bij aankoop.

Perpetuele leningen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs of de beurswaarde indien deze lager is.

Wanneer de terugbetaling van een effect onzeker of dubieus is, wordt een waardevermindering geboekt overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van vorderingen.

In geval van verkoop wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Winsten of verliezen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Beursgenoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten worden maandelijks gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien deze lager is. De andere effecten worden minstens jaarlijks gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het afgelopen jaar. De dossierbeheerders zorgen er voor dat belangrijke negatieve evoluties in de loop van het jaar ook opgevangen worden.

Op aandelen die tegen een koersdaling zijn ingedekt door een optie, worden geen waardeverminderingen geboekt.

- Handelsportefeuille

De effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waarderingsverschillen die hieruit voortvloeien worden in de resultatenrekening geboekt in rubriek VI. 'Winst (Verlies) uit financiële transacties'.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder de participaties of deelnemingen van KBC Bank worden opgenomen de maatschappelijke rechten (aandelen) die in andere vennootschappen worden aangehouden om met deze ondernemingen een duurzame en specifieke band te scheppen.

Indien geen sprake is van een duurzame band en de aandelen verworven worden met het oog op wederverkoop, dan wordt deze belegging niet als een onderdeel van de FVA beschouwd maar als een onderdeel van de beleggingsportefeuille gekwalificeerd, en dit onafhankelijk van de omvang van de participatie en de invloed die men eventueel via deze participatie op het beleid van de betreffende ondernemingen zou kunnen uitoefenen.

Deelnemingen en aandelen die tot de financiële vaste activa behoren, worden geboekt tegen hun aanschaffingsprijs.

Waardeverminderingen worden uitsluitend toegepast in geval van een duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die behoren tot de financiële vaste activa kunnen worden gerewaardeerd indien zij, in functie van hun nut voor de onderneming, een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen.

De al dan niet in effecten belichaamde achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, worden gewaardeerd volgens dezelfde principes als de niet-achtergestelde vorderingen.

OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle in het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen vermelde oprichtingskosten worden als beheerskosten onmiddellijk ten laste gelegd van het boekjaar.

Geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar, tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

Voor intern ontwikkelde software gelden volgende regels: alle kosten van continuïteitsdossiers worden onmiddellijk in resultaat genomen, alsook onderzoekskosten van investeringsdossiers. Ontwikkelingskosten (zowel interne als externe) van investeringsdossiers worden echter geactiveerd als immaterieel vast actief en afgeschreven over een periode van 5 jaar. Investeringsdossiers zijn grootschalige projecten die een belangrijk businessdoel of –model introduceren of vervangen. Systeemsoftware volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt op drie jaar lineair afgeschreven. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde gecustomiseerde software of maatsoftware en hun implementatie worden geactiveerd en lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar met de uitzondering van kernsystemen die een langere looptijd hebben en afgeschreven worden over een periode van 8 jaar. Kernsystemen zijn standaardsoftware zoals back-end data toepassingen. Software ontwikkeld voor KBC Hoofdkantoor wordt sedert 2000 geactiveerd in hoofde van KBC Groep NV.

Binnen KBC Bank geboekte immateriële vaste activa worden tegen aanschaffingsprijs inclusief bijkomende kosten geactiveerd en pro rata temporis afgeschreven tijdens het eerste jaar van investering.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Ze worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, inclusief de bijkomende, direct toewijsbare kosten (aanschaffingskosten, niet-aftrekbare BTW en dergelijke).

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten m.b.t. de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in resultaat genomen. Bij een vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk ten laste genomen van de resultatenrekening.

Materiële vaste activa die een zekere en duurzame waardevermeerdering vertonen ten opzichte van de boekwaarde kunnen worden geherwaardeerd. Deze meerwaarde wordt afgeschreven over de gemiddelde residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

SCHULDEN

Schulden uit bekomen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, in voorkomend geval vermeerderd of verminderd met het verschil tussen deze waarde en de terugbetalingsprijs voor het reeds gelopen gedeelte. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt als rente pro rata op actuariële basis in het resultaat opgenomen.

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S & KOSTEN

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn bedoeld om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

- *Pensioenen*

Betreft de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijkaardige pensioenen of renten (die hoofdzakelijk verband houden met vervroegde uitdiensttredingen en eindeloopbaanregelingen).

- *Belastingen*

Deze voorziening dekt de verplichtingen die kunnen voortkomen uit een wijziging van de belastbare basis of van de berekening van de belasting. Ze wordt aangelegd voor verwachte belastingsupplementen (nog niet ingecohierde belastingen) m.b.t. reeds afgesloten boekjaren voor het betwist gedeelte van de belastingen.

- *Overige risico's en kosten*

Deze post is residuair ten opzichte van bovenstaande voorzieningen en bevat onder meer voorzieningen voor juridische betwistingen, verbinteniskredieten en indirecte belastingen.

FONDS VOOR ALGEMENE BANKRISICO'S

Een fonds voor algemene bankrisico's wordt aangelegd als algemene buffer voor de verwachte, toekomstige kredietverliezen berekend op een tijdshorizon van 1 jaar (one year expected credit loss) inherent aanwezig op de normale kredietportefeuille en vastrentende effecten waarvoor zich geen betalingsmoeilijkheden stellen (kredieten met een probability of default van 1 t.e.m 9).

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

- *Waardering van handels- en niet-handelsactiviteiten*

Ingeval van handelsactiviteiten gebeurt minstens per einde maand een erkenning van het niet-gerealiseerde revaluatieresultaat. Deze revaluatie houdt rekening met de eventueel reeds erkende gepronoteerde rentestromen. Bij verkoop, liquidatie of expiratie is er steeds een onmiddellijke erkenning van het positieresultaat. Ingeval van illiquide munten of effecten worden geen positieve revaluatieresultaten erkend.

De bestaande autonome directionele of strategische posities die de marktenzaal via derivaten inneemt met het oog op het realiseren van resultaten via meerwaarden of rentemarges op lange termijn, worden overeenkomstig de principes van illiquide renteposities gewaardeerd.

Ingeval van niet-handelsactiviteiten gebeurt voor de rente-instrumenten alleen een pro rata erkenning van de gerealiseerde resultaten over de overeenstemmende looptijd. Niet-rente-instrumenten (b.v. premies van aandelenopties) worden symmetrisch gewaardeerd met de ingedekte positie. Niet-handels-activiteiten in het kader van het globale valutarentebeheer op lange termijn (macro-hedging) worden bijkomend gewaardeerd volgens het 'lower of cost or market' principe, en dit gezamenlijk met de bijhorende balansproducten. Resultaten van gelijkaardige verrichtingen in het kader van het globale euroALM-rentebeheer worden uitsluitend op proratabasis erkend.

Vooraf betaalde optiepremieën worden slechts op vervaldag of bij liquidatie in resultaat genomen, met uitzondering van de optiepremieën in verband met caps, floors en collars afgesloten vanuit een hedgingoptiek (pro rata erkenning). In tussentijd worden zij geboekt onder de overige activa of passiva. Optiepremieën van handelsactiviteiten worden minstens per einde maand gevalueerd.

- *Waardering van derivaten*

Alle derivaten worden steeds in de daartoe bestemde posten buiten balans geregistreerd op de transactiedag. De buitenbalansposten worden afgeboekt zodra de resultaten op de transactie definitief gekend zijn, ook al vangt bij bepaalde renteproducten de onderliggende looptijd pas op dat moment aan (b.v. FRA).

Handelsverrichtingen worden naar de markt gewaardeerd en de mark-to-market (dirty price) wordt onder de handelsresultaten gerapporteerd. Niet-handelsverrichtingen worden op pro-ratabasis onder de renteresultaten opgenomen. Dit is het geval voor de te betalen en te ontvangen rente bij renteswaps en valutarenteswaps.

Ook het swapverschil bij FX-swaps (en FX-outrights) wordt op pro-ratabasis in de resultaten opgenomen. Bij rentefutures en FRA's worden de gerealiseerde resultaten gespreid in de resultaten opgenomen over de looptijd van het onderliggende, afgedekte bestanddeel. Equityswaps worden verwerkt als renteswaps. In praktijk worden de equityswaps (net als opties) alleen geboekt onder de handelsportefeuille en dus naar de markt gewaardeerd. KBC Bank maakt gebruik van de derogatie aan het artikel 36bis van het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van kredietinstellingen. Deze derogatie, verkregen van de NBB, maakt het mogelijk om rentederivaten die niet voldoen aan de microdekkingscriteria op pro-ratabasis in de resultatenrekening te verwerken (rentederivaten gedefinieerd als ALM of Thesaurie).

- Hedging criteria voor termijnrenteverrichtingen:

De algemene criteria zijn beschreven in artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen van 23 september 1992:

- het gedekte bestanddeel, het gedekte homogeen geheel of het al dan niet homogeen en in de tijd evoluerend geheel van activa, passiva, rechten en/of verplichtingen buiten balanstelling, alsook met betrekking tot zeer waarschijnlijk toekomstige kasstromen moet de instelling blootstellen aan een renteschommelingsrisico;
- de dekkingsverrichtingen moeten van bij het begin als zodanig in de boeken zijn gekwalificeerd;
- er moet een nauwe correlatie zijn vastgelegd tussen de waardeschommelingen of de zeer waarschijnlijke toekomstige kasstromen van het gedekte bestanddeel en van de als dekking bestemde verrichting; voor de als dekking bestemde opties moet de correlatie tussen deviaties van het gedekte en die van de onderliggende waarde vaststaan.

Daarbovenop zijn er nog specifieke eigen criteria. Al deze criteria zijn cumulatief: zodra één criterium niet langer is voldaan krijgt de hedgingverrichting het karakter van handelsverrichting en een dusdanige boekhoudkundige verwerking.

Vervroegd beëindigde hedgingcombinaties met afgeleide producten krijgen het karakter van handelsverrichting zodra de onderliggende af te dekken positie verdwijnt. Het resultaat van de indekkingsinstrumenten bij beëindiging van hedgingcombinaties wordt hetzij onmiddellijk in de resultatenrekening genomen indien de gedekte bestanddelen zijn verdwenen, hetzij gespreid in de resultatenrekening over de kortste looptijd van (i) de resterende oorspronkelijk vastgestelde looptijd van de dekking en (ii) de effectieve resterende looptijd van de gedekte bestanddelen indien de gedekte bestanddelen tot het vermogen van de instelling blijven behoren.

Toekomstige renteposities kunnen afgedekt worden indien er een redelijke zekerheid bestaat dat de toekomstige positie zich effectief zal voordoen. Bovendien dienen bedrag, looptijd en rentevooraarden al voldoende vast te staan.

- Berekening van niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten

De waardering van derivaten gebeurt steeds op contractniveau; positieve en negatieve waarderingsverschillen worden niet boekhoudkundig gecompenseerd. Enkel voor de berekening van het vereist eigen vermogen m.b.t. marktrisico's gebeurt een netting van het marktrisico per tegenpartij.

Voor rentetermijnproducten bestaat de waardering in een berekening van de netto actuele waarde van de toekomstige, gekende kasstromen op basis van één unieke rentecurve per munt; deze rentecurve wordt bankwijd gehanteerd. Eventuele correcties m.b.t. operationele en liquiditeitsrisico's worden in mindering gebracht op de initiële revaluatieberekening. Opties worden gewaardeerd conform de gangbare waarderingsmodellen. Voor rentetermijnproducten wordt steeds van een liquide markt uitgegaan, in zoverre de onderliggende munten liquide zijn.

De aanmerking van een tegenpartij als dubieus of oninbaar in het kader van de kredietverlening wordt doorgetrokken naar de vorderingen en verplichtingen uit buitenbalansproducten t.o.v. deze tegenpartijen. Voor de vorderingen worden eventueel waardeverminderingen toegepast; voor de verplichtingen worden voorzieningen aangelegd.

3. Wijziging in de waarderingsregels

Geen wijzigingen.

KBC Bank NV

Vennootschappelijk jaarverslag boekjaar 2022

Overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen combineert KBC Bank NV het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. U vindt dat “gecombineerd” verslag in het deel “Verslag van de Raad van Bestuur” uit het jaarverslag van KBC Bank.

De verstrekte boekhoudkundige informatie in het “Verslag van de Raad Van Bestuur” is gebaseerd op de geconsolideerde IFRS-waarderingsregels. Om de lezer van de vennootschappelijke jaarrekening, gebaseerd op de Belgische waarderingsregels (BGAAP) een correct beeld van de vennootschap te geven, wordt hierbij een aanvullende beknopte toelichting gegeven. Tevens worden nog andere te publiceren informatie die niet in het “verslag van de Raad van Bestuur” is opgenomen, eveneens hierbij opgenomen.

Inhoud

- Aanvullende toelichtingen bij de vennootschappelijke jaarrekening
- Bijkomend verstrekte informatie
 - Informatie over bijkantoren
- Verslag van de Raad van Bestuur

Aanvullende toelichting bij de vennootschappelijke jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de Belgische boekhoudkundige normen (BGAAP).

Balans

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2022	31/12/2021	Vershil
Actief	232.204.719	214.425.088	17.779.631
Kas, tegoeden bij centrale banken	39.582.511	34.371.851	5.210.660
Vorderingen op kredietinstellingen	20.710.905	16.561.708	4.149.197
Vorderingen op cliënten	97.684.465	87.213.576	10.470.888
Obligaties en andere vastrentende effecten	46.419.428	52.001.150	-5.581.722
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	425.556	432.856	-7.299
Financiële vaste activa	13.847.476	12.948.509	898.967
Oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	1.832.008	1.733.915	98.092
Overige activa	977.601	952.502	25.099
Overlopende rekeningen	10.724.770	8.209.021	2.515.749
Passief	232.204.719	214.425.088	17.779.631
Schulden aan kredietinstellingen	34.933.732	39.519.228	-4.585.495
Schulden aan cliënten	137.519.734	124.540.777	12.978.957
In schuldbewijzen belichaamde schulden	12.359.542	12.206.838	152.704
Overige schulden	2.415.771	2.577.406	-161.635
Overlopende rekeningen	12.975.766	6.672.487	6.303.280
Voorzieningen voor risico's en kosten en uitgestelde belastingen	66.019	113.581	-47.562
Fonds voor algemene bankrisico's	106.693	162.173	-55.480
Achtergestelde schulden	16.079.952	13.491.242	2.588.710
Eigen vermogen	15.747.510	15.141.357	606.153

Balanstotaal

Het balanstotaal is in vergelijking met vorig jaar gestegen met 17,8 miljard. Deze stijging wordt verder in dit document toegelicht vanuit de deelrubrieken.

De buitenlandse kantoren houden 3,82% van de totale activa van de bank aan (t.o.v. 3,06% eind 2021).

Netting op Balans

De criteria voor netting zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren.

Netting disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Netting	Genette bedragen	
	Actief	Passief		Actief	Passief
repo's - reverse repo's	14.671.095	20.128.624	8.440.357	6.230.738	11.688.267

Kas, tegoeden bij centrale banken en vorderingen op kredietinstellingen

Afhankelijk van de marktomstandigheden op de interbankenmarkt worden liquiditeitoverschotten bij centrale banken of op de interbankenmarkt geplaatst. Het vereiste bedrag aan MREL instrumenten staat in functie van het balanstotaal.

Vorderingen op cliënten

De vorderingen op cliënten stijgen met EUR 10,5 miljard tot EUR 97,7 miljard. Deze stijging kan hoofdzakelijk verklaard worden door een toename in woningkredieten van EUR 2,9 miljard, in voorschotten op zichtrekeningen van 0,8 miljard en een hoger volume in termijnleningen van EUR 5,6 miljard.

Obligaties en andere vastrentende effecten

De totale portefeuille vastrentende effecten en waardepapier daalt met EUR 5,6 miljard tot EUR 46,4 miljard. De daling wordt hoofdzakelijk verklaard door een afbouw in obligaties uitgegeven door een vennootschap behorend tot de KBC Groep (CSOB), dit ten belope van EUR 4,7 miljard en voor EUR 1,3 miljard aan terugbetalingen op Home Loan Invest notes.

De effecten uitgegeven door openbare besturen maken 48,12% van de portefeuille uit.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa stijgen met EUR 0,9 miljard tot EUR 13,8 miljard. Dit ten gevolge van de verwerving van KBC Bank Bulgarije (EUR +1 miljard), de terugname van een waardevermindering op KBC Bank Ierland (+0,3 miljard) en door een terugbetaling van een achtergestelde lening voor EUR -0,3 miljard door Home Loan Invest.

Andere posten van het actief

De overlopende rekeningen bevatten voornamelijk de verworven intresten en de herwaardering van derivaten (onder andere IRS). De post stijgt met EUR 2,5 miljard, voornamelijk ten gevolge van de mark-to-market waardering van derivaten.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen dalen met EUR 4,6 miljard tot EUR 35,0 miljard, ten gevolge van een terugbetaling van de TLTRO lening (EUR -9,1 miljard), een lager volume aan financiering in de marktenzaal en de cash desk (EUR -5,4 miljard), een gestegen volume aan repo transacties (EUR +8,7 miljard) en een gestegen volume van schulden aan kredietinstellingen bij de buitenlandse kantoren (EUR +0,8 miljard).

Schulden aan cliënten en in schuldbewijzen belichaamde schulden

De cliëntenwerkmiddelen stijgen met EUR 13,2 miljard tot EUR 149,9 miljard. Schulden aan cliënten stijgen met EUR 13,0 miljard en in schuldbewijzen belichaamde schulden stijgen met EUR 0,2 miljard.

- een stijging van gereguleerde spaardeposito's en onmiddellijk opvraagbare deposito's (EUR 11,6 miljard);
- een stijging van termijndeposito's (EUR 2,4 miljard);
- een daling van de baisse positie in de marktenzaal (EUR -0,7 miljard)

Fonds voor algemene bankrisico's

De daling van EUR -0,06 miljard heeft betrekking op een terugname van de collectieve waardevermindering op kredieten .

Overlopende Rekeningen

In de overlopende rekeningen worden hoofdzakelijk de te betalen intresten en de herwaarderingen van derivaten geboekt. De stijging van EUR 6,3 miljard is hoofdzakelijk toe te schrijven aan mark-to-market waardering. De evolutie van deze rubriek moet samen met deze van de Overlopende Rekeningen op het Actief worden beoordeeld.

Achtergestelde schulden

Achtergestelde schulden stijgen met EUR 2,6 miljard. Enerzijds door de uitgifte van een Senior Holdco ten belope van EUR 5,4 miljard, dewelke volledig onderschreven werd door KBC Groep NV, anderzijds door het op eindvervaldag komen van een Senior Holdco (EUR - 2,75 miljard).

Eigen vermogen

Het eigen vermogen stijgt met EUR 0,6 miljard tot een bedrag van EUR 15,7 miljard.

Clearing van derivatenposities

Openstaande derivatenposities ten opzichte van central clearing houses worden dag aan dag cashmatig vereffend (debetstanden tegen ontvangen cash collateral en creditstanden tegen betaalde cash collateral). In onderstaande tabel tonen we de posities voor en na 'cash collateral' settlement.

Clearing disclosure (x1000 EUR)	Bruto bedragen		Clearing		Geclearde bedragen	
	Actief	Passief	Actief	Passief	Actief	Passief
Derivaten	35.289.157	35.315.676	25.558.593	22.846.403	9.730.564	12.469.273

Resultatenrekening

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2022	31/12/2021	Vershil
Courante bruto-opbrengst	5.632.081	3.338.556	2.293.525
Werkingskosten	-2.497.273	-2.283.515	-213.758
Waardeverminderingen en voorzieningen	21.664	152.180	-130.516
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	3.156.473	1.207.222	1.949.251
Uitzonderlijke resultaten	227.623	-285.047	512.669
Belastingen	-62.298	-74.055	11.758
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	3.321.798	848.119	2.473.678

(x1000 EUR)	31/12/2022	31/12/2021	Vershil
Netto renteresultaten	2.244.264	1.472.390	771.873
Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	2.356.974	306.259	2.050.715
Netto commissies	761.394	936.814	-175.420
Resultaten uit financiële transacties	-231.085	155.668	-386.753
Overige bedrijfsopbrengsten	500.535	467.426	33.109
Courante bruto-opbrengst	5.632.081	3.338.556	2.293.525

De courante bruto-opbrengst bedraagt EUR 5,6 miljard, een stijging met EUR 2,3 miljard in vergelijking met 2021.

De detail van deze stijging wordt verklaard door bovenstaande tabel.

- Het renteresultaat is fors gestegen aan vorig boekjaar met als voornaamste reden de gestegen rentevoeten in België.
- Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten stijgen met EUR 2,1 miljard door betaalde dividenden vanuit de dochtervennootschappen.
- Netto commissies dalen met EUR 175,4 miljoen door commissies betaald aan vennootschappen van de KBC Groep (EUR - 58 miljoen), door lagere commissie-inkomsten in het algemeen als gevolg van het onzekere investeringsklimaat.
- Resultaten uit financiële transacties dalen met EUR 386,7 miljoen hoofdzakelijk ten gevolge van een negatieve evolutie in de resultaten van derivaten in de handelsportefeuille (EUR -497 miljoen), deels gecompenseerd door positieve resultaten in de marktenzaal (EUR +49 miljoen).
- Overige bedrijfsopbrengsten stijgen licht met EUR 33,0 miljoen.

(x1000 EUR)	31/12/2022	31/12/2021	Vershil
Algemene administratieve kosten	-2.143.124	-1.974.158	-168.967
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	-272.365	-249.925	-22.440
Overige bedrijfskosten	-81.783	-59.433	-22.351
Werkingskosten	-2.497.273	-2.283.515	-213.758

De werkingskosten (inclusief 'afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa' en 'overige bedrijfskosten') zijn gestegen met EUR -213,8 miljoen. Deze stijging is onder meer te verklaren door hogere bankentaksen (EUR -32 miljoen), personeelskosten (EUR -39 miljoen) en IT kosten (EUR -36 miljoen).

(x1000 EUR)	31/12/2022	31/12/2021	Vershil
Waardeverminderingen ikv kredieten	-44.798	-25.405	-19.392
Waardeverminderingen ikv beleggingsportefeuille	1.541	242	1.299
Voorzieningen (incl. fonds voor algemene bankrisico's)	64.921	177.344	-112.423
Waardeverminderingen en voorzieningen	21.664	152.180	-130.516

In het boekjaar 2022 was de netto terugname van voorzieningen beduidend lager dan in het boekjaar 2021. Dit kan verklaard worden door enerzijds een lagere terugname van de voorziening voor Covid-19, en anderzijds de aanleg van een voorziening voor het Rusland-Oekraïne conflict/emerging risks (netto EUR +86 miljoen).

De evolutie in de **uitzonderlijke resultaten** ten belope van EUR +512,7 miljoen kan worden verklaard door een terugname ten belope van EUR 250 miljoen van de in het vorige boekjaar aangelegde waardevermindering op de deelneming in KBC Bank Ireland (EUR 300 miljoen).

De **belastingen op het resultaat** zijn lichtjes gedaald in vergelijking met boekjaar 2021 en blijven beperkt als gevolg van nog bestaande overdraagbare verliezen en het specifieke fiscale regime voor ontvangen dividenden van dochterondernemingen.

Gebeurtenis na balansdatum

Op 3 februari 2023 rondde KBC Bank Ireland, dochteronderneming van KBC Bank, de verkoop af van nagenoeg al haar activa en passiva aan Bank of Ireland. De boekwaarde van KBC Bank Ireland op de balans van KBC Bank hield reeds rekening met deze verkoop en een aantal onzekerheden met betrekking tot de toekomst van KBC Bank Ireland.

Bijkomend verstrekte informatie

Informatie over bijkantoren

KBC Bank heeft 10 vestigingen in het buitenland: New York, Londen, Parijs, Rotterdam, Singapore, Hong Kong, Shanghai, Dublin, Düsseldorf en Milaan. Daarnaast is er 1 vestiging in het buitenland die geen commerciële activiteiten meer heeft: Mumbai.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC BANK NV OVER DE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR
AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022**

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Bank NV (de “Vennootschap”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende zeven opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2022 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR '000' 232.204.719 en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR '000' 3.321.798.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2022, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunt van de controle

Een kernpunt van onze controle betreft die aangelegenheid die naar ons professioneel oordeel het meest significant was bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheid is behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaften geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheid.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de waardeverminderingen op vorderingen op cliënten vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van waardeverminderingen vereist een beoordeling van het risico dat een tegenpartij niet alle contractuele verplichtingen zal nakomen. Zoals aangegeven in Toelichting Vol-Inst 8 van de jaarrekening, hanteert de Vennootschap voor het bepalen van het fonds voor algemene bankrisico's en van de waardeverminderingen in de onder het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel ("Belgian GAAP") opgemaakte jaarrekening, een methodologie die gedeeltelijk is gealigneerd met de IFRS waarderingsregels.

De geopolitieke en opkomende risico's die zich in de loop van 2022 hebben voorgedaan beperken het vermogen van de modellen om alle gevolgen van de daaruit voortvloeiende economische omstandigheden adequaat weer te geven. Op jaareinde 31 december 2022 is informatie met betrekking tot waardeverminderingen op vorderingen op cliënten en met betrekking tot het fonds voor algemene bankrisico's opgenomen in respectievelijk lijn 40900 en 41300 van de resultatenrekening, in toepassing van de waarderingsregels beschreven in Toelichting Vol-Inst 8 bij de jaarrekening (hoofdstukken "Vorderingen" en "Fonds voor algemene bankrisico's"). Op jaareinde 31 december 2022 bedragen de vorderingen op cliënten EUR '000' 97.684.465.

De identificatie van waardeverminderingen, de bepaling van het te recupereren bedrag en de bepaling van het fonds voor algemene bankrisico's, maken deel uit van het inschattingsproces van de Vennootschap en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij, de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand, alsook de input van deskundigen.

Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen van waardeverminderingen op vorderingen op cliënten of tot een verschillend fonds voor algemene bankrisico's kunnen leiden. Aangezien vorderingen op cliënten het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Vennootschap, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van waardeverminderingen, inclusief het fonds voor algemene bankrisico's, beschouwen wij dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van kredieten en waardeverminderingen van de Vennootschap, met inbegrip van het onderdeel van de geopolitieke en opkomende risico's in de voorzieningen. Wij hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de beheersingsmaatregelen in het proces van de toekenning van leningen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor de bepaling van waardeverminderingen. Wat betreft waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben wij, voor een steekproef van bedrijfs en kmo-kredietdossiers, een detailnazicht uitgevoerd van door de Vennootschap toegekende leningen; wij hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetaling kunnen wijzen en de kwantificatie inclusief de verwachte toekomstige kasstromen, de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling.

Voor de bepaling van het fonds voor algemene bankrisico's hebben wij de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben wij, samen met onze experts, de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Vennootschap inzake de goedkeuring en validatie van modellen, alsook de input van deskundigen.

Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen waardeverminderingen en het fonds voor algemene bankrisico's binnen een redelijke vork van uitkomsten in het licht van het geheel van de vorderingen op cliënten en de gerelateerde onzekerheden.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.

- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en reglementaire voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen ("WVV") en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) nr. 537/2014.
- Wij hebben de vermogensrechtelijke gevolgen van de beslissing van de raad van bestuur van 17 maart 2022 zoals beschreven in het jaarverslag onder punt "Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het WVV vallen" beoordeeld en hebben u niets te melden.
- Tijdens het boekjaar werd, met toepassing van artikel 7:213 van het WVV, een interimdividend uitgekeerd waarover wij het hierbij gevoegd verslag hebben opgesteld, overeenkomstig de wettelijke vereisten.

Diegem, 31 maart 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...
Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:

BE79946D8858484...
Jeroen Bockaert
Bedrijfsrevisor

Bijlage: Verslag van 3 augustus 2022 van de commissaris aan de raad van bestuur van KBC Bank NV over de staat van activa en passiva opgesteld ter gelegenheid van de uitkering van een interimdividend

KBC BANK NV

**Verslag van de commissaris inzake de beoordeling
van de staat van activa en passiva in het kader van de
uitkering van een interimdividend (art. 7:213 WVV)**

3 augustus 2022

Ter attentie van de raad van bestuur van KBC Bank NV

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS INZAKE DE BEOORDELING VAN DE STAAT VAN ACTIVA EN PASSIVA VAN KBC BANK NV IN HET KADER VAN DE UITKERING VAN EEN INTERIMDIVIDEND (ART. 7:213 WVV)

Overeenkomstig artikel 7:213 Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna “WVV”) en overeenkomstig de statuten van KBC Bank NV (de “Vennootschap”) brengen wij in onze hoedanigheid van commissaris hierbij aan de raad van bestuur het beoordelingsverslag uit over de staat van activa en passiva afgesloten op 30 juni 2022.

Wij hebben de beoordeling uitgevoerd van de hierbij gevoegde staat van activa en passiva per 30 juni 2022 van de Vennootschap, opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de staat van activa en passiva

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen deze staat van activa en passiva per 30 juni 2022 in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel volgens de principes van artikel 3:1, § 1, eerste lid WVV, alsook voor de naleving van de door artikel 7:213, eerste en tweede lid, van het WVV vereiste voorwaarden.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie over de staat van activa en passiva te formuleren op basis van de door ons uitgevoerde beoordeling. We hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig ISRE 2410, “*Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit*”. Een dergelijke beoordeling bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor financiën en administratieve verantwoordelijke personen, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA’s, International Standards on Auditing) uitgevoerde controle. Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend.

Bijgevolg brengen wij geen controle-oordeel over deze staat van activa en passiva tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de hierbij gevoegde staat van activa en passiva van de Vennootschap afgesloten op 30 juni 2022 met een balanstotaal van EUR 242.813.477.246, met een resultaat van de lopende periode van 6 maanden van EUR 2.377.848.342 en een overgedragen resultaat van EUR 2.657.217.801, niet in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Beperking van gebruik van ons verslag

Dit verslag werd uitsluitend opgemaakt ingevolge artikel 7:213 WvV en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend.

Diegem, 3 augustus 2022

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

Jeroen Bockaert
Bedrijfsrevisor

Bijlage: Staat van activa en passiva per 30 juni 2022

K B C B A N K N V

Staat van activa en passiva per 30/06/2022

ACTIVA	30/06/2022
in eenheden EURO	
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	46,960,088,088
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier	299,448,713
III. Vorderingen op kredietinstellingen	29,000,580,564
A. Onmiddellijk opvraagbaar	3,671,995,921
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	25,328,584,643
IV. Vorderingen op cliënten	94,515,087,388
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	44,156,841,353
A. Van publiekrechtelijke emittenten	23,827,523,023
B. Van andere emittenten	20,329,318,330
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	333,845,854
VII. Financiële vaste activa	12,753,622,583
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	9,935,941,311
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	98,076,720
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	18,214,057
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	2,701,390,495
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	57,277,693
IX. Materiële vaste activa	1,756,486,859
X. Eigen aandelen	0
XI. Overige activa	1,313,088,016
XII. Overlopende rekeningen	11,667,110,134
TOTAAL ACTIVA	242,813,477,246

PASSIVA	30/06/2022
in eenheden EURO	
I. Schulden aan kredietinstellingen	49,474,615,005
A. Onmiddellijk opvraagbaar	6,710,697,258
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging	42,763,917,747
II. Schulden aan cliënten	139,611,160,772
A. Spaargelden / spaardeposito's	51,164,880,875
B. Andere schulden	88,446,279,897
1) onmiddellijk opvraagbaar	79,326,388,307
2) op termijn of met opzegging	9,119,891,590
3) wegens herdiscontering van handelspapier	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden	8,433,988,833
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop	4,927,712,668
B. Overige schuldbewijzen	3,506,276,165
IV. Overige schulden	1,053,227,682
V. Overlopende rekeningen	11,989,409,875
VI. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	106,934,137
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen	18,664,133
2. Belastingen	0
3. Overige risico's en kosten	88,270,004
B. Uitgestelde belastingen	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's	101,914,714
VIII. Achtergestelde schulden	14,523,020,696
EIGEN VERMOGEN	17,519,205,531
IX. KAPITAAL	9,732,238,065
A. Geplaatst kapitaal	9,732,238,065
B. Niet opgevraagd kapitaal (-)	
X. Uitgiftepremies	2,066,338,687
XI. Herwaarderingsmeerwaarden	0
XII. Reserves	685,562,637
A. Wettelijke reserve	672,589,389
B. Onbeschikbare reserves	0
1. voor eigen aandelen	0
2. andere	0
C. Belastingvrije reserves	12,973,248
D. Beschikbare reserves	0
XIII. Overgedragen winst (overgedragen verlies (-))	2,657,217,801
Winst van het boekjaar	2,377,848,342
TOTAAL PASSIVA	242,813,477,246

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het common equity tier 1-kapitaal. Wijzigingen in de kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank, rekening houdend met de overgangperiode, wordt de transitional view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode, wordt fully loaded genoemd.

U vindt de berekening in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal?

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. De teller en noemer in de formule betreffen alle impaired kredieten, maar kunnen ook worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid (de gegevens voor die specifieke berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille).

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	2 048	2 569
/			
Impaired kredieten (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	4 350	5 454
= (A) / (B)		47,1%	47,1%

Ratio van Impaired kredieten

Deze ratio geeft het aandeel van impaired kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. Impaired loans zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12. De teller in de formule kan in voorkomend geval worden beperkt tot impaired loans die meer dan 90 dagen achterstallig zijn (PD 11 + PD 12). De betreffende gegevens voor die berekening vindt u ook in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, in de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Bedrag van impaired kredieten (A)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	4 350	5 454
/			
Totale kredietportefeuille (B)	'Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	205 720	188 400
= (A) / (B)		2,1%	2,9%

De berekening bevat slechts een gedeeltelijke impact van transfers tussen categorieën die ten grondslag liggen aan de management overlay van het verwachte collectieve coronacrisis-ECL, aangezien die worden bepaald op basis van een collectieve statistische benadering en dus niet volledig individueel kunnen worden gekoppeld aan specifieke kredieten. Zie ook Toelichting 4.2.1.

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten). We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Kosten-inkomstenratio			
Exploitatiekosten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van exploitatiekosten	4 308	3 905
/			
Totale opbrengsten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van totale opbrengsten	7 261	6 457
=(A) / (B)		59,3%	60,5%

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille. Een negatieve ratio duidt op een nettoterugname van waardeverminderingen en dus een positieve invloed op het resultaat. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	155	- 329
/			
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	Credit risk loan portfolio overview', tabel in de Credit risk sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	197 052	184 640
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		0,08%	-0,18%

Voor de berekening van de ratio zonder de reserves voor de coronacrisis en voor geopolitieke en opkomende risico's wordt de teller berekend exclusief de nettoterugname van 494 miljoen euro in 2021 en de nettotoename van 158 miljoen euro in 2022. De kredietkostenratio bedraagt in dat geval -0,18% in 2021 en 0,08% in 2022.

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Leningen en voorschotten aan klanten (A)	Toelichting 4.1, Leningen en voorschotten aan klanten	157 663	157 650
+			
Reverse repo's (niet op centrale banken) (B)	Toelichting 4.1, onderdeel van Reverse repo's met kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	1 052	3 537
+			
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (bank) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	4 830	6 056
+			
Andere blootstelling op kredietinstellingen (D)		4 392	4 009
+			
Verstreckte financiële garanties aan klanten en andere verbintenissen (E)	Toelichting 6.1, onderdeel van Verstreckte financiële garanties	8 984	7 924
+			
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2, onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	2 581	3 703
+			
Niet-kredietgerelateerde vorderingen (H)		- 350	- 818
+			
Overige (I)	Onderdeel van Toelichting 4.1	9 248	- 1 171
Brutoboekwaarde = (A)+(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)+(H)+(I)		188 400	180 891

Liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity coverage ratio, LCR)

Geeft een idee van de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand. Het betreft het gemiddelde van de LCR-cijfers van de 12 maandafsluitingen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de EC Delegated Act on LCR en de EBA-richtlijnen voor LCR disclosure	91 928	108 642
/			
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		60 820	65 399
= (A) / (B)		152%	167%

Netto stabiele financieringsratio (Net stable funding ratio, NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Verordening (EU) 2019/876 dd. 20-05-2019	209 271	218 124
/			
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		153 767	147 731
= (A) / (B)		136%	148%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten. We berekenen deze ratio ook voor elke divisie, volgens dezelfde methodiek.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	4 450	3 863
/			
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Geconsolideerde balans: onderdeel van 'Totaal activa'	224 014	211 020
= (A) (Geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		1,96%	1,81%

* Na uitsluiting van alle desinvesteringen en volatiele kortetermijnactiva gebruikt voor liquiditeitsbeheer.

Totaal beheerd vermogen (total assets under management)

Het totaal beheerd vermogen omvat de activa van derden en KBC groeps-activa die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, CSOB Asset Management, etc.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak-23 verzekeringsproducten, en activa onder discretionaire en adviserende vermogensbeheermandaten van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De grootte en ontwikkeling van het totale beheerd vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerd vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht maar dat wordt geïnvesteerd in een ander fonds of in een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, ook ingeteld in het totaal beheerd vermogen, gezien het gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	2022	2021
Divisie België (A)	Company presentatie op www.kbc.com	184	216
+			
Divisie Tsjechië (B)		15	14
+			
Divisie Internationale Markten (C)		7	7
A)+(B)+(C)		206	236

Verklaring van de verantwoordelijke personen

“Ik, Luc Popelier, chief financial officer van KBC Bank, verklaar namens het Directiecomité van KBC Bank NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Bank NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”